

HET DAMSPEL

IN ZIJN AANTREKKELIJKSTEN VORM

OPGEDRAGEN AAN DE NEDERLANDSCHE JEUGD

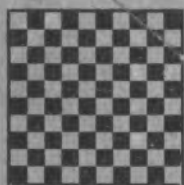

SAMENGESTELD EN UITGEGEVEN DOOR

P. D. DE GRAAF - AMSTERDAM

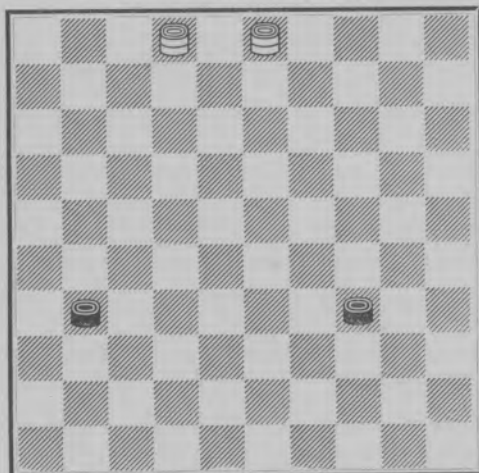
HOOFDREDACTEUR VAN „HET DAMSPEL”

GEDRUKT BIJ DE N.V. DE NOORD-OOSTER - WILDERVANK

C. BLANKENAAR.

Wit speelt en wint.

HET DAMSPEL

IN ZIJN AANTREKkelijkSTEN VORM

OPGEDRAGEN AAN DE NEDERLANDSCHE JEUGD

SAMENGESTELD EN UITGEGEVEN DOOR
P. D. DE GRAAF - HOOFDREDACTEUR VAN
„HET DAMSPEL” - IN HET JAAR 1938

DRUK: N.V. DE NOORD-OOSTER, WILDERVANK

VOORWOORD

De titel van dit boek zou ook kunnen zijn: „De schoonheid van het damspel”, omdat het onze bedoeling is geweest de schoonheid of de aantrekkelijkheid van het damspel te demonstreeren, door een aantal problemen, fragmenten, partijen, finesses en eindspelen, welke wij zonder veel moeite uit ons archief konden overnemen, om hiermede te spreken tot de verbeelding van de Nederlandsche Jeugd!

Wij verwachten, dat de jongeren in Nederland niet zullen rusten voor zij het gebodene zullen hebben verwerkt op het bord.

Wij verwachten, dat de ouderen hierbij niet zullen achterblijven, zij het dan ook, dat zij in kalmer tempo de stof uit deze verzameling zullen volgen.

Wij hopen, dat de ouderen zich geroepen gevoelen de behandelde stof te toetsen aan eigen inzicht en ervaring en dat zij daarbij tot de conclusie komen, dat zij NOG MOOIER en NOG INTERESSANTER MATERIAAL beschikbaar hadden gehad. Zoo dit laatste het geval is, hopen wij hiervan kennis te mogen nemen, omdat wij ons voorstellen dit boek door nog een ander te laten volgen met nog mooier en nog interessanter stof.

Dit alles is in onze damwereld niet zoo'n eenvoudige zaak.

Het is echter een zaak die de aandacht en den steun verdient van ieder, die op onbaatzuchtige wijze ons spel wil dienen.

Onze damwereld beschikt niet over een zeer uitgebreide literatuur en wij meenen, dat elk streven om daarin te helpen voorzien, aanspraak mag maken op een tegemoetkomende houding van de Nederlandsche Dammers.

De jeugd, die ongetwijfeld ontvankelijker is, zal in ons werk zooveel moois tegenkomen, dat zij voor ons spel gewonnen is en blijft.

Het schijnbaar zoo eenvoudige damspel bevat zoo een kern van schoonheid en verrassing, dat het waard is beoefend te worden, als ontspanning, als element van krachtmeting en als element van compositiedrang.

Reeds wordt ons spel door duizenden in den lande beoefend; van jong tot oud grijpt men naar het dambord, om ieder naar eigen smaak daarmede een aangename ontspanning te ondergaan.

Wanneer dit boek er toe bijdraagt, dat onze lezers naast ontspanning een streven naar dieper inzicht ondergaan, is aan de bedoeling volkomen beantwoord. Waar dit boek is opgedragen aan de Nederlandsche Jeugd, verbinden wij voor de Nederlandsche Ouderen er deze opdracht aan, dat laatstgenoemde waakt tegen overdrijving. Hiertoe is de jeugd maar al te gauw geneigd en wij zien dat als strijdig aan het werkelijke belang van het damspel, waaraan geen levensbelangen verbonden zijn.

Voor opmerkingen en voor toezending van materiaal om op den, met dit boek, ingeslagen weg te kunnen verder bouwen, houden wij ons gaarne aanbevolen.

P. D. DE GRAAF.

Amsterdam, September/November 1938.

EENIGE OPMERKINGEN OVER MATERIAAL. SPELGANG, ENZ.

Het is gewenscht, om een bord van flinke afmetingen te hebben (40 × 40 cm.) met bijbehorende schijven. De donkere velden, waarop wij de schijven plaatsen, moeten volgens ervaring niet te donker zijn. Lichtbruin is een veel toegepaste kleur, terwijl anderzijds propaganda is gemaakt voor groene velden, als de z.g. donkere. Wij moeten bij ons spel goed licht hebben. De lichtval moet volgens ervaring zoo zijn, dat bord en schijven niet glinsteren.

Wij moeten het bord zoo voor ons nemen, dat de middenlijn aan onzen linkerkant over de donkere velden oploopt tot het donkere veld rechtsboven.

	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	
	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	
	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	
	31	32	33	34	35
36	37	38	39	40	
	41	42	43	44	45
46	47	48	49	50	

De donkere velden zijn genummerd van 1—50.

De door ons bedoelde middenlijn loopt van onderen naar boven van de velden 46 tot 5 en van boven naar beneden 5 tot 46.

De velden 1 tot 5 liggen op de eerste rij, 6 tot 10 op de tweede rij enz. Het eerste veld is dus voor beide partijen genummerd met 1 en het laatste met 50. Wit speelt in de richting van de damlijn 1—5. Zwart speelt naar de damlijn 46—50.

Om nu het spel in al zijn schakeeringen vlot en volop te kunnen volgen en vastleggen is het vóór alles noodig, dat wij de nummering der velden vlot kunnen opnoemen en dus ook opschrijven. Het moet als een misstand worden opgevat, dat wij wel het spel kunnen spelen zonder den spelgang door notee-

ring der gedane zetten te kunnen vastleggen of dat wij dit zouden moeten doen door op genummerde borden te spelen of steeds naast ons bord een model van een genummerd bord te hebben liggen, diagram genaamd.

Wij moeten de nummering der velden leeren, op een zoodanige wijze, dat wij altijd direct weten, op welk veld een bepaalde schijf staat.

Dit kost ons in totaal niet meer dan een half uur!

Wij beginnen de velden te volgen op het bord, liefst hard op-lezen, dus van 1—50, dan naar de rijen, van 1—5, 6—10, 11—15, 16—20, 21—25, 26—30, 31—35, 36—40, 41—45, 46—50, dan van links naar rechts verticaal:

6, 16, 26, 36, 46.
1, 11, 21, 31, 41.
7, 17, 27, 37, 47.
2, 12, 22, 32, 42.
8, 18, 28, 38, 48.
3, 13, 23, 33, 43.
9, 19, 29, 39, 49.
4, 14, 24, 34, 44.
10, 20, 30, 40, 50.
5, 15, 25, 35, 45.

Hierna kunnen wij de diagonalen in alle richtingen gaan volgen bijv.

1—6;

2, 7, 11, 16;

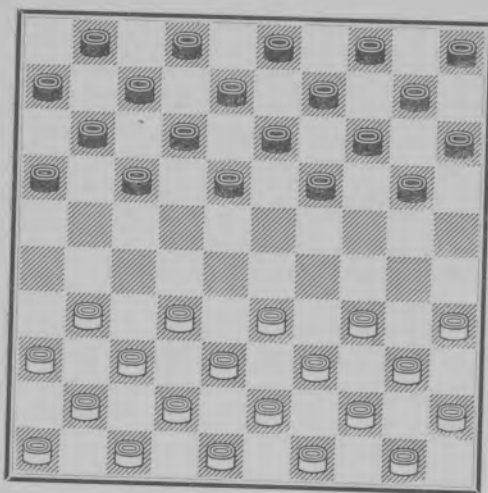
3, 8, 12, 17, 21, 26 enz. en verder

1, 7, 12, 18, 23, 29, 34, 40, 45 enz.

Wij nemen de proef op de som door de velden door elkaar aan te laten wijzen, waarna wij de velden opnoemen en wij nemen aan, dat U nog geen half uur noodig heeft gehad om de nummering der velden te beheerschen, uitgaande van wit. Nu volgt de proef, als wij voor zwart gaan zitten en de kleine moeilijkheid hierbij zal spoedig overwonnen zijn. De practijk helpt ons een handje en voor eens en voor altijd kennen wij de nummers der velden en zullen daarvan een buitengewoon gemak ondervinden. Onthouden wij verder, dat de velden 3 en 48 zeer belangrijk zijn. De hierop geplaatste schijven worden kroonschijven genoemd. Dit heeft niets met een kroon te maken, maar beduidt wel, dat zij belangrijk zijn, omdat zij de basis (het punt van uitgang) voor beide partijen vormen.

De kroonschijf neemt, theoretisch althans, over het algemeen het laatst aan den strijd deel.

Aanvangspositie.

Opening :

32-28 19-23

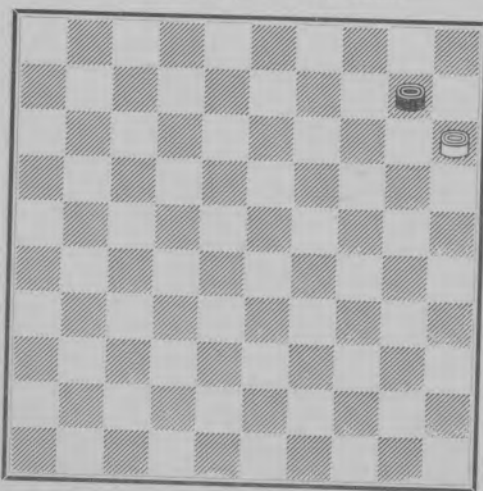
28x19 14x23

Wit opende dus met 32-28

Zwart ruilde direct uit door 19-23.

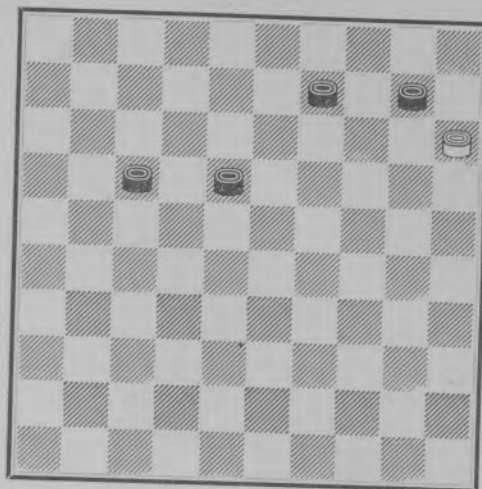
Zwart kreeg dus in zijn bezit de schijf die eerst op 32 stond. Wit kreeg de schijf, die eerst op 19 stond. Tijdens het slaan worden de schijven, die geslagen worden niet van het bord weggenomen. Dit geschiedt na den slag.

Witte schijf wordt dam.

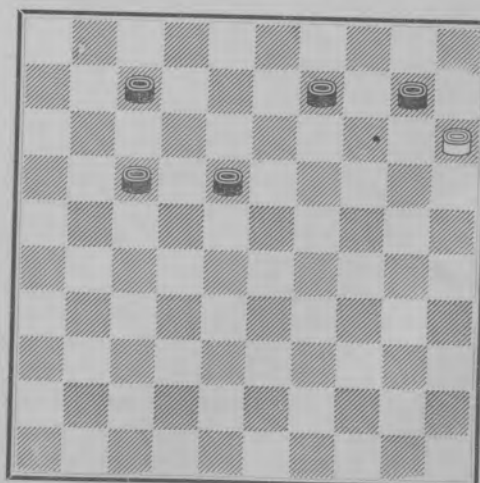
Wit moet slaan 15x4, en de schijf, die het veld 15 verlaat wordt dam. Men plaatst een witte schijf op de andere en deze 2 schijven op elkaar heet een dam.

Witte schijf blijft schijf.

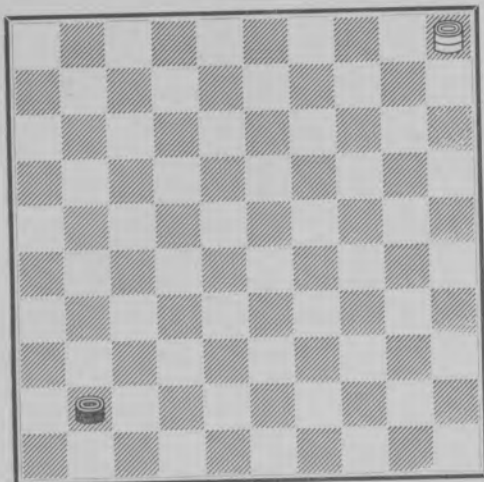
Wit slaat van 15 naar 11 en blijft schijf.

Witte schijf wordt dam.

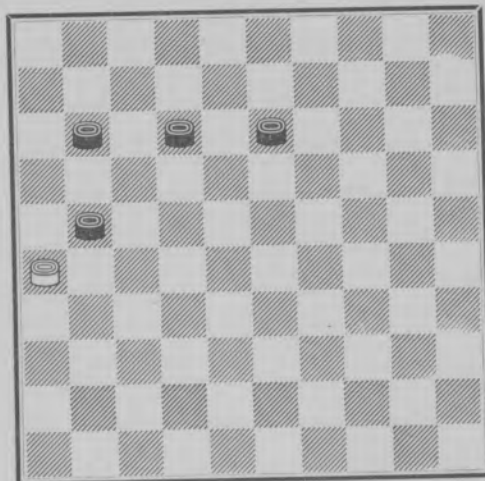
Wit slaat van 15 naar 2 en wordt dam.

Dam bestrijkt de geheele diagonaal.

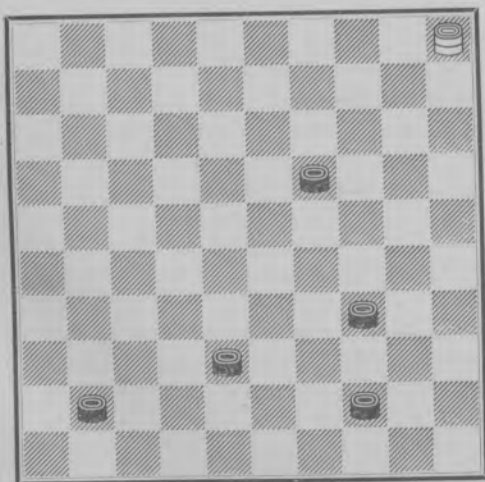
Wit slaat 5×46 .

Meerslag gaat voor!

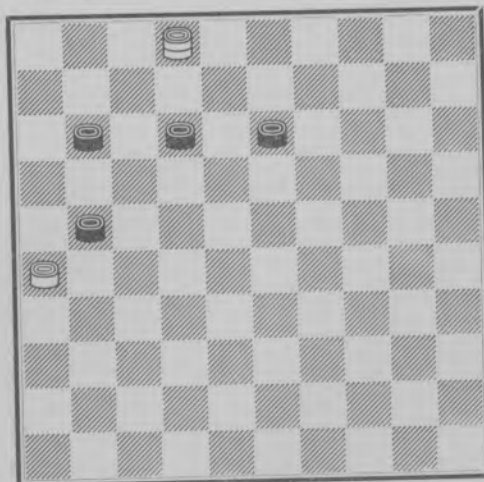
Wit slaat 26×19 en niet 26×6 .

Dam bestrijkt ook de zijdiagonalen.

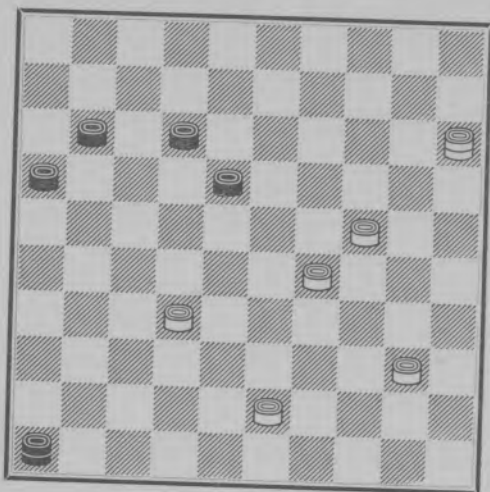
Wit slaat 5×46 .

Bij gelijk aantal schijven gaat damslag
niet voor!

Wit mag slaan 26×19 .
Wit mag slaan 2×9 of 4.

Demonstratie van slaan voor zwart door z.g. Coup de Turc.

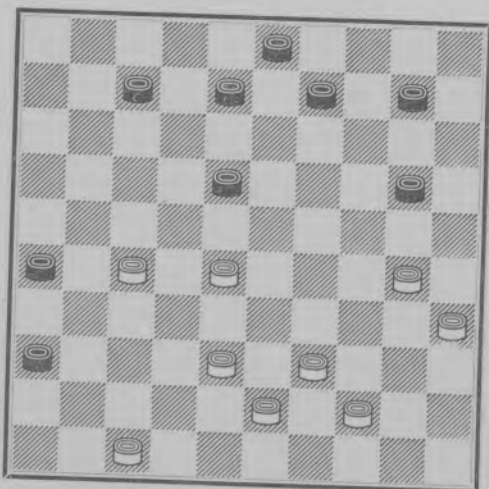
Zwart heeft als laatste zet gespeeld: 41—46 en thans wint wit door 15—4.

Zwart moet slaan 46×38 over 32, 24, 40 en 43 en eindigt dus op 38. Hierna worden de schijven op 32, 24, 40 en 43 weggenomen.

Wit slaat 4×49 en zwart staat verloren.

Eenige eenvoudige voorbeelden van den spelgang lichtten wij met voorbeelden toe.

Wij besluiten met het beroemde Reglement Probleem van
G. L. GORTMANS,

waarvan wij de oplossing, toegelicht, weergeven:

27—21, 26×17, een schijf slaat ook achteruit.

47—41 36×47, een schijf die de damlijn bereikt en aldaar tot rust komt wordt tot dam gekroond.

39—34, 47×49, wit moet de meeste stukken slaan, de geslagen stukken mogen eerst weggenomen worden na den slag.

30—24, 49×30,
35×13

gedurende den slag mag meermalen over dezelfde ruit gegaan worden. Men mag achter niet 2 maal over hetzelfde stuk. De schijf van 35 gaat wel over de damlijn op de velden 4 en 2, maar blijft daar niet staan en blijft dus schijf.

Voor het overige verwijzen wij naar het Reglement voor het Damspel, dat door den Nederlandschen Dambond is uitgegeven.

De uitlegging van eenige punten uit dit reglement geven meermalen aanleiding tot moeilijkheden. Daar alle gevallen op zichzelf beoordeeld moeten worden, begeven wij ons niet op dit terrein.

Wanneer wij in de dam-literatuur lezen van tric-traclijnen, dan zijn dat de diagonalen 1—45 en 6—50.

Wij hebben al opgemerkt, dat het eerste veld (1) gelijke waarde heeft als het laatste (50), veld 2 met 49,3 met 48 enz. en wij zien daarbij, dat de som van beide velden gelijk is aan 51. Van deze wetenschap kunnen wij in ons spel veel gemak hebben. Wanneer wij aannemen, dat wit het spel opent met 33—28, dan is het antwoord van zwart met een theoretisch gelijkwaardig veld: 18—23. Wij kunnen dit afleiden door deze optelsommetjes: $33 + 18 = 51$, $28 + 23 = 51$. Wanneer wij meenen, dat wij dit, op gelijke waarde, tegen spelen (symmetrie) kunnen toepassen in de partij, komen wij hiermede bedrogen uit.

De practijk leert, dat dit op diverse manieren verkeerd uitpakt!

* * *

EERSTE AFDEELING

PROBLEMATIEK

Wij beginnen dit boek met Problemen en wel om de volgende reden : Wanneer wij in huiselijken kring wel eens een partijtje dam hebben gespeeld, gebeurt het in bijna alle gevallen, dat wij in dagblad of periodiek een of ander probleem zien staan en dit willen oplossen. Met een ongekend enthousiasme gaan wij aan het oplossen en als wij de oplossing gevonden hebben zenden wij deze in, hopende bij de goede oplossers te komen staan. En onze eerste eerezucht wordt bevredigd als wij ieder probleem kunnen oplossen en bij de andere oplossers geen achterstand bekomen. De moeilijkheden, die wij bij het oplossen ondervinden zijn eenerzijds een geweldige prikkel en geven anderzijds een weldadig gevoel van bevrediging als de oplossing eindelijk gevonden is. Het zeer groote praktische nut is, dat wij met de slagwendingen, die juist in problemen dikwijls zeer verrassend zijn, vertrouwd geraken. En als wij in het oplossen van problemen eenige vaardigheid hebben verkregen meenen wij, dat wij al heel wat kunnen presteeren. Als wij ons dan ook als lid van een damclub aanmelden, meenen wij niet, dat onze teleurstellingen heel groot zullen zijn. Zij zijn het echter wel, want het blijkt al direct, dat wij van het praktische spel nog niets kennen, behalve dan het zien van problematische slagzetten die wij wellicht kunnen ontwijken of zelf in onzen stand kunnen vlechten. Verliezen doen wij in de damclub echter bijna allemaal en wel zooveel als wij maar willen. Vast staat, dat tal van nieuwelingen de kracht missen om over deze teleurstelling heen te komen en wederom uit de clubs verdwijnen, wanneer zij althans niet een weinig worden tegemoet gekomen. Wij adviseeren met kracht om door te gaan met het oplossen van problemen en zien dit oplossen zoo, dat wij eerst den stand met aandacht bestudeeren en den aanvangszet trachten te vinden. Hierbij spreekt een zekere intuïtie een groote rol en meestal is de door ons gedachte eerste zet ook werkelijk de eerste ! Echter zijn ook tal van gevallen bekend waarin ons gevoel ons bedriegt en wij met probeeren er niet in slagen de oplossing te vinden. Tal van gevallen zijn bekend waarin wij ons niet gewonnen geven en eerst na vele uren de oplossing vinden. Als beginner zullen wij en dit is een merkwaardige kracht in ons, wel een oplossing vinden, maar niet de goede. Het staat n.l. vast, dat beginnende oplossers de ontdekkers van bij-oplossingen zijn, bij-oplossingen die strikt genomen niet voor mogen komen en dan ook meermalen de wanhoop der problemisten beteekenen.

Als wij als beginnend oplosser de afwikkeling van een probleem ondergaan, dan willen wij het liefst, dat het geheele bord leeg gaat en wij kunnen ons moeilijk wennen aan eindstanden, die ons nog lang niet gewonnen toeschijnen ; wij kunnen eveneens moeilijk wennen aan de problemen waarin wit de winst van een schijf of de partij forceert, maar het meest hebben wij last met de z.g. varianten-problemen, waarin zwart tenslotte ten ondergaat na, op de langst en voor wit de moeilijkste manier, tegenstand te hebben geboden. Alles bij elkaar is het terrein der problematiek zoo zeer uitgebreid, dat wij als beginners ons naar een positief eigen smaak gaan richten en terwijl wij,

dank zij het oplossen van tal van problemen, de vaardigheid hebben bekomen om iets in een partijstand te zien, komt het tallooze keeren voor dat een verwoed oplosser min of meer afzijdig van de problematiek gaat staan, vooral wanneer hij ziet, dat de hem voorgezette problemen te veel op „fantasie” van den componist berusten.

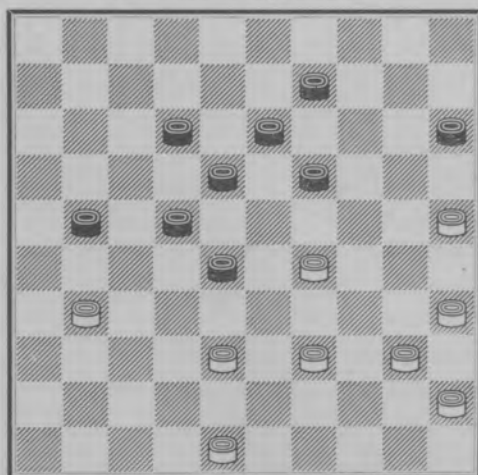
Zoo is uiteindelijk het terrein der problematiek een terrein geworden, waar voor sommigen niets te fantastisch is en waar anderen en hiermede bedoelen wij in het bijzonder de wedstrijd-spelers, slechts een schouderophalen voor over hebben.

De laatsten vergeten, dat zij in 9 van de 10 gevallen hun eerste vaardigheid aan de problematiek te danken hebben en dat deze cirkelgang zal blijven bestaan, zoolang de problemisten nog inspiratie hebben en de Pers de problemen aan haar lezers voorzet en daaraan populaire wedstrijden (bij voorkeur met prijzen) weet te verbinden.

De hierna volgende, zeer bescheiden greep uit het rijk der Problematiek heeft slechts de bedoeling eenige mogelijkheden en moeilijkheden te laten zien. De greep is zeer willekeurig gedaan en wij achten ons in staat om tallooze groepeerings van gelijke samenstelling en gelijke aantrekkelijkheid te voorschijn te roepen. Mogen onze lezers uit deze op zich zelf staande wereld een bron van voldoening putten en mogen zij zich weten te hoeden voor overdrijving bij beoordeeling en oplossing!

No. 1

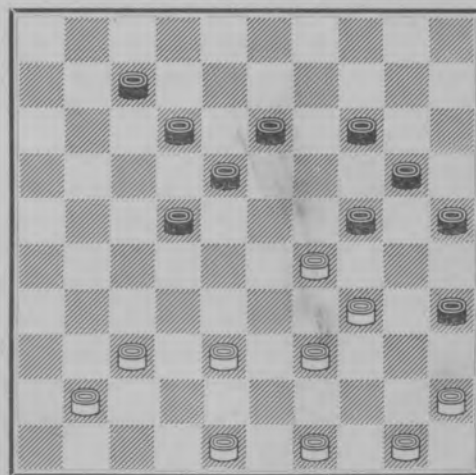
TH. W. WIJNANTS

Van diagram of bord op te lossen. Indien op het bord, de schijven niet aanraken.

No. 2

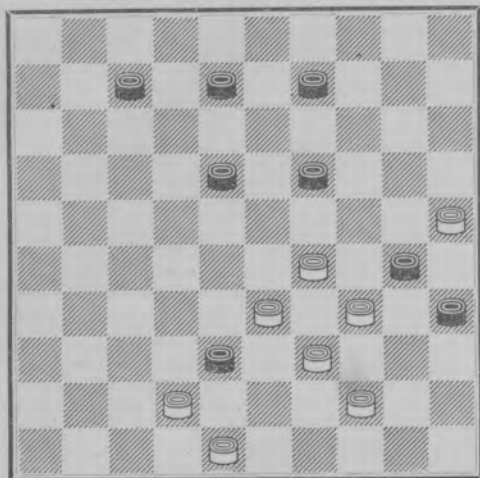
M. V. IN HAVRE ECLAIR

Oplossen als No. 1. Men trachte den overblijvenden eindstand aan te geven. Deze is moeilijker af te wikkelen dan het probleem en wordt bij de oplossing behandeld.

No. 3

K. VAN DAM (De Humorist).

Wij verwachten, dat het U niet gelukken zal dit probleem op te lossen zonder de schijven te verplaatsen.

op No. 4 :

De heer J. W. Konings te Rotterdam schreef in D. W. over dit probleem :

Maak mij s.v.p. den auteur bekend,
Dan zal ik gaan afrekenen met dien
vent

Die mij kwelde dag en nacht
En bijna naar 't ziekenhuis heeft
gebracht.

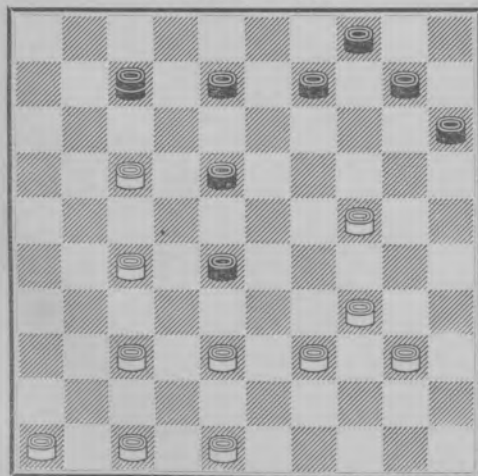
Of zijn het er soms twee ?

Dan neem ik een knuppel mee.

Op dit probleem is van toepassing wat wij schreven over het niet kunnen vinden van de auteursoplossing en wel van een ontsierende bij-oplossing. Als U deze bij-oplossing weet te vinden, heeft U tevens de zekerheid de auteursoplossing nog niet te hebben.

No. 4

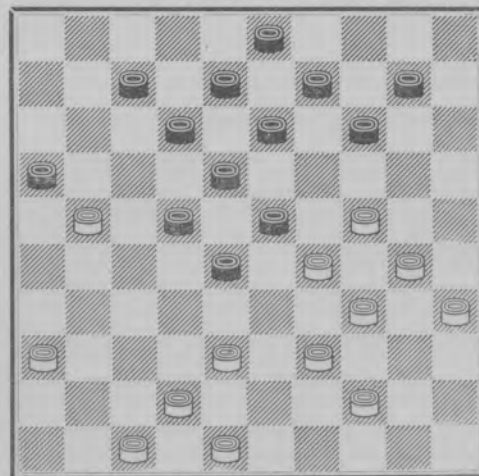
BERNA ± 1912

Wij verwachten, dat het U niet gelukken zal dit probleem op te lossen. Men oordeele :

No. 5

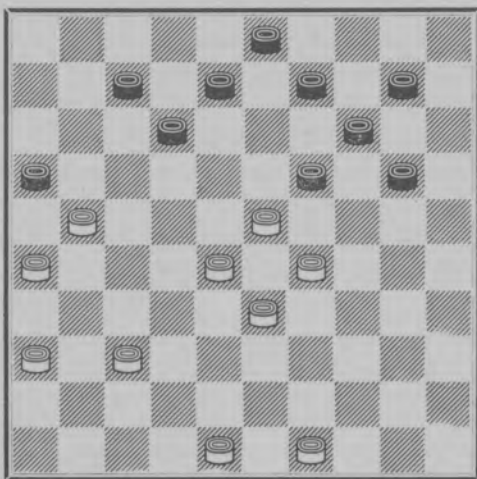
AUTEUR : ??

Van dit, naar onze meening, mooie probleem is de auteur nog steeds onbekend.

No. 6

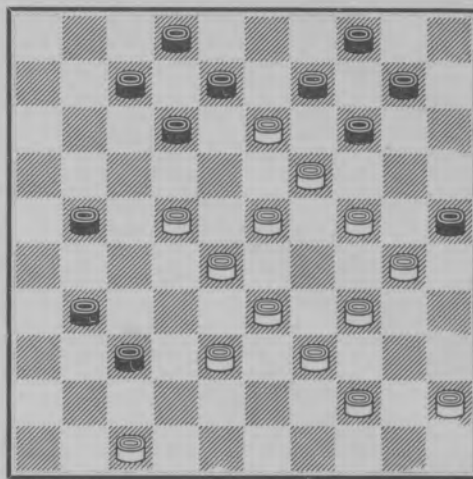
MANTEL

Men trachte vanaf het bord de verschillende mogelijkheden te ontleiden.

No. 8

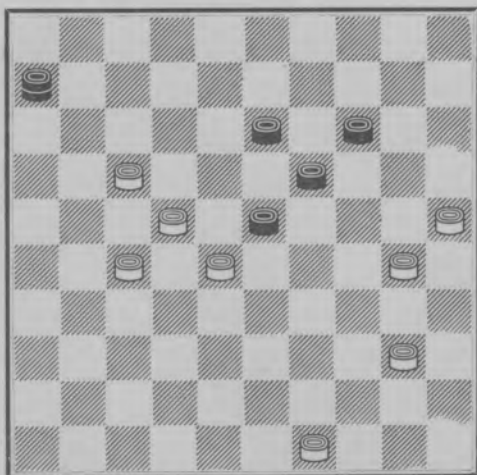
D. KLEEN

Dit probleem won een moeilijkheidsprijs, zoodat wij ons geen illusie maken, dat U dit probleem vlot oplost.

No. 7

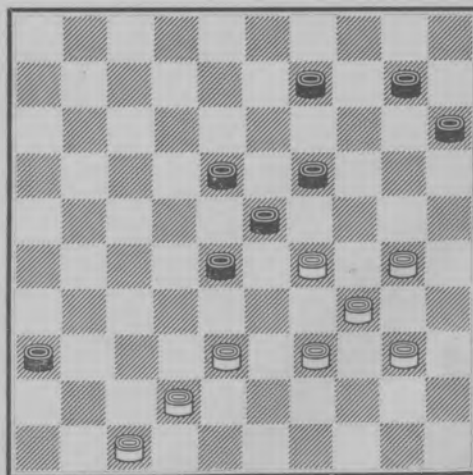
Dr. M. J. BELINFANTE

Men trachte zich voor te stellen, waarom de eindstand verloren is. Zonder de schijven aan te raken.

No. 9

W. B. MONSMA

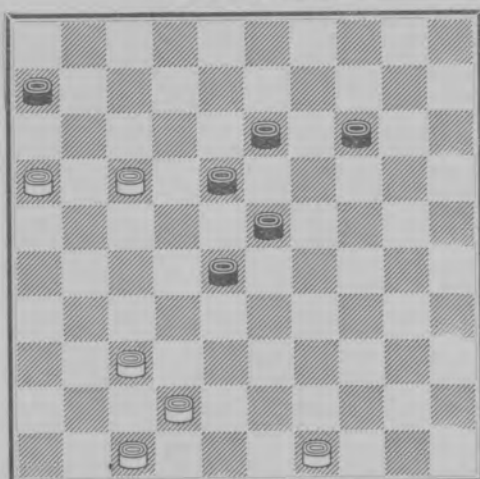

Als men den eersten zet van wit heeft, mag men zoeken naar de sterkste verdediging voor zwart. Dit probleem wijkt dus nogal af van No. 8.

No. 14

Ir. P. SONIER

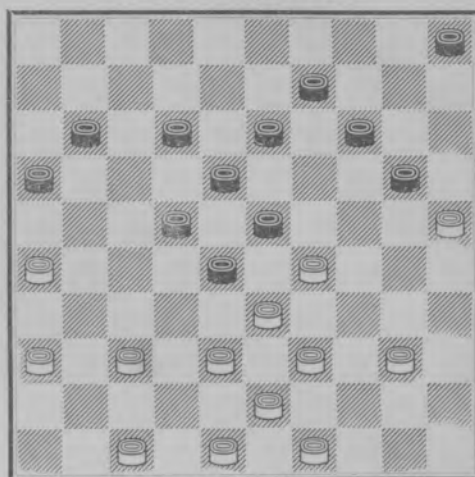
Men vergelijke No. 13 en onze opmerking bij No. 12.

Dit probleem is gebaseerd op het motief van het probleem van den heer Boissinot.

Wij kunnen moeilijk uitmaken welke bewerking de mooiste is. In het boek van den heer Cremer staat het motief alleen op naam van P. Sonier.

No. 16

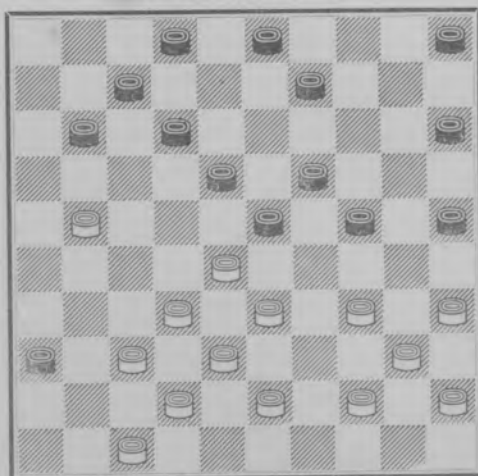
Ir. W. VRIJLANDT

Men lette op den eindstand. Zie bij opl.

No. 15

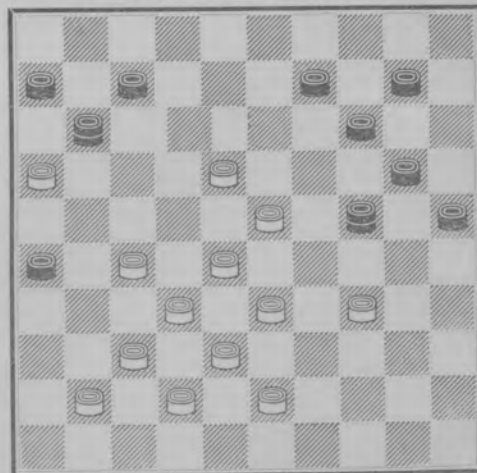
H. DE JONGH

Dit probleem is, evenals tal van vraagstukken van den heer De Jongh, ingesteld op de practijk. Men spele dit met 2 spelers alsof het een partijstand is.

No. 17.

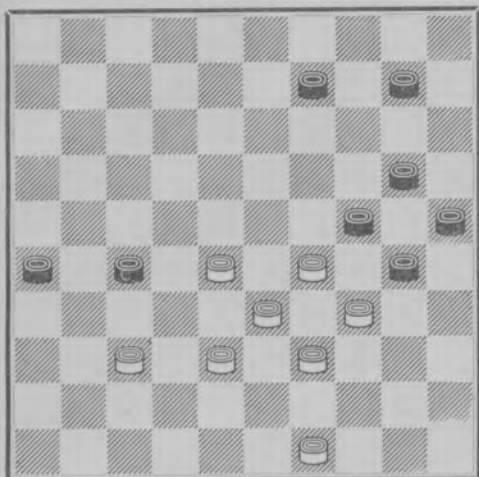
Dr. JOS LE BLOND.

Men lette op den eindstand. Zie bij opl. Dit Canadeesche probleem is niet gemakkelijk op te lossen.

No. 18.

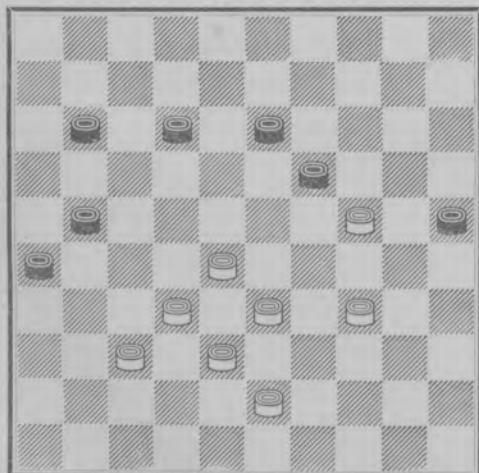
C. GERRITSEN.

Men lette op de afwikkeling. Zie bij opl.

No. 19.

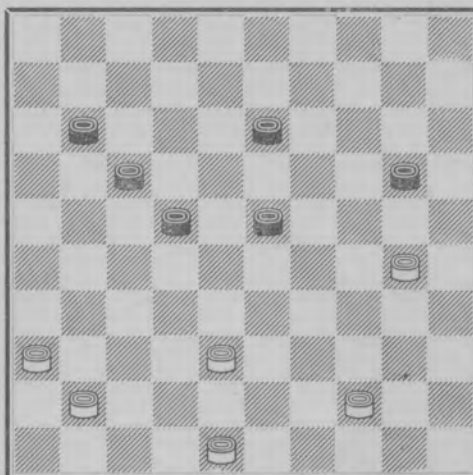
G. L. GORTMANS.

Dit probleem moet thans vanaf diagram opgelost worden. Dit zal met den bereikten eindstand niet gelukken. Zie bij opl.

No. 20.

S. HEEREWAARDEN.
Texel.

Dit probleem is een Lokzet en als zoodanig door velen als een Juweeltje betiteld. Wij hopen, dat U de oplossing kunt vinden. U zult er zeker van genieten.

Na deze staalkaart van problemen bieden wij nog een 15-tal problemen ter oplossing, zonder meer.

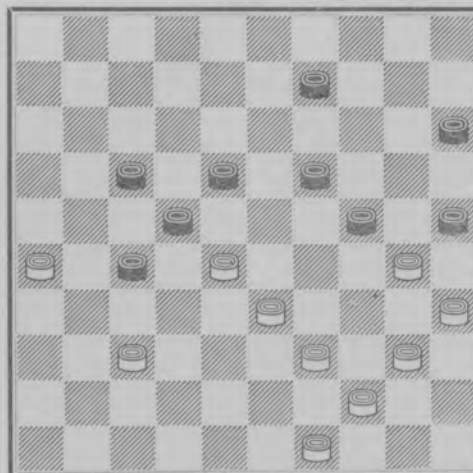
Met de opname der problemen eeren wij de auteurs.

Met de oplossing van al deze problemen bekomt de lezer een brevet van bekwaamheid.

No. 21.

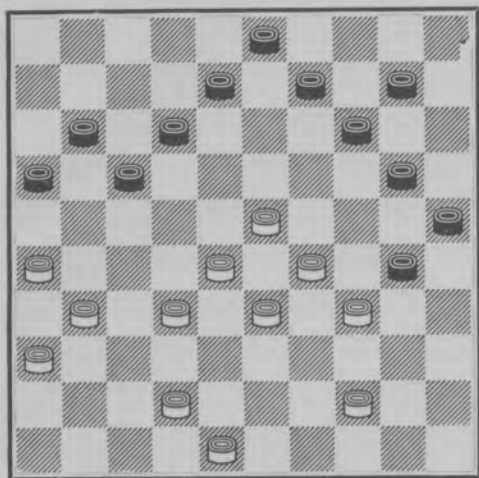
JOH. DE BREE,

Iste Prijs Groene Amsterdammer 1921.

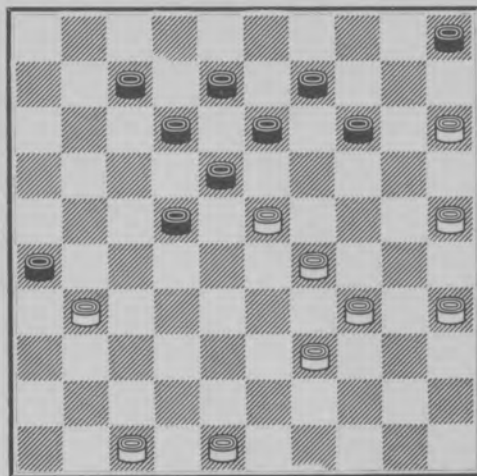

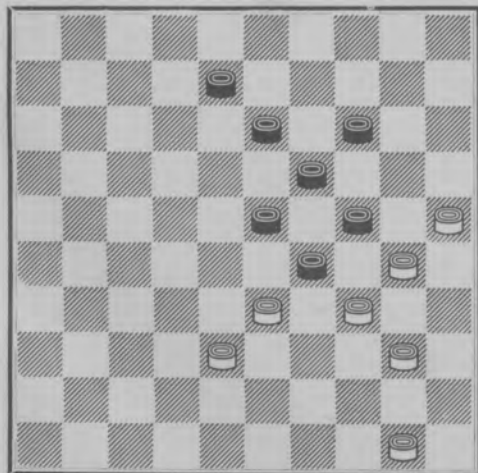
No. 26.
F. RAMAN.

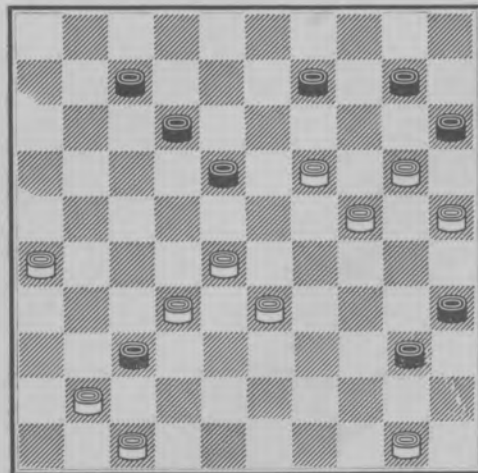
No. 28.
PIET VAN DIJK.
(Het Volk).

No. 27.
PIET VAN DIJK.
(Algem. Handelsblad).

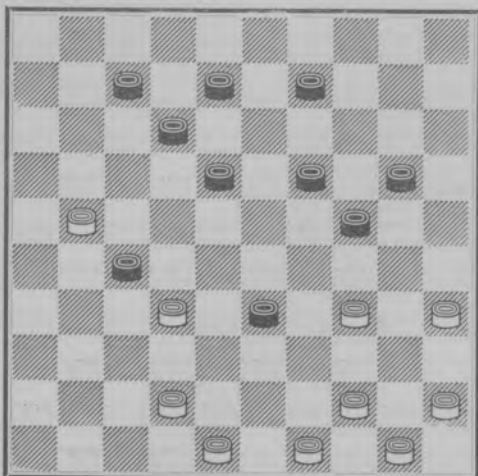
No. 29.
PIET VAN DIJK.

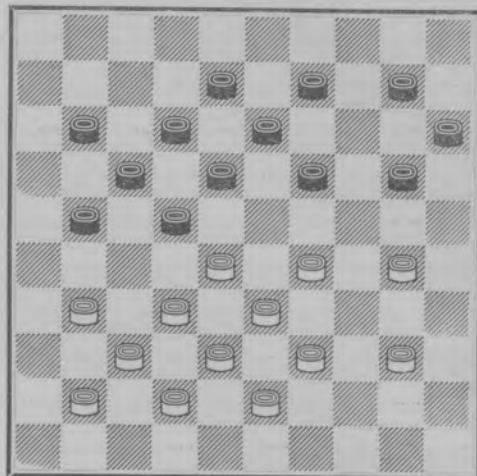
No. 30.

B. KRAMER, Maastricht,
1ste prijs D. O. S., A'dam.

No. 32.

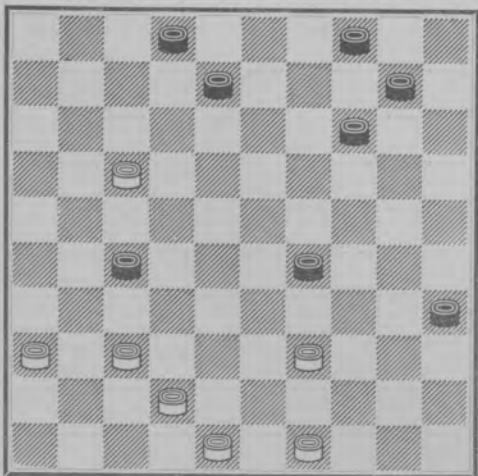
A. K. W. DAMME.

No. 31.

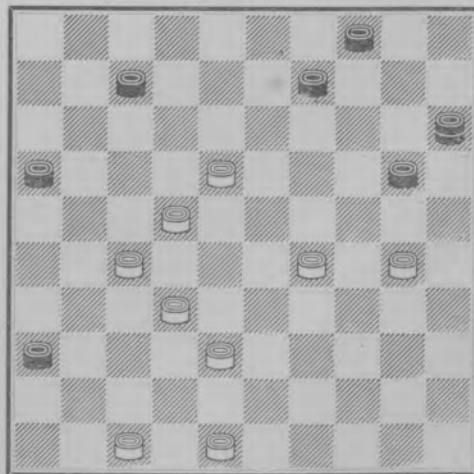
Een lok-lokzet van P. H. IDZERDA
in „1001” van 20 Juni en 17 October
1936.

Motto: „Hoe diep kunnen wij een
afwikkeling zien?”

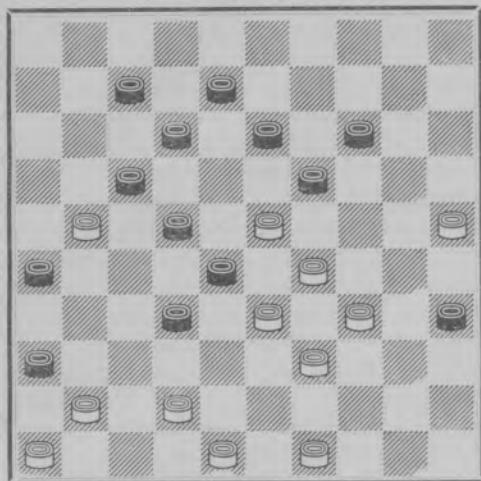
No. 33.

Het 1000ste probleem van
P. KLEUTE Jr.

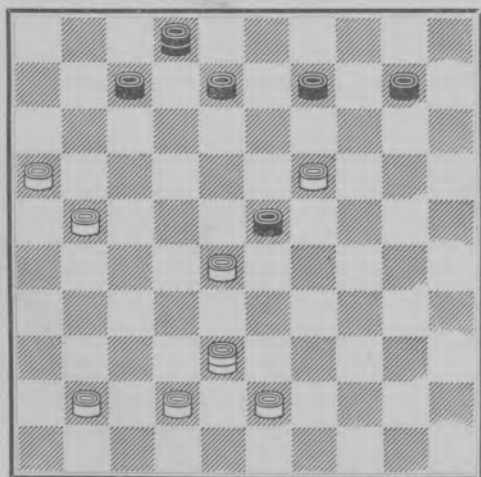
No. 34.

Dr. G. DE GEUS
(Geo van Dam).

No. 35.

Dr. G. DE GEUS
(Geo van Dam).

Voorloopige bewerking van een lange
lijn-motief.

16—11, 7×27, 38×5, 2×46, 28×19,
46×10, 5×14 gewonnen.

Wanneer na deze problemen onze lezers zich geroepen gevoelen zelf ook eens iets op het bord te „componeren”, raden wij dringend aan het volgende eerst eens te lezen en te overwegen.

Hebt gij inspiratie, denkt dan aan Edison's woord: „Elk probleem bestaat uit 1 % inspiratie en 99 % transpiratie.”

HET PLEGEN VAN PLAGIAAT IN ONZE DAMWERELD.

Voor de dammers, die eens per week hun club bezoeken en daar hun partijtje „leggen”, vliedt het damleven onbewogen heen. Zij maken een combinatie, die natuurlijk voordien meermalen is uitgevoerd, zij overzien een combinatie die eveneens voordien meermalen is uitgevoerd. Zij maken zich niet druk over de vraag „wien het auteursrecht van de combinatie toebehoort”, zij onthouden zooveel mogelijk de bekende „type-zetten”, die toch steeds nog weer „nieuw” blijken, zoolwel voor de gevorderden als in hoofdzaak voor de beginners.

Het is duidelijk, dat het terrein der combinaties nog lang niet afgegraven is en velen dragen er het hunne toe bij om vastlegging van alles wat tot heden bekend is, mogelijk te maken. Een mooi doch bijkans onbegonnen werk. Want waar is het archief, waar alles in vastgelegd wordt en waar is de dammer die alles kan verwerken en waar is de administratie, die in dit alles orde en regelmaat schept en met historische juistheid de authenticiteit (echtheid) vastlegt?

In het min of meer beheerschen van deze materie is de scheidingslijn te trekken voor de klasse-indeeling der dammers. Hierbuiten staan de theoretici en de spelers wier spel, zool niet geheel dan toch grotendeels op het z.g. positie-spel is ingesteld.

De theoretici zoeken op dat gebied steeds verder en komen daarbij onvermijdelijk op hetzelfde terrein, waar velen hen voor geweest zijn. En de vinding van heden is dikwijls slechts de bevestiging van wat voorheen werd ontdekt. Wie in het heden iets ontdekt

en dit als zoodanig wereldkundig maakt, loopt de groote risico dat hem zonder meer „plagiaat” wordt verweten.

Neemt men dit al te letterlijk op, dan is het duidelijk, dat de onderzoekers van heden een soort nachtmerrie krijgen van de kans, dat hun werk voor „letterdieverij” wordt uitgemaakt.

Voor de onderzoekers op dit terrein vliedt het leven dus geenszins onbewogen heen, omdat, merkwaardige mentaliteit in de damwereld, de veronderstelling van „ter kwader trouw zijn” eerder ingang schijnt te vinden, dan die van „ter goeder trouw” zijn.

Speciaal in den laatsten tijd komen tal van kwesties over plagiaat, vermoedens van plagiaat, aanwrijving van plagiaat en verwerping van plagiaat tot ons door. Het moge U duidelijk zijn, dat het niet opgaat al deze zaken tot klaarheid te brengen. Slechts in algemeene lijnen willen wij er op ingaan en vastleggen, dat de „plagiaatskwestie” woekert in de 3 lagen van ons spel: partijspel, eindspel en problematiek.

In het partijspel het minst venijnig, omdat het hier een eisch is die men zich zelf kan stellen om alle of althans de meest bekende combinaties te willen kennen. Natuurlijk met het doel hiervan in het practische spel profijt te trekken door eenerzijds de vallen te vermijden en anderzijds deze open te zetten. In het eindspel in ergere mate, omdat gecomponeerde eindspelen ten slotte, willen deze onfeilbaar zijn in de oplossing, aan bepaalde normen gebonden zijn. Men komt hierbij zoo onwillekeurig op dezelfde uitgangsvelden terug, dat dit terrein inderdaad met ontelbare „plagiaats-angels” is bedekt. Iedereen die zich wel eens gewaagd heeft aan een tric-trac motief of bewerking verzeilt in een of andere klasieke bewerking en tal van voorbeelden zijn bekend waarin de ontleding van een eindspel slechts verschilt in de eerste aanvangszet(ten). In de problematiek woekert de „plagiaatsboom” in niet mindere mate als in de eindspelen. Dit is natuurlijk geenszins te verwonderen. Onwillekeurig komt men hier op terrein van „een ander”. In de eerste plaats is dit een terrein waar bijna iedere dammer wel eens een stap heeft gezet en als hij bij wijze van spreken

begint met in den blinde een aantal schijven op het bord te plaatsen en daarna den stand gaat bewerken, dan eindigt hij vast en zeker op een terrein waar men hem voor is geweest.

Immers het probleem moet goed zijn: oplosbaar, zonder bij-oplossingen, het moet, in het algemeen gesproken aan de regels der logica voldoen wat aanvangsstand betreft, er moet een tastbaar evenwicht in de positie zijn, enz. enz. Elke beginner eindigt dan ook bewust of onbewust in een bekend motief en ondergaat of de reduceer-critiek of de „plagiaatsvuurdoop”. De grooten onder de grooten zijn echter nog lang niet „uitgewerkt”. De kleinen zullen echter voor het groote internationale podium weinig of geen nieuws meer kunnen brengen. Zoodat de weg van een beginnend problemist geenszins over rozen gaat en zijn werk veelal in de vergetelheid raakt of mogelijk in beperkten kring opgang maakt.

Het bovenstaande in zeer algemeene lijnen gehouden artikel bevat geen enkel bepaald geval. Het moge spreken tot de onderzoekers en de critici, het moge opwekken om geen „plagiaat” te plegen, het moge evenzeer opwekken om niet direct van „plagiaat” te beschuldigen en het moge den nadruk leggen op de „onbewustheid” van de letterdieverij. Wij nemen aan, dat U het ons toegeeft, dat u bezwaarlijk „onbewust” een diefstal kunt plegen, maar dat men „onbewust” tot letterdieverij in dit geval tot hetzelfde resultaat op het dambord komt, mag toch wel als aannemelijk verondersteld worden.

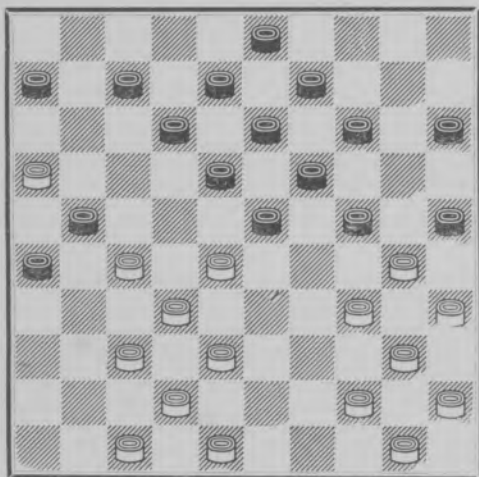
Degenen die zich geroepen achten op deze en soortgelijke zaken controle uit te oefenen hebben o.i. de goede trouw voorrang te verleen aan de kwade trouw, hetgeen uit hun desbetreffende uitlatingen moet blijken, tot heil van ons damspel.

P. D. DE GRAAF.
J. J. H. MERTENS.
Zie Het Damspel No.
7 en 8, 1937.

Onze beschouwing over plagiaat heeft in de dam-pers nog al de aandacht getrokken en wij hebben de zekerheid, dat de gematigden het in hoofdzaak met de strekking eens zijn. Intusschen heeft de tijd niet stil gestaan en veel is er nog niet veranderd. Er is nog geen archief waar iedereen zijn licht kan opsteken en wat de vermoedens omtrent plagiaat enz. betreft is er nog niets gewijzigd. Wij houden er geen speciaal op ingesteld archief op na en volgen alle evoluties op dit gebied en meermalen wordt onze aandacht toevalligerwijze getrokken door iets op dit gebied. Als meest urgente het volgende :

De Geldersche Dammer Sept. 1938 :

Hierin heeft gestaan een z.g. partijstand uit de Onderlinge Competitie van Dodewaard :

Wit wint door :

27-22, 18×27, 34-29, 24×22,
38-33, 27×29, 16×18, 13×22,
48-43 25×34, 37-31, 26×39,
44×11, 6×17, 40×7 en wint.

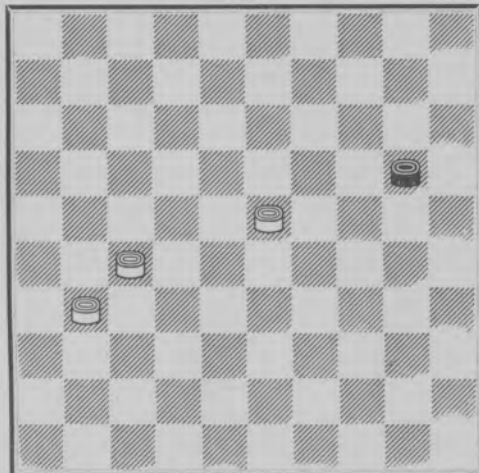
De redacteur O. G. van Veen schrijft hierbij :

„Wij zijn benieuwd hoe het partijverloop te voren was, dus de notatie. Want de waarheid wil, dat deze stand, precies zoo, een probleem is van den beroemden Franschen Grootmeester Dr. A. Molimard te Ambert en reeds in Oct. 1937 in Frankrijk en België en op 12 Dec. 1937 is gepubliceerd geworden in de damrubriek der „Veluwische en Betuwsche Post !”

Op bovenstaande hebben wij geen commentaar. De heeren zoeken dit zelf maar uit.

Anders staan wij tegenover het volgende, eveneens uit de Geldersche Dammer van Sept. '38 :

Uit D.O.V. te Velp :

23-19, 20-25, 19-14, 25-30,
14-10, 30-34, 10-4, 34-39,
4-22, 39-43, 27-21 gewonnen.

De heer Van Veen schrijft hierbij :
„Een dergelijke fraai gespeelde partij is natuurlijk geheel genoteerd. Het verloop hiervan is zeker in dit speciale geval een plaats waard in de partijrubriek.

Men spreekt soms van sympathie des geestes, want zeer bekend is een eindspel van Naudo Frankrijk, 1ste publicatie in le Jeu de Dames 1922 met den stand : zwart : schijf op 29, wit : 3 schijven op 15, 26, 31, 15-10, 29-33, 10-4, 33-39, 4-22, 39-43, 26-21 en wint als boven.

Het Velper eindspelthema is dus uit dezen vorm gegoten. In de Geldersche Dammer Febr. 1937 kwam ditzelfde grapje als probleem No. 91 aan de andere zijde van het bord voor (dus gespiegeld).”

Hierop leveren wij, onder verwijzing naar ons artikel, het volgende commentaar :

De stand van de heeren van D.O.V. te Velp even op diagram zettende en de afwikkeling volgende, kwam het direct vast te staan, dat wij van dit

eindspel eenige broertjes kenden. Het kostte ons niet veel moeite om de volgende familie bij elkaar te krijgen :

Eindspel 581 Het Damspel L. Schut : 1937.

zwart : 9,15,22,25. wit : 19,24,26,31,36.
31-27, 22×31, 26×37, 9-14,
19×10, 15×4, 36-31, 4-9,
31-27, 9-13, 27-21, 13-19,
24×13, 25-30, 13-9, 30-34,
9-4, 34-39, 4-22, 39-43,
37-31 wint.

Bij dit eindspel van Schut hadden wij de verwantschap reeds vastgesteld met het volgende eindspel, dat wij bij toeval kenden n.l. Probleem No. 1100 van P. A. Lamarre le Jeu de Dames Juni 1902 :

zwart : schijf op 28, wit : 14,26,31.
14-9, 28-33, 9-4, 33-39,
4-22, 39-43, 26-21, 43-49,
31-27, 49-40, 22-44, en 21-16 wint

Wat blijkt nu uit de heele historie :

De heeren uit Velp zijn tot hetzelfde gekomen als de heer Lamarre. Wij gaan dus terug van 1938 tot 1902. Dan komt in 1922 le Jeu de Dames met een 1ste publicatie van Naudo, hetgeen in twijfel getrokken kan worden, doordat het probleem van Lamarre in wezen precies hetzelfde is en daarna wordt het 1937 en de heer Schut komt tot het zelfde. Het is allemaal interessant en : „Het is geen mensch die er kwaad van denkt.”

Wij hopen, dat het zal gelukken het eindspel van Lamarre te herleiden tot de grijze oudheid.

Wij verwachten, dat dit gelukken zal.

Waar is het archief, dat op deze vraag antwoord geeft ?

TEEKENS :

* gedwongen.

! goede zet.

? slechte zet.

OPLOSSING DER PROBLEMEN

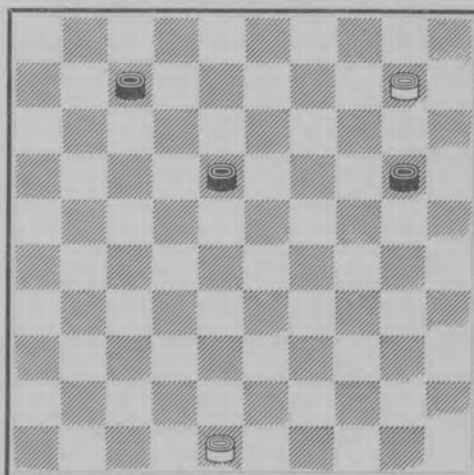
Opl. No. 1 :

39-33, 28×39, 31-27, 21×43,
25-20, 15×33, 40-34, 39×30,
48×8, 13×2, 35×4.

Opl. No. 2 :

34-30, 24×31, 41-37, 25×43,
49>38, 31×33, 45-40, 35×44,
50×10.

Eindspel Probleem No. 2 M. V.
in Havre Eclair.

Zwart aan zet.

Afspel I. PRESBURG.

× , 20-25, 10-4, 18-23,
4-22, 25-30, 22-6, 7-12,
48-43, 30-34, 6-44, 12-18,
44-49 gew. wegens dreiging 43-39.
De andere mogelijkheden worden gaarne aan den lezer overgelaten, speciaal 30-35 i.p.v. 30-34.

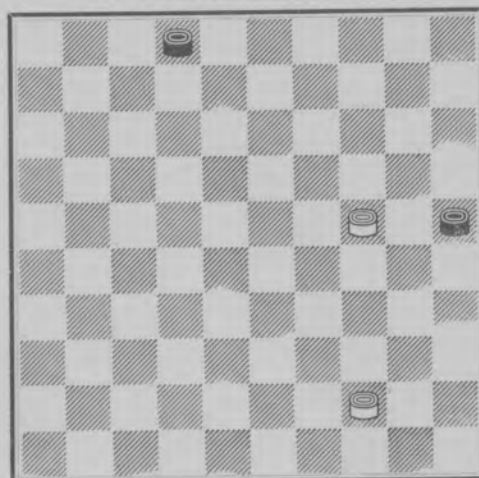
Opl. no. 3 :

44-40, 38×47*, 29-23, 18×38,
48-42, 35×33, 34-29!, 33×24,
42×33, 47×29, 25×1.

Oplossing no. 4 :

27-22, 18×27, 37-31, 27×36,
38-32, 28×37, 48-42, 37×48,
47-42, 48×12, 46-41, 36×47,
34-30, × , 30-25, × .
25×1 en wint.

Eindspel probleem No. 12
VAN DEN EESACKER.

bij-oplossing :

27-22, 18×27, 34-29, 7×41,
46×37, 8-12, 17×8, 9-13,
8×19, 4-9 maar verliest.

Opl. no. 5 :

42-37, 16×27, 36-31, 27×36,
37-32, 28×37, 48-42, 37×48,
24-20, 14×25, 47-41, 36×47,
30-24, 47×33, 39×19, 48×30,
29-23, 18×20, 35×4, 13×24,
4×15, gewonnen.

Opl. no. 6 :

28-22, 16×18x, 26-21, 19×39,
48-43, 39×48, 29-24, 48×17,
24×13.

x De andere mogelijkheden worden
gaarne aan den lezer overgelaten.

Opl. no. 7 :

30-24, 23×12, 25-20, 6×35,
20×7, 19×30, 7-1 gewonnen.

Opl. no. 8 :

34-29, 25×32, 44-39, 9×27,
19-13, 8×30, 28-22, 27×18,
47-42, 37×48, 33-28, 48×34,
28×8, 2×13, 23×1, 34×18,
1×9.

Opl. no. 9 :

29-24, 28-33, 24×4, 33×24,
4×22, 15-20, 22-33, 10-15,
33-29, 24×33, 38×18, 20-24,
18-12, 15-20, 12-8, 20-25,
8-2, 25-30, 34×30 verloren.

Opl. no. 10 :

30-35?,
47-41, 36×47, 27-21, 47×33,
40-34, 29×49, 21-16, 49×21,
16×38, 21×43 of 49 en zwart is verl.

Opl. no. 11 :

47-41, 36×47, 48-42, 37×48,
46-41, 47×24, 41-37, 31×42,
43-38, 42×33, 39×30, 35×24,
40-35, 48×30, 23-19, 24×13,
35×4 gewonnen.

Opl. no. 12 :

49-44, 26×37, 47-42, 37-48,
29-23, 28×19, 33-29, 24×42,
43-38, 42×33, 39×8, 13×2,
40-35, 48×30, 35×24.

Zwart aan zet.

- , 25-30, 24×35, 2-8,
35-30, 8-13, 30-24, 13-18,
24-19, 18-22, 19-14, 22-28,
14-10, 28-33, 10-5, 33-38,
5-37, 38-43, 44-39, 43×34,
37-28, 34-40, 28-39, 40-45,
39-50 gewonnen.

Opl. no. 13 :

34-30, 26×19, 29-24, 25×43,
24×2, 43-49, 2×16.

Opl. no. 14 :

16-11, 18-22 (of?), 37-32, 28×48,
17×8, 6×17, 8-3 en zwart
staat verloren.

Opl. no. 15 :

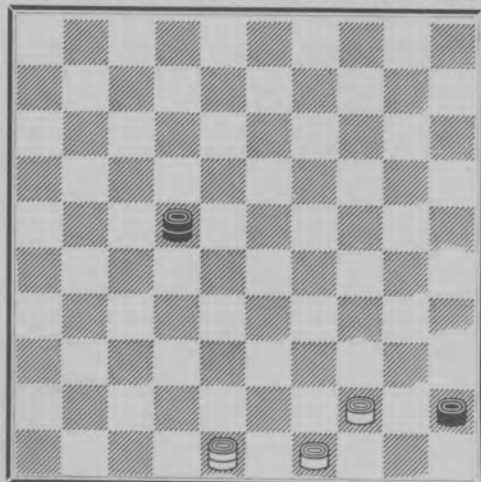
21-17, 12×21A, 34-30, 25×34,
40×20, 15×24, 35-30, 24×35,
33-29, 23×34, 28-23, 18×29*,
37-31, 36×27, 43-39, 34×43,
38×49, 27×38, 42×4.
A : 11×22, 28×8, 2×13 of 3×12,
47-41, 36×47, 32-28, 23×41,
42-37, 41×32, 38×27, 47×29,
34×1, 19-23, 1×20, 15×24,
27-22 met gewonnen stand.

Opl. no. 16 :

26-21, 23×45, 33-29, 16×27,
36-31, 27×36, 37-32, 28×37,
29-23, 18×29, 48-42, 37×48,
47-41,, 36×47, 49-44, 47×33,
39×10, 48×50, 25×3, 5×14,
3×6.

Eindstand :
 Zwart : 45, dam 50.
 Wit : dam 6, zwart aan zet.
 Een door problemisten veelvuldig gevolgd motief.

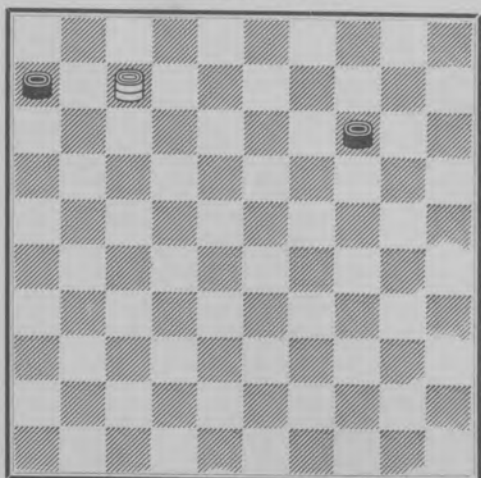
Bij oplossing van probleem No. 16
 Uit het boek van BARTELING 1901.

48-34, 22x50, 34-1, 50-28
 of ? 49-44, 28x50, 1-6 en het motief
 probleem Ir. Vrijlandt is ontstaan.
 Aldus grijpt in de problematiek alles
 logisch in elkaar.

Opl. no. 17 :
 33-29, 24x47, 34-30, 25x34,
 32-28, 11x48, 37-31, 48x19,
 16-11, 47x12, 11x2, 26x37.
 2x7 of 1.

Eindstand No. 17.

zwart aan zet —, 14-19 en wij
 hebben een eindstand, die als probleem
 no. 204 in de Humorist heeft gestaan

en aldaar de aandacht trok, omdat
 7-29 remise is.
 7-34 wint auteursoplossing.
 Eveneens wint: 1-12 G. SWART,
 1-18 B. TH. MEESTER, 1-40 L.
 SCHIPSEMA.

Opl. no. 18 :

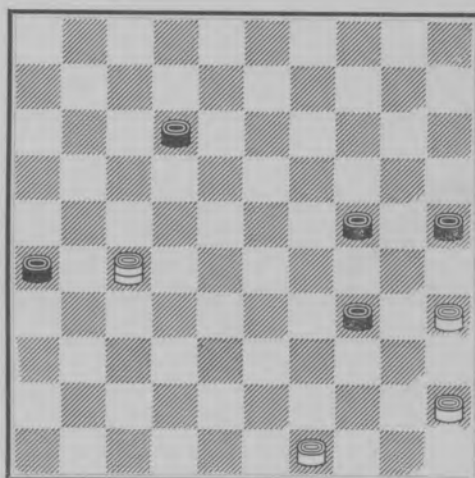
Zie Eindspel No. 11.

Hoe problemisten en analysatoren
 meermalen tot hetzelfde komen moge
 dit probleem bewijzen :

28-22, 27x18, 37-31, 26x37,
 38-32, 37x28, 33x15, 24x44,
 15x35, 25-30, 49x40, 30x39,
 40-34, 39x30, 35x24.

Bij opl. No. 18.

Uit de partij LOCHTENBERG.

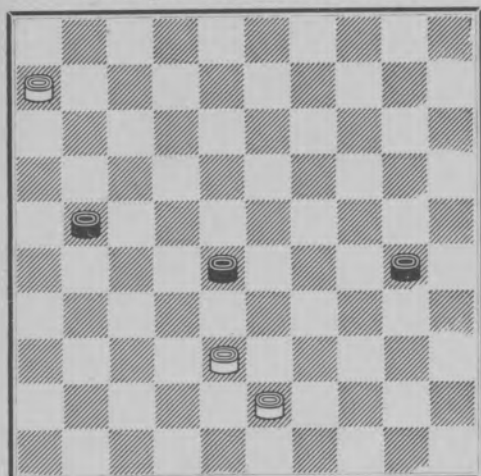
VAN EYK.

—, 12-17, 27-4, 34-39,
 4-9, 25-30, 9-25, 30-34,
 25-9, 26-31, 9x36, 17-22,
 36x30, 34x25, 45-40, 39-44,
 40-34, 25-30, 49x40, 30x39,
 40-34, 39x30, 35x24.

Opl. no. 19 :

34-30, 25x34, 37-31, 19x30A,
 33-29, 34x23*, 28x6, 26x28,
 6-1 wint.
 A —, 26x37, 32x41, 19x30,
 33-29, 34x32, 38x9 wint.

Eindspel Probleem No. 19.

6-1, 21-26

wij volgen alleen de hoofdvariant

1-6, 30-35, 6×44, 26-31,
44-28, 35-40, 43-39, 40-45,
39-33, 31-36, 28-46

en zwart kan opgeven.

Opl. no. 20 :

Lokzetje !

36-31!, 20-25!?, op 30-24 volgt
23-29, 22-27
en 17×50,

31-27!, 22×31*, 41-37, 31×33,
44-39 25×43, 48×8 en wint.

Opl. no. 21 :

37-32, 27×29, 40-34, 29×40,
26-21, 25×43, 21×3, 22×33,
49×20, 40×49, 3-17, 15×24,
17-44, 49×40, 35×44 en wint.

Opl. no. 22 :

37-31, 26×37, 46-41, 37×46,
48-43, 38×49, 36-31, 49×19,
23×12, 46×7, 31×2 en wint.

Opl. no. 23 :

37-31, 26×37, 47-42, 37×48,
39-34, 48×22, 19×28, 22×20,
34×32 en wint.

Opl. no. 24 :

38-33!, 19×30, 32-27, 21×32,
29-24, 30×19, 25-20, 15×24,
42-37, 31×42 of 32×41, 47×9, 3×14
34-29!!!! wint.

Opl. no. 25 :

26-21!, 11×22, 21-17, 22×11,
39-34, 30×39, 42-38, 33×42,
44×13, 19×8, 44×13, 19×8,
40-34, 29×40, 50-44, 40×49,

41-36, 49×21, 31-26, 42×31,
26×17, 11×22, 36×9!!!! wint.

Opl. no. 26 :

26-21, 16×47, 31-27, 30×50,
29-24, 47×31, 24×2, 50×22,
36×16 gew.

Opl. no. 27 :

25-20, 24×44, 20×18, 29×40*,
50×39, 23×12, 39-34, 40×29,
33×2.

Opl. no. 28 :

34-30, 26×37, 48-42, 37×48,
15-10, 48×34, 10×19, 13×33,
30×17, 18×29*, 35-30, 12×21,
30-24, 29×20, 25×1, en wint.

Opl. no. 29 :

26-21, 37×46, 50-44, 40×49,
47-41, 49×16, 19-14, 46×30,
14×3, 15×24, 3×21, 16×29,
25×1 en wint.

Opl. no. 30 :

21-17, 27×47, 48-42, 12×21,
34-29, 47×38, 35-30, 24×35,
29-24, 20×29, 49-43, 38×40,
45×1, 18-22, 1-40, 35×44,
50×26 gewonnen.

Opl. no. 31 :

17-11, 35-40, 39-34, 2-7, A
11×13, 4-9, 13×15, 14-20,
15×33, 40×47, 37-32, 27×38,
48-42 en wint.

Inderdaad schitterend !

A Men onderzoekte zelf de andere mogelijkheden.

Opl. no. 32 :

29-23, 18×29, 33×24, 22×35,
31-27, 20×29, 27×18, 35×24,
38-33, 29×36, 43-38, 13×22,
37-31, 36×27, 32×5,

Opl. no. 33 :

18-12, 7×18, 22×13, 9×18,
27-22, 18×27, 32×21, 16×27,
30-25 en zwart staat verloren.

Opl. no. 34 :

42-37, 36×47, 46-41, 47×36,
37-31, 36×16, 34-30, 35×24,
29×38, 16×18, 33×22, en wint.

TWEEDE AFDEELING PARTIJFRAGMENTEN

De hierna volgende partijfragmenten moeten worden beschouwd als moment-opnamen, die tot ons spreken door aardigen stand, leuke afwikkeling, verrassende wending, geestigheid enz.

Het gaat er niet zoo zeer om, hoe de fragmenten tot stand zijn gekomen, het gaat er in de eerste plaats om wat zij ons bieden. Het zijn mogelijkheden van velerlei aard en wij twijfelen er niet aan of zij zullen onzen lezers eenige uren damgenoegen verschaffen. Wij nemen, om slechts één voorbeeld te noemen, het zetje van Weiss zeer goed in ons op en trachten het in de te spelen partij toe te passen of te vermijden, al naar de omstandigheden zich voordoen. Bij het aanschouwen van de afwikkelingen vragen wij ons niet in de eerste plaats af :

„Is dat nu wel het sterkste spel? en wij zeggen evenmin :

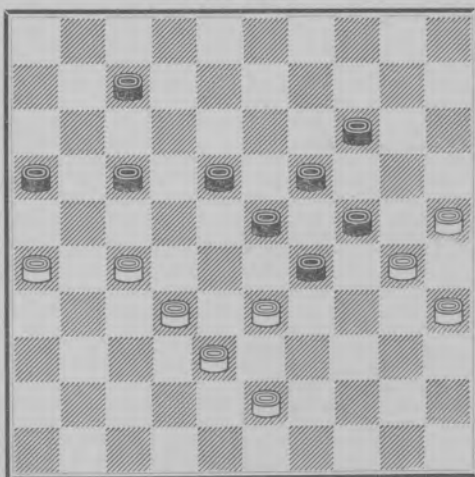
„Ja, maar dat had ik anders gedaan !”

Niets van dat alles, wij nemen de partijfragmenten door zooals wij een foto-album doornemen, wij genieten ervan en sluiten het album en zeggen : „Het was mooi !”

Wij zijn er zeker van, dat U dit ook hierna zult kunnen zeggen !

Wij openen met een fragment uit de
Match om het Wereldkampioenschap
1938.

KELLER

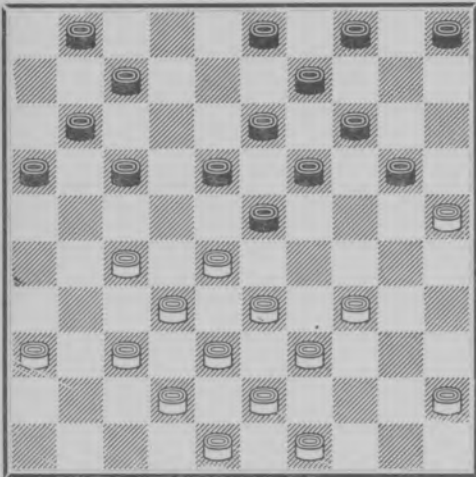

RAICHENBACH

In de 13de partij speelde Keller 17—22 met remise. Velen meenden dat 7—12 zou hebben gewonnen.

No. 1.

WEISS.

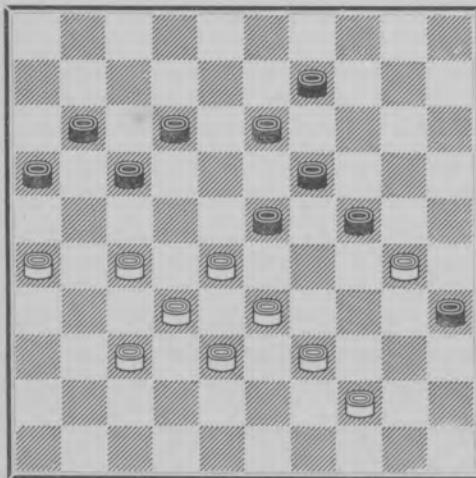

CHARDONNET.

49-44?, 16-21, 27×16, 7-12,
 16×7, 23-29, 33×15, 14-20,
 25×23, 18×49, 7×18, 13×44,
 37-31, 44-50, 32-28, 50×22,
 31-27, 22×31, 36×27, 1-7,
 42-37, 49-35, wit gaf het op.

No. 2.

A. BêLARD.

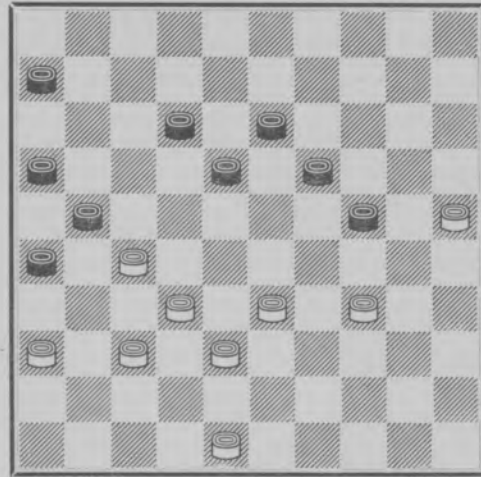

I. WEISS.

- 12-18 kon niet wegens
 44-40, 35×44, 39×50, 24×35,
 33-29, 23×34, 27-21, 32×3!
 Dus:
 9-14, 30-25, 13-18 of?
 39-34, 23-29, 34×23, 18×29,
 44-39, 29-34, 39×30, 35-40,
 28-23, 19×39, 30×10, 39-44,
 10-4, 44-49, 26-21, 17×26,
 37-31, 26×28, 27-22, 49×18,
 4×35 en zwart gaf het op.

No. 3.

BARTELING.

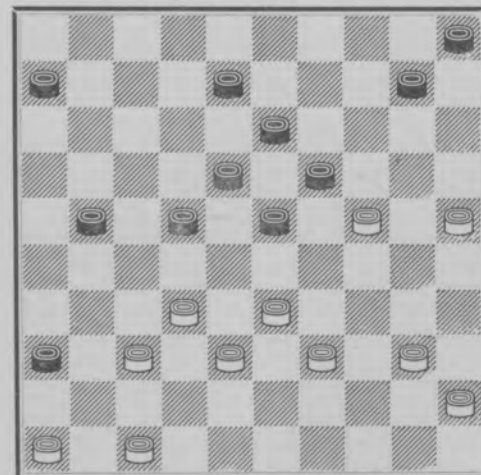

WEISS.

- 18-23?, 25-20, 24×15,
 33-29, 23-28, 32×14, 21×43,
 48×39, 12-18, 39-33, 6-11,
 34-30, 11-17, 30-24, 17-22,
 24-20, 15×24, 29×20, 16-21,
 37-32, 18-23, 14-10, 22-28,
 33×22, 23-29, 22-17, 21×12,
 10-4, 12-18, 32-28, 13-19,
 4×22, 29-34, 22-6, zwart
 gaf het op.

No. 4.

OTTINA.

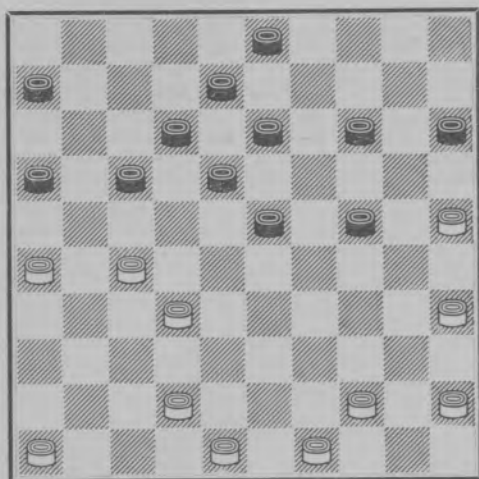

I. WEISS.

40-34, 19×30, 37-31, 36×27,
 34-29, 23×43, 38×49, 27×29,
 25×3.

No. 5.

I. WEISS.

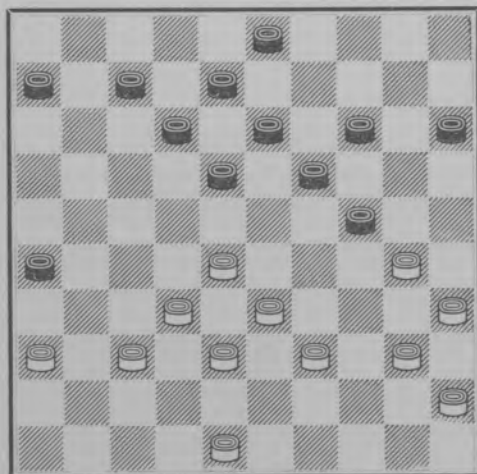
J. B. DE HAAS.

— , 14-20, 25×14, 24-30,
 35×24, 23-29, 24×33, 13-19,
 14×23, 18×47.

Het zetje van Weiss.

No. 6.

Ontleend aan de partij :
RUSTENBURG.

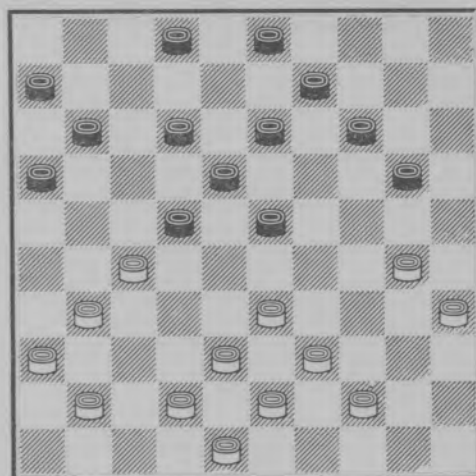

KELLER.

— , 7-11, 32-27, 14-20,
 27-22, 18×27, 30-25 en thans
 zou op 30-25 kunnen volgen 24-30,
 oogenschijnlijk tot gelijk spel leidende :
 25×23, 13-18, 35×24, 18×20.
 Thans volgt echter het zetje van Weiss:
 37-31, 26×37, 28-22, 27×18,
 38-32, 37×28, 33×2

No. 7.

Problematische stelling in de partij
Dr. MOLIMARD-KING.

Combinatie aangegeven door Dr. Molimard, niet in de partij uitgevoerd :

27-21, 16×27, 33-28, 23×32*,
 41-37, 32×41, 36×47, 27×36,
 47-41, 36×47, 30-24, 20×29,
 42-37, 47×33, 39×10, 9-14*,
 10×19, 3-9*,

en thans doet het merkwaardige feit zich voor dat de zeer voor de hand liggende zet

19-13 niet wint want er volgt :

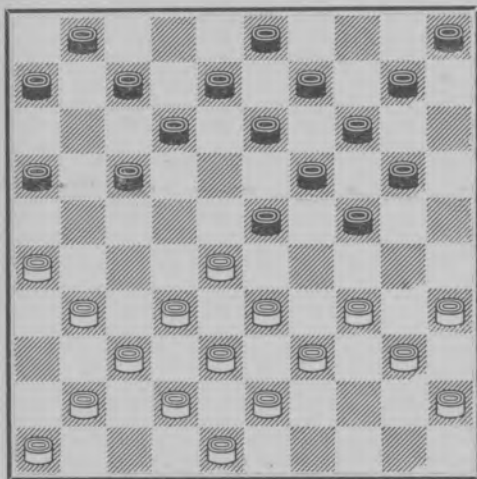
— , 9-14 13×22, 11-17,
 22×11, 6×17, waarna de overblijvende stand remise loopt.

Echter 35-30 enz. wint !!

Uitwerking Studie-commissie Damclub D. O. S., Amsterdam.

Een zeer mooie studie om deze met twee spelers eens door te nemen.

De uitwerking heeft destijds in „Het Damspel”, „De Humorist” en de „Arbeiderspers” gestaan.

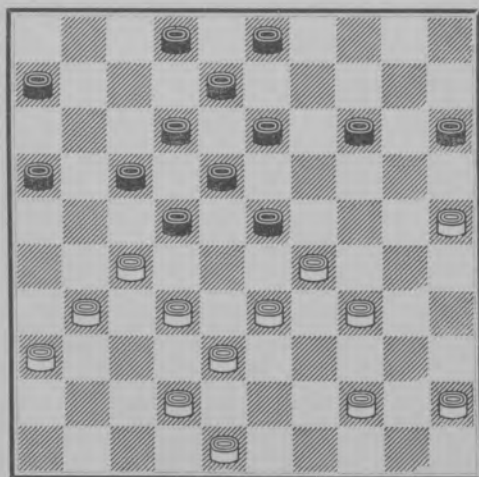

Zwart dreigt: —, 23-29 (34×23),
12-18 (23×21) 16×47.

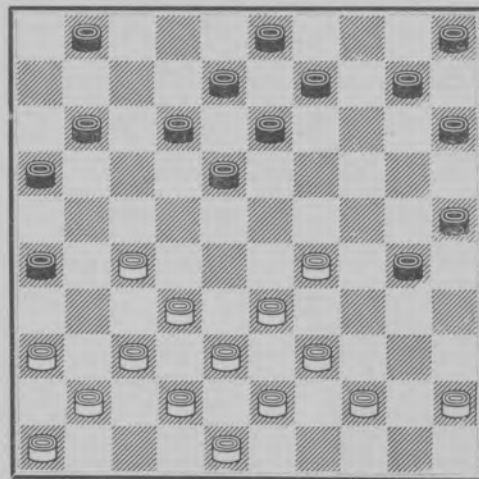
Wit dus 34-30, waarna de volgen-
de mogelijkheden aanwezig zijn :

—, 20-25, 31-27, 25×34,
40×18, 13×31, 28-23, 19×28,
33×15, 31-36, 39-34, 36×47,
38-33, 47×40, 45×34, 24-29,
34×23, 14-19, 23×14, 3-9,
14×3, 12-17, 3×21, 16×49,
48-43, 49×41, 46×37 en wit
heeft een schijf gewonnen.

KELLER.

LIGTHART.

L. DUITZ.

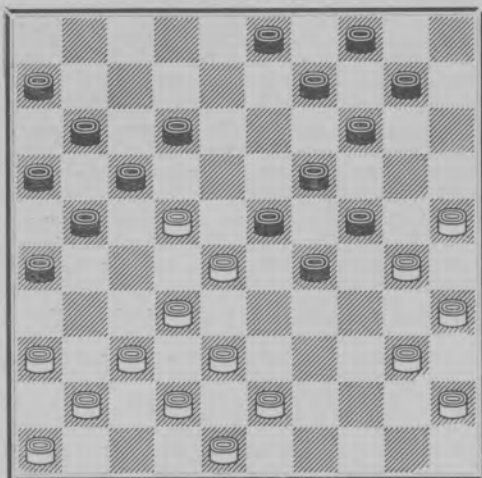
—, 30-35, 32-28, 1-7,
28-22, 18-23! 29×18, 12×23,
37-31, 26×37, 42×31, 23-29!
33×24, 25-30! 41-37, 30×19,
37-32, 10-14, 46-41, 7-12,
41-37, 19-24, 38-33, 14-19,
32-28, 12-17, 44-40, 35×44,
39×50, 24-29! 33×24, 19×30,
43-39, 30-35, 50-44, 15-20,
39-33, 20-25, 33-29, 9-14,
29-23, 14-20, 45-40, 13-19,
23×14, 20×9, 48-43, 9-14,
43-39, 14-20, 40-34, 20-24,
39-33, 24-30, 34-29, 3-9,
44-39, 9-14! 31-26, 14-20,
36-31, 20-24, 29×20, 25×14,
39-34, 30×39, 33×44, 8-13,
26-21, 17×26, 28-23 en zwart
won.

Afwikkeling No. 9.

—, 23-28, 32×23, 17-21,
23-19, 21×43, 19×10, 15×4,
48×39, 13-19, 31-26, 19-23,
42-37, 23-28, 34-30, 16-21,
26×17, 12×21, 44-40, 21-27,
39-34, 28×39, 34×43, 8-13,
30-24, 4-9, 40-34, 9-14,
45-40, 6-11, 34-30, 11-17,
37-31, 17-21, 31-26, 13-19,
26×28, 27-32, 24×22, 32×45,
30-24, 45-50, 24-19, 14×23,
25-20, 50×11, 20-14, 11-16,
43-39, 23-29, 14-10, 16-11,
wit geeft het op.

No. 11.

RODRIGUES.

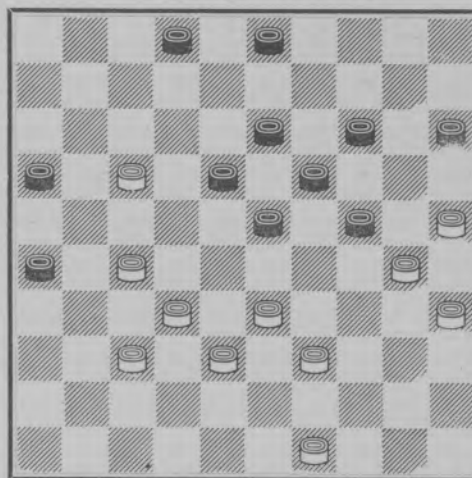

J. VAN GELDEREN.

40-34, 29×40, 35×44, 24×35,
 25-20, 14×25, 32-27, 23×32,
 37×28, 21×23, 43-39, 17×28,
 44-40, 35×33, 38×7, 11×2,
 36-31, 26×37, 41×5

No. 13.

v. d. GIESSEN H.D.C.

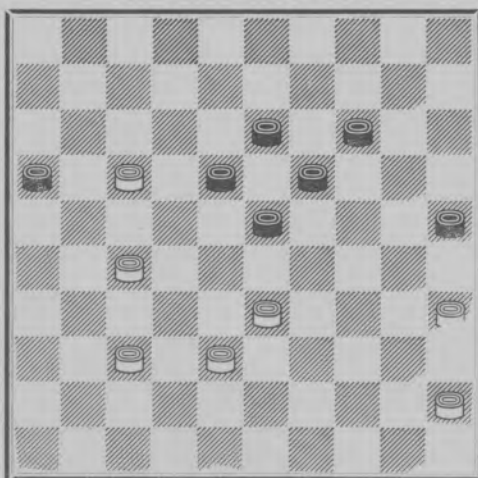

I. BUITENKANT D.O.S.

39-34?, 23-28, 32×12, 14-20,
 25×23, 2-7, 30×8, 7×40,
 35×44, 3×41 en wit gaf op.

No. 12.

W. RUSTENBURG.

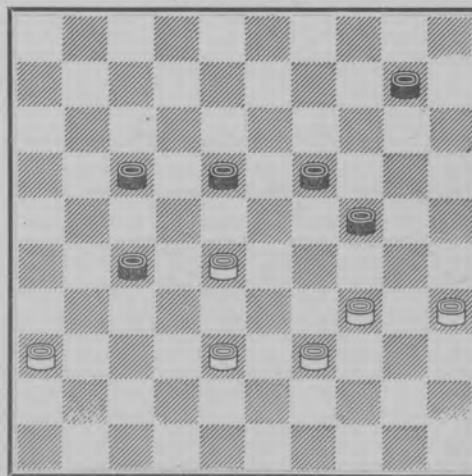

J. METZ.

In de partij 27-22 en het werd remise.
 27-21 is wit speelt en wint n.l.
 27-21, 16×27, 17-11, 18-22,
 11-7, 23-28, 45-40, 28×39,
 7-2, 14-20, 40-34, 39×30,
 35×15, 25-30, 2-7, 30-35,
 15-10, 13-18, 7×14, 35-40,
 14-23, 40-44, 10-5, 27-31,
 37×26, 22-27, 23-40, 44×35,
 5-23 gewonnen.

No. 14.

J. H. VOS.

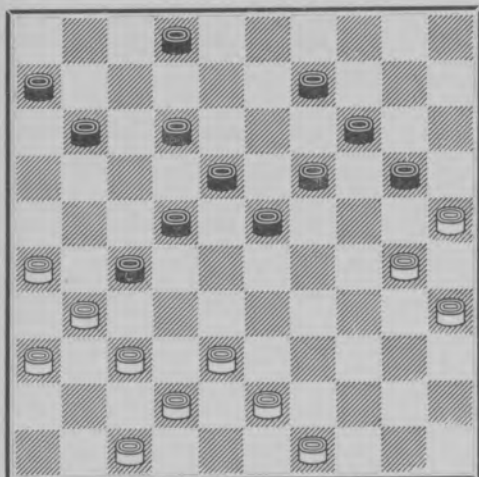

L. DUITZ.

- , 18-23, 36-31, 23×43,
 31×11, 43-48, 11-7, 10-15,
 7-2, 19-23, 2×30, 23-29,
 34×23, 48×25, 23-18, 25-3,
 18-13, 15-20, 35-30 remise.

No. 15.

F. RAMAN.

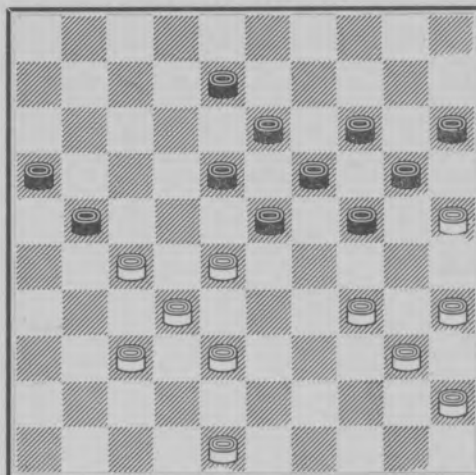

W. RUSTENBURG.

—, 9-13, 37-32, 11-16,
 32×21, 16×27, 42-37, 6-11,
 47-41, 2-7, 30-24, 20×29,
 25-20, 14×25, 35-30, 25×34,
 43-39, 34×32, 37×8, 13×2,
 31×33 gewonnen.

No. 17.

I. BUITENKANT.

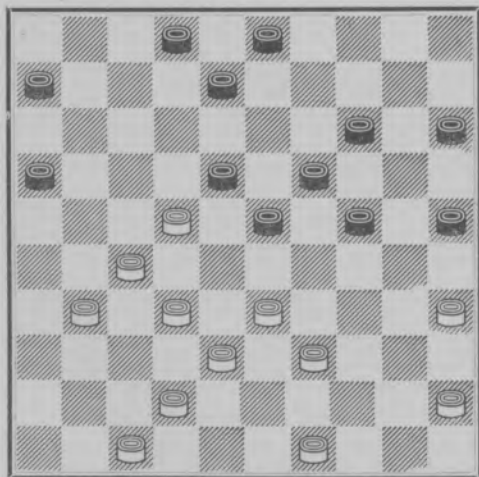
J. H. VOS.

—, 24-29, 37-31, 29-33,
 38×29, 21-26, 35-30x, 26×37,
 32×41, 23×21, 40-35, 21-27,
 41-37, 16-21, 45-40, 19-23,
 30-24, 23-28, 35-30, 18-23,
 29×9, 20×29, 34×32, 27×38,
 9×20, 15×44 en wint.

x hier kon wit remise maken als volgt:
 29-24, 19×39, 28×10, 26×28,
 25×14, 15×4, 14-9, 18-22,
 27×18, 13×22, 9-3, 28-33,
 3×28, 33×22, 40-34, 39×30,
 35×24 remise.

No. 16.

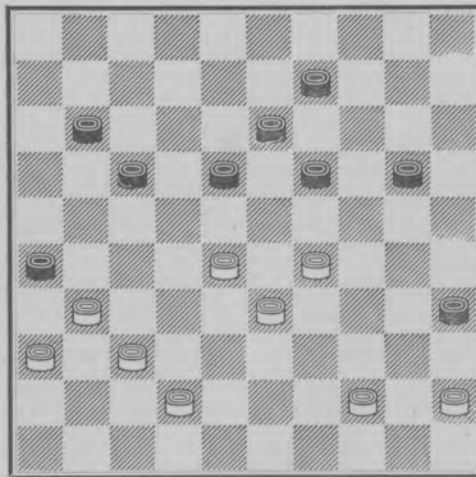
D. H. MÖLLENKAMP.

—, 16-21, 22×13*, 23-28,
 32×23*, 21×34, 13-9 of? 19×39,
 9×40, 39-44 met damdoorbraak.

No. 18.

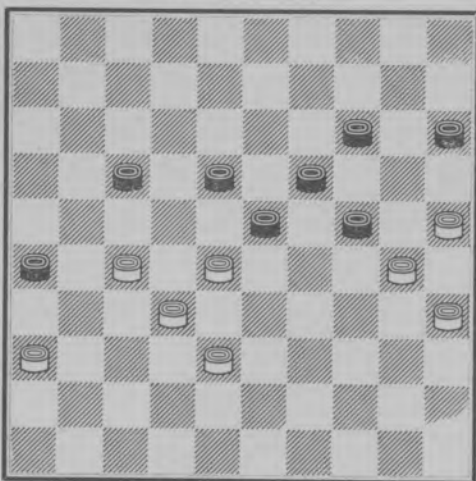
MEESTERTITEL 1937.

Zwart: 20-24, en 18-23 en wit heeft geen enkel antwoord, dat hem minder verlies brengt dan 2 stukken.

No. 19.

Uit de partij.

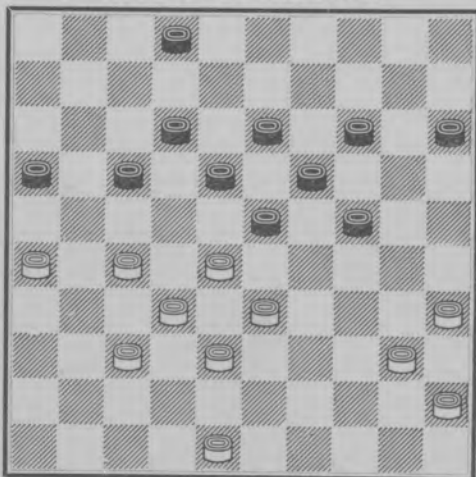

27-22, 18x27, 32x12, 23x43,
12-8, 43-49, 8-3, 15-20,
36-31, 26x37, 3-8, 49-27,
8-12, 37-41, 12-23, 19x28,
30x10, 41-46, 25x14, 27-4,
35-30, 4x15, 30-24, 15x47,
14-9, 47-36, 9-4, 28-33,
4-15, 36-47 en zwart heeft ge-
wonnen.

Het is interessant na te gaan waar
wit de remise verzuimde.

No. 20.

W. RUSTENBURG.

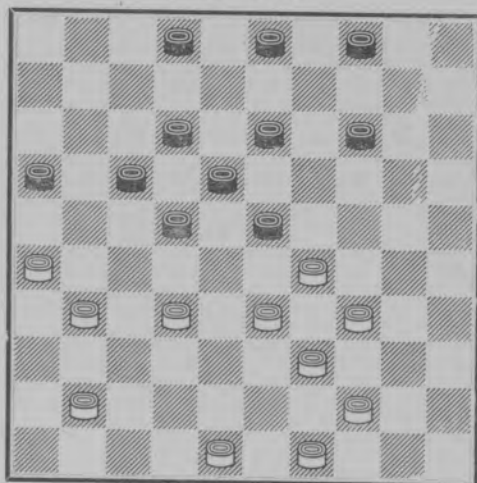

PH. DE SCHAAP.

48-43, 14-20, 43-39, 24-29,
33x24, 20x29, 40-34, 29x40,
45x34, 16-21 ?x 27x16, 18-22,
34-29, 22x31, 29x7, 2x11,
26x37
x op
- , 15-20?, 28-22, 17x28,
39-33, 28x30, 35x15

No. 21.

J. H. VOS.

RAICHENBACH.

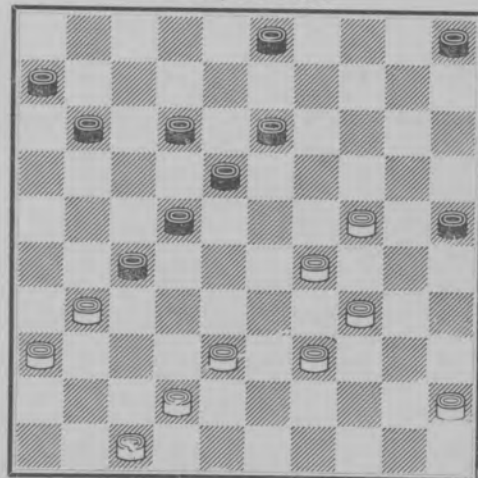
- , 23-28, 32x23, 16-21,
in de partij 41-36 enz. met remise.

Direct na de partij gaf Raichenbach
aan, dat hij had kunnen spelen :
33-28, 22x24, 34-29, 24x33,
39x28, 18x29, 28-22, 17x28,
26x10, 4x15.

De stand is 5x5, maar volgens de Ne-
derlandsche critici zou zwart waar-
schijnlijk winnend voordeel hebben ge-
kregen bij deze afwikkeling, welke
Raichenbach dan ook niet volgde.

No. 22.

PH. J. HAM.

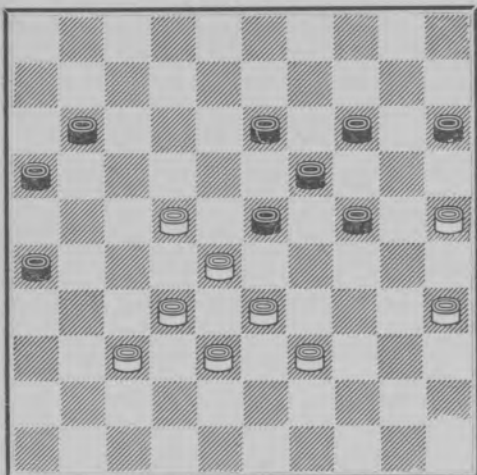

H. E. WIERSMA.

- , 3-8, lokzet, 39-33 dreigt
24-19; 29x20, 33-28, 31x2 en te-
vens 33-28, 31x22, 34-30, 38x16.
Na 3-8 en 39-33 vervolgde zwart
echter met 13-19 (24x2) 25-30
(2x32) en 30x48 en wor

No. 23.

ROGER SERF.

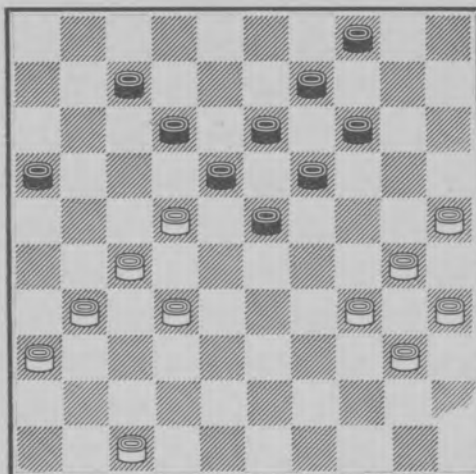

ALBERT LECOCQ.

Wit meende zich uit zijn slechte positie te kunnen redden door:

22-17, 11x22, 28x17, 16-21,
 37-31, 26x28, 17x26, 28-32,
 38x27, 23-29, 33-28, 29-33,
 25-20 doch er volgde:
 33x31, 20x18, 15-20, 26x37,
 19-23, 18x29, 24x44 en wit
 verloor.

No. 25.

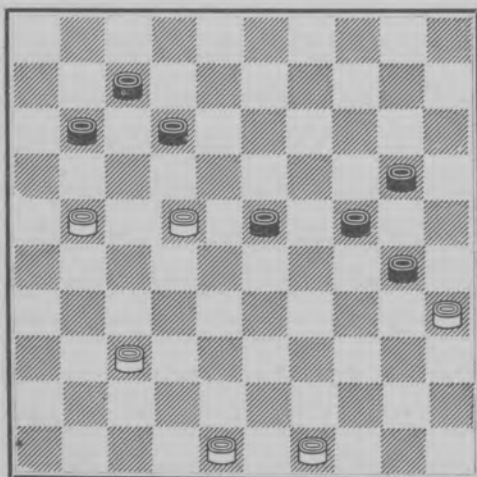

De heer H. POOL, die met wit in slechte positie stond, forceerde als volgt de remise:

30-24, 19x39, 32-28, 23x21,
 31-26, 18x27, 26x10, 4x15,
 36-31, 27x36, 47-41, 36x47,
 40-34, 39x30, 35x24, 47x20,
 25x3 remise.

No. 24.

Voorgekomen in het Kampioenschap van Nederland.

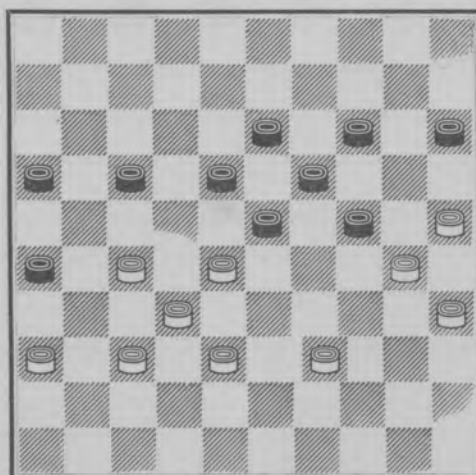

Wit speelde 22-18 en zwart, die een schijf vóór stond, behandelde den stand zoodanig, dat hij verloor. Op 22-18 had zwart altijd remise in handen n.l. met:

20-25, 18x20, 25x14, 35x24,
 gevolgd door 11-16.

No. 26.

J. F. KUYER.

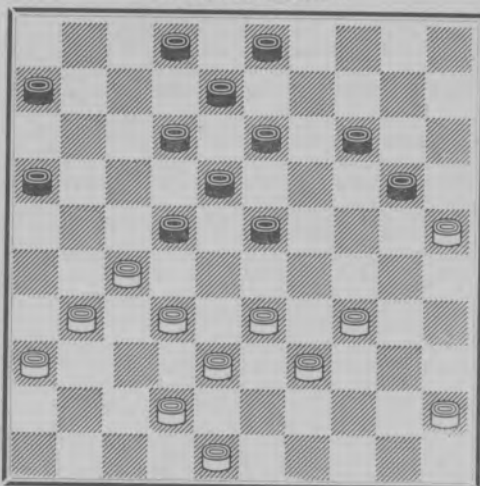
H. DE JONGH.

39-34, 24-29?, 30-24, 19x39,
 28x10! 15x4, 27-21, 16x27,
 32x43

No. 27.

B. SPRINGER.

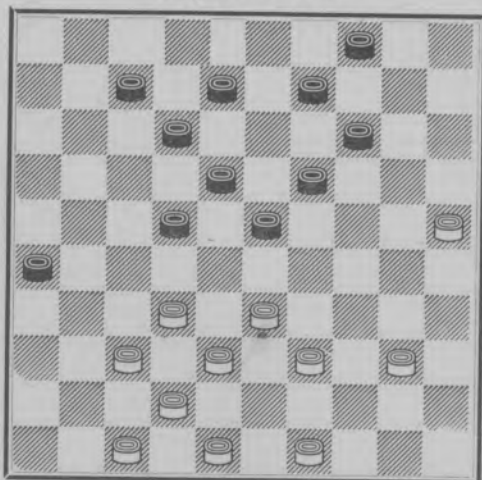

R. C. KELLER.

48-43? 22-28, 33×22, 16-21,
27×16, 18×27, 32×21 of 31×22,
23-29, 34×23, 12-18, 23×12,
8×48, 39-34, 48×30, 25×34
en zwart heeft een schijf gewonnen.
Wit gaf op.

No. 28.

Wijlen B. RIS.

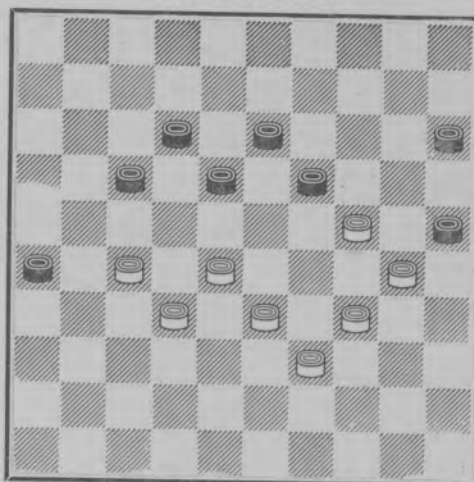

A. DE GRAAG.

- , 14-20, 25×3, 26-31,
37×26, 22-27, 32×21, 8-13,
3×17, 18-22, 17×28, 23×45!
21-16! 13-18, 49-44! 45-50?
33-29, 50×15, 42-38, 15×42,
47×38, 19-23, 26-21, 18-22,
38-32, waarna remise door 32-27 en
21-17 niet te verhinderen is.

No. 29.

J. J. KWAAD.

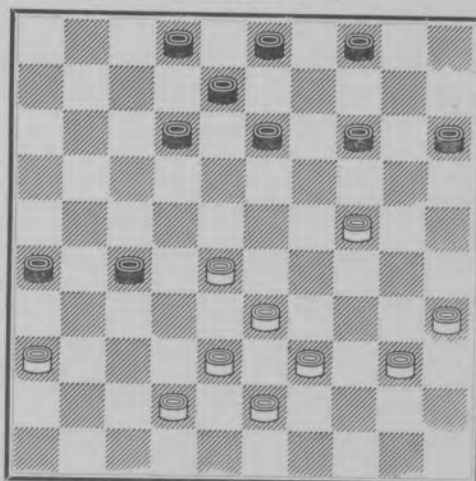

J. H. VOS.

- , 18-23, 33-29, 26-31,
29×7, 31×44, 34-29, 25×23,
7-2, 19×30, 2×50, 17-21
50-45 wit wint.

No. 30.

B. DUKEL.

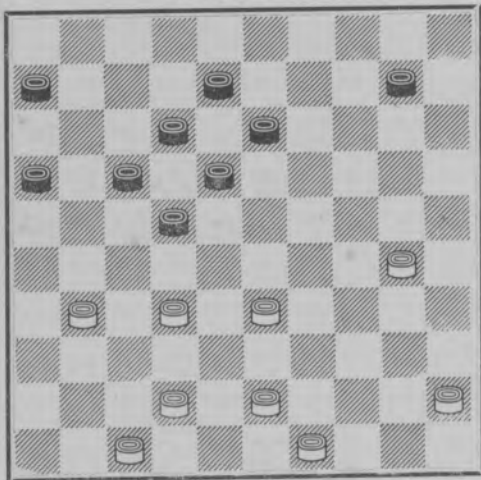

P. J. VAN DARTELEN.

42-37, 12-17? 28-22, 27×18,
37-31, 26×37, 38-32, 37×28,
33×11, 14-20, 11-6, 20×29,
43-38, 13-19, 39-33, 29-34,
40×29, 2-7, 29-24, 19×30,
35×24, 7-11, 6×17, 8-12,
17×8, 3×12, 33-28, 12-17,
36-31, 18-22, 38-33, 4-9,
33-29, 22×33, 29×38, 17-22,
38-32, 9-13, 31-26, 13-18,
32-27, 22×31, 26×37, 18-23,
remise.

No. 31.

F. RAMAN.

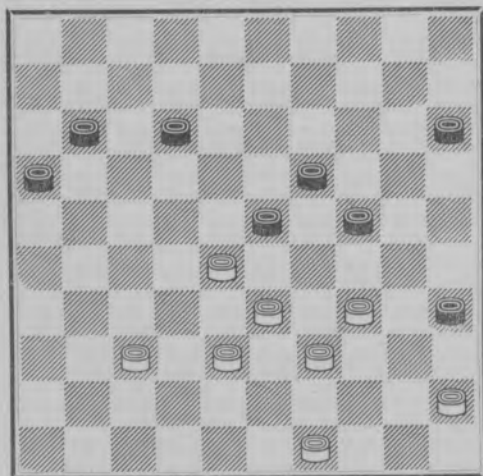

T. LIGTHART.

—, 17-21! 33-28 of? 22x33.
 31-26, 13-19, 26x17, 12x21,
 32-27, 21x32, 43-38, 32x43,
 49x29, 8-13, 45-40, 6-11.
 40-35, 11-17, 42-37, 17-22.
 37-32, 22-27, 32x21, 16x27,
 29-24, 10-15, 30-25, 19x30,
 35x24, 18-23, 25-20, 23-29,
 24x33, 15x24, 33-28, 24-29,
 47-42, 27-32! 28x37, 29-33,
 wit gaf op.

No. 32.

DAMME.

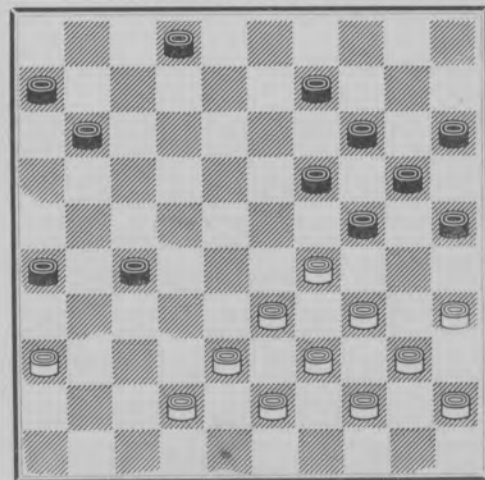
DE HAAS.

Afwikkeling No. 32.

38-32, 35-40, 34-30, 24x35,
 45x34, 15-20, 37-31, 20-24,
 49-44, 11-17, 31-27, 17-21,
 28-22, 21-26, 22-18, 35-40,
 18x20, 40x38, 32x43, 19-24,
 20x29, 12-17, 43-38, 16-21,
 27x16, 26-31, 29-24, 31-36,
 44-40, 36-41, 39-33, 41-46,
 16-11, 17x6, 40-35 en zwart
 moet altijd zijn dam verliezen en in den
 eindstand : zwart : 6, wit 24, zwart aan
 zet, verliest zwart op tempo.

No. 33.

Dr. M. FAYET.

M. GROTZ.

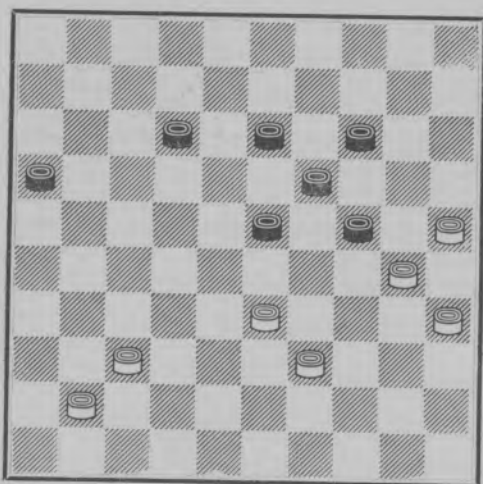
Wit speelt 35-30, omdat 24-30
 enz. dreigt en verliest.

Hij had als volgt remise kunnen be-
 reiken :

29-23, 19x28, 33x31, 26x48,
 34-30, 25x34, 39x10, 48x50,
 10-5, 9-13, 35-30, 11-17,
 30-25, 2-8, 25x14, 15-20,
 14x25, 13-19, 5x11, 6x17,
 25-20, 50-28, 20-15, 28-14,
 36-31, 14-41, 40-34, 41-5,
 38-32, 5x26, 15-10 remise.

No. 34.

KELLER 1934.

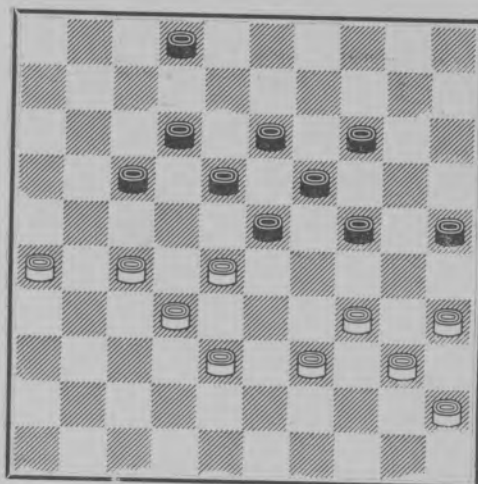
RAICHENBACH.

Zwart had als volgt kunnen winnen:
 —, 23-29, 33-28, 29-33,
 28-23, 33×44, 41-36, 19×28,
 30×17, 16-21, 17×26, 44-49,
 waarna 35-30 niet kan wegens 49-35

Opm. NIC. DE VRIES en F. VAN POORTEN.

No. 36.

Zwart 2-8?

2-8?

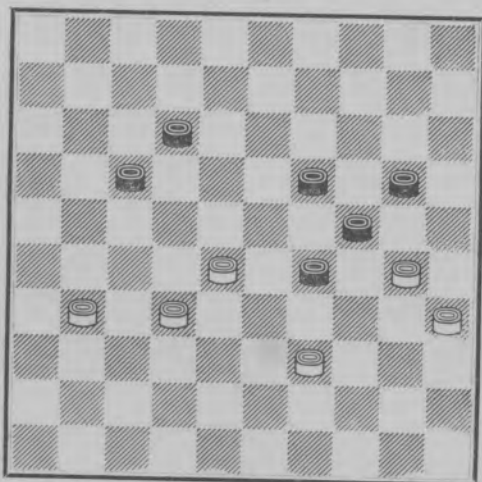
26-21, 17×26, 27-22, 18×27,
 32×21, 23×43, 39×48, 26×17,
 34-30, 25×34, 40×7,

voorgekomen in de partij:

PH. J. HAM—H. J. F. KINNEGIN
 meestertitel 1938, waar de combinatie
 echter werd verzuimd.

No. 35.

J. H. VOS.

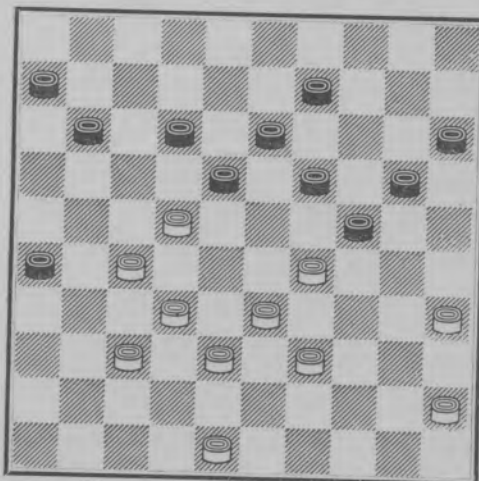

C. SUIJK.

30-25, 17-22, 25×34, 22×44,
 34-30, 24-29, 30-25, 44-49,
 25-20, 49×36, 20-14, 36-4,
 35-30, 29-33, 30-24, 33-38,
 24-20, 38-42, 20-15, 42-48,
 14-9, 4×36, 15-10, 48-37,
 10-4, 37-41, 4-15, 41-10,
 15×4, 12-18.

No. 37.

Studie B. SPRINGER.

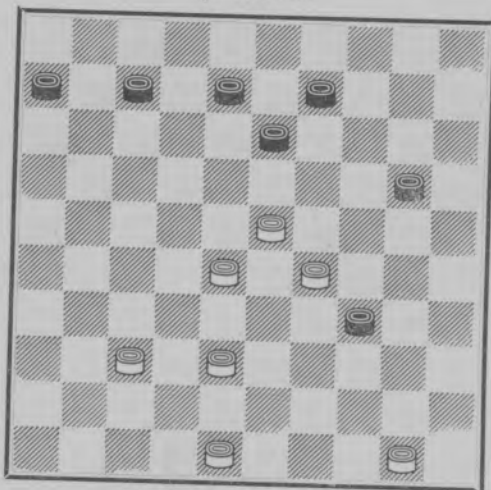

—, 19-23, 48-43, 23×34,
 39×17, 9-14, 22×13, 11×42,
 38×47, 14-19, 13×24, 20×49.

No. 42.

J. KUIT.

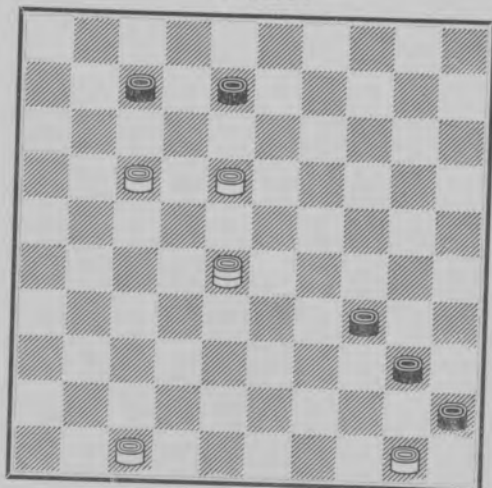

H. VAN DOORN.

— , 34-40, 50-44, 40×49,
37-31, 49×36, 28-22, 36×18,
23×25, 13-19, de overblijvende
stand is : wit speelt en wint.

No. 43.

RIVET.

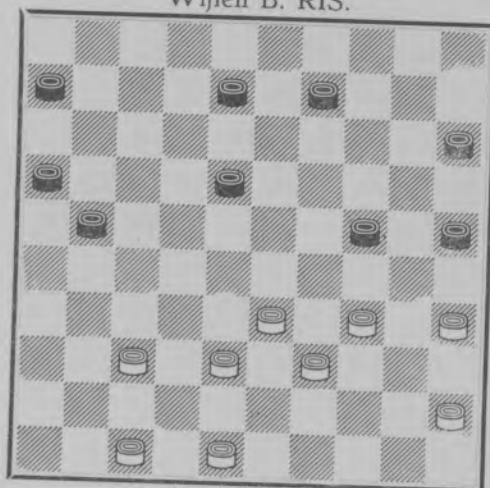
Dr. FAYET.

28-33, 40-44, 50×39, 45-50,
33-20, 50×6, 20-3, 6-1,
3-12, 7-11, 30-24, 11-16,
12-21, 1×15, 21-38, 15×42,
47-38 en wint op tempo.

Dat zwart in dit afspel de remise verzuimt, doet niets af aan de zeer mooie winst van wit.

No. 44.

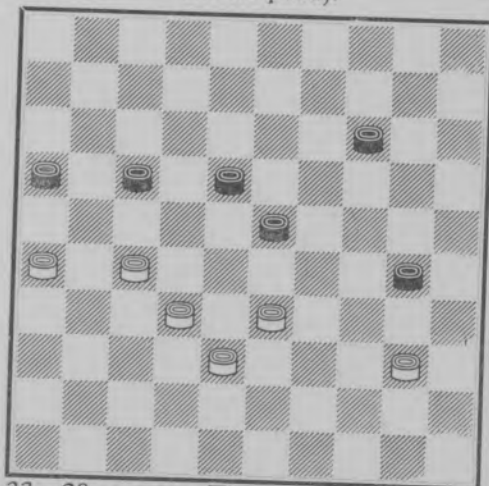
Kampioensch. van Nederland.
Wijlen B. RIS.

J. H. VOS.

37-31, 6-11, 31-26, 11-17,
48-43, 9-13, 34-30, 25×34,
39×19, 13×24, 38-32, 15-20,
45-40, 18-23, 40-34, 8-12,
43-39, 21-27, 32×21, 16×27,
34-30, 23-29, 30×19, 29×38,
19-13, 27-32, 13-9, 32-37,
9-3, en zwart gaf de partij gewon-
nen! Remise was aanwezig op:
— , 38-42, 3×25, 12-18,
47×38, 37-41, 25-14, 41-46,
14-5, 17-21, 26×17, 18-23,
5×28, 46×14, 17-12, 14-25,
39-33, 25-3, 12-7, 3-21.

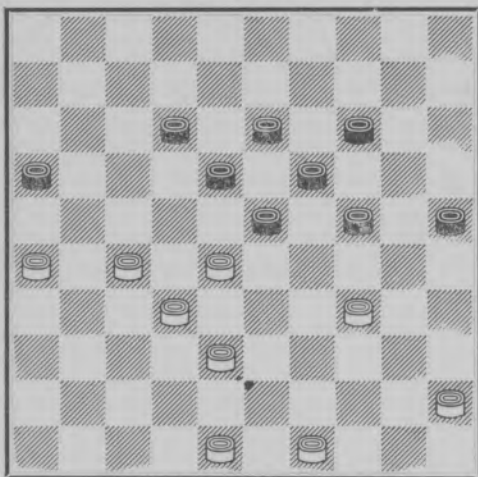
No. 45. Uit de partij.

33-28 waarna Zwart met 30-35 re-
mise meent te kunnen bereiken. Er
volgde echter:
28×10, 35×44, 27-21, 16×27,
32×23, en wit haalde na een aantal
zetten 4 dammen en bouwde de be-
kende stelling op, waarin zwart altijd
verliest, n.l. 4 dammen 4, 5, 14 en 15.

No. 46.

BIZOT.

SPRINGER.

—, 24-29, 45-40, 29-33,
 28×39, 23-29, 34×23, 19×37,
 48-42, 37×48, 39-34, 48×30,
 40-34, 30×21, 26×10, 18-23,
 10-5, 23-29, 5-19, 16-21,
 19-13, 21-26, 49-43 en zwart
 gaf op.

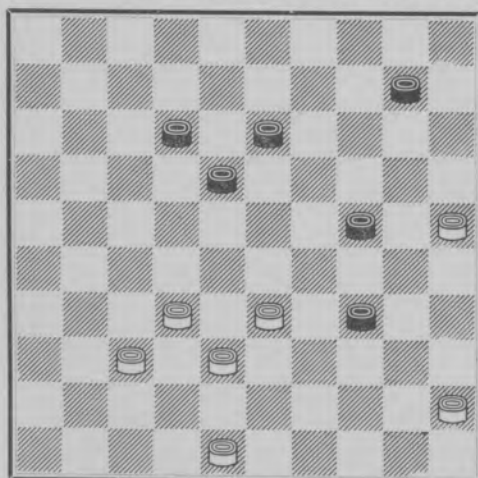
SPRINGER gaf aan :

—, 29-34, 13-18, 25-30,
 18×40, 26-31, 40-23, 30-35,
 remise.

No. 47.

F. RAMAN

in een simultaan-seance te Diemen.

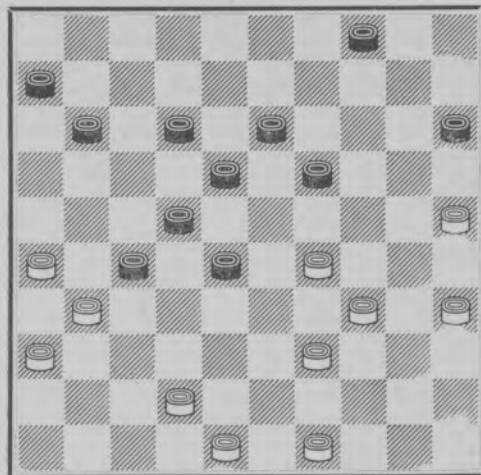

32-27, 34-40, 45×34, 24-30,
 25-20, 30×28, 20-15, 10-14,
 38-33, 28×39, 48-43, 39×48,
 15-10, 48×22, 10×28 wint.

No. 48.

BOM

1935

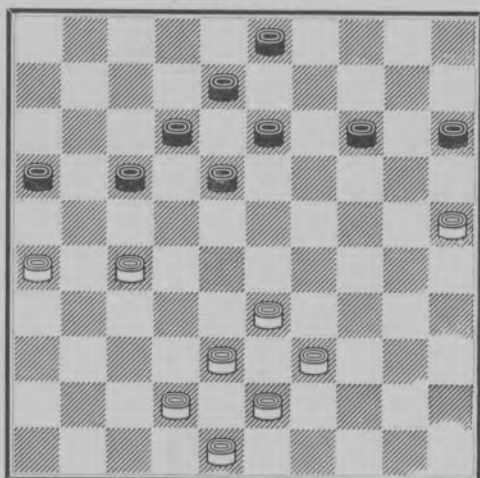
VAN DARTELEN.

34-30, 28-32, 49-44, 11-17,
 30-24, 19×30, 35×24, 32-37,
 42-38, 6-11, 31×42, 22-28,
 42-37, 18-22, 38-33, 12-18,
 37-31, 27-32, 44-40, 13-19,
 24×13, 18×9, 40-35, 9-14,
 35-30, 15-20, 39-34, 28×39,
 34×43, 22-28, 30-24, 14-19,
 25×23, 28×30, 43-38, 32×43,
 48×39, 4-9, 31-27, 11-16,
 29-23, 9-14, 36-31, 14-20,
 23-19, 20-25, 19-14, 30-34,
 39×30, 25×34, 14-10, 34-40,
 10-5, 40-45, 5-14x, 16-21,
 27×16, 45-50 remise.

x Zeer veel strijd is er geweest over de vraag of 5-28 tot winst had geleid. Zelfs na 3 jaar van herhaald onderzoek zijn de belangstellende speurders het nog niet eens. (MERTENS = remise. PRESBURG = winst).

No. 49.

F. RAMAN.

H. DE JONGH.

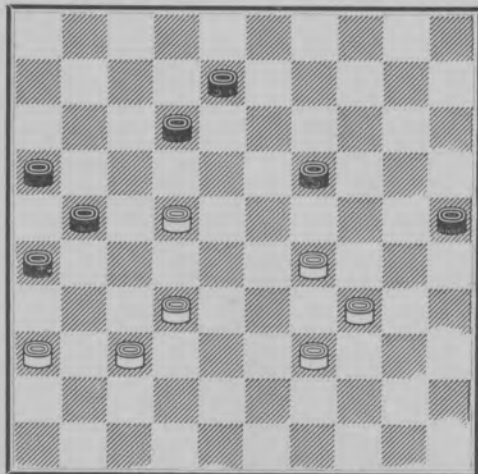
Zwart speelde 17-21 enz. en het werd remise.

De heer B. DUKEL merkte op, dat 13-19, 39-34 of? gevolgd door 15-20 de winst zou hebben gebracht.

Het is zeer interessant na te gaan, waarom na 13-19 wit slechts 39-34 kan spelen. Wat wit moet spelen na 13-19, 39-34, 15-20, is eveneens zeer interessant en leerzaam. Het lijkt er zeer veel op, dat wit na het genoemde spel verloren staat.

No. 50.

GELUKTE SPECULATIE!

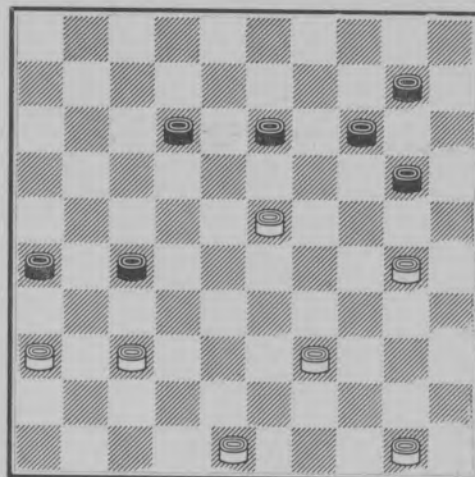
JAC. VAN LOOY

haalt herinneringen op uit zijn 25-jarig lidmaatschap van H.D.C., Haarlem. 22-17? 12-18?, 29-24, 19x30*, 39-33, 30x28, 32x3.

Men onderzoekte 22-18 enz.

No. 51.

D. H. MÖLLENKAMP.
Constantenaar Sept. '38.

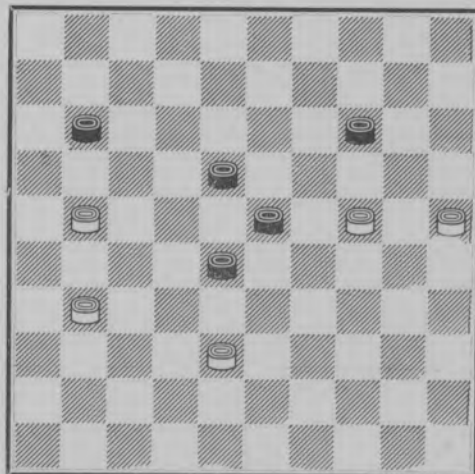

Men denkt hierbij aan een lokzet als Probleem no. 20.

30-25, 13-19, 37-31, 26x37,
48-42, 37x48, 36-31, 48x18,
31x4. Mooie winst!!

No. 52.

O. G. VAN VEEN Jr., Amsterdam.

J. MADRETTOR (pseud.)

21-16, 18-22, 16x7, 23-29,
24x33, 28x39, 38-33, 39x28,
7-1, 28-32, 1-29, 14-19,
29-15, 19-23, 15-20, 22-27,
31x22, 23-28, 22x33, 32-37,
20-15, 37-42, 15-29.

Opm. A. HAGENAARS.

Eenige openingen.

Zooals bekend is, opent wit het spel. Hij kan dit doen door: 31—26 of 27, door 32—27 of 28, door 33—28 of 29, door 34—29 of 30 en 35—30. Zwart kan op gelijke wijze antwoorden. De openingen zijn ten nauwste verwant aan de theoretische studie van ons spel, al spreekt de praktijk (d. i. de ervaring) een bijkans even groote rol. Tal van mogelijkheden doen zich voor en het gaat er om, dat de spelers elkaar elk voordeel, dat er uit de openingen is te behalen op felle wijze kunnen betwisten. Wanneer wij aannemen, dat twee ongeveer gelijkwaardige krachten een partij spelen, dan verloopt de opening meestal zonder bepaald voordeel of wel met een miniem theoretisch voordeel, waarbij het er om gaat: eenerzijds dit voordeel te vergrooten, anderzijds het nadeel te verkleinen. Dit gaat zoo door tot het middenspel, om zelfs in het eindspel doorgezet te worden.

Positie- en combinatiespel worden dikwijls op zeer kunstige wijze door elkaar gevlochten en meestal toont het karakter van het geleverde spel zich duidelijk voor onze oogen af.

Noodzakelijk is het voor ieder dammer zich de noodige theoretische kennis eigen te maken en vooral om deze in de praktijk in toepassing te brengen. Het steeds spelen tegen sterker spelers dan wij zelf zijn is hierbij de ideale leerschool, al zal deze soms hard zijn. Spiegelen wij ons aan de uitspraak: „Wilt gij een goed dammer worden, verlies dan Uw eerste partijen, maar weet waarom gij ze verloren hebt!!”

De volgende openingen hebben niet de bedoeling een volledig beeld te geven van wat elken beginner te wachten staat, neen zij zijn slechts bedoeld als een zeer kleine greep, welke hem slechts eenigszins wegwijst zal maken op dit belangrijke onderdeel van ons spel. Met vrijmoedigheid verwijzen wij den lezer naar de bestaande literatuur op dit gebied, waarvan opgave in dit boek voorkomt!

Wij merken op, dat wij in enkele gevallen wel eens verder zijn gegaan dan strikt de openingen. Dit is dan uitsluitend gedaan om het verrassende vervolg.

De 33—28 opening. (Hollandsche opening.)

Haarlemmer of Groenzet.

No. 1.

1. 33—28 18—22	2. 39—33? 22—27
3. 31×22 19—23	4. 28×19 17×30
5. 35×24 20×29	

en wit heeft 1 schijf verloren en gaat ook de schijf op 19 verliezen.

No. 2.

1. 33—28 18—23	2. 31—27 20—24
3. 37—31? 23—29	4. 34×23 17—22
5. 27×18A 13×33	6. 38×20 19×26

A 28×17 19×26

No. 3.

Verlies door symmetrisch spel.

1. 33—28 18—23	2. 39—33 12—18
3. 44—39 7—12	4. 31—26 20—25?
5. 28—22 17×28	6. 33×22 18×27
7. 32×21 16×27	8. 34—30 25×34
9. 40×16	

No. 4.

1. 33—28 17—21	2. 31—26 11—17
3. 38—33 18—23	4. 34—29 23×34
5. 40×29 19—24	6. 39—34 12—18
7. 28—23 7—12?	8. 23—19 14×23
9. 32—27 21×32	10. 37×30 —

No. 5.

1. 33—28 18—23	2. 39—33 12—18
3. 44—39 7—12	4. 31—27 20—24
5. 34—29 23×34	6. 40×20 15×24
7. 49—44 18—23	8. 44—40 13—18?
9. 35—30 24×44	10. 28—22 17×28
11. 33×24 44×33	12. 38×7 1×12

No. 6.

1. 33—28 18—23	2. 39—33 12—18
3. 44—39 7—12	4. 49—44 1—7
5. 33—29 20—24	6. 29×20 15×24
7. 34—30 10—15	8. 39—33 4—10
9. 44—39 15—20	10. 30—25 10—15
11. 39—34? 24—30	wint 1 stuk, 24—29 verliest 1 stuk.

No. 7.

1. 33—28 18—23	2. 39—33 12—18
3. 44—39 7—12	4. 31—26 17—21
5. 26×17 12×21	6. 50—44 21—26
7. 33—29 20—24	8. 29×20 15×24
9. 34—30 24—29	10. 39—33 10—15
11. 33×24 14—20	12. 44—39 20×29
13. 39—33 9—14	14. 33×24 14—20
15. 43—39 20×29	16. 39—33 16—21
17. 33×24 21—27	18. 32×21 23×4.3
19. 49×38 26×17	en schijfwinst voor wit is voorkomen.

No. 8.

- 1. 33-28 18-23   2. 39-33 12-18
- 3. 31-27 17-21   4. 34-30 20-24
- 5. 44-39 21-26   6. 50-44 11-17
- 7. 40-34 14-20?   8. 27-21 16x27
- 9. 32x12 23x32A   10. 12x25

- A — , 8x17   10. 30-25 23x32
- 11. 25x21

No. 9

B. SPRINGER in Het Damspel.

- 1. 33-28 18-23   2. 39-33 12-18
- 3. 44-39 7-12   4. 31-27 17-21
- 5. 37-31 21-26   6. 41-37 20-24
- 7. 50-44 12-17?   8. 34-29 23x34
- 9. 40x20 15x24   10. 27-21 16x27
- 11 32x23 en wint 2 schijven.

No. 10

Eenigszins diepere opening, met eenige moeilijkheden :

- 1. 33-28 18-23   2. 34-30 20-24
  - 3. 31-27 17-21   4. 39-33 12-18
  - 5. 44-39 brengt de moeilijkheden.
  - , 7-12
  - 6. 37-31 14-20   7. 31-26? 24-29
  - 8. 26x17 11x31   9. 33x24 20x29
  - 10. 36x27 29-34   11. 40x29 23x25
- en zwart heeft 1 schijf gewonnen.

No. 11.

Uit de partij.

Een ontijdig offer leidt tot geweldige verwickelingen.

- 1. 33-28 18-23   2. 31-27 20-24
- 3. 28-22 17x28   4. 36-31 11-17
- 5. 27-22 28-33   6. 38x20 17x28
- 7. 34-30 14x34   8. 40x18 12x23
- 9. 39-34 10-14   10. 32-27 8-12
- 11. 41-36 28-33   12. 46-41 15-20
- 13. 43-38 12-18   14. 38x29 19-24
- 15. 37-32 24x33   16. 48-43 7-12
- 17. 45-40 13-19   18. 41-37 1-7
- 19. 43-39 23-28   20. 32x23 19x28
- 21. 42-38 33x42   22. 47x38 18-22
- 23. 27x18 12x23   24. 38-33 14-19
- 25. 33x22 9-14   26. 39-33 20-24
- 27. 22-17 23-29   28. 34x23 19x39
- 29. 44x33 7-11   30. 37-32 11x22
- 31. 32-28 2-7   32. 28x17 3-8
- 33. 40-34 5-10   34. 50-44 4-9
- 35. 33-28

en wit heeft minstens gelijk spel.

No. 12.

Wijlen J. H. DE HOOGH—

J. H. VOS

1931.

- 1. 33-28 18-22   2. 31-27 22x33
- 3. 39x28 19-23   4. 28x19 14x23
- 5. 44-39 12-18   6. 27-22 17x28
- 7. 34-29 23x34   8. 32x12 7x18
- 9. 40x29 10-14   10. 37-32 1-7
- 11. 41-37 7-12   12. 46-41 5-10
- 13. 50-44 14-19   14. 39-33 10-14
- 15. 32-28 20-25   16. 44-39 11-17
- 17. 49-44 14-20   18. 29-24 19x30
- 19. 35x24 20x29   20. 33x24 9-14
- 21. 45-40 17-22   22. 28x17 12x21
- 23. 38-33 14-19   24. 40-35 19x30
- 25. 35x24 18-23   26. 33-28! 23x32
- 27. 37x28

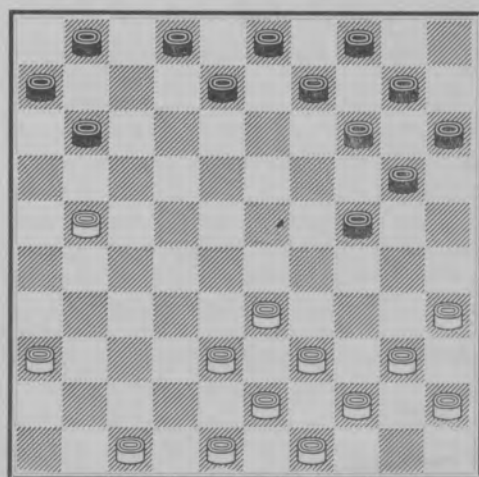
No. 13.

R. C. KELLER—B. SPRINGER

1932.

- 1. 33-28 18-23   2. 39-33 12-18
- 3. 31-27 17-21   4. 37-31 7-12
- 5. 44-39 21-26   6. 50-44 26x37
- 7. 42x31 20-24   8. 41-37 14-20
- 9. 46-41 10-14   10. 27-21 16x27
- 11. 31x22 18x27   12. 32x21 23x32
- 13. 37x28 12-18   14. 41-37 5-10
- 15. 37-32 11-16   16. 34-29 16x27
- 17. 32x21 18-22   18. 28x17 19-23
- 19. 29x18 13x11

No. 13.

No. 14.

B. DUKEL—J. KUYPER.

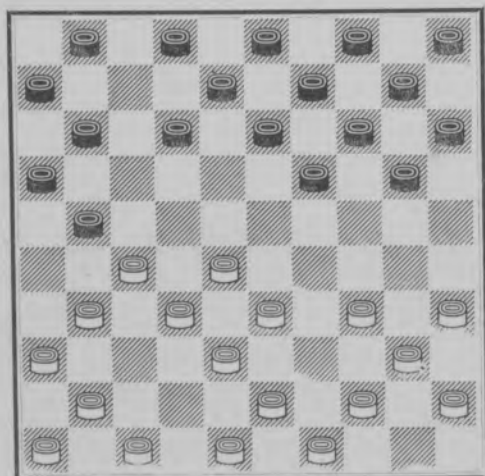
1. 33—28 18—23
2. 39—33 12—18
3. 34—30 17—21
4. 30—25 21—26
5. 31—27 20—24
6. 44—39 7—12
7. 50—44 1—7
8. 40—34 11—17
9. 44—40 7—11?
10. 27—21 16×27
11. 32×21 23×32
12. 37×28 18—22
13. 21—16 13—18?
14. 16×7 2×11
15. 49—44 9—13
16. 41—37 4—9
17. 47—41 11—16
18. 37—32 6—11
19. 41—37 16—21
20. 46—41 11—16
21. 34—29 21—27
22. 29×20 15×24
23. 32×21 16×27
24. 37—32 en won

No. 15.

C. F. VISSÉ—B. DUKEL.

1. 33—28 18—22
  2. 31—27 22×33
  3. 39×28 17—21
  4. 44—39 21—26
  5. 39—33 11—17
  6. 37—31 26×37
  7. 42×31 7—11
  8. 50—44! 17—21
  9. 31—26? 20—24
  10. 26×17 11×31
  11. 36×27 24—29
  12. 34×23 16—21
  13. 27×16 6—11
  14. 16×18 13×22
  15. 28×17 19×50
  16. 41—36 50×6
  17. 32—28 6×42
  18. 47×38 en zw.
- wint 1 schijf. De heer Visse ontweek dit afspel. Hij vervolgde: 9 niet met 31—26.

No. 15. Stand na den 8sten zet van zwart.

De 32—28 opening (Raphaël-opening).

No. 1.

1. 32—28 18—23
2. 37—32? 23—29
3. 34×23 17—22
4. 28×17 19×26

No. 2.

1. 32—28 18—23
2. 33—29 23×32
3. 37×28 16—21!
4. 39—33? 21—27
5. 31×22 19—23
6. 28×19 17×30

No. 3.

1. 32—28 18—23
2. 33—29 23×32
3. 37×28 12—18?
4. 28—23 19×28
5. 29—24 20×29
6. 34×21 16×27
7. 31×33.

No. 4.

1. 32—28 18—22
2. 37—32 13—18
3. 41—37 9—13
4. 28—23? 19×28
5. 32×23 18×29
6. 34×23 22—27
7. 31×22 17×19

No. 5.

1. 32—28 18—23
2. 33—29 23×32
3. 37×28 19—24
4. 39—33 14—19
5. 41—37 17—22
6. 28×17 11×22
7. 37—32 12—18
8. 32—28? 20—25
9. 28×17 24—30
10. 35×24 19×28

No. 6.

1. 32—28 18—23
2. 34—29 23×32
3. 37×28 12—18
4. 41—37 19—23
5. 28×19 14×34
6. 40×29 7—12
7. 46—41 1—7
8. 45—40 10—14
9. 33—28 5—10
10. 37—32 13—19
11. 50—45 18—22
12. 39—33? 22—27
13. 31×22 19—23 altijd dam.

No. 7.

1. 32—28 18—23
2. 34—29 23×32
3. 37×28 12—18
4. 41—37 7—12
5. 37—32 20—25
6. 46—41 19—23
7. 28×19 14×34
8. 40×29? 25—30
9. 35×24 13—19
10. 24×22 17×46
11. 33—28 46×34
12. 39×30 en zw. heeft een schijf gewonnen.

No. 8.

Variant DAMME.

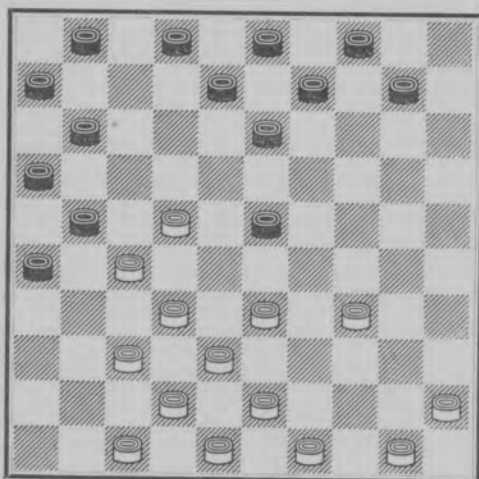
1. 32—28 20—25
2. 37—32 14—20
3. 41—37 10—14
4. 46—41 5—10
5. 31—27 20—24
6. 37—31 17—21
7. 31—26? 18—23
8. 26×17 11×31
9. 36×27 23—29
10. 34×23 16—21
11. 27×16 7—11
12. 16×18 13×22
13. 28×17 19×46
14. 38—32 46×11
15. 33—28 11×33
16. 39×28 en zwart wint 1 schijf.

No. 9.

v. d. SLEEN—VOS, Sept. '31.

1. 32-28 20-25	2. 37-32 14-20
3. 41-37 10-14	4. 46-41 5-10
5. 31-27 20-24	6. 36-31 17-21
7. 41-36 21-26	8. 34-30 25×34
9. 40×20 15×24	10. 27-22 18×27
11. 31×22 24-30	12. 35×24 19×30
13. 45-40 30-35	14. 40-34 16-21
15. 36-31 11-16	16. 31-27 7-11
17. 50-45 12-18	18. 44-40 35×44
19. 39×50 18-23	20. 28×19 14×23

No. 9.

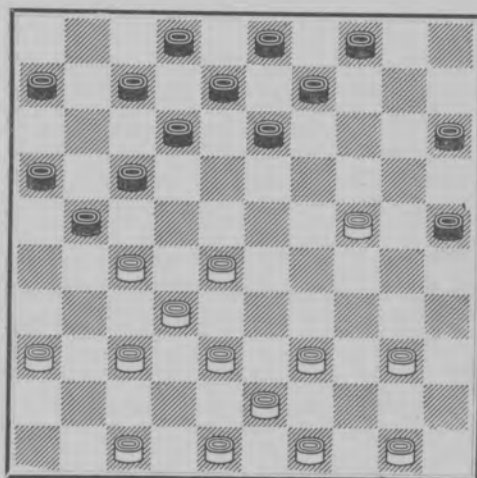

No. 11.

J. W. VAN DARTELEN—
P.J. v. DARTELEN.

1. 32-28 18-23	2. 33-29 23×32
3. 37×28 20-25	4. 41-37 12-18
5. 37-32 7-12	6. 46-41 17-21
7. 31-27 1-7	8. 29-24 19×30
9. 35×24 14-19	10. 40-35 19×30
11. 35×24 10-14	12. 45-40 14-19
13. 40-35 19×30	14. 35×24 11-17
15. 38-33 5-10	16. 41-37 10-14
17. 42-38 14-20	18. 44-40 20×29
19. 34×23 18×29	20. 33×24

No. 11.

No. 10.

1. 32-28 18-23	2. 33-29 23×32
3. 37×28 20-25	4. 39-33 12-18
5. 44-39 7-12	6. 29-23 18×29
7. 33×24 19×30	8. 35×24 14-19
9. 40-35 19×30	10. 35×24 10-14
11. 45-40 14-19	12. 40-35 19×30
13. 35×24 9-14	14. 38-33 14-20
15. 34-29 4-10	16. 50-45 3-9
17. 49-44 9-14	18. 44-40 14-19
19. 40-35 19×30	20. 35×24 10-14
21. 45-40 5-10	22. 42-38 14-19
23. 40-35 19×30	24. 35×24 10-14
	(dreigt 14-19)
25. 28-23 13-19	26. 24×13 8×28
27. 33×22 17×28	

No. 12.

? (wit)—C. J. HINFELAAR.

1. 32-28 18-23	2. 38-32 12-18
3. 42-38 7-12	4. 47-42 1-7
5. 31-26 20-25	6. 36-31 14-20
7. 41-36 10-14	8. 35-30 20-24
9. 40-35 15-20	10. 44-40 5-10
11. 50-44 10-15	12. 46-41 24-29
13. 33×24 20×29	14. 39-33 14-20
15. 33×24 20×29	16. 31-27 18-22
17. 27×18 13×33	18. 36-31 12-18!
19. 44-39 33×44	20. 32-28 23×32
21. 34×1 25×34	22. 38×27 9-14
23. 40×29 17-22	24. 49×40 11-17
25. 27×18 2-7	26. 1×21 16×49
27. 18-13 19-24	28. 29×9 8×19
- en wit gaf op.

No. 13.

KELLER—RAICHENBACH 1938.

6de partij te Zwolle.

1. 32—28 20—24	2. 37—32 14—20
3. 41—37 10—14	4. 34—29 18—23
5. 29×18 12×23	6. 31—27 17—21
7. 37—31 21—26	8. 39—34 26×37
9. 42×31 23—29	10. 34×23 24—30
11. 35×24 20×18	12. 44—39 5—10
13. 50—44 18—23	14. 47—42 7—12
15. 40—34 1—7	16. 33—29 15—20
17. 29×18 13×33	18. 39×28 9—13
19. 43—39 12—18	20. 39—33 18—23
21. 44—39 4—9	22. 49—44 20—24
23. 45—40 11—17	24. 33—29 24×22
25. 27×29 7—12	

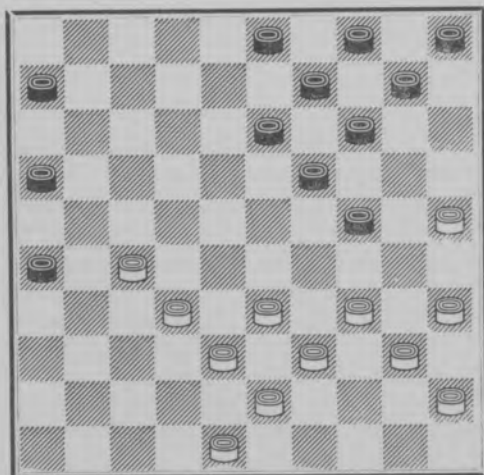
No. 14.

KELLER—RAICHENBACH 1938.

10de partij te Diemen.

1. 32—28 20—24	2. 34—30 18—23
3. 30—25 23×32	4. 37×28 12—18
5. 41—37 7—12	6. 46—41 1—7
7. 40—34 18—23	8. 44—40 23×32
9. 37×28 12—18	10. 41—37 18—23
11. 38—32 8—12	12. 42—38 17—21
13. 34—29 23×34	14. 40×20 15×24
15. 31—26 2—8	16. 26×17 12×21
17. 45—40 7—12	18. 40—34 12—18
19. 47—42 8—12	20. 50—45 21—26
21. 37—31 26×37	22. 42×31 12—17
23. 49—44 17—21	24. 44—40 21—26
25. 31—27 18—22	26. 28×17 11×31
27. 36×27	

No. 14.

De 34—29 opening.

Dit zou een opening zijn waarin de wereldkampioen zich gespecialiseerd had.

Het is dus belangwekkend na te gaan hoe de tegenspelers van Raichenbach uit deze opening komen, wanneer R. met 34—29 aanvangt.

Match SPRINGER—
RAICHENBACH 1937.

No. 1.

3de partij

RAICHENBACH(wit)—SPRINGER.

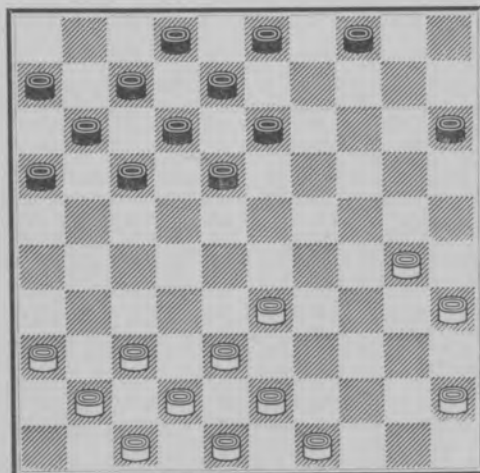
1. 34—29 17—22	2. 40—34 11—17
3. 45—40 6—11	4. 31—26 20—25
5. 50—45 1—6	6. 37—31 14—20
7. 41—37 20—24	8. 29×20 25×14
9. 46—41 19—23	10. 35—30 22—27
11. 31×22 18×27	12. 32×21 16×27
13. 30—25 14—20	14. 25×14 10×19
15. 33—29 17—22	16. 29×18 12×23
17. 34—29 23×34	18. 40×29 13—18
19. 37—31 9—13	20. 41—37 5—10
21. 37—32	

No. 2.

5de partij.

RAICHENBACH(wit)—SPRINGER.

1. 34—29 19—23	2. 39—34 14—19
3. 44—39 10—14	4. 50—44 5—10
5. 31—26 17—22	6. 37—31 11—17
7. 41—37 7—11	8. 46—41 1—7
9. 32—28 23×32	10. 37×28 19—23
11. 28×19 14×23	12. 35—30 10—14
13. 40—35 14—19	14. 30—24 19×30
15. 34×14 23×34	16. 39×30 9×20
17. 31—27 22×31	18. 26×37 20—25
19. 44—39 25×34	20. 39×30

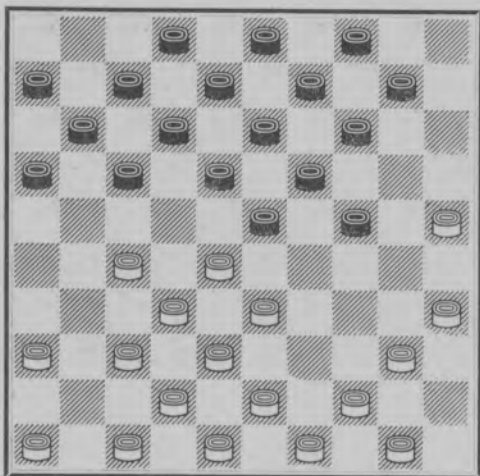
No. 3.

7de partij

RAICHENBACH (wit) — SPRINGER.

1. 34-29	17-22	2. 40-34	11-17
3. 45-40	6-11	4. 31-26	20-25
5. 37-31	19-23	6. 31-27	22×31
7. 26×37	14-19	8. 33-28	15-20
9. 36-31	20-24	10. 29×20	25×14
11. 31-27	1-6	12. 41--36	10-15
13. 34-30	15-20	14. 30-25	20-24
15. 39-33	5-10	16. 35-30	24×35
17. 25-20	14×25	18. 33--29	23×45
19. 28-22	17×28	20. 32×5	18-22
21. 27×18	13×22	22. 5-23	9-13
23. 44-40	45×34	24. 23×45	13-19
25. 50-44	19-23	26. 45×31	12-18
27. 31×9	3×14	en beiden hebben 10 stukken.	

Stand na den 15den zet van zwart.

No. 4.

9de partij

RAICHENBACH (wit) — SPRINGER.

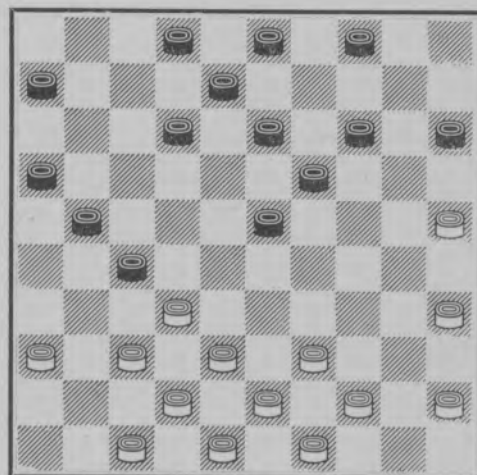
1. 34-29	19-24	2. 32-28	14-19
3. 37-32	20-25	4. 29×20	25×14
5. 41-37	18-23	6. 40-34	16-21
7. 34-30	21-26	8. 30-25	15-20
9. 39-34	11-16	10. 34-30	20-24
11. 44-40	17-21	12. 31-27	12-18
13. 40-34	7-12	14. 34-29	23×34
15. 30×39	18-23	16. 50-44	1-7
17. 44-40	10-15	18. 40-34	14-20
- omdat 12-18 zou falen op 25-20,
34-29, 39×30, 28-23, 38-33, 32×1
1×40
19. 25×14	9×20	20. 34-30	20-25
21. 39-34	12-18	22. 34-29	25×34
23. 29×40			

No. 5.

13de partij

RAICHENBACH (wit) — SPRINGER.

1. 34-29	19-23	2. 40-34	14-19
3. 44-40	10-14	4. 50-44	5-10
5. 29-24	20×29	6. 33×24	19×30
7. 34×25	14-19	8. 35-30	10-14
9. 30-24	19×30	10. 25×34	17-22
11. 31-26	11-17	12. 37-31	14-19
13. 41-37	9-14	14. 34--30	7-11
15. 46-41	1-7	16. 40-35	22-27
17. 32×21	16×27	18. 31×22	18×27
19. 37-32	17-21	20. 26×17	12×21
21. 30--25	11-16	22. 41-37	7-12

No. 6.

17de partij

RAICHENBACH (wit) — SPRINGER.

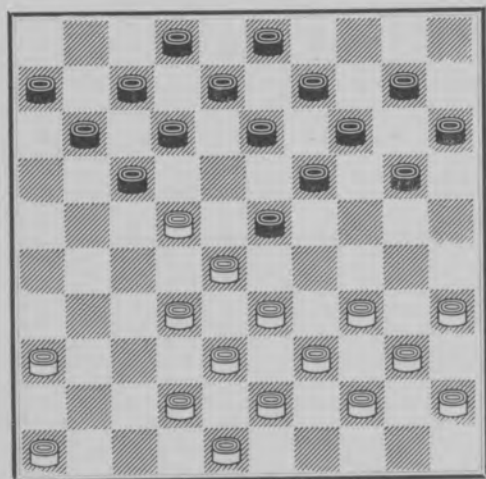
1. 34-29	19-23	2. 39-34	14-19
3. 44-39	10-14	4. 50-44	5-10
5. 31-26	20-25	6. 37-31	14-20
7. 41-37	20-24	8. 29×20	25×14
9. 35-30	17-22	10. 46-41	22-28
11. 33×22	18×27	12. 31×22	23-29
13. 34×23	19×17	14. 36-31	12-18
15. 41-36	7-12	16. 31--27	13-19
17. 30-25	8-13	18. 40-35	2-8
19. 27-21	16×27	20. 32×21	19-23
21. 21-16	1-7		

No. 7.

25ste partij

RAICHENBACH(wit) — SPRINGER.

1. 34—29	17—22	2. 40—34	11—17
3. 45—40	7—11	4. 50—45	1—7
5. 31—26	20—25	6. 37—31	19—23
7. 31—27	22×31	8. 26×37	14—19
9. 33—28	15—20	10. 39—33	20—24
11. 29×20	25×14	12. 44—39	16—21
13. 36—31	21—26	14. 41—36	14—20
15. 31—27	10—14	16. 49—44	5—10
17. 37—31	26×37	18. 42×31	10—15
19. 47—42	4—10	20. 27—22	18×27
21. 31×22			

Eveneens interessant is het hoe Raichenbach antwoordt op 34—29.

Match Vos—Raichenbach.

J. H. VOS (wit) — RAICHENBACH

6de partij.

No. 8.

1. 34—29	19—24	2. 32—28	14—19
3. 37—32	20—25	4. 29×20	25×14
5. 40—34	15—20	6. 41—37	18—23
7. 31—27	17—21	8. 37—31	12—18
9. 31—26	11—17	10. 46—41	17—22
11. 26×17	22×11	12. 41—37	7—12
13. 44—40	11—17	14. 34—30	20—25
15. 50—44	25×34	16. 39×30	14—20
17. 30—25	20—24	18. 44—39	17—21
19. 40—34	21—26	20. 37—31	26×37
21. 42×31	10—14	22. 34—29	23×34
23. 39×30	18—23		

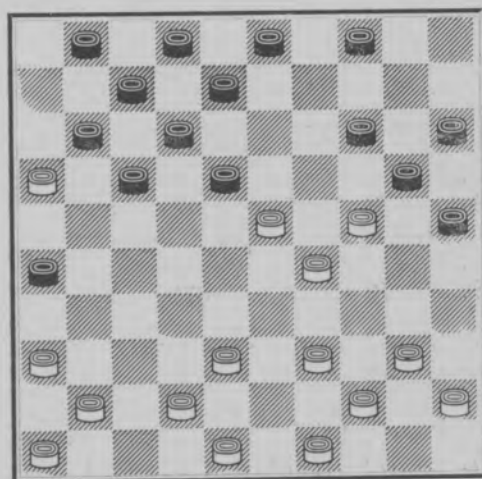
No. 9.

Match SPRINGER-RAICHENBACH

8ste partij.

SPRINGER(wit) RAICHENBACH

1. 34—29	19—23	2. 39—34	14—19
3. 44—39	20—25	4. 50—44	10—14
5. 32—28	23×32	6. 37×28	5—10
7. 29—24	19×30	8. 35×24	18—22
9. 42—37	14—20	10. 47—42	20×29
11. 33×24	22×33	12. 39×28	10—14
13. 43—39	17—21	14. 37—32	14—20
15. 34—29	21—26	16. 31—27	11—17
17. 27—21	16×27	18. 32×21	6—11
19. 21—16	9—14	20. 28—23	13—18

No. 10.

10de partij.

SPRINGER (wit)-RAICHENBACH

1. 34—29	17—22	2. 32—28	11—17
3. 37—32	6—11	4. 41—37	1—6
5. 46—41	20—25	6. 40—34	19—23
7. 28×19	14×23	8. 45—40	10—14
9. 50—45	5—10	10. 32—28	23×32
11. 37×28	16—21	12. 41—37	21—27
13. 29—23	18×29	14. 33×24	22×33
15. 31×22	17×28	16. 38×29	11—17
17. 42—38	17—22	18. 38—32	12—17
19. 32×23	13—19	20. 24×13	8×28
21. 29—24!	14—19*	22. 24×13	9×18
23. 48—42	7—12	24. 35—30!	

Match KELLER—SPRINGER.
No. 11.

3de partij.

KELLER (wit)—SPRINGER.

1. 34—29 19—23	2. 39—34 14—19
3. 44—39 10—14	4. 50—44 5—10
5. 29—24 20×29	6. 33×24 19×30
7. 34×25 14—19	8. 35—30 10—14
9. 30—24 19×30	10. 25×34 14—19
11. 32—28 23×32	12. 37×28 18—23
13. 42—37 23×32	14. 37×28 12—18
15. 41—37 16—21	16. 47—42 21—26
17. 37—32 26×37	18. 32×41 18—23
19. 42—37 23×32	20. 37×28 7—12

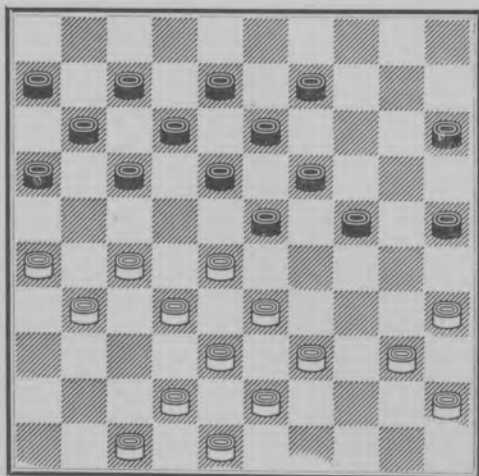
Match RAICHENBACH—KELLER
1938.

1ste partij.

No. 12.

RAICHENBACH (wit)—KELLER.

1. 34—29 19—23	2. 39—34 14—19
3. 44—39 10—14	4. 50—44 5—10
5. 31—26 20—25	6. 37—31 14—20
7. 41—37 20—24	8. 29×20 25×14
9. 34—30 15—20	10. 30—25 20—24
11. 46—41 10—15	12. 31—27 14—20
13. 25×14 9×20	14. 37—31 4—9
15. 41—37 17—22	16. 33—28 22×33
17. 39×28 11—17	18. 28—22 17×28
19. 27—21 16×27	20. 31×33 12—17
21. 44—39 7—11	22. 32—27 11—16
23. 37—32 8—12	24. 33—28 1—7
25. 39—33 3—8	26. 43—39 7—11
27. 49—43 20—25	28. 36—31 2—7

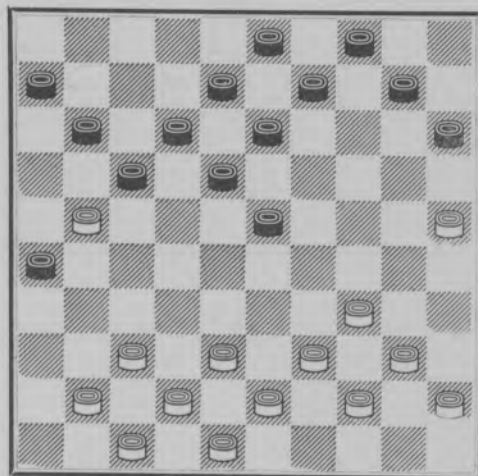

No. 13.

M. FABRE—A. DUMONT.

1. 34—29 19—23	2. 39—34 14—19
3. 44—39 19—24	4. 32—28 23×32
5. 37×28 20—25	6. 29×20 25×14
7. 41—37 14—19	8. 46—41 10—14
9. 35—30 17—22	10. 28×17 12×21
11. 31—26 7—12	12. 26×17 12×21
13. 30—25 1—7	14. 50—44 7—12
15. 36—31 21—26	16. 31—27 12—17
17. 38—32 8—12	18. 43—38 2—8
19. 49—43 19—23	20. 33—28 5—10
21. 28×19 14×23	22. 27—21 16×27
23. 32×21 10—14	want op —, 11—16
- zou volgen
41—36	16×27	25—20	15×24
34×29	×	39×19	13×24
37—31	26×37	42×2	

Stand na den 23sten zet van wit.

Wij besluiten met een studie van
F. RAMAN.

No. 14.

1. 34—29 18—23	2. 29×18 12×23
3. 33—28 20—24	4. 40—34 15—20
5. 45—40 10—15	6. 34—30 20—25
7. 40—34 16—21	8. 31—26 14—20
9. 36—31 9—14	10. 38—33 5—10
11. 28—22 17×28	12. 26×17 11×22
13. 33—29 24×33	14. 30—24 20×40
15. 35—30 25×34	16. 44×35 33×44
17. 49×20 15×24	18. 32×5

De 34—30 opening.
(Fransche opening).

No. 1.

1. 34—30 19—23	2. 30—25 20—24
3. 33—28 14—19	4. 40—34 15—20?
5. 25×14 9×20	6. 28—22 17×28
7. 34—29 24×33	8. 38×29 23×34
9. 32×25	

No. 2.

DE HAAS

1. 34—30 20—25	2. 32—28 25×34
3. 39×30 16—21	4. 31—26 21—27
5. 30—25 19—24	6. 44—39? 24—29
7. 33×24 14—20	8. 25×14 10×30
9. 35×24 17—21	10. 26×17 11×35

No. 3.

Napoleon-slag

1. 34—30 20—25	2. 33—28 25×34
3. 39×30 18—23	4. 40—34 15—20
5. 30—25 12—18	6. 31—27 7—12
7. 36—31 10—15	8. 41—36 20—24
9. 43—39 4—10	10. 45—40 15—20
11. 50—45 1—7	12. 31—26! 24—29!?

meenende een schijf te kunnen winnen door
29—33 17—21 11×24
13. 28—22 17×28 14. 37—31 28×37
15. 38—32 37×28 16. 27—21 16×27
17. 31×4 Napoleon-slag

G. L. Gortmans in le Grogard 9 Oct. 1938. Uit oude papieren schreef de heer Gortmans er bij! Inderdaad!

Canadeesche groenzet BONNARD.

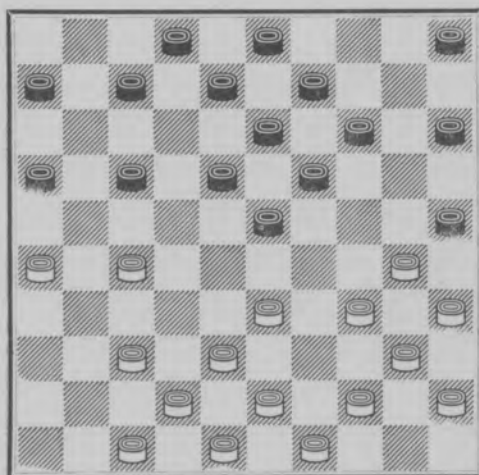
No. 4.

1. 34—30 20—25	2. 32—28 25×34
3. 39×30 18—23	4. 37—32 12—18
5. 44—39 17—21	6. 31—26 7—12
7. 26×17 12×21	8. 36—31 21—26
9. 41—36 26×37	10. 42×31 11—17
11. 47—42 6—11	12. 49—44 1—6
13. 40—34 14—20	14. 45—40 9—14
15. 33—29 4—9?	16. 30—24 19×30
17. 28×19 13×33	18. 35×24 20×29
19. 34×21	
- wit wint 2 schijven.

No. 5.

1. 34—30 20—25	2. 39—34 19—23
3. 44—39 14—19	4. 33—28 17—22
5. 28×17 11×22	6. 39—33 7—11
7. 31—26 10—14	8. 32—28 23×32
9. 37×17 11×22	10. 41—37 19—23
11. 46—41 14—19	12. 37—32 1—7
13. 41—37 9—14	14. 32—27 22×31
15. 36×27 4—9	16. 50—44 12—17
17. 34—29? 25×34	18. 27—21 16×27
19. 35—30 34×25	20. 37—32 23×34
21. 32×1 8—12	22. 40×29 12—17
23. 1×23 19×50	

Stand na den 16den zet van zwart.

No. 6.

ANDRÉ DUMONT.

1. 34—30 20—25	2. 32—28 25×34
3. 39×30 16—21	4. 31—26 21—27
5. 30—25 19—24	6. 37—32 11—16
7. 32×21 16×27	8. 44—39 18—22
9. 40—34 6—11	10. 45—40 1—6
11. 42—37? 27—32	12. 38×18 12×32
13. 37×28 24—30	14. 35×24 14—20
15. 25×14 9×38	16. 43×32 17—21
17. 26×17 11×35	
- Zwart wint 2 schijven.

No. 7.

BIZOT—POIROUX.

1. 34—30 20—25	2. 30—24 19×30
3. 35×24 17—22	4. 33—29 14—20
5. 29—23 18×29	6. 24×33 10—14
7. 32—27 11—17	8. 27×18 13×22
9. 31—26 12—18	10. 37—31 7—11
11. 41—37 9—13	12. 37—32 8—12
13. 32—27 14—19	14. 38—32 1—7
15. 42—38 2—8	16. 47—42 20—24
17. 46—41 24—29	18. 33×24 19×30
19. 39—33 30—35	20. 42—37 5—10

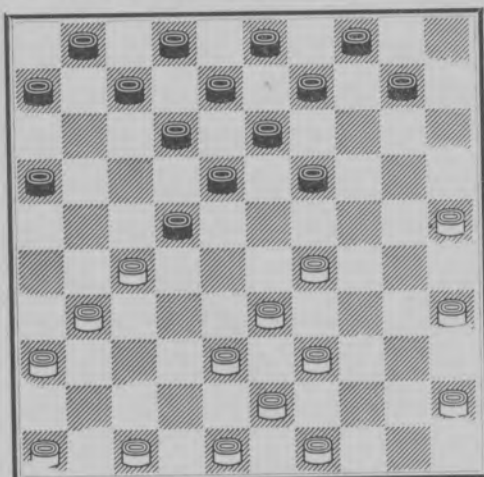

No. 8.

SPRINGER—VAESSEN

1. 34—30 20—25	2. 40—34 15—20
3. 44—40 20—24	4. 50—44 14—20
5. 33—29 24×33	6. 38×29 20—24
7. 29×20 25×14	8. 42—38 19—23
9. 39—33 17—22	10. 44—39 14—19
11. 32—28 23×32	12. 37×17 11×22
13. 34—29 10—14	14. 41—37 5—10
15. 37—32 19—23	16. 30—25 23×34
17. 40×29 14—19	18. 32—27 12—17
19. 27—21 17×37	20. 38—32 37×28
21. 29—23 18×38	22. 43×5 7—12
23. 39—33 13—19	24. 5×17 12×21

Stand na den 18den zet van wit.

No. 9.

BIZOT—LECOCQ.

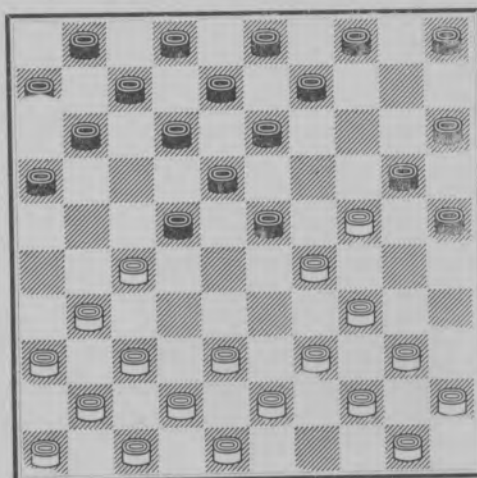
1. 34—30 20—25	2. 32—28 25×34
3. 39×30 16—21	4. 37—32 21—26
5. 41—37 15—20	6. 30—25 20—24
7. 44—39 18—23	8. 31—27 10—15
9. 40—34 14—20	10. 25×14 9×20
11. 34—30 20—25	12. 50—44 25×34
13. 39×30 5—10	14. 44—39 10—14
15. 27—21 4—9	16. 49—44 12—18
17. 21×12 8×17	18. 37—31 26×37
19. 42×31 11—16	20. 46—41 7—11

No. 10.

R. DUBUS.

1. 34—30 20—25	2. 39—34 19—23
3. 44—39 14—19	4. 49—44 15—20
5. 33—29 10—15	6. 32—27 17—22
7. 30—24 19×30	8. 35×24 4—10?
9. 27—21 16×27	10. 24—19 13×33
11. 39×17 11×22*	12. 34—30 25×34
13. 40×29 23×34	14. 43—39 34×32
15. 37×17 12×21	16. 31×4 8—13
17. 4×16 7—11	18. 16×7 1×12
- Wit wint 1 schijf.

Stand na den 8sten zet van wit.

Tot slot een opening uit de oude doos :

No. 11.

WEISS—LECLERCQ 1903.

1. 34—30 18—23	2. 30—25 20—24
3. 32—28 23×32	4. 37×28 12—18
5. 42—37 7—12	6. 40—34 24—30
7. 35×24 19×30	8. 44—40 30—35
9. 50—44 18—23	10. 28×19 14×23
11. 47—42 15—20	12. 25×14 10×19
13. 37—32 5—10	14. 41—37 10—14
15. 31—27 17—21	16. 37—31 21—26
17. 42—37 1—7	18. 33—28 11—17
19. 27—21 16×27	20. 31×11 6×17
21. 36—31 4—10	(14—20 kon niet!)

De 31—26 opening.

No. 1. SPRINGER—VAESSEN.

1. 31—26 18—23
2. 36—31 12—18
3. 41—36 7—12
4. 46—41 1—7
5. 31—27 20—24
6. 34—30 24—29
7. 33×24 23—28
8. 32×23 18×20
9. 37—31 17—21
10. 26×17 12×32
11. 38×27 20—25
12. 41—37 25×34
13. 39×30 19—23
14. 44—39 14—19
15. 39—33 10—14
16. 42—38 7—12
17. 50—44 12—17
18. 44—39 17—21
19. 38—32 21—26
20. 43—38 14—20

No. 3 VAESSEN—RAICHENBACH

1. 31—26 18—23
2. 37—31 12—18
3. 41—37 7—12
4. 46—41 1—7
5. 31—27 20—24
6. 34—30 24—29
7. 33×24 23—28
8. 32×23 18×20
9. 30—25 20—24
10. 39—33 12—18
11. 37—32 7—12
12. 41—37 19—23
13. 37—31 14—19
14. 44—39 10—14
15. 50—44 5—10
16. 47—41 15—20
17. 41—37 10—15
18. 33—28 17—22
19. 28×17 11×22
20. 27—21 16×27
21. 32×21 24—29
22. 21—16 20—24

No. 4. J. STEAU.

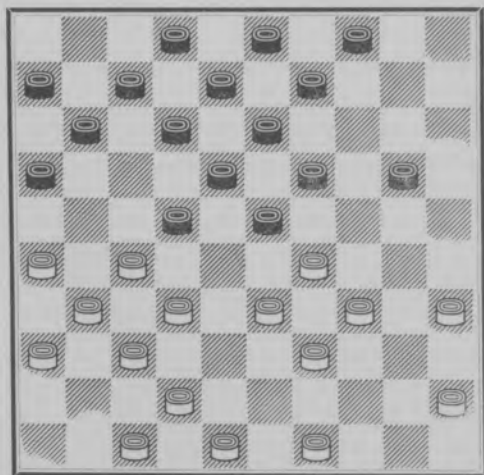
1. 31—26 18—23
2. 34—30 20—24
3. 40—34 12—18
4. 32—27 7—12
5. 26—21 17×26
6. 27—22 18×27
7. 37—31 26×37
8. 41×21 16×27
9. 33—29 24×33
10. 38×16

No. 2 BORDON—VAESSEN.

1. 31—26 18—23
2. 36—31 12—18
3. 41—36 7—12
4. 46—41 1—7
5. 31—27 20—24
6. 36—31 14—20
7. 34—30 20—25
8. 41—36 25×34
9. 40×20 15×24
10. 45—40 10—14
11. 50—45 5—10
12. 40—34 10—15
13. 44—40 14—20
14. 34—29 23×34
15. 40×29 20—25
16. 29×20 25×14
17. 33—29 19—23
18. 39—34 14—19
19. 38—33 17—22
20. 43—39 15—20

No. 5.

1. 31—26 20—25
2. 37—31 15—20
3. 41—37 10—15
4. 46—41 5—10
5. 31—27 20—24
6. 36—31 14—20
7. 27—22 18×36
8. 37—31 36×27
9. 32×21 16×27
10. 38—32 27×29
11. 34×5 9—14
12. 5×30 25×34
13. 40×29 gelijk spel

No. 6.

B. DUKEL (wit)—KELLER.

1. 31—26 18—23
2. 36—31 12—18
3. 41—36 7—12
4. 46—41 20—24
5. 31—27 14—20
6. 36—31 1—7
7. 33—28 10—14
8. 41—36 5—10
9. 28—22 17×28
10. 27—21 16×27
11. 31×33 11—17
12. 32—27 20—25
13. 27—21 14—20
14. 37—31 10—14
15. 21—16 24—30
16. 35×24 19×30
17. 40—35 14—19
18. 35×24 20×40
19. 45×34 15—20
20. 38—32 20—24

De 31—27 opening.
(Poolsche opening)

Match RAICHENBACH—VAESSEN
No. 1.

RAICHENBACH (wit)—VAESSEN.

1. 31—27 17—21	2. 37—31 21—26
3. 41—37 18—23	4. 34—30 20—25
5. 40—34 15—20	6. 33—29 10—15
7. 29×18 12×23	8. 44—40 20—24
9. 38—33 15—20	10. 42—38 5—10
11. 47—42 7—12	12. 33—28 12—17
13. 27—22 17—21	14. 31—27 8—12
15. 39—33 12—18	16. 33—29 24×33
17. 38×29 26—31	18. 37×17 16—21
19. 27×7 18×47	20. 29×18 2×33
21. 46—41 13×22	22. 48—42 47—38
23. 43×32 22—27	24. 32×21 33—38

Wit verloor.

2de partij Match
KELLER—SPRINGER.

No. 2.

SPRINGER (wit)—KELLER.

1. 31—27 17—21	2. 37—31 21—26
3. 32—28 26×37	4. 41×32 11—17
5. 46—41 17—21	6. 41—37 21—26
7. 34—29 19—23	8. 28×19 14×34
9. 40×29 10—14	10. 33—28 14—19
11. 27—21 16×27	12. 32×21 26×17
13. 29—23 18×29.	14. 28—22 17×28
15. 39—33 28×39	16. 43×25 5—10
17. 44—39 10—14	18. 39—33 12—18
19. 50—44 7—12	20. 44—39 1—7

No. 3.

R. C. KELLER (wit)—A. DE GRAAG

1. 31—27 17—21	2. 37—31 21—26
3. 32—28 26×37	4. 41×32 11—17
5. 46—41 17—22	6. 28×17 12×21
7. 33—28 19—23	8. 28×19 14×23
9. 39—33 10—14	10. 34—30 14—19
11. 33—28 21—26	12. 41—37 20—25
13. 40—34 15—20	14. 44—39 7—12
15. 39—33 6—11	16. 34—29 25×34
17. 29×40 11—17	18. 43—39 17—22
19. 28×17 12×21	20. 33—28 5—10

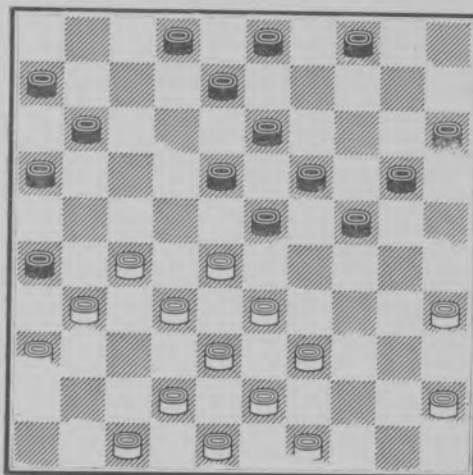
No. 4.

A. LIGTHART (wit)—J. M. BOM.

1. 31—27 17—21	2. 37—31 21—26
3. 32—28 26×37	4. 41×32 11—17
5. 36—31 17—21	6. 46—41 21—26
7. 41—36 26×37	8. 42×31 20—25
9. 47—42 15—20	10. 42—37 10—15
11. 31—26 20—24	12. 27—22 18×27
13. 32×21 16×27	14. 28—23 19×28
15. 33×31 14—19	16. 37—32 6—11
17. 48—42 5—10	18. 34—29 24×33
19. 39×28 10—14	20. 44—39 14—20

De 32—27 opening.

1. 32—27 17—21	2. 37—32 18—23
3. 41—37 12—18	4. 33—28 20—24
5. 34—30 15—20	6. 39—33 10—15
7. 31—26 20—25	8. 26×17 11×31
9. 36×27 25×34	10. 40×20 15×24
11. 44—39 5—10	12. 50—44 7—12
13. 46—41 1—7	14. 44—40 7—11
15. 41—36 12—17	16. 40—34 10—15
17. 37—31 14—20	18. 34—30 17—21
19. 30—25 21—26	20. 25×14 9×20

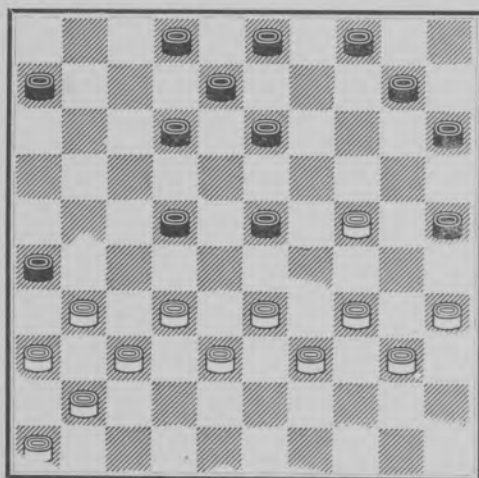
De 32—27 opening is volgens onze statistiek wel de minst toegepaste opening.

De 35—30 opening.

No. 1.

O. G. VAN VEEN—J. F. MOSER.

1. 35—30 17—21	2. 40—35 20—25
3. 44—40 21—26	4. 50—44 14—20
5. 30—24 20×29	6. 34×14 9×20
7. 40—34 10—14	8. 44—40 5—10
9. 32—28 16—21	10. 37—32 26×37
11. 42×31 21—26	12. 41—37 11—17
13. 34—29 7—11	14. 47—41 1—7
15. 49—44 17—22	16. 28×17 11×22
17. 32—28 7—11	18. 28×17 11×22
19. 48—42 14—19	20. 29—24 20×29
21. 33×24 19×30	22. 35×24 18—23

No. 2.

A. LIGTHART (wit)—C. J. LOCHTENBERG.

1. 35—30 20—25	2. 40—35 15—20
3. 44—40 20—24	4. 50—44 10—15
5. 31—26 15—20	6. 37—31 17—21
7. 26×17 12×21	8. 33—29 24×33
9. 38×29 18—23	10. 29×18 13×22
11. 31—26 11—17	12. 43—38 5—10
13. 32—28 22×33	14. 38×29 19—23
15. 29×18 20—24	16. 30×19 14×12
17. 41—37 8—13	18. 46—41 13—18
19. 35—30 6—11	20. 37—31 9—13

No. 3.

J. STEAU.

1. 35—30 20—25	2. 40—35 15—20
3. 33—28 20—24	4. 31—27 17—22
5. 28×17 11×31	6. 36×27 18—23
7. 41—36 12—18	8. 36—31 7—12
9. 31—26 1—7	10. 44—40 7—11?
11. 27—22 18×27	12. 32×21 16×27
13. 34—29 24×44	14. 50×39 25×34
15. 40×16	

No. 4.

LE JEU DE DAMES.

1. 35—30 20—25	2. 40—35 14—20
3. 32—28 20—24	4. 31—26 17—22
5. 28×17 12×21	6. 26×17 11×22
7. 38—32 7—12	8. 37—31 18—23
9. 41—37 9—14?	10. 34—29 25×34a
11. 29×40	
a — 23×34	
11. 45—40 34×45	12. 32—27 25×34
13. 27×40 45×34	14. 39×30

No. 5.

LE JEU DE DAMES.

1. 35—30 20—25	2. 40—35 14—20
3. 32—28 20—24	4. 31—26 17—22
5. 28×17 12×21	6. 26×17 11×22
7. 38—32 7—12	8. 36—31 1—7
9. 31—26 7—11	10. 41—36 18—23
11. 46—41 9—14?	12. 34—29 23×34*
13. 45—40 34×45	14. 44—40 25×34a
15. 40×7	
a — 45×34	
14. 33—28 22×44	15. 49×7 25×34
16. 32—27	

Le Jeu de Dames klassificeerde in vroeger jaren de combinaties op de wijze waarvan No. 4 en 5 voorbeelden zijn.

De 33—29 opening.

No. 1 SPRINGER—VAESSEN.

1. 33—29 19—24	2. 39—33 14—19
3. 44—39 20—25	4. 29×20 25×14
5. 50—44 14—20	6. 32—28 10—14
7. 35—30 18—23	8. 30—25 23×32
9. 37×28 4—10	10. 41—37 12—18
11. 37—32 7—12	12. 46—41 19—23
13. 28×19 14×23	14. 25×14 10×19
15. 42—37 5—10	16. 32—28 23×32
17. 37×28 10—14	18. 41—37 17—21
19. 34—29 21—26	20. 37—32 26×37
21. 32×41	

No. 2.

F. RAMAN (wit)—P. J. VAN DARTELEN.

1. 33—29 19—23	2. 32—28 23×32
3. 37×28 17—21	4. 39—33 18—23
5. 28×19 14×23	6. 29×18 12×23
7. 31—26 13—18	8. 26×17 11×22
9. 36—31 9—13	10. 31—26 4—9
11. 44—39 10—14	12. 50—44 14—19
13. 41—37 5—10	14. 46—41 10—14
15. 34—29 23×34	16. 40×29 7—12
17. 37—32 1—7	18. 32—28 7—11
19. 28×17 11×22	20. 41—37 2—7
21. 37—32 22—27	22. 32×21 16×27

No. 3.

B. DUKEL (wit)—R. C. KELLER.

1. 33—29 19—23	2. 32—28 23×32
3. 37×28 17—22	4. 28×17 11×22
5. 31—26 14—19	6. 29—24 20×29
7. 34×14 10×19	8. 36—31 18—23
9. 31—27 22×31	10. 26×37 5—10
11. 39—33 10—14	12. 44—39 12—18
13. 37—32 7—12	14. 41—37 1—7
15. 46—41 7—11	16. 40—34 12—17
17. 50—44 8—12	18. 44—40 2—8
19. 35—30 14—20	20. 30—25 17—22
21. 25×14 19×10	22. 32—28 23×32
23. 37×17 12×21	

No. 4.

J. M. BOM (wit)—J. C. P. KALDEN.

1. 33—29 20—25	2. 39—33 19—23
3. 32—28 23×32	4. 37×28 14—20
5. 44—39 20—24	6. 29×20 25×14
7. 41—37 14—19	8. 46—41 17—22
9. 28×17 11×22	10. 37—32 10—14
11. 41—37 5—10	12. 50—44 7—11
13. 35—30 1—7	14. 30—25 11—17
15. 40—35 7—11	16. 44—40 22—27
17. 31×22 18×27	18. 32×21 17×26
19. 34—30 19—24	20. 30×19 14×23

No. 5.

1. 33—29 20—25	2. 39—33 14—20
3. 43—39 19—24	4. 31—26 17—21
5. 26×17 12×21	6. 36—31 7—12
7. 31—27 2—7	8. 37—31 21—26?
9. 35—30 26×28	10. 30×19 13×24
11. 33×2 24×33	12. 38×29

Wij besluiten ons overzicht van eenige varianten uit de mogelijk zijnde openingen met het volgende :

Voor gevorderden en zelfs voor de meesters is het terrein der openingen nog geenszins een gesloten boek. In het wedstrijdwezen geldt o.i. met een variant op den titel van Dr. van Schelven's boek :

„Wat maakt Gij van Uw Leven?“ voor de dammers :

„Wat maakt Gij van Uw openingen?“

1. Wenscht Gij aan te vallen of af te wachten ?
2. Wenscht Gij risico te nemen of wenscht Gij niets te riskeeren ?
3. Wenscht Gij op combinaties te spelen ?
4. Wenscht Gij positieospel ? enz. enz.

DERDE AFDEELING

PARTIJE N

De hierna volgende partijen omvatten wel een periode van meer dan veertig jaar, maar natuurlijk geenszins een beeld van de ontwikkeling van ons spel gedurende de veertig jaar, welke wij eenigszins kunnen overzien.

Welk een werk van historische waarde zou het overigens zijn om de ontwikkeling van ons spel op deze wijze te kunnen volgen, door de voornaamste partijen uit die jaren in chronologische volgorde voor te kunnen leggen.

Wij vreezen zelfs, dat de bronnen hiertoe niet in voldoende mate aanwezig zijn.

Vast staat, dat in vroeger jaren tal van partijen gespeeld zijn, welke aan het nageslacht zijn onthouden, doordat ze niet genoteerd zijn geworden.* In later jaren hield men ook notaties op de wijze, zooals de schakers het doen en daarna is men algemeen overgegaan tot het thans gevolgde systeem. Daartusschen kwam de notatie Sonier, die het echter niet tot algemeene toepassing heeft kunnen brengen. Het staat vast, dat het noteeren der partijen in zeer belangrijke mate heeft bijgedragen tot verheffing van het spel. Immers men leerde de listen en lagen der romantische spelers (waarvan Weiss o.i. de grootste vertegenwoordiger is geweest) te ontwijken, men liep niet meer zoo argeloos in uitgezette vallen en de spelers der romantische school kwamen langzaam maar zeker in de verdrukking tegen de spelers die het positie-spel wisten door te zetten, met ontwijking van het inderdaad zoo gevreesde combinatiespel.

De geschiedenis heeft geleerd, dat het combinatiespel het op dramatische wijze heeft moeten afleggen tegen het positie-spel (Weiss—Dr. Molimard) en dat het positie-spel tot een zoodanige hoogte is opgevoerd, dat het bijkans mogelijk is een partij foutloos te beëindigen en dit zelfs in een match van eenige weken (Raichenbach—Keller 1938) kan worden volgehouden.

Welk een totaal ander beeld moet het spel van heden bieden met dat van voorheen.

Verpletterende overwinningen en nederlagen, die om revanche schreeuwden, werden langzaam maar zeker verdrongen door het zooveel fijnere positie-spel, een spel, dat overigens alleen maar door de dammers zelf wordt gewaardeerd en dan misschien nog niet in voldoende mate.

Voor den beginnenden dammer (en dit begrip is zeer rekbaar genomen) is het veelal onmogelijk te volgen, waarom in een zoodanige positie-partij de eene speler wint van den ander. Het staat wel vast, dat hij er niet in zal slagen een juiste verklaring te geven van de winst. Hij ziet echter, dat het positie-spel het aanstuurt op overwicht in de stelling, waarbij het overwicht den doorslag moet geven bij het eindspel en hij ziet tevens dat de strijd veelal is gestreden alvorens het eindspel wordt bereikt. Tal van gevallen zijn aan te wijzen waarin de spelers elkaar elk voordeel op zoodanige wijze betwisten, dat eindstanden van laten wij zeggen 4 x 4 zoo weinig verschil opleveren, dat de partij, in dezen stand, door remise bij overeenkomst wordt beëindigd.

Memoreeren wij te dezer plaatse de uitspraak van den ex-wereldkampioen Springer, dat het damspel evenzeer als het schaakspel op aanval kan worden gespeeld en dat hij daarbij het meest zal bereiken die den aanval onverminderd zal weten door te zetten. De ervaring hierbij is, dat de mislukte aanval de rollen heel vaak precies doet omkeeren, met alle gevolgen van dien !!

* De notatie, zooals wij die kennen wordt toegeschreven aan Manoury en het vermoeden bestaat, dat men reeds in 1770 partijen noteerde.

Men zie voor het door Springer in de laatste jaren geleverde spel de reportages van zijn matches tegen Vaessen, Keller en Raichenbach in Het Damspel 1937, alsmede zijn matchboek Raichenbach—Springer. (Zie literatuur-opgave en Openingen in dit boek).

Onze persoonlijke visie is, dat wij aan levendige partijen de voorkeur geven, levendig in dezen zin, dat wij een partij zonder eindspel geen volledig spel vinden.

Onze voorkeur gaat dus in de richting van de partij, waarin op zeer kunstige wijze het spelbeeld afwisselt door positie- en combinatiespel en zoo mogelijk verplaatsting der gelederen.

Onze lezers behoeven zich vooreerst nog niet zoo in deze zaken te verdiepen.

Zij kunnen zich, om te beginnen, bepalen tot het naspelen van de navolgende partijen. Niet zoo maar, neen serieus met 2 spelers achter het bord, die elke zet laten voorafgaan, door ampele overweging van :

„Wat zoudt Gij doen in dit geval?”

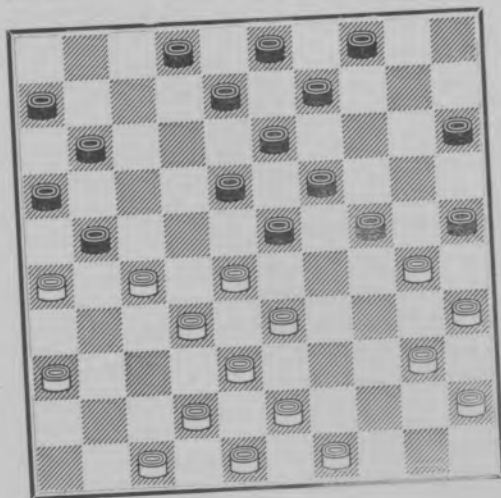
Op deze manier leeren zij het meest van het spel onzer voortrekkers. Laten onze lezers vooral niet vergeten na te gaan, welke schijven in bereikte standen NIET gespeeld kunnen worden. Dit is even noodig als vast te stellen wat wel kan, temeer omdat er in de speelbare zetten veelal nog wel eenige variatie mogelijk is.

No. 1.

Symmetrische speelwijze.

1. 34—29	17—22	2. 32—28	19—23
3. 28×17	23×34	4. 39×30	12×21
5. 30—25	21—26	6. 44—39	7—12
7. 40—34	11—17	8. 50—44	1—7
9. 44—40	7—11	10. 31—27	20—24
11. 37—31	26×37	12. 41×32	14—20
13. 25×14	10×19	14. 46—41	5—10
15. 41—37	10—14	16. 34—30	17—21
17. 33—28	18—23	18. 39—33	12—18
19. 37—31	14—20	20. 31—26	20—25

Stand na den 20sten zet van zwart.

21. 26×17	11×31	22. 36×27	25×34
23. 40×20	15×24	24. 43—39	8—12
25. 49—44	2—7	26. 44—40	7—11
27. 39—34	12—17	28. 47—41	4—10
29. 41—36	10—15	30. 36—31	15—20
31. 31—26	20—25	32. 34—30	25×34
33. 40×20	17—21	34. 26×17	11×31
35. 20—15	en hier strijdt het o.i. met de redelijke spelopvatting om het symmetrische spel nog verder door te zetten. Zwart zal o.i. 9—14 moeten spelen om 15—10 te beletten.		

Het is aardig na te gaan of dit spel door een of andere combinatie verbroken had kunnen worden.

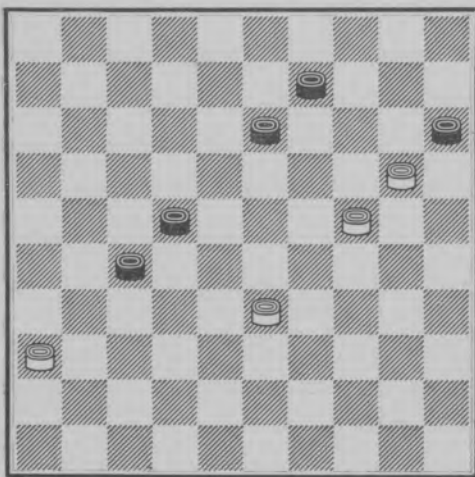
Voor nadere uiteenzetting van de symmetrie (spiegelbeeld) in ons spel, zie bl.z. 6 en 39.

Met deze partij wordt o. i. aange-toond, dat deze speelwijze geen resultaat oplevert en alleen als schouwspel aardig aandoet.

No. 2.

C. STAMS(wit)—C. G. VERVLOET
den 16 April 1895.

1. 33—28	18—22	2. 38—33	12—18
3. 43—38	7—12	4. 49—43	19—23
5. 28×19	14×23	6. 32—28	23×32
7. 37×28	9—14	8. 41—37	4—9
9. 46—41	14—19	10. 34—29	10—14
11. 40—34	5—10	12. 45—40	19—23
13. 28×19	14×23	14. 29—24	20×29
15. 33×24	10—14	16. 31—27	22×31
17. 37×26	14—20	18. 39—33	20×29
19. 33×24	9—14	20. 43—39	17—22
21. 50—45	14—19	22. 38—33	19×30
23. 34×25	11—17	24. 40—34	6—11
25. 34—30	13—19	26. 41—37	8—13
27. 42—38	2—8	28. 48—43	1—6
29. 47—42	15—20	30. 25×14	19×10
31. 30—25	10—15	32. 33—29	23×34
33. 39×30	22—27	34. 37—32	17—21
35. 26×17	11×22	36. 32×21	16×27
37. 42—37	6—11	38. 44—39	11—17
39. 37—31	18—23	40. 39—34	23—28
41. 43—39	17—21	42. 31—26	12—18
43. 26×17	22×11	44. 45—40	11—17
45. 34—29	17—22	46. 39—33	28×39
47. 38—32	27×38	48. 29—23	18×29
49. 40—34	29×40	50. 35×42	22—27
51. 42—38	8—12	52. 30—24	12—17
53. 38—33	17—22	54. 25—20	3—9

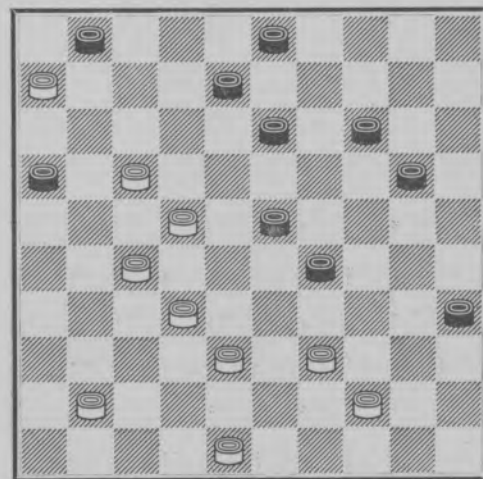
55. 33—29 22—28 wit geeft op.

No. 3.

CONSTANT, Rotterdam (wit)—
DAMIER, Parisien,
per correspondentie 1902/3.

1. 33—28	18—23	2. 39—33	12—18
3. 44—39	7—12	4. 31—27	17—21
5. 37—31	21—26	6. 34—30	26×37
7. 42×31	20—25	8. 47—42	25×34
9. 39×30	15—20	10. 30—25	11—17
11. 41—37	6—11	12. 50—44	20—24
13. 44—39	10—15	14. 40—34	17—22
15. 28×6	24—29	16. 33×24	19×30
17. 35×24	14—20	18. 25×14	9×40
19. 45×34	23—28	20. 32×23	18×40
21. 39—34	40×29	22. 37—32	15—20
23. 49—44	20—25	24. 32—28	25—30
25. 43—39	4—9	26. 42—37	30—35
27. 37—32	2—7	28. 31—26	5—10
29. 28—22	10—15	30. 36—31	9—14
31. 26—21	12—18	32. 21—17	7—12
33. 31—26	12×21	34. 26×17	18—23
35. 46—41	15—20	36. 17—11	16×7

Stand na den 35sten zet van zwart.

37. 22—18	13×31	38. 41—37	31×33
39. 39×10	20—25	40. 10—4	29—34
41. 44—39	34×43	42. 48×39	35—40
43. 39—34	40×29	44. 4—15	29—34
45. 15—24	8—12	46. 24—30	34—40
47. 30—2	7—11	48. 6×8	3×12
49. 2—7	40—45	50. 7×23	45—50
- remise.

Deze wijze van internationaal contact
komt in den laatsten tijd zelden meer
voor.

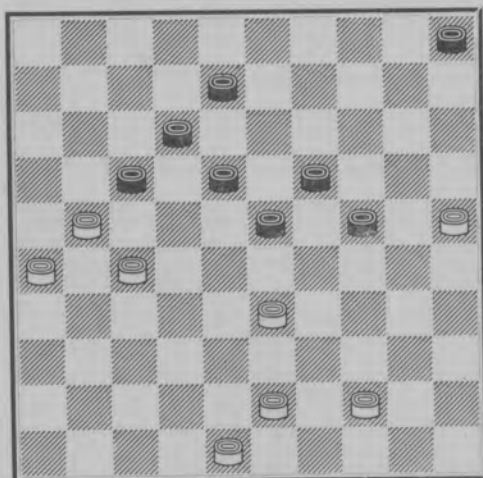

No. 4.

DAMIER Parisien (wit)
 CONSTANT, Rotterdam per
 correspondentie 1902/3.

1. 31—26 18—23	2. 36—31 12—18
3. 41—36 7—12	4. 46—41 20—24
5. 34—30 14—20	6. 30—25 10—14
7. 33—28 4—10	8. 39—33 18—22
9. 31—27 22×31	10. 36×27 13—18
11. 41—36 8—13	12. 44—39 2—8
13. 37—31 1—7	14. 50—44 17—21
15. 26×17 12×21	16. 31—26 7—12
17. 26×17 11×31	18. 36×27 6—11
19. 42—37 11—17	20. 37—31 17—21
21. 31—26 12—17	22. 47—42 17—22
23. 28×17 21×12	24. 33—29 24×33
25. 39×28 12—17	26. 43—39 20—24
27. 49—43 14—20	28. 25×14 9×20
29. 39—33 20—25	30. 44—39 10—14
31. 40—34 8—12	32. 34—30 25×34
33. 39×30 3—8	34. 27—21 16×27
35. 32×21 23×32	36. 38×27 14—20
37. 45—40 24—29	38. 33×24 20×29
39. 40—34 29×40	40. 35×44 15—20
41. 30—25 20—24	42. 42—38 19—23
43. 38—33 13—19	44. 33—28 23×32

Stand na den 43sten zet van zwart.

45. 27×38 18—22	46. 48—42 8—13
47. 42—37 19—23	48. 21—16 23—29
49. 26—21 17×26	50. 16—11 22—27
51. 11—6 13—18	52. 25—20 24×15
53. 6—1 27—31	54. 43—39 31×33
55. 39×28 26—31	56. 44—39 31—36
57. 39—34 29×40	58. 28—23 18×29
59. 1×45 remise.	

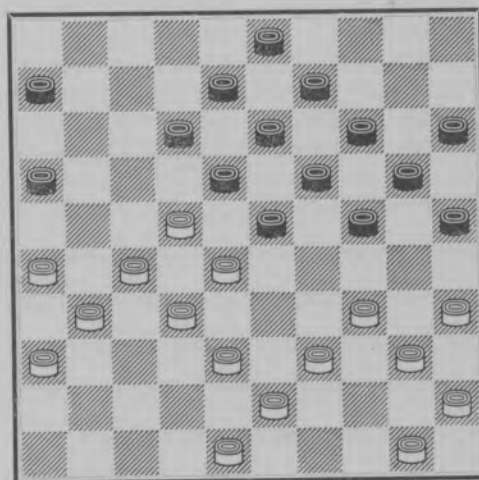
No. 5.

M. J. VARDON (wit)—
 M. LE CLERCQ.

(Met voorgift; schijf 20 weggenomen).
 Men raadplege hiervoor art. 7 en 8
 van het Reglement voor het Damspel,
 gespeeld in 1903.

1. 33—28 17—21	2. 31—26 15—20
3. 26×17 11×33	4. 39×28 6—11
5. 44—39 1—6	6. 39—33 10—15
7. 36—31 11—17	8. 41—36 5—10
9. 46—41 17—21	10. 31—26 18—23
11. 26×17 12×21	12. 36—31 21—26
13. 41—36 7—12	14. 31—27 12—18
15. 37—31 26×37	16. 42×31 20—24
17. 31—26 15—20	18. 47—42 2—7
19. 42—37 7—12	20. 37—31 10—15
21. 49—44 20—25	22. 44—39 14—20
23. 28—22 9—14	24. 33—28 4—9

Stand na den 24sten zet van zwart.

25. 39—33 24—30	26. 35×24 19×39
27. 28×10 39×37	28. 31×42 15×4
29. 42—37 20—24	30. 37—32 6—11
31. 48—42 4—10	32. 50—44 10—14
33. 43—39 14—19	34. 39—33 12—17
- Wit geeft op.

Deze wijze van spelen komt in het
 huidige wedstrijdwezen zelden meer
 voor.

No. 6.

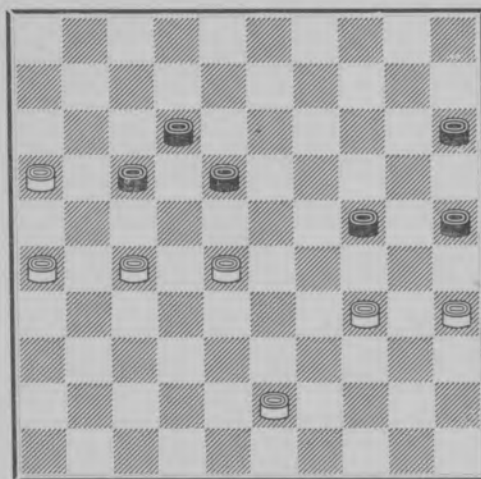
M. J. VARDON (wit)—
M. LECLERCQ

(met voorgift; schijf 20 weggenomen).

Gespeeld in 1903.

1. 33—28 15—20	2. 39—33 10—15
3. 44—39 5—10	4. 31—27 17—21
5. 37—31 18—23	6. 31—26 13—18
7. 26×17 11×31	8. 36×27 9—13
9. 41—37 4—9	10. 46—41 6—11
11. 41—36 11—17	12. 37—31 17—21
13. 31—26 1—6	14. 26×17 12×21
15. 42—37 20—24	16. 47—42 21—26
17. 50—44 15—20	18. 34—29 23×34
19. 40×29 18—23	20. 29×18 13×31
21. 36×27 10—15	22. 37—31 26×37
23. 42×31 8—12	24. 31—26 9—13
25. 27—21 16×27	26. 32×21 12—18
27. 44—40 18—23	28. 40—34 23×32
29. 38×27 13—18	30. 34—29 3—8
31. 21—16 8—12	32. 27—22 18×27
33. 29—23 19×28	34. 33×31 14—19
35. 31—27 6—11	36. 39—33 11—17
37. 43—39 12—18	38. 48—43 19—23
39. 45—40 7—12	40. 40—34 23—29
41. 34×23 18×38	42. 43×32 2—7
43. 32—28 12—18	44. 39—34 20—25
45. 49—43 7—12	46. 26—21 17×26

Stand na den 45sten zet van zwart.

47. 16—11 15—20	48. 11—6 12—17
49. 27—21 24—30	50. 35×15 25—30
51. 21×23 30×48	52. 6—1 26—31
53. 23—19 31—36	54. 1—29 36—41
55. 28—22 41—47	56. 29—45 47—36
57. 22—17 48—37	58. 17—12 37×5

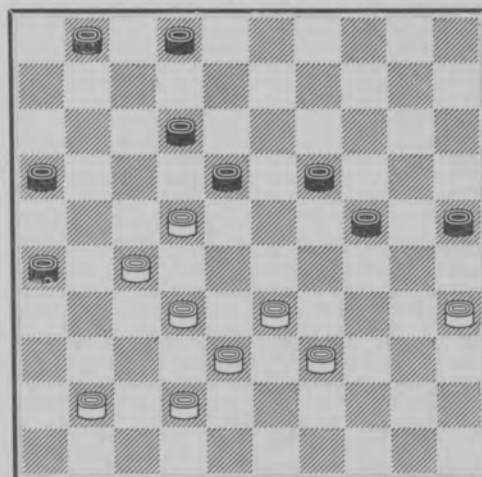
Remise.

No. 7.

BALÉDENT (wit)—FABRE
Tournooi Parijs 1909.

1. 31—27 19—23	2. 34—30 14—19
3. 33—28 10—14	4. 36—31 17—21
5. 41—36 21—26	6. 39—33 20—24
7. 44—39 14—20	8. 30—25 11—17
9. 25×14 9×20	10. 27—22 18×27
11. 31×11 6×17	12. 40—34 17—21
13. 34—29 23×34	14. 39×30 20—25
15. 50—44 25×34	16. 44—40 24—30
17. 40×29 4—9	18. 35×24 19×30
19. 43—39 30—35	20. 45—40 35×44
21. 49×40 5—10	22. 40—35 10—14
23. 29—24 14—20	24. 36—31 20×29
25. 33×24 9—14	26. 38—33 13—19
27. 24×13 8×19	28. 46—41 12—18
29. 33—29 18—22	30. 28×17 21×12
31. 32—28 14—20	32. 31—27 12—18
33. 37—32 19—24	34. 39—33 7—12
35. 42—38 3—8	36. 47—42 8—13
37. 48—43 20—25	38. 29×20 15×24
39. 43—39 13—19	40. 28—22 19—23

Stand na den 40sten zet van wit.

41. 22×13 2—8	42. 13×2 23—29
43. 2×30 25×43	44. 38×49 29×36
45. 35—30 26—31	46. 30—24 31×22
47. 24—19 36—41	48. 32—28 22×33
49. 19—14 41—46	50. 14—9 12—18
51. 9—4 18—23	52. 4—15 33—39
53. 15—42 23—28	54. 42—20 46—37
55. 20—9 37—32	56. 9—31 28—33
57. 31—42 32—38	58. 42—31 39—43
59. 31—22 43—48	60. 22×50 48—37
61. 50—17 38—32	62. 49—44 37—48
63. 17—22 32—5	64. 22—27 5—28
65. 44—40 28—23	66. 40—35 23—29

Wit geeft op.

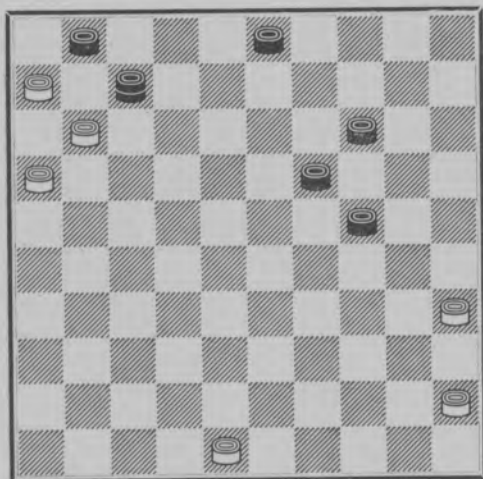
Wat denken onze lezers van 44. 33×24 i. p. v. 38×49? Op 43—48 volgt dan 42—37 enz., op 43—49 volgt 32—28 enz.

No. 8.

M. SNIJDERS (wit)—C. H. BROEK-
KAMP, den 4den Mei 1910.

1. 33—28 18—23	2. 31—27 20—24
3. 34—30 17—21	4. 39—33 12—18
5. 37—31 14—20!	6. 44—39 7—12
7. 30—25 21—26!	8. 25×14 9×20
9. 40—34 26×37	10. 42×31 4—9
11. 47—42 10—14.	12. 41—37 20—25
13. 45—40 11—17	14. 50—45 6—11
15. 49—44 2—7	16. 34—30? 25×34
17. 40×20 15×24	18. 46—41 5—10
19. 31—26 10—15	20. 36—31? 16—21
21. 27×16 17—22	22. 28×6 23—28
23. 33×22 18×47!	24. 39—33! 14—20
25. 37—31 24—29!	26. 33×24 20×29
27. 32—28 19—24	28. 28—22 7—11!
29. 16×18 29—33	30. 38×20 47×7
31. 26—21! 15×24	32. 21—16 8—12
33. 31—26 13—19	34. 22—17! 12×21
35. 26×17 9—14!!	36. 17—11 7—12!

Stand na den 36sten zet van wit.

37. 11—7 12×23!	38. 7—2 3—8
39. 2×13 19×8	40. 48—43! 8—12
41. 43—39 23—37	42. 39—33 37—41
43. 45—40 12—17	44. 40—34 41—36
45. 33—29 24×33	46. 34—30 14—19
47. 30—25 19—24	48. 16—11 36—31
49. 11×22 31×9	

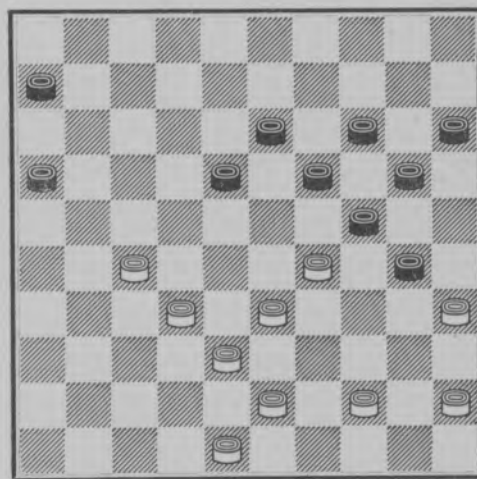
Wit geeft op.

No. 9.

HOOGLAND, wereldkampioen 1912
(wit)—BATTEFELD,

1. 33—28 18—23	2. 31—27 20—24
3. 34—30 17—21	4. 39—33 12—18
5. 37—31 7—12	6. 31—26 14—20
7. 26×17 11×31	8. 36×27 20—25
9. 40—34 10—14	10. 44—40 1—7
11. 41—37 7—11	12. 46—41 11—17
13. 49—44 17—21	14. 37—31 5—10
15. 31—26 15—20	16. 26×17 12×21
17. 34—29 23×34	18. 30×39 10—15
19. 41—37 18—23	20. 47—41 2—7
21. 37—31 7—11	22. 41—36 21—26
23. 27—22 26×37	24. 42×31 8—12
25. 22—18 13×22	26. 28×8 3×12
27. 33—28 9—13	28. 39—33 4—9
29. 44—39 13—18	30. 39—34 12—17
31. 34—29 23×34	32. 40×29 9—13
33. 50—44 17—22	34. 28×17 11×22
35. 31—27 22×31	36. 36×27 25—30

Stand na den 36sten zet van zwart.

37. 32—28 30—34	38. 29×40 18—23
39. 28—22 23—28	40. 44—39 28×17
41. 33—28 17—21	42. 38—32 20—25
43. 43—38 14—20	44. 39—33 6—11
45. 48—43 11—17	46. 43—39 13—18
47. 39—34 19—23	48. 28×30 17—22
49. 30—24 22×31	50. 33—28 20×29
51. 34×12 31—36	52. 12—7 21—27
53. 32×21 16×27	54. 28—22 27×18
55. 7—1 18—23	56. 1×34 36—41
57. 34—23 41—47	

Zwart geeft op.

Van het wereldkampioenschap 1912
bestaat een tournooiboek, dat echter
niet meer in den handel is.

Uit het wereldkampioenschap 1912.

WEISS (wit)—GAROUTE.

1. 31—26 19—23	2. 37—31 14—19
3. 34—30 10—14	4. 30—25 20—24
5. 41—37 14—20	6. 25×14 9×20
7. 46—41 5—10	8. 40—34 24—29
9. 33×24 20×40	10. 45×34 10—14
11. 44—40 17—21	12. 26×17 12×21
13. 31—26 7—12	14. 26×17 12×21
15. 36—31 21—26	16. 31—27 11—17
17. 39—33 17—22	18. 41—36 22×31
19. 36×27 4—9	20. 34—30 6—11
21. 50—45 14—20	22. 40—34 2—7
23. 49—44 7—12	24. 44—40 11—17
25. 33—28 17—22	26. 28×17 12×21
27. 38—33 20—24	28. 43—38 8—12
29. 27—22 18×27	30. 33—29 24×33
31. 38×7 27×38	32. 42×33 1×12
33. 34—29 12—18	34. 40—34 21—27
35. 30—25 9—14	36. 48—42 18—22
37. 34—30 13—18	38. 30—24 19×30
39. 35×24 18—23	40. 29×18 22×13
41. 45—40 27—31	42. 33—28 13—18
43. 40—34 31—36	44. 34—29 16—21
45. 28—23 18—22	46. 24—19 21—27
47. 19×10 15×4	48. 25—20 27—31
49. 20—15 22—27	50. 23—18 3—8
51. 29—23 27—32	52. 37×28 31—37
53. 42×31 26×37	54. 18—13 8×19
55. 23×14 36—41	56. 47×36 37—42
57. 14—10 42—48	58. 28—22 48—39
59. 22—18 39—34	60. 18—13 34—30
61. 13—9 4×13	62. 10—5 30—48
63. 5—32 13—19	

Hier kroonde zwart vooraf de schijven
15 en 36 tot dammen.

(Men raadplege hiervoor artikel 18
van het Reglement voor het Damspel).
64. 32×14 48—39 65. 15—10 39—11
66. 36—13 11—6 67. 14—20 6—1
68. 20—33 1—12 69. 33—38 12—34
70. 38—42 34—1 71. 42—37 1—34
72. 37—26 34—29 remise

Voor een, overigens nog zeer beperkt, overzicht van het door Weiss geleverde spel zie „Galerij Weiss” in „Het Damspel” 1936/7.

A. K. W. DAMME (wit)—

I. PRESBURG, gespeeld 1915.

1. 33—28 17—21	2. 39—33 21—26
3. 44—39 11—17	4. 28—23 19×28
5. 33×11 6×17	6. 32—28 14—19
7. 37—32 26×37	8. 42×31 10—14
9. 47—42 18—23	10. 41—37 20—24
11. 46—41 1—6	12. 49—44 17—21
13. 31—26 13—18	14. 26×17 12×21
15. 39—33 7—12	16. 34—29 23×34
17. 40×20 15×24	18. 37—31 21—26
19. 41—37 18—23	20. 31—27 9—13
21. 44—39 5—10	22. 37—31 26×37
23. 42×31 4—9	24. 31—26 10—15
25. 50—44 14—20	26. 44—40 9—14
27. 48—42 2—7	28. 42—37 7—11
29. 37—31 12—17	30. 27—21 16×27
31. 32×12 8×17	32. 40—34 23×32
33. 38×27 13—18!	34. 34—30 18—22!
35. 27×18 17—21	36. 26×17 11×13
37. 33—28 20—25	38. 28—22 25×34
39. 39×30 3—8	40. 31—27 15—20
41. 30—25 8—12	42. 45—40 24—29
43. 27—21 12—18	44. 22—17 19—23
45. 36—31 14—19	46. 25×14 19×10
47. 40—34 29×40	48. 35×44 10—14
49. 21—16 14—19	50. 31—27 23—28
51. 44—39 19—24	52. 16—11 28—32
53. 27×38 18—22	54. 17×28 6×17
55. 39—33 13—18	56. 38—32 18—22
57. 28—23 17—21	58. 43—38 24—30
59. 23—19 30—35	60. 32—28 22—27
61. 19—14 27—31	62. 14—10 35—40
63. 10—5 31—36	64. 28—22 40—44
65. 5—46 44—50	remise

Deze partij illustreert meer dan met veel woorden aangetoond zou kunnen worden de kracht van den meester I. Presburg, n.l. het aansturen op een veilige remise.

Als merkwaardige bijzonderheid vermelden wij, dat het ons niet gelukt is, uit de bestaande literatuur één winstpartij van Presburg naar voren te brengen. Het archief van den 70-jarigen meester (geb. 10 Nov. 1868) is helaas verloren gegaan. Niettemin zijn wij er toch in geslaagd een en ander van den veteraan in dit boek vast te leggen. In den loop der jaren is veel van Presburg's werk verschenen in de Arbeiderspers (J. Groenteman).

Na deze partij maken wij een grooten sprong, welke geen verband houdt met mindere waardeering van het voorheen geleverde spel, maar uitsluitend met de plaatsruimte en de uitgesproken bedoeling, het huidige partijspel met al zijn „ups en downs” in het volle daglicht te stellen. Wij namen hiervoor in hoofdzaak nog niet voor eeuwig vastgelegde partijen. Voor het spel uit bijv. 1928 verwijzen wij naar het tournooiboek van het door onzen landgenoot B. Springer in dat jaar behaalde wereldkampioenschap en tevens naar diens boek: „Hoe ik wereldkampioen werd”.

Volledigheidshalve memoreeren wij:

Na het behalen van het wereldkampioenschap in 1912 door den heer Herman Hoogland is één der meest op den voorgrond tredende spelers gebleven de heer J. de Haas.

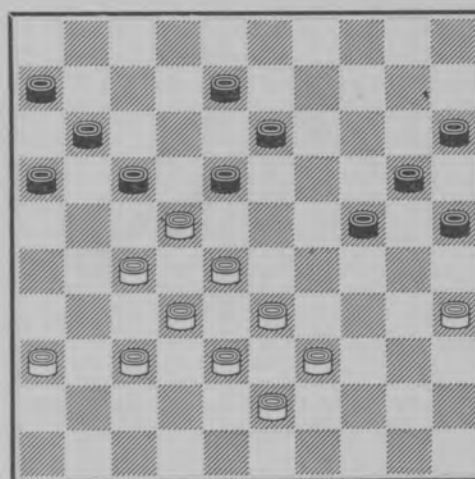
Een belangrijk deel van de prestaties van den heer J. de Haas is door ons vastgelegd in de „Galerij de Haas”. Zie Het Damspel 1937.

No. 13.

J. H. VOS (wit)—L. DUITZ.

1. 31—26	18—23	2. 36—31	12—18
3. 41—36	7—12	4. 46—41	20—24
5. 31—27	1—7	6. 36—31	17—21
7. 26×17	12×21	8. 41—36	21—26
9. 33—28	7—12	10. 39—33	24—29
11. 33×24	19×39	12. 44×33	15—20
13. 28×19	14×23	14. 50—44	10—14
15. 44—39	5—10	16. 40—34	20—24
17. 33—28	23—29	18. 34×23	18×29
19. 39—34	29×40	20. 45×34	2—7
21. 43—39	10—15	22. 49—43	14—20
23. 39—33	4—10	24. 43—39	9—14
25. 34—30	20—25	26. 30×19	14×23
27. 28×19	13×24	28. 32—28	10—14
29. 37—32	26×37	30. 42×31	12—17
31. 47—42	14—20	32. 48—43	7—12
33. 27—22	8—13	34. 31—27	12—18
35. 42—37	3—8	36. 37—31	18—23

Stand na den 35sten zet van zwart.

No. 12.

P. MONS (wit)—J. H. VOS
gespeeld 1925.

1. 35—30	20—25	2. 40—35	14—20
3. 45—40	20—24	4. 50—45	10—14
5. 31—26	14—20	6. 37—31	5—10
7. 41—37	10—14	8. 46—41	4—10
9. 31—27	17—22	10. 32—28	22×31
11. 36×27	18—23	12. 38—32	11—17
13. 41—36	7—11	14. 37—31	2—7
15. 42—38!	23—29?	16. 34×23	25×34
17. 40×29	17×21?	18. 26×17	11×22
19. 27×18	13×22	20. 28×17	19×26
21. 17—11	6×17	22. 36—31	26×37
23. 38—32	37×28	24. 33×4	

Zwart geeft op.

37. 28×30	17×26	38. 39—34	26—31
39. 27—22	31—37	40. 33—28	11—17
41. 22×11	6×17	42. 28—23	13—19
43. 23×14	20×9	44. 30—24	9—14
45. 43—39	16—21	46. 39—33	21—27
47. 33—28	8—12	48. 28—23	17—21
49. 34—29	21—26	50. 38—33	14—20
51. 24—19	37—42	52. 35—30	25×34
53. 29×40	42—47	54. 33—28	20—25
55. 19—13	25—30	56. 40—34	30×39
57. 13—9	39—44	58. 23—19	44—50
59. 28—23	47—20	wit geeft op.	

Voor de partijen der match Vos—Raichenbach zie matchboek W. H. Lieve (zie onder literatuuropgave).

No. 14.

J. H. VOS (wit)—A. DE GRAAG.

1. 32—28 18—23	2. 33—29 23×32
3. 37×28 19—24	4. 39—33 14—19
5. 44—39 20—25	6. 29×20 25×14
7. 41—37 12—18	8. 37—32 7—12
9. 46—41 1—7	10. 41—37 17—22
11. 28×17 11×22	12. 31—26 19—23
13. 34—29 23×34	14. 40×29 14—19
15. 37—31 10—14	16. 50—44 14—20
17. 32—27 16—21	18. 26×28 18—23
19. 29×18 12×21	20. 31—26 7—12
21. 26×17 12×21	22. 36—31 21—26
23. 31—27 5—10	24. 38—32 10—14
25. 33—28 20—24	26. 42—38 13—18
36. 39—33 9—13	28. 43—39 4—9
29. 44—40 14—20	30. 49—43 20—25!
31. 47—42 8—12	32. 39—34 6—11
33. 43—39 2—8	34. 42—37 11—16
35. 28—23 19×28	36. 33×22 12—17
37. 22×11 16×7	38. 48—43 13—19
39. 38—33 9—13	40. 33—28 8—12
41. 43—38 18—23?	42. 39—33 3—9
43. 34—30 25×34	44. 40×20 15×24
45. 35—30 24×35	46. 33—29 23×34
47. 27—21 26×17	48. 28—22 17×28
49. 32×3 13—18	50. 3×17 —

zwart geeft op.

No. 15.

W. RUSTENBURG (wit)—

F. RAMAN.

1. 32—28 18—23	2. 33—29 23×32
3. 37×28 20—25	4. 41—37 12—18
5. 46—41 7—12	6. 37—32 1—7
7. 41—37 17—21	8. 39—33 21—26
9. 44—39 19—23	10. 28×19 14×23
11. 50—44 13—19	12. 33—28 15—20
13. 39—33 25—30	14. 35×22 16—21
15. 28×19 21—27	16. 32×21 26×50
17. 19—14 10×19	18. 29—23 19×28
19. 43—39 50×33	20. 38×29 20—25
21. 48—43 8—13	22. 43—39 9—14
23. 42—38 3—9	24. 31—27 5—10
25. 49—43 10—15	26. 47—42 2—8
27. 38—33 12—17	28. 33×22 17×28
29. 42—38 8—12	30. 38—33 12—17
31. 33×22 17×28	32. 43—38 7—12
33. 38—33 12—18	34. 33×22 18—23
35. 29×18 11—17	36. 22×11 13×42
37. 11—7 6—11	38. 7×16 42—47
39. 16—11 47—24	40. 40—35 14—19
41. 11—6 15—20 en na eenige zetten,	
36—31 enz. bereikte wit remise.	

Het is zeer interessant na te gaan, of zwart zijn schijf-voorsprong had kunnen behouden.

No. 16.

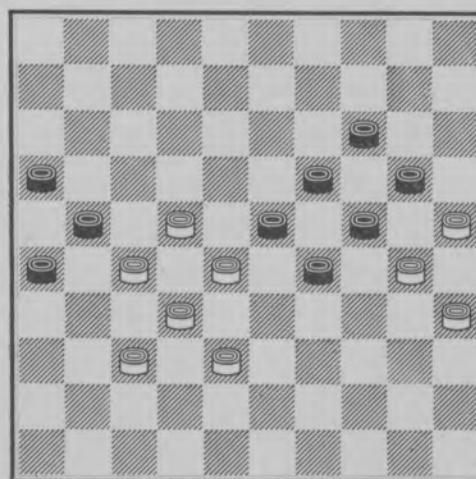
F. RAMAN (wit)—

P. J. VAN DARTELEN.

1. 32—28 18—23	2. 33—29 23×32
3. 37×28 20—25	4. 39—33 12—18
5. 44—39 19—23	6. 28×19 14×23
7. 41—37 7—12	8. 46—41 1—7
9. 50—44 10—14	10. 37—32 14—19
11. 42—37 5—10	12. 47—42 10—14
13. 32—28 23×32	14. 37×28 18—23
15. 29×18 12×32	16. 38×27 14—20
17. 43—38 7—12	18. 33—28 19—23
19. 28×19 13×24	20. 34—29 24×33
21. 39×28 9—13	22. 44—39 4—9
23. 28—22 17×28	24. 27—21 16×27
25. 31×33 9—14	26. 49—43 14—19
27. 41—37 12—18	28. 33—28 11—17
29. 37—32 2—7	30. 39—33 7—12
31. 36—31 6—11	32. 43—39 11—16
33. 48—43 20—24	34. 40—34 18—23
35. 34—30 25×34	36. 39×30 13—18
37. 31—27 3—9	38. 43—39 9—14
39. 30—25 8—13	40. 42—37 17—21
41. 45—40 21—26	42. 40—34 12—17
43. 34—30 17—21	44. 39—34 15—20
45. 34—29 23×34	46. 30×39 18—23
47. 39—34 13—18	48. 34—30 23—29
49. 28—22 18—23	50. 33—28

en zwart heeft geen goeden zet meer.

Stand na den 50sten zet van wit.

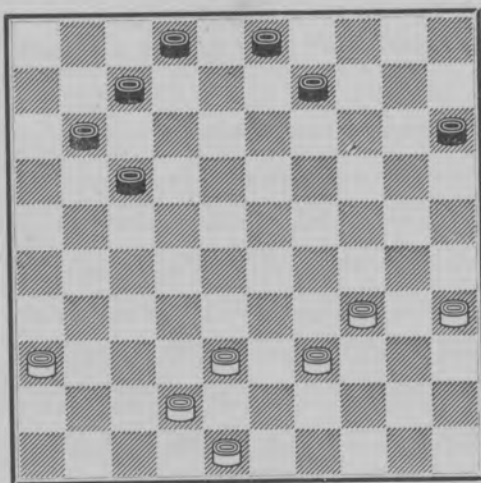
51. 30×39 24—29	52. 39—34 29×40
53. 35×44 zwart is verloren op 20—24	
55. 44—40 24—29	56. 40—35 29—34
57. 35—30 34—39	58. 30—24 19×30
59. 25×43.	

No. 17.

J. H. VOS (wit)—F. RAMAN.

1. 32—28 18—23	2. 33—29 23×32
3. 37×28 19—24	4. 39—33 16—21
5. 44—39 21—26	6. 50—44 26×37
7. 41×32 14—19	8. 46—41 20—25
9. 29×20 25×14	10. 41—37 17—21
11. 34—29 21—26	12. 40—34 14—20
13. 44—40 19—24	14. 34—30 12—18
15. 30×19 13×24	16. 32—27 7—12
17. 38—32 1—7	18. 42—38 9—13
19. 47—42 20—25	20. 29×20 25×14
21. 39—34 14—19	22. 43—39 10—14
23. 49—43 5—10	24. 34—30 4—9
25. 40—34 18—23	26. 30—25 11—16
27. 34—29 23×34	28. 39×30 19—23
29. 28×19 13×24	30. 30×19 14×23
31. 45—40 8—13	32. 40—34 10—14
33. 43—39 7—11	34. 34—30 14—19
35. 30—24 19×30	36. 25×34 11—17
37. 27—21 16×27	38. 32×21 12—18
39. 21×12 18×7	40. 33—29 6—11
41. 29×18 13×22	42. 37—32 22—27
43. 32×21 26×17	44. 39—33 7—12

Stand na den 43sten zet van zwart.

45. 34—29 12—18	46. 33—28 11—16
47. 28—23 16—21	48. 23×12 17×8
49. 36—31 21—26	50. 31—27 9—13
51. 38—33 3—9	52. 35—30 13—18
53. 33—28 8—13	54. 30—24 2—7
55. 42—37 7—11	56. 28—23 18—22
57. 27×18 13×22	58. 24—19 9—14
59. 19×10 15×4	60. 23—19 4—9
61. 29—24 22—28	62. 24—20 11—17
63. 20—15 28—33	64. 15—10 26—31
65. 37×26 33—39	66. 10—4 9—14
67. 19×10 39—44	68. 10—5
- Zwart geeft op.

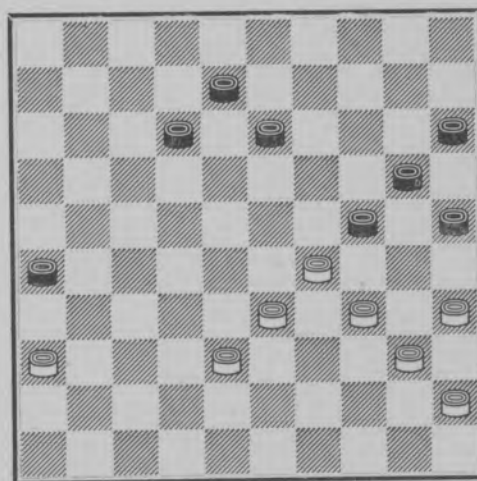
No. 18.

P. J. VAN DARTELEN (wit)—

J. H. VOS.

1. 32—28 18—23	2. 34—29 23×32
3. 37×28 12—18	4. 41—37 7—12
5. 37—32 1—7	6. 46—41 19—23
7. 28×19 14×34	8. 40×29 20—25
9. 41—37 10—14	10. 32—28 5—10
11. 37—32 14—20	12. 44—40 17—21
13. 31—26 10—14	14. 26×17 11×22
15. 28×17 12×21	16. 32—28 7—12
17. 50—44 21—26	18. 42—37 18—22
19. 28×17 12×21	20. 33—28 14—19
21. 39—33 19—24	22. 36—31 13—18
23. 38—32 9—13	24. 31—27 4—9
25. 43—38 2—7	26. 49—43 7—11
27. 44—39 18—22	28. 27×18 13×22
29. 28×17 11×22	30. 32—28 8—13
31. 28×17 21×12	32. 38—32 6—11
33. 47—41 11—17	34. 39—34 13—18
35. 43—38 17—22	36. 32—28 3—8
37. 28×17 12×21	38. 37—32 21—27
39. 32×21 26×17	40. 48—42 17—21
41. 42—37 21—26	42. 41—36 18—22
43. 37—32 16—21	44. 32—28 9—13
45. 28×17 21×12	46. 29—23 24—29

Stand na den 45sten zet van zwart.

47. 33×24 20×18.	48. 34—30 25×34
49. 40×29 12—17	50. 38—32 17—21
51. 35—30 21—27	52. 32×21 26×17
53. 36—31 17—22	54. 30—24 8—12
55. 45—40 12—17	56. 40—34 17—21
57. 31—26 21—27	58. 34—30 22—28
59. 30—25 28—32	60. 25—20 32—37
61. 20—14 37—41	62. 24—19 13×33
63. 14—9 41—46	
- Wit geeft op.

Wij onderbreken hier even de serie en wij nemen de vrijheid een „fantasietje” in te lasschen over het wikken en wegen van een partijspeler! Wij vleien ons met de hoop, dat het onze lezers iets zegt.

De dag-opening van een damspeler!

De damspeler zal zijn dag beginnen met het nemen van een bad. Hij overweegt dat de temperatuur van het water in diverse varianten genomen kan worden. Hij besluit tot een gematigde temperatuur. Hij overweegt echter te lang, zoodat het water veel te heet is geworden. Dit ondervindende, meent de damspeler zich eerst even te kunnen scheren. Hij overweegt of hij zich links of rechts zal inzeepen en na lange overweging begint hij in het centrum, dus zijn kin! Komt daarna tot de ontdekking dat hij een nieuw mesje moet inzetten en bevindt dat hij hierin 4 varianten heeft. Hij peinst welk mesje het beste is en komt na lange overweging tot de conclusie, dat hij het slechtste mesje of wel de slechtste voortzetting heeft gekozen. Intusschen heeft hij de kans tot een behoorlijk bad laten verlopen. Het water is ijskoud geworden. Hij overweegt lang of hij er in zal gaan of het bad zal overslaan. Hij overweegt, dat hij nu eenmaal in den aanval is en dat hij niet zonder risico van spelrichting kan veranderen. Dus ondergaat hij een koud bad, dat zijn geest aanmerkelyk verfrist. Totaal verkleumd gaat de damspeler aan de ontbijttafel zitten. Hij vindt daar een krant, een brief en het laatste nummer van Het Damspel. Hij overweegt kort en bondig, dat hij eerst zal ontbijten en daarna de krant even in zal zien en dus den brief en Het Damspel wel voor het koffiedrinkuurtje op kantoor zal bewaren!!!

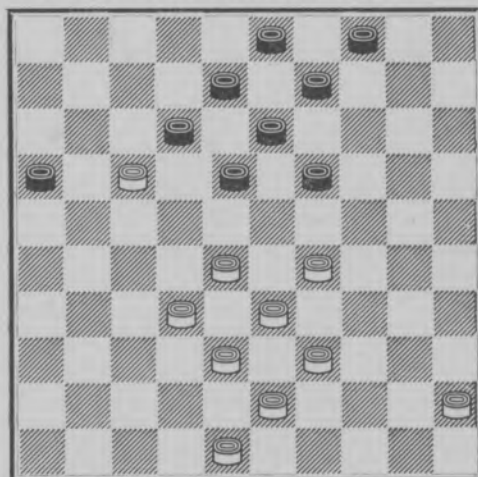
Als zijn hospita, die onzen damspeler zoo'n beetje kent, hem komt waarschuwen kijkt de damspeler verschrikt op de klok en ziet, dat hij zich in grooten tijdnood bevindt. Hij zat met zijn neus over het damblaadje, de brief open gescheurd, de krant dicht gevouwen en het ontbijt onaangeroerd! Hij doet haastig de noodige zetten om op tijd op kantoor te komen en als hij buiten adem aldaar aankomt, is de boetevlag net gevallen. De damspeler overweegt bij herhaling, hoe hij het verlies van het kwartje voor de boetepot kan voorkomen!

No. 19.

M. RAICHENBACH (wit)—
M. FABRE,
gespeeld 1933.

1. 33—28	18—22	2. 38—33	12—18
3. 43—38	7—12	4. 49—43	22—27
5. 31×22	18×27	6. 32×21	17×26
7. 37—32	11—17	8. 41—37	17—21
9. 37—31	26×37	10. 32×41	19—23
11. 28×19	14×23	12. 36—31	10—14
13. 42—37	21—26	14. 33—28	23×32
15. 37×28	26×37	16. 41×32	6—11
17. 39—33	11—17	18. 46—41	17—21
19. 41—37	12—18	20. 44—39	5—10
21. 50—44	1—6	22. 34—29	20—24
23. 29×20	15×24	24. 40—34	14—19
25. 44—40	10—14	26. 34—29	6—11
27. 29×20	14×25	28. 35—30	25×34
29. 40×29	21—26	30. 47—42	16—21
31. 37—31	26×37	32. 42×31	11—16
33. 31—26	2—7	34. 26×17	7—12

Stand na den 34sten zet van zwart.

Hier verzuimt wit de winst.

28—23	19×37	29—24	12×21
24—19	13×24	38—32	37×28
33×2			
35. 48—42	12×21	36. 42—37	21—26
37. 45—40	18—22	38. 28×17	19—23
39. 29×18	13×11	40. 32—27	11—17
41. 33—28	8—12	42. 39—33	9—13
43. 43—39	17—21	44. 38—32	12—18
45. 39—34	13—19	46. 33—29	19—23
47. 28×19	18—22	48. 27×18	21—27
49. 32×21	16×27	50. 19—13	27—31
51. 37—32	31—36	52. 18—12	36—41
53. 12—7	26—31	54. 7—2	31—36
55. 2—7	41—46	56. 7—2	46×8
57. 2×19	3—8	58. 19×2	36—41
59. 29—23	41—47	60. 23—18	47—20
61. 18—12	20—25	62. 2—30	4—9
63. 12—8	9—14	64. 8—2	14—20
65. 30—19	25×48	66. 40—34	48×13
67. 2×15	gewonnen.		

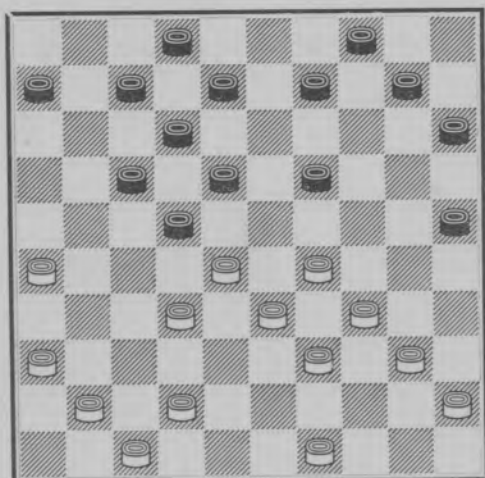

No. 20.

R. C. KELLER (wit)-A. LIGTHART,
gespeeld 1934.

1. 33-28	18-22	2. 38-33	12-18
3. 34-29	7-12	4. 40-34	1-7
5. 42-38	19-23	6. 28x19	14x23
7. 32-28	23x32	8. 37x28	10-14
9. 45-40	5-10	10. 41-37	16-21
11. 31-26	21-27	12. 37-32	20-25
13. 32x21	11-16	14. 46-41	16x27
15. 50-45	13-19	16. 29-24	19x30
17. 35x24	9-13	18. 34-29	13-19
19. 24x13	18x9	20. 40-34	12-18
21. 48-42	8-12	22. 38-32	27x38
23. 43x32	3-8	24. 44-40	14-19?

Stand na den 24sten zet van zwart.

25. 26-21	17x26	26. 28x17	12x21
27. 32-27	21x32	28. 41-37	32x41
29. 42-37	41x32	30. 29-23	18x38
31. 39-33	38x29	32. 34x1	gew.

Het combineeren met weinig stukken schijnt een groote moeilijkheid, daar juist hierin veel spelers falen.

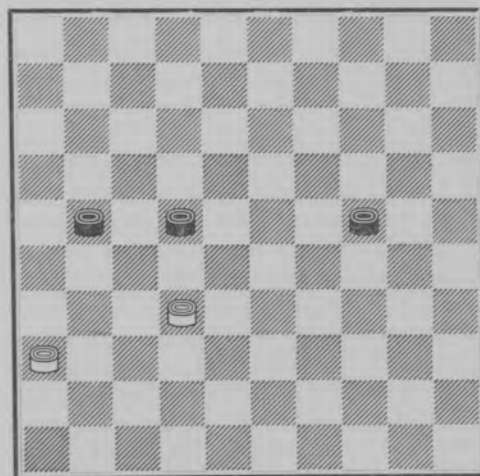
B. SPRINGER,
in Het Damspel, Sept. '34.

Dit toont de volgende partij op zeer duidelijke wijze :

No. 21.

W. RUSTENBURG (wit)-
C. DE GOOYER (zwart).

1. 34-29	19-24	2. 32-28	14-19
3. 37-32	20-25	4. 29x20	25x14
5. 41-37	17-22	6. 28x17	11x22
7. 31-26	7-11	8. 37-31	1-7
9. 32-27	19-23	10. 33-29	23x34
11. 39x30	13-19	12. 30-25	19-23
13. 35-30	14-20	14. 25x14	10x19
15. 46-41	9-13	16. 30-25	5-10
17. 38-33	16-21	18. 26x28	23x21
19. 31-26	10-14	20. 26x17	11x22
21. 40-34	19-23	22. 44-40	13-19
23. 34-30	8-13	24. 40-35	4-9
25. 45-40	6-11	26. 50-45	11-16
27. 43-39	16-21	28. 39-34	2-8
29. 34-29	23x34	30. 40x29	19-23
31. 41-37	23x34	32. 30x39	14-19
33. 49-44	9-14	34. 44-40	18-23
35. 42-38	12-18	36. 40-34	21-26
37. 34-30	7-11	38. 30-24	19x30
39. 25x34	11-16	40. 35-30	8-12
41. 45-40	14-20	42. 30-25?	3-9
43. 25x3	13-19	44. 3x28	23x43
45. 48-42	43-49	46. 36-31	49x35
47. 34-30	35x38	48. 42x33	18-22
49. 33-29	16-21	50. 47-41	15-20
51. 39-33	20-25	52. 41-36	19-24
53. 29x20	25x14	54. 33-29	14-19
55. 37-32	26x28	56. 29-23	19-24
57. 23x32			

57. — 24-29?

- gewonnen was : — 22-27
58. 32-28	24-29	59. 36-31	27x36
60. 28-22	21-27	61. 22x31	36x27

In de partij :

58. 36—31 29—34
 59. 31—27! 22×31 60. 32—28 34—39
 61. 28—23 39—44
 62. 23—19? remise was 23—18
 — , 44—50
 63. 19—14 op 19—13 volgt 50—17.
 13—9 17—28 enz.
 — , 50—28
 64. 14—9 28—46 wit geeft op.

In den eindstand :

Zwart : 21, 31 dam 46.

Wit : 9 staat wit verloren.

Op 9—4 volgt 21—27, 4—15, 46—10.
 15×4, 31—36 enz.

Op 9—3 volgt 46—37, 3×26, 37—48
 enz.

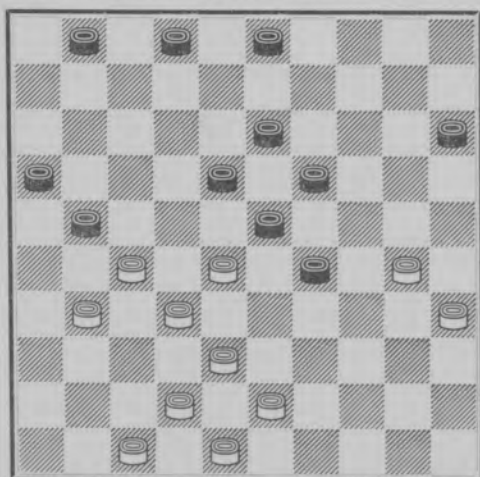
No. 22.

FABRE (wit)—DE JONGH.

gespeeld 1937.

1. 32—28, 18—23	2. 34—29 23×34
3. 40×29 12—18	4. 44—40 7—12
5. 37—32 19—23	6. 28×19 14×34
7. 40×29 10—14	8. 41—37 20—25
9. 50—44 14—20	10. 46—41 5—10
11. 32—28 20—24	12. 29×20 25×14
13. 37—32 14—19	14. 44—40 10—14
15. 40—34 14—20	16. 41—37 18—23
17. 34—30 20—24	18. 30—25 9—14
19. 45—40 4—9	20. 40—34 12—18
21. 34—29 23×34	22. 39×30 18—23
23. 31—27 13—18	24. 37—31 17—22
25. 28×17 11×22	26. 31—26 22×31
27. 26×37 8—13	28. 43—39 6—11
29. 32—27 11—17	30. 37—32 14—20
31. 25×14 9×20	32. 33—28 20—25
33. 49—43 25×34	34. 39×30 17—21
35. 36—31 24—29	36. 47—41 2—8

Stand na den 35sten zet van zwart.

37. 41—36 8—12	38. 27—22 18×27
39. 31×22 12—18	40. 42—37 18×27
41. 37—31 15—20	42. 31×22 20—24
43. 30—25 29—34	44. 38—33 23—29
45. 43—38 21—26	46. 22—18 13×22
47. 28×17 16—21	48. 17—12 24—30
49. 35×13 1—6	50. 33×24 21—27
51. 32×21 26×30	52. 38—33 30—35
53. 25—20 35—40	54. 20—14 40—44
55. 33—28 44—50	56. 28—23 50—22
57. 14—10 22—4	58. 10—5 34—40
59. 48—42 40—45	60. 42—37 45—50
61. 37—31 4—15	62. 31—27 50—39
63. 23—18 15—24	64. 5—41 24—35
65. 41—23 39—43	66. 23—32 43—34
67. 32—23 35—40	en wit geeft op.

No. 23.

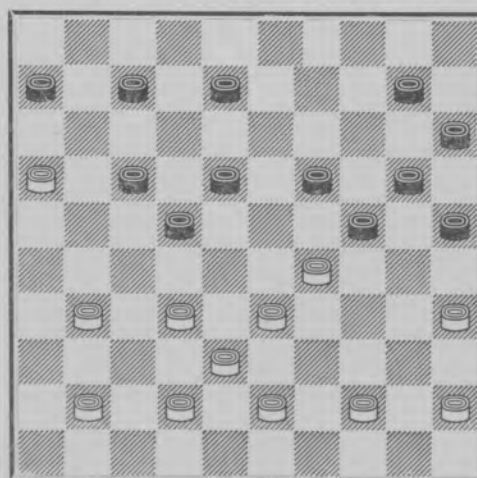
PH. AMELUNG Jr.—

P. J. VAN DARTELEN

gespeeld 1937.

1. 32—28 18—23	2. 33—29 23×32
3. 37×28 20—25	4. 39—33 16—21
5. 44—39 21—26	6. 41—37 17—22
7. 28×17 11×22	8. 46—41 12—18
9. 31—27 22×31	10. 36×27 19—23
11. 37—32 8—12	12. 41—37 6—11
13. 50—44 11—17	14. 27—21 3—8
15. 21—16 15—20	16. 33—28 13—19
17. 35—30 9—13	18. 39—33 10—15
19. 44—39 5—10	20. 28—22 17×28
21. 33×22 18×27	22. 29×9 4×13
23. 32×21 26×17	24. 39—33 12—18
25. 37—32 7—12	26. 40—35 17—22
27. 42—37 2—7	28. 48—42 1—6
29. 47—41 19—24	30. 30×19 13×24
31. 34—29 14—19	32. 49—44 12—17
33. 37—31? 24—30	34. 35×11 22—28

Stand na den 33sten zet van wit.

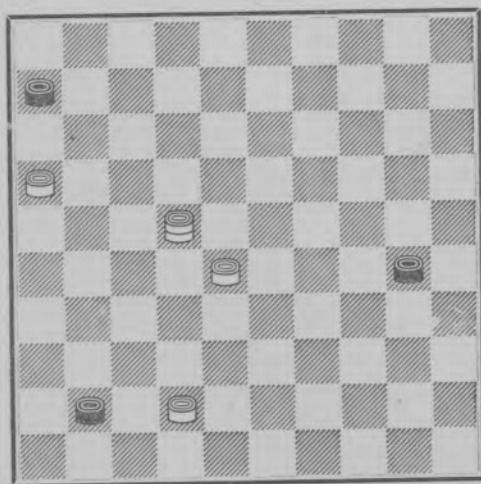

35. 32×21 6×50 en wit verliest.

C. J. LOCHTENBERG, Amsterdam
(wit)—F. BASSTRA, IJmuiden,
gespeeld 1938.

1. 31—27 17—21	2. 33—28 21—26
3. 39—33 18—23	4. 44—39 11—17
5. 34—30 17—21	6. 30—25 12—18
7. 40—34 7—12	8. 34—30 20—24
9. 50—44, 12—17	10. 27—22 18×27
11. 37—31 26×37	12. 42×11 16×7
13. 32—27 21×32	14. 28×37 13—18
15. 44—40 7—12	16. 37—32 8—13
17. 33—28 12—17	18. 47—42 14—20
19. 25×14 9×20	20. 41—37 20—25
21. 36—31 25×34	22. 40×20 15×24
23. 31—27 4—9	24. 39—34 2—8
25. 49—44 10—14	26. 44—40 5—10
27. 46—41 10—15	28. 34—30 6—11
29. 27—22 18×27	30. 32×12 8×17
31. 38—33 23×32	32. 37×28 13—18
33. 43—38 1—6	34. 41—37 18—23
35. 37—32 17—21	36. 30—25 11—17
37. 25—20 14×25	38. 33—29 24×22
39. 35—30 25×34	40. 40×16 17—22
41. 38—33 15—20	42. 42—38 9—13
43. 32—28 22—27	44. 33—29 27—31
45. 48—42 13—18	46. 45—40 20—25
47. 40—35 19—24	48. 29×20 25×14
49. 38—33 14—19	50. 33—29 3—8
51. 29—24 19×30	52. 35×24 8—13
53. 24—20 13—19	54. 20—15 19—24
55. 15—10 24—30	56. 10—4 31—36
57. 4×22 36—41	58. 42—37 41×23

Stand na den 57sten zet van zwart.

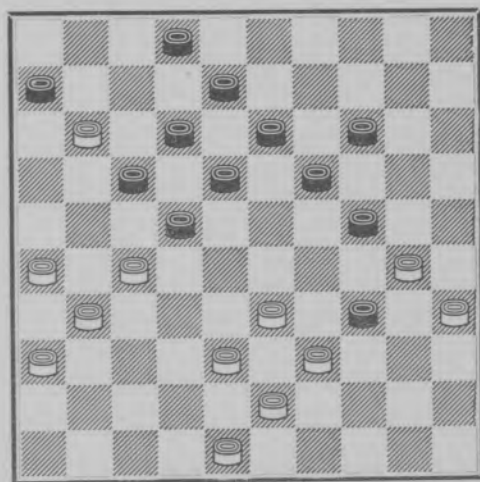

59. 22—17 23—29 60. 16—11 30—34
61. 11—7 34—40 62. 7—1 29—34
Zwart geeft op.

P. CHESTEM (wit)—
M. RAICHENBACH,
gespeeld 1938.

1. 33—28 18—23	2. 39—33 12—18
3. 35—30 17—21	4. 30—25 21—26
5. 31—27 7—12	6. 44—39 11—17
7. 37—31 26×37	8. 42×31 6—11
9. 47—42 20—24	10. 40—35 24—30
11. 35×24 19×30	12. 28×19 14×23
13. 50—44 10—14	14. 44—40 1—6
15. 41—37 30—35	16. 46—41 35×44
17. 49×40 14—19	18. 34—29 23×34
19. 39×30 19—23	20. 33—29 23×34
21. 30×39 5—10	22. 31—26 10—14
23. 27—21 16×27	24. 32×21 14—19
25. 37—31 19—23	26. 41—37 9—14
27. 37—32 4—9	28. 40—35 15—20
29. 35—30 14—19	30. 25×14 9×20
31. 45—40 3—9	32. 38—33 9—14
33. 32—27 17—22	34. 40—35 20—24
35. 42—38 23—29	36. 21—16 11—17
37. 17—11 29—34	38. 30—25 24—30

Stand na den 37sten zet van zwart.

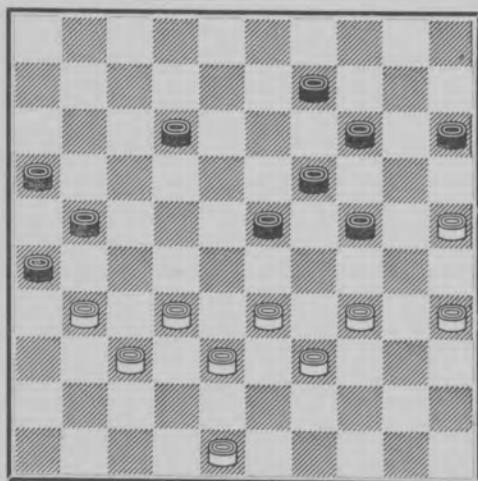
39. 35×24 19×30 40. 33—29 34×23
41. 25×34 13—19 42. 34—29 23×34
43. 39×30 14—20 44. 38—33 19—23
45. 27—21 8—13 46. 31—27 22×31
47. 26×37 17×26 48. 30—25 6×17
49. 25×14 13—19 50. 14—10 19—24
51. 43—39 24—30 52. 10—5 30—35
53. 5×11 35—40 54. 39—34 40×38
55. 11—16 zwart geeft op.

No. 26.

M. RAICHENBACH (wit)—
P. CHESTEM.

1. 34—29	17—21	2. 40—34	21—26
3. 45—40	11—17	4. 50—45	7—11
5. 32—28	17—21	6. 38—32	1—7
7. 42—38	19—23	8. 28×19	14×23
9. 32—28	23×32	10. 37×28	26×37
11. 41×32	21—26	12. 46—41	16—21
13. 41—37	11—16	14. 47—42	21—27
15. 32×21	26×17	16. 38—32	17—21
17. 43—38	21—26	18. 49—43	16—21
19. 37—31	26×37	20. 32×41	6—11
21. 38—32	11—16	22. 43—38	21—26
23. 41—37	7—11	24. 32—27	2—7
25. 37—32	11—17	26. 29—23	18×29
27. 34×23	17—22	28. 28×17	12×21
29. 33—28	20—24	30. 39—33	13—19
31. 23×14	10×19	32. 44—39	9—13
33. 40—34	7—12	34. 42—37	4—9
35. 34—30	12—18	36. 45—40	18—23
37. 27—22	5—10	38. 30—25	10—14
39. 40—34	8—12	40. 22—18	13×22
41. 28×8	3×12	42. 36—31	21—27

Stand na den 42 sten zet van wit.

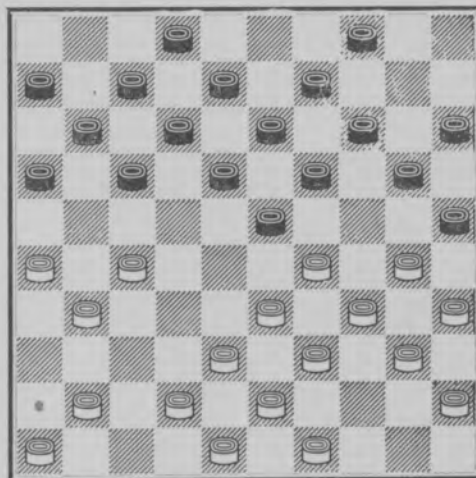
43. 31×22	26—31	44. 37×26	23—29
45. 34×23	19×37	46. 26—21	16×18
47. 38—32	37×28	48. 33×4	
- zwart geeft op.

No. 27.

G. OUDHOF (wit)—J. METZ.
gespeeld 1938.

1. 34—29	19—23	2. 40—34	14—19
3. 45—40	20—25	4. 35—30	15—20
5. 40—35	10—15	6. 33—28	17—22
7. 28×17	11×22	8. 38—33	7—11
9. 42—38	1—7	10. 47—42	5—10
11. 50—45	10—14	12. 32—27	12—17
13. 44—40	8—12	14. 31—26	22×31
15. 36×27	3—8	16. 37—31	17—21

Stand na den 16den zet van wit.

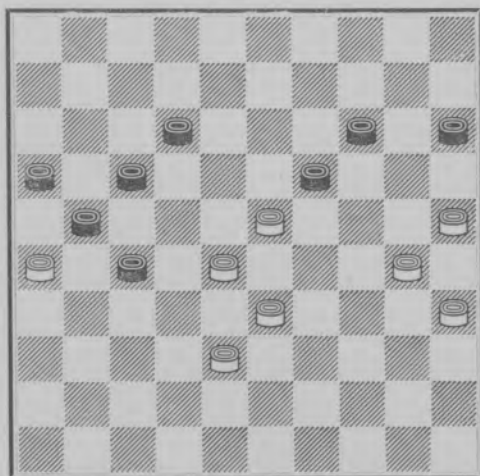
17. 26×17	12×32	18. 38×27	16—21
19. 27×16	23—28	20. 33×22	18×38
21. 43×32	19—24	22. 30×10	9—14
23. 10×19	13×44	wit geeft op.	

No. 28.

J. METZ (wit)—
M. R. C. STAHLBERG,
gespeeld 1938.

1. 34—30	20—25	2. 32—28	25×34
3. 39×30	16—21	4. 37—32	11—16
5. 44—39	21—26	6. 41—37	17—21
7. 50—44	6—11	8. 40—34	1—6
9. 44—40	21—27	10. 31×22	18×27
11. 32×21	26×17	12. 37—32	12—18
13. 46—41	7—12	14. 41—37	16—21
15. 30—25	21—26	16. 34—30	17—21
17. 30—24	19×30	18. 25×34	21—27
19. 32×21	26×17	20. 37—32	14—19
21. 42—37	10—14	22. 34—30	5—10
23. 30—25	19—23	24. 28×19	14×23
25. 33—29	23×34	26. 40×29	10—14
27. 39—33	2—7	28. 32—28	17—22
29. 28×17	12×21	30. 37—32	21—26
31. 43—39	7—12	32. 45—40	12—17
33. 35—30	17—21	34. 40—35	11—16
35. 33—28	21—27	36. 32×21	26×17
37. 39—33	17—22	38. 28×17	18—23
39. 29×18	13×11	40. 36—31	11—17
41. 31—27	8—13	42. 49—43	13—18
43. 33—28	9—13	44. 43—39	6—11
45. 39—33	4—9	46. 38—32	18—22
47. 27×18	13×22	48. 48—43	16—21
49. 47—42	9—13	50. 42—37	3—8
51. 37—31	8—12	52. 31—26	11—16
53. 28—23	22—27	54. 43—38	13—19
55. 32—28	27—32	56. 38×27	21×32
57. 28×37	19×39	en wit verliest.	

Stand na den 55sten zet van wit.

No. 29.

A. DE GRAAG (wit)—F. RAMAN.,
gespeeld 1938.

1. 33—28	18—22	2. 31—27	22×33
3. 39×28	17—21	4. 37—31	21—26
5. 41—37	12—18	6. 44—39	7—12
7. 39—33	18—23	8. 34—29	23×34
9. 40×29	20—25	10. 43—39	14—20
11. 50—44	10—14	12. 44—40	5—10
13. 39—34	1—7	14. 47—41	20—24
15. 29×20	15×24	16. 34—30	25×34
17. 40×20	14×25	18. 49—43	19—24
19. 27—22	12—17	20. 33—29	24×33
21. 28×39	17×28	22. 32×23	10—14
23. 31—27	7—12	24. 39—34	11—17
25. 37—31	26×37	26. 41×32	17—21
27. 32—28	21×32	28. 38×27	14—20
29. 43—38	13—18	30. 45—40	18×29
31. 34×23	20—24	32. 48—43	8—13
33. 42—37	13—18	34. 43—39	18×29
35. 37—32	9—13	36. 27—21	16×27
37. 32×21	2—8	38. 46—41	13—19

Wit geeft op. Er is geen verweer tegen 19—23 want op 28—22 volgt 12—17 enz.

No. 30.

DE JONGH (wit)—RAICHENBACH,
gespeeld 1938.

1. 32—28	18—23	2. 34—29	23×34
3. 40×29	12—18	4. 44—40	20—25
5. 37—32	7—12	6. 41—37	1—7
7. 50—44	19—23	8. 28×19	14×34
9. 40×29	10—14	10. 32—28	5—10
11. 37—32	14—19	12. 46—41	9—14
13. 44—40	14—20	14. 29—24	20×29
15. 33×24	19×30	16. 35×24	10—14
17. 39—33	4—9	18. 41—37	18—22
19. 43—39	14—19	20. 40—35	19×30
21. 35×24	9—14	22. 49—44	3—9
23. 31—27	22×31	24. 36×27	17—21
25. 45—40	14—19	26. 40—35	19×30
27. 35×24	9—14	28. 44—40	14—19
29. 40—35	19×30	30. 35×24	13—19
31. 24×13	8×19	32. 33—29	19—24
33. 29×20	15×24	34. 38—33	25—30
35. 28—23	11—17	36. 33—28	7—11
37. 42—38	12—18	38. 23×12	17×8
39. 38—33	30—35	40. 39—34	8—13
41. 28—23	2—8	42. 33—29	24×33
43. 34—30	35×24	44. 23—18	13×42
45. 47×20	21—27	46. 32×21	16×27
47. 20—14	27—31	48. 14—10	31—36

remise.

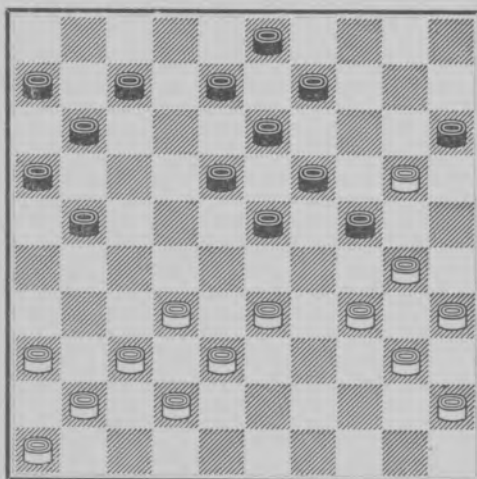
Voor het verder door den wereldkampioen M. Raichenbach geleverde matchspel verwijzen wij naar de literaturopgave in dit boek.

No. 31.

J. H. MARTIN—P. J. L. WESTRA,
gespeeld 17 Sept. 1938.

1. 35—30	20—25	2. 40—35	19—23
3. 33—28	14—19	4. 39—33	10—14
5. 34—29	25×34	6. 29×40	5—10
7. 35—30	15—20	8. 30—25	20—24
9. 40—35	10—15	10. 44—40	18—22
11. 33—29	23×34	12. 40×20	22×33
13. 38×29	15×33	14. 43—38	33—39
15. 49—43	19—24	16. 43×34	17—21
17. 34—30	14—19	18. 31—26	13—18
19. 26×17	12×21	20. 38—33	18—23
21. 42—38	7—12	22. 47—42	1—7
23. 45—40	8—13	24. 50—45	2—8
25. 48—43	4—10	26. 43—39	12—18
27. 39—34	10—15	28. 25—20	24—29

Stand na den 28sten zet van wit.

29. 33×24	21—27	30. 32×21	16×27
31. 38—33	18—22	32. 42—38	8—12
33. 37—32	11—16	34. 32×21	16×27
35. 41—37	6—11	36. 46—41	12—18
37. 37—32	11—16	38. 32×21	16×27
39. 41—37	7—11	40. 33—29	11—16
41. 38—33	16—21	42. 37—32	27×38
43. 33×42	21—26	44. 42—38	22—28
45. 20—14	9×20	46. 30—25	19×39
47. 25×14	23×34	48. 40×29	39—44
49. 29—24	44—49	50. 45—40	49×16

Wit geeft op.

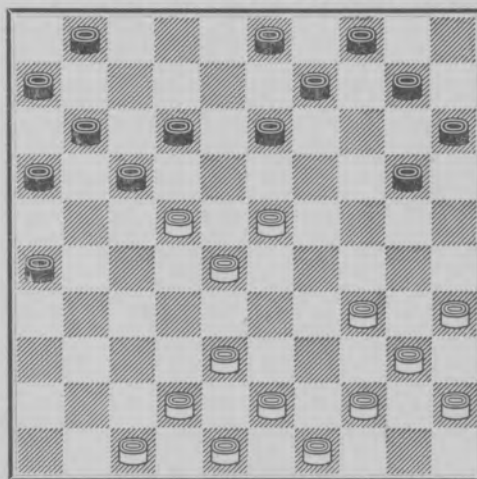
No. 32.

A. HAGENAARS (wit)
G. OUDHOF.

Gespeeld 17 Sept. 1938.

1. 33—28	18—22	2. 38—33	12—18
3. 32—27	19—23	4. 28×19	14×23
5. 34—29	23×34	6. 40×29	13—19
7. 37—32	18—23	8. 29×18	22×13
9. 41—37	10—14	10. 46—41	5—10
11. 32—28	17—21	12. 37—32	21—26
13. 41—37	11—17	14. 27—22	7—11
15. 42—38	2—7	16. 47—42	7—12
17. 45—40	17—21	18. 31—27	19—23
19. 28×19	14×23	20. 50—45	23—28
21. 32×23	21×41	22. 36×47	12—17
23. 33—28	8—12	24. 39—34	20—24?

Stand na den 24sten zet van wit.

25. 23—19	12—18	26. 19×8	3×12
27. 22×13	9×18	28. 44—39	26—31
29. 39—33	16—21	30. 38—32	1—7
31. 43—38	11—16	32. 28—23	18×29
33. 34×23	15—20	34. 40—34	4—9
35. 49—44.			

Op 23—18 en 34—30 laat zwart volgen 27—31 17—22! en 31×50

35.	7—11	36. 23—18	12×23
37. 33—29	24×33	38. 38×18	10—14
39. 44—39	21—26	40. 45—40	9—13
41. 18×9	14×3	42. 35—30	31—36
43. 34—29 (op 30—25 ware gevolgd 36—41 (47×36) 17—22, 3—9, 11—17 en 16×47)			

—	17—22	44. 30—24	20—25
45. 39—33	16—21	46. 40—34	22—27
47. 42—37	27×38	48. 33×42	11—17
49. 24—19	3—9	50. 29—24	17—22
51. 34—29	22—28	52. 29—23	28—33x
53. 48—43	6—11	54. 24—20	25×14
55. 19×10 en zwart geeft op.			
x hier 9—14 geeft geen remise.			

No. 33.

F. RAMAN (wit)—

D. J. JURCKA.

Gespeeld 18 Sept. 1938.

1. 32—28 18—23	2. 33—29 23×32
3. 37×28 19—24	4. 39—33 14—19
5. 41—37 17—22	6. 28×17 11×22
7. 37—32 20—25	8. 29×20 25×14
9. 44—39 19—23	10. 34—29 23×34
11. 40×29 14—19	12. 50—44 10—14
13. 31—26 5—10	14. 36—31 12—18
15. 46—41 8—12	16. 41—36 2—8
17. 44—40 19—23	18. 32—27 23×34
19. 39×30 14—19	20. 30—24 19×30
21. 35×24 10—14	22. 33—29 12—17
23. 38—33 7—11	24. 42—38 14—19
25. 40—35 19×30	26. 35×24 9—14
27. 38—32 1—7	28. 32—28 7—12
29. 28—23 3—9	
	(men onderzoeke 4—10)
	30. 23—19 14×34
31. 24—19 13×24	32. 33—28 22×33
33. 43—39 34×43	34. 49×20 15×24
35. 27—21 16×27	36. 31×2 —
- zwart geeft op.

No. 34.

F. TUSVELD (wit)—

J. DRUIF Jr.

Gespeeld 25 Sept. 1938.

1. 32—28 19—23	2. 28×19 14×23
3. 37—32 10—14	4. 34—30 14—19
5. 30—25 17—21	6. 25×14 19×10
7. 31—26 10—14	8. 26×17 12×21
9. 41—37 14—19	10. 35—30 5—10
11. 40—34 10—14	12. 45—40 7—12
13. 50—45 1—7	14. 46—41 21—26
15. 30—25 11—17	16. 34—29 23×34
17. 40×29 17—21	18. 32—28 7—11
19. 37—32 18—22	20. 28×17 11×22
21. 41—37 12—18	22. 29—24 19×30
23. 25×34 14—19	24. 32—28 9—14
25. 28×17 21×12	26. 37—32 12—17
27. 33—28 19—24	28. 36—31 26×37
29. 32×41 14—19	30. 38—33 8—12
31. 44—40 16—21	32. 34—29 15—20
33. 42—38 2—8	34. 29—23 18×29
35. 39—34 20—25	36. 34×14 12—18
37. 40—34 21—26	38. 41—37 6—11
39. 45—40 11—16	40. 40—35 17—21
41. 38—32 8—12	42. 43—38 13—19
43. 14×23 18×40	44. 35×44 12—18

45. 37—31 26×37	46. 32×41 3—8
47. 41—37 4—9	48. 37—31 8—12
49. 38—32 9—13	50. 31—27 21—26
51. 44—39 25—30	52. 39—34 30×39
53. 33×44 24—29	54. 48—42 12—17
55. 28—23	zwart geeft op.

De belangwekkende partijen uit de match Raichenbach—Keller, wereldkampioenschap 1938 nemen wij in dit boek niet op.

Een volledig overzicht van deze match is te vinden in Het Damspel Oct./Nov. 1938.

Eveneens in het matchboek De Schaaap.

Wij besluiten met de, naar onze smaak, mooiste partij uit den vierkamp van „Constant”, waaraan deelnamen: M. Raichenbach 6, N. Cohen 4, Ph. J. Ham 1, P. H. Idzerda 1.:

No. 35.

Ph. J. HAM (wit)—N. COHEN.

Gespeeld te Rotterdam 30 Oct. 1938.

1. 32—28 18—23	2. 33—29 23×32
3. 37×28 19—24	4. 39—33 14—19
5. 44—39 20—25	6. 29×20 25×14
7. 50—44 19—23	8. 28×19 14×23
9. 35—30 12—18	10. 30—25 7—12
11. 41—37 10—14	12. 46—41 5—10
13. 33—28 23×32	14. 37×28 1—7
15. 41—37 14—19	16. 37—32 10—14
17. 39—33 17—22	18. 28×17 11×22
19. 32—27? 16—21	20. 27×16 14—20
21. 25×23 18×29	22. 33×24 22—27
23. 31×22 13—18	24. 22×13 8×50
25. 38—32 50—11	26. 43—39 11×35
27. 45—40 35×44	28. 49×40 9—13
29. 42—38 12—18	30. 48—43 7—12
31. 47—42 3—9	32. 36—31 2—7
33. 38—33 9—14	34. 42—38 14—19
35. 32—28 4—9	36. 40—34 6—11
37. 34—29 11—17	38. 31—26 18—23
39. 29×18 12×32	40. 38×27 19—23
41. 43—38 13—18	42. 38—32 9—13
43. 33—28 13—19	44. 27—21 7—12
45. 32—27 23×32	46. 27×38 19—23
47. 38—32 23—29	48. 32—27 29—34
49. 27—22 18×27	50. 21×32 34—40
51. 26—21 17×26	52. 16—11 12—17
53. 11×22 40—44	54. 22—17 44—49
55. 32—28 49—44	56. 28—22 44—39
57. 22—18 39×11	58. 18—13 11—17
59. 13—9 17—22.	Wit geeft op, want op 9—3 volgt 22—17 en 9—4 volgt 22—36.

PARTIJEN VOORZIEN VAN EEN PAKKEND SLOT.

Wij hebben voor het slot der afdeeling Partijen eenige partijen genomen, welke niet ten einde zijn gebracht, zooals wij dat wel zouden gewenscht hebben. Eenerzijds is dit het gevolg van het niet afspelen der partij, anderzijds is het door ons aangebrachte pakkende slot te beschouwen als een correctie van het in de partij geleverde afspel. Kritiek beoogen wij hiermede niet. Wij wenschen slechts te wijzen op de schoonheid en tevens op de moeilijkheid van ons eindspel.

Het is o. i. een legende, dat in ons spel geen diepgaande eindspelen kunnen voorkomen. Wij wijzen slechts op de opmerking bij partij-fragment No. 48 en spreken als onze meening uit, dat het eindspel in de partij in al zijn kracht tot ons kan spreken.

Voorwaarde hiervoor is, dat de kans, zoo deze aanwezig is, niet verwaarloosd wordt. Spelers en organisatoren van matches moeten in het welbegrepen belang van ons spel in deze richting werken.

Uitgebannen moet worden de mogelijkheid (in belangrijke matches althans), dat eindstanden, waarin nog van alles kan gebeuren, ontijdig worden besloten door remise bij overeenkomst.

In den loop der tijden zijn tal van partijen op bedoelde vredelievende wijze beëindigd, meermalen met destructieve gevolgen voor ons spel. Als zeer sprekend voorbeeld van een partij waarin, in ver gevorderd stadium, nog van alles kan gebeuren, wijzen wij nog even op de hiervoren geplaatste partij No. 17, waarin een zekere zorgeloosheid van den zwartspeler tot verlies leidt.

De hierna volgende partijen spreken ieder voor zichzelf tot onze lezers.

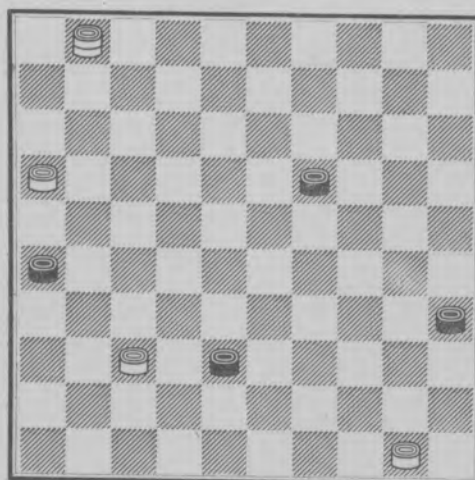
De in de partij bereikte uitslagen staan achter de namen aangegeven.

No. 1.

J. F. KUYER (wit)—A. JACOBS

2—0.

1. 32—28	17—22	2. 28×17	11×22
3. 37—32	7—11	4. 41—37	1—7
5. 32—27	20—25	6. 37—32	14—20
7. 31—26	22×31	8. 26×37	10—14
9. 46—41	5—10	10. 36—31	11—17
11. 41—36	7—11	12. 33—28	17—21
13. 39—33	20—24	14. 44—39	15—20
15. 31—27	10—15	16. 50—44	4—10
17. 34—30	25×34	18. 40×29	2—7
19. 27—22	18×27	20. 28—23	19×28
21. 33×31	24×33	22. 39×28	12—18
23. 43—39	7—12	24. 31—26	14—19
25. 26×17	11×33	26. 39×28	9—14
27. 38—33	19—24	28. 42—38	6—11
29. 44—39	11—17	30. 37—31	14—19
31. 47—42	20—25	32. 31—27	17—21
33. 36—31	10—14	34. 31—26	14—20
35. 26×17	12×21	36. 42—37	21—26
37. 49—44	8—12	38. 44—40	3—8
39. 39—34	24—30	40. 35×24	19×39
41. 33×44	13—19	42. 48—43	8—13
43. 43—39	20—24	44. 40—35	24—30
45. 35×24	19×30	46. 39—33	30—35
47. 44—39	25—30	48. 45—40,	35×44
49. 39×50	30—35	50. 28—23	18×29
51. 33×24	13—18	52. 32—28	12—17
53. 38—32	16—21	54. 27×16	18—22
55. 28—23	22—28	56. 24—20	28×19
57. 32—27	15×24	58. 27—21	24—29
59. 21×12	29—33	60. 12—7	33—38
61. 7—1	waarna	de stand is :	

Zwart gaf op, omdat 38—43 niet kon, wegens 1—40 enz. De eindstand is o. i. zwart speelt, wit wint :

I.

61. — 35—40 62. 1×45 38—43
 63. 45—18 19—24 64. 18—27 43—49
 65. 37—32 49—35 66. 50—44 35×49
 67. 27—36 49×21 68. 16×27 24—29
 69. 36—47 en wint.

II.

61. — 35—40 62. 1×45 38—43
 63. 45—18 19—24 64. 18—27 26—31
 65. 37×26 43—48 66. 27—18 48—39
 67. 18—40 39—28 68. 40—34, dreigt
 34—39 en wint

III.

Lange tegenstand met klassieke vangstelling.

61. — 26—31 62. 37×26 38—42
 63. 16—11 42—48 64. 11—6 19—24
 65. 1—23 48—25 66. 6—1 25—3
 67. 1—6 3—25 68. 26—21 25—3
 69. 21—16 3—8 70. 6—44! 8—3
 71. 16—11 3—25 72. 11—7 25—3
 73. 7—1 3—26 74. 1—6 26—48
 75. 6—33 24—30 76. 23—45 30—34
 (gedwongen want op 48—26 volgt
 33—42 en 44—39).
 77. 45×23 48—26 78. 23—45 26—48
 79. 33—38 48—25 80. 38—42 25—48
 81. 42—26 48—25 82. 26—48 25—3
 83. 48—39 3—25 84. 45—34 25—3
 85. 44—49 3—26 (op 3—25 volgt
 39—48)
 86. 34—45 26—48
 87. 49—43 48—26 88. 43—21 26×44
 89. 50×39

IV.

De zet 19—24 brengt eenige zeer mooie varianten met zich. Wij laten het gaarne aan de lezers over een definitieve winst te analyseeren. Wij volstaan met de volgende varianten, die uitdrukkelijk bedoeld zijn om de lezers op een dwaalspoor te brengen.

61. — 19—24 62. 1—34 35—40
 63. 34×45 38—43 64. 45—18 24—30
 65. 18—27 43—49 66. 37—32 30—34
 67. 27—4 49×27 68. 4×36 34—39
 remise.

V.

61. — 19—24 62. 16—11 34—40
 63. 1×45 38—43 64. 45—40 43—49
 65. 40—35 49—43 66. 35×13 43—34
 67. 37—32 34—23 68. 32—27 23—34
 69. 11—6 34—43 70. 27—22 43—27
 71. 22×31 26×37 72. 13—31 37×26
 73. 6—1 26—31 74. 1—23 en wint.

VI.

61. — 19—24 62. 16—11 35—40
 63. 1×45 38—43 64. 45—40 43—49
 65. 40—35 49—43 66. 35×13 43—39
 (niet 43—34!)
 67. 13—18 39×6 68. 18—34 6—28
 69. 34—39 28×46 remise.

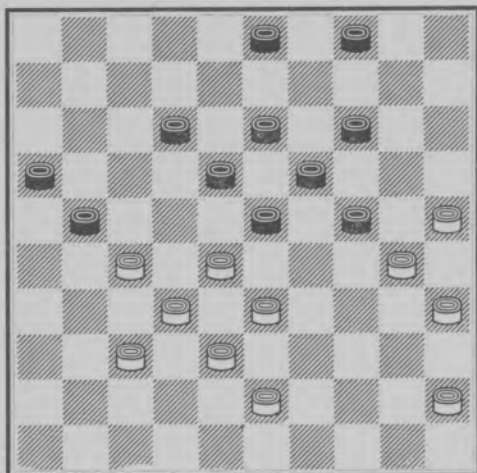
Uit alles is de conclusie te trekken, dat het opgeven der partij terecht is geschied, maar dat er in het eindspel zooveel moois en zooveel moeilijkheden zitten, dat het betreurd mag worden, dat dit in de partij niet tot uiting is gekomen.

No. 2.

D. H. MÖLLENKAMP (wit)—
 A. K. W. DAMME 0—2.

1. 32—28 18—23 2. 33—29 23×32
 3. 37×28 20—25 4. 41—37 12—18
 5. 39—33 19—23 6. 28×19 14×23
 7. 31—27 15—20 8. 44—39 20—24
 9. 29×20 25×14 10. 50—44 14—19
 11. 34—30 17—21 12. 37—32 10—14
 13. 46—41 14—20 14. 41—37 20—25
 15. 33—28 25×34 16. 39×30 7—12
 17. 44—39 5—10 18. 39—33 10—15
 19. 40—34 15—20 20. 37—31 20—24
 21. 27—22 18×27 22. 31×22 11—17
 23. 22×11 16×7 24. 32—27 21×32
 25. 28×37 12—18 26. 37—32 7—12
 27. 32—27 1—7 28. 38—32 7—11
 29. 33—28 12—17 30. 43—38 8—12
 31. 49—43 11—16 32. 30—25 17—21
 33. 43—39 21—26 34. 34—30 9—14
 35. 39—33 6—11 36. 36—31 26×37
 37. 42×31 11—17 38. 47—42 17—21
 39. 31—26 2—8 40. 26×17 12×21
 41. 42—37 8—12 42. 48—43 23—29

Stand na den 42sten zet van wit :

De zet 42. — 23—29 is van groot theoretisch belang, omdat wit den stand kan forceeren als volgt :

43. 27—22 18×27 44. 28—23 19×48
 45. 30×26 48×31 46. 32×21 16×27
 47. 26×37 14—19 48. 35—30 (Hier 45—40 eventueel gevolgd door 40—35 is remise. D. W. 9, bl.z. 69).

19—23
 49. 30—24 29×20 50. 25×14 23—29
 51. 45—40 3—8 52. 40—35 29—34
 53. 38—33 8—12 54. 35—30 34×25
 55. 33—29 25—30 56. 29—23 30—34
 57. 23—19 34—39 58. 14—10 4×15
 59. 19—14

Stand :

Zwart 12, 15, 27, 39.

Wit 14, 37.

— 15—20 (39—43 is remise door 14—9) 60. 14×25 27—32!
 61. 37×28 39—43 62. 25—20 43—48
 63. 28—23 48—25 64. 20—15 25—14
 gewonnen P. N. Faure.

Eindspel No. 17. D. W. 9 '34, bl.z. 70.

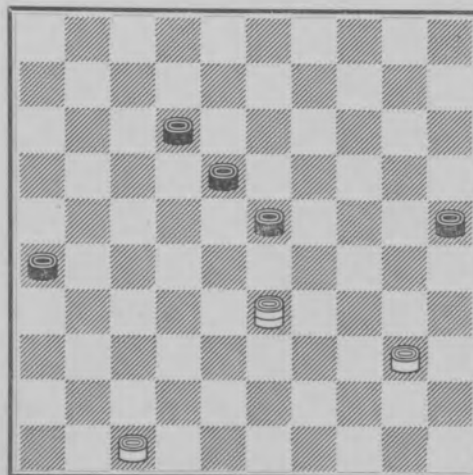
No. 3.

N. COHEN (wit)—

D. H. MÖLLENKAMP 2—0.

1. 32—28 17—21	2. 31—26 19—23
3. 26×17 12×21	4. 28×19 14×23
5. 33—28 23×32	6. 37×28 10—14
7. 41—37 14—19	8. 46—41 7—12
9. 39—33 1—7	10. 44—39 21—26
11. 37—32 11—17	12. 41—37 17—21
13. 34—30 5—10	14. 30—25 10—14
15. 40—34 21—27	16. 32×21 26×17
17. 37—32 7—11	18. 45—40 17—21
19. 34—30 21—26	20. 30—24 19×30
21. 25×34 11—17	22. 50—45 17—22
23. 28×17 12×21	24. 42—37 6—11
25. 32—28 11—17	26. 35—30 17—22
27. 28×17 21×12	28. 30—25 12—17
29. 33—28 13—19	30. 39—33 17—21
31. 37—32 8—13	32. 47—42 20—24
33. 43—39 24—30	34. 34—29 30—35
35. 29—24 19×30	36. 25×34 35×44
37. 39×50 14—19	38. 34—30 15—20
39. 30—25 20—24	40. 50—44 2—8
41. 44—39 21—27	42. 32×21 26×17
43. 42—37 8—12	44. 37—32 17—21
45. 36—31 18—23	46. 31—27 12—18
47. 48—42 4—10	48. 49—44 10—14
49. 44—40 14—20	50. 25×14 9×20
51. 40—34 20—25	52. 45—40 21—26
53. 42—37 3—8	54. 28—22 24—30
55. 22—17 30—35	56. 27—22 35×44
57. 39×50 18×27	58. 32×21 16×27
59. 17—11 8—12	60. 11—6 19—24
61. 6—1 13—18	62. 50—44 27—31
63. 44—40 31×42	64. 38×47 24—30
65. 1—6 30×28	66. 6×33

Hier werd de partij afgebroken en later door zwart verloren gegeven.

Afspel Studiecommissie D. O. S.,
Amsterdam.

66. — 26—31 67. 33—42 31—36
68. 42—37 23—29 69. 37—42 18—23
70. 42×15 23—28 71. 40—34 36—41
72. 47×36 28—32 73. 15—42 12—18
74. 42—15 18—22 75. 15—42 22—27
76. 42—37 32×41 77. 36×47 27—31
78. 47—42 31—36 79. 42—37 gew.

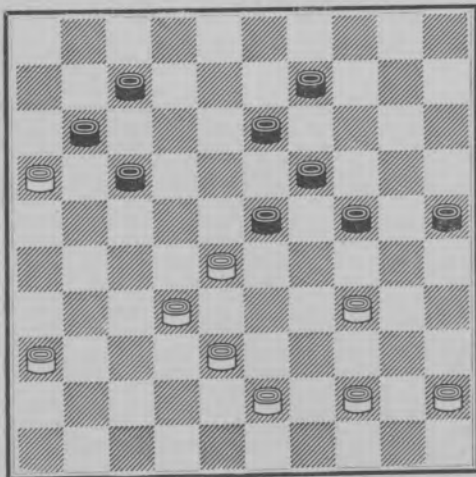
No. 4.

W. RUSTENBURG (wit)—

J. H. VOS 2—0.

1. 32—28 18—23 2. 33—29 23×32
3. 37×28 19—24 4. 39—33 14—19
5. 41—37 20—25 6. 29×20 25×14
7. 37—32 12—18 8. 44—39 7—12
9. 46—41 14—20 10. 41—37 10—14
11. 34—30 20—25 12. 30—24 19×30
13. 35×24 1—7 14. 50—44 17—22
15. 28×17 12×21 16. 31—26 7—12
17. 26×17 12×21 18. 32—28 21—26
19. 37—32 5—10 20. 36—31 26×37
21. 32×41 11—17 22. 41—37 17—21
23. 38—32 21—26 24. 43—38 16—21
25. 37—31 26×37 26. 42×31 21—26
27. 47—42 26×37 28. 32×41 18—22
29. 28×17 14—19 30. 42—37 19×30
31. 37—31 30—35 32. 38—32 10—14
33. 49—43 14—19 34. 48—42 13—18
35. 31—26 9—13 36. 26—21 2—7
37. 21—16 4—9 38. 42—38 15—20
39. 39—34 8—12 40. 17×8 3×12
41. 41—36 6—11 42. 44—39 35×44
43. 39×50 20—24 44. 50—44 18—23
45. 33—28 12—17 46. 36—31 25—30

Stand na den 45sten zet van zwart.

47. 34×25 23—29 en er is geen ver-
weer tegen:

— 7—12 16×18 13×42

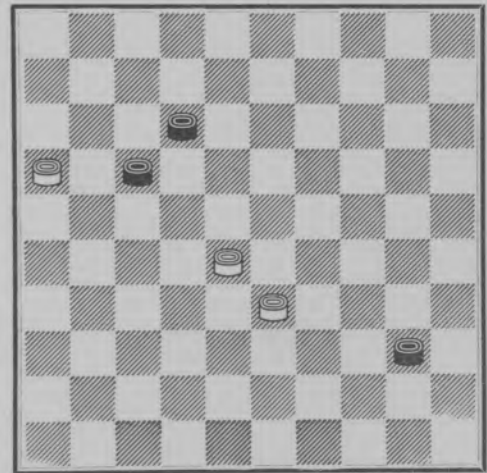
D. W. No. 12 1935, blz. 99.

No. 5.

F. RAMAN (wit)—

P. J. v. DARTELEN 0—2.

1. 32—28 18—23 2. 33—29 23×32
3. 37×28 20—25 4. 41—37 16—21
5. 31—26 21—27 6. 37—31 17—22
7. 28×17 11×22 8. 46—41 13—18
9. 41—37 6—11 10. 29—24 19×30
11. 35×24 14—19 12. 24×13 8×19
13. 37—32 11—16 14. 32×21 16×27
15. 42—37 7—11 16. 48—42 2—7
17. 37—32 11—16 18. 32×21 16×27
19. 42—37 7—11 20. 37—32 11—16
21. 32×21 16×27 22. 47—41 1—6
23. 41—37 6—11 24. 37—32 11—16
25. 32×21 16×27 26. 38—32 27×38
27. 43×32 12—17 28. 39—33 3—8
29. 33—28 22×33 30. 34—30 25×34
31. 40×38 9—13 32. 31—27 4—9
33. 27—21 8—12 34. 21—16 10—14
35. 44—39 15—20 36. 50—44 20—24
37. 49—43 5—10 38. 36—31 18—22
39. 38—33 24—29 40. 33×24 19×30
41. 39—33 13—18 42. 43—39 14—19
43. 32—28 19—23 44. 23×14 9—14
45. 19—13 18×9 46. 45—40 14—20
47. 40—34 20—25 48. 31—27 22×31
49. 26×37 10—14 50. 34—29 9—13
51. 33—28 13—18 52. 39—33 14—20
53. 37—32 30—34 54. 29×40 18—23
55. 28×19 20—24 56. 19×30 25×45
57. 44—40 45×34 58. 32—28 34—40

59. 33—29 40—44 60. 29—24 17—21
61. 16×27 44—50 62. 28—22 50×17
63. 24—19 17—28 64. 19—13 28—14
65. 27—21 remise.

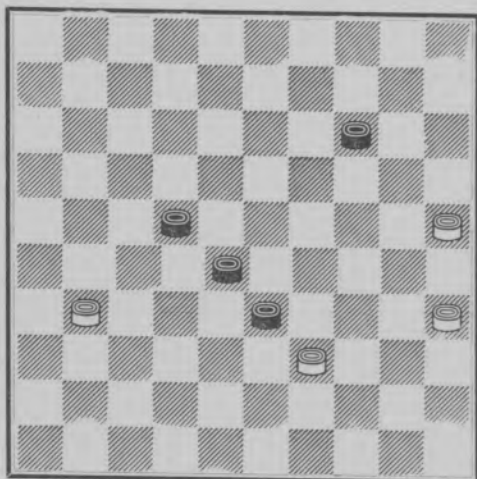
No. 6.

R. C. KELLER (wit)—

M. RAICHENBACH 1—1.

1. 33—28 17—21	2. 39—33 21—26
3. 44—39 18—23	4. 34—30 12—18
5. 31—27 20—25	6. 37—31 26×37
7. 42×31 25×34	8. 39×30 15—20
9. 41—37 20—25	10. 40—34 14—20
11. 34—29 25×34	12. 29×40 20—24
13. 50—44 10—14	14. 44—39 5—10
15. 40—34 14—20	16. 49—44 10—15
17. 44—40 7—12	18. 46—41 11—17
19. 27—22 18×27	20. 31×11 6×17
21. 47—42 17—21	22. 36—31 13—18
23. 31—27 21—26	24. 41—36 9—13
25. 34—30 4—9	26. 30—25 1—6
27. 25×14 9×20	28. 37—31 26×37
29. 42×31 2—7	30. 40—34 24—29
31. 33×24 20×40	32. 35×44 15—20
33. 48—42 7—11	34. 42—37 20—24
35. 45—40 12—17	36. 28—22 17×28
37. 27—21 16×27	38. 31×33 8—12
39. 37—31 12—17	40. 31—27 11—16
41. 36—31 17—22	42. 31—26 22×31
43. 26×37 6—11	44. 37—31 11—17
45. 31—26 17—22	46. 32—28 23×32
47. 38×27 22×31	48. 26×37 16—21
49. 37—32 18—23	50. 40—34 13—18
51. 32—27 21×32	52. 33—29 24×33
53. 39×37 18—22	54. 37—31 19—24
55. 44—40 3—9	56. 40—35 9—14
57. 43—39 23—28	58. 34—30 24—29
59. 30—25 29—33	

Stand na den 59sten zet van zwart.

Afspel B. van Soelingen, Heveadorp.

60. 31—26 33×44	61. 26—21 44—50
62. 21—16 50—45	63. 16—11 22—27!!
64. 35—30 45—29	65. 11—6 27—31
66. 6—1 29—45	67. 30—24 31—36
68. 25—20 14×25	69. 24—19 36—41

70. 19—13 41—46 en wit staat verloren omdat 45—7 niet te verhinderen is.

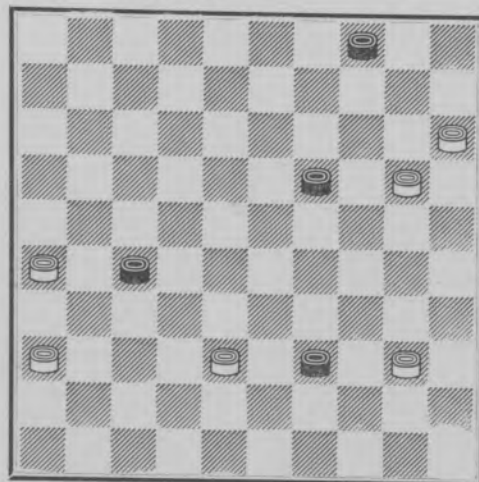
Voor de match Raichenbach—Keller 1934 zie boek W. H. Lieve (zie literatuur-opgave.)

Voor het verder door den heer Keller geleverde matchspel zie Het Damspel 1937/1938.

No. 7.

J. METZ (wit)—J. H. VOS 0—2.

1. 33—29 17—22	2. 39—33 11—17
3. 44—39 6—11	4. 31—26 19—23
5. 32—28 23×32	6. 37×28 16—21
7. 41—37 11—16	8. 37—32 21—27
9. 32×21 16×27	10. 50—44 20—24
11. 29×20 15×24	12. 34—29 10—15
13. 29×20 15×24	14. 39—34 5—10
15. 33—29 22×33	16. 29×20 14×25
17. 38×29 17—22	18. 44—39 10—14
19. 46—41 12—17	20. 29—24 22—28
21. 41—37 17—22	22. 43—38 8—12
23. 48—43 3—8	24. 34—29 7—11
25. 24—20 11—17	26. 38—33 1—7
27. 29—24 7—11	28. 37—31 11—16
29. 20—15 13—19	30. 24×13 8×19
31. 33—29 9—13	32. 40—34 19—23
33. 42—38 2—8	34. 38—33 27—32
35. 35—30 14—19	36. 29—24 23—29
37. 34×14 25×34	38. 39×30 28×48
39. 14—10 48×25	40. 49—43 25×48
41. 47—42 48×37	42. 31×42 18—23
43. 24—20 23—28	44. 10—5 28—33
45. 5×46 33—39	46. 45—40 12—18
47. 42—38 22—28	48. 46×3 13—19
49. 3×21 16×27	

Remise was aanwezig geweest volgens I. Presburg.

50. 26—21 27×16	51. 36—31 16—21
52. 40—34 39×30	53. 38—32 21—26
54. 20—14 26×28	55. 14×32 30—34
56. 32—28 34—39	57. 28—22 remise.

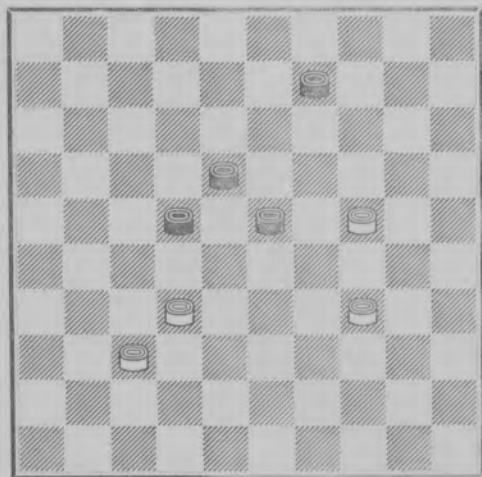
No. 8.

J. STEENHUIS (wit) —

O. J. B. v. d. SLEEN 2—0.

1. 32—28 18—23	2. 33—29 23×32
3. 37×28 20—25	4. 41—37 12—18
5. 39—33 7—12	6. 44—39 1—7
7. 37—32 19—23	8. 28×19 14×23
9. 46—41 17—21	10. 31—26 10—14
11. 26×17 11×22	12. 50—44 14—19
13. 41—37 15—20	14. 37—31 5—10
15. 32—27 20—24	16. 29×20 25×14
17. 34—30 7—11	18. 30—25 12—17
19. 33—29 23×34	20. 40×29 19—23
21. 44—40 29×40	22. 40×29 14—19
23. 29—24 19×30	24. 25×34 10—14
25. 35—30 13—19	26. 30—24 19×30
27. 34×25 8—13	28. 38—33 17—21
29. 42—38 21×32	30. 38×27 11—17
31. 47—42 17—21	32. 42—38 21×32
33. 38×27 6—11	34. 45—40 11—17
35. 31—26 22×31	36. 26×37 17—22
37. 40—34 2—7	38. 34—29 7—11
39. 39—34 14—19	40. 31—30 19—23
41. 43—38 23×34	42. 30×39 9—14
43. 33—29 16—21	44. 48—43 21—26
45. 38—32 11—16	46. 39—33 14—19
47. 32—28 17—21	48. 28×17 21×12
49. 29—24 19×30	50. 25×34 13—19
51. 43—38 18—22	52. 37—32 22—27
53. 32×21 26×17	54. 38—32 12—18
55. 36—31 3—8	56. 31—26 4—9
57. 49—43 8—13	58. 43—38 19—23
59. 32—27 17—22	60. 38—32 22×31
61. 26×37 18—22	62. 33—29 13—18
63. 29—24	

In verband met het vergevorderde uur is deze partij afgebroken in den volgende stand :

Verloren verklaard op analyse.

I.

63. — 22—27	64. 32×21 23—28
65. 24—19 28—33	66. 34—29 33×13
67. 21—16 18—23	68. 16—11 13—18
69. 11—7 23—29	70. 7—1 18—23
71. 37—32 9—14	72. 32—27 23—28
73. 1×34 28—33	74. 34—43

en zwart staat verloren.

Verdere uitwerkingen grootendeels in de Arbeiderspers opgenomen.

II.

63. — 22—27	64. 32×21 18—22
65. 24—19 23×14	66. 21—16 22—28
67. 16—11 28—33	68. 37—32 14—19
69. 34—29 33×34	70. 11—7 24—29
71. 7—1 19—23	72. 32—27 en wint als in I.

III.

63. — 22—27	64. 32×21 23—28
65. 24—19 28—33	66. 34—29 33×13
67. 21—16 18—23	68. 16—11 23—29
69. 11—7 13—19	70. 7—2 9—13
71. 2—7 19—23	72. 37—32 13—18
73. 32—28 23×32	74. 7×46 29—33
75. 46—32 33—39	76. 32—49 en wint

IV.

63. — 9—13	64. 24—20 22—28
65. 20—14 28—33	66. 14—10 23—29
67. 34×12 33—39	68. 10—4 39—43A
69. 4×31 43—49	70. 31—27 49—43
71. 37—31* 43—48B	72. 31—26 48—34
73. 27—18 34—43	74. 32—28 43—25
75. 12—8 en wint.	

A — 13—19, 12—7, 39—43, 7—11—18 en wint op 19—24 door 18—34!

B — , 43—34, 12—8 en 34—23 faalt op 8—3 en 27—21

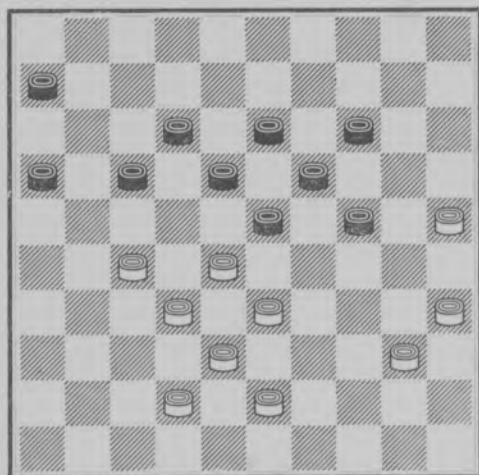
No. 9.

H. KINNEGIN (wit) —

F. RAMAN 1—1.

1. 32—28 20—24	2. 34—30 14—20
3. 30—25 10—14	4. 39—34 24—30
5. 35×24 19×39	6. 43×34 20—24
7. 37—32 17—21	8. 44—39 4—10
9. 50—44 14—20	10. 25×14 10×19
11. 49—43 5—10	12. 41—37 10—14
13. 31—26 18—23	14. 26×17 12×21
15. 36—31 21—26	16. 31—27 7—12
17. 46—41 12—18	18. 41—36 14—20
19. 34—29 23×34	20. 40×29 20—25
21. 29×20 15×24	22. 39—34 8—12
23. 43—39 2—8	24. 45—40 18—23
25. 37—31 26×37	26. 42×31 12—18
27. 47—42 11—17	28. 27—22 18×27

29. 31×11 6×17 30. 36—31 13—18
 31. 31—27 9—13 32. 48—43 1—6
 33. 40—35 8—12 34. 34—30 25×34
 35. 39×30 3—9 36. 44—40 9—14
 37. 30—25

- 16—21! 38. 27×16 6—11!!
 39. 16×7 12×1 40. 43—39 of? 17—21
 41. 28—22 18×27 42. 42—37 13—18
 43. 39—34 1—6 44. 34—30 6—11
 45. 40—34 11—16!! 46. 37—31 of?

- 27×36
 47. 32—28 23×43 48. 34—29 36—41
 49. 29×9 41—46! 50. 9—3 43—48!
 51. 3×26 46—37 52. 26×42 48×37
 53. 25—20 18—22 54. 30—24 19×30
 55. 35×24 22—27 56. 20—15 37—5
 57. 24—20 5—32 58. 33—29 32—28
 59. 29—24 28—23 60. 24—19 23×25
 61. 15—10 25—39 62. 10—4 39—22
 63. 4—15 22—33 64. 15×21 16×27
 en wit heeft verloren.

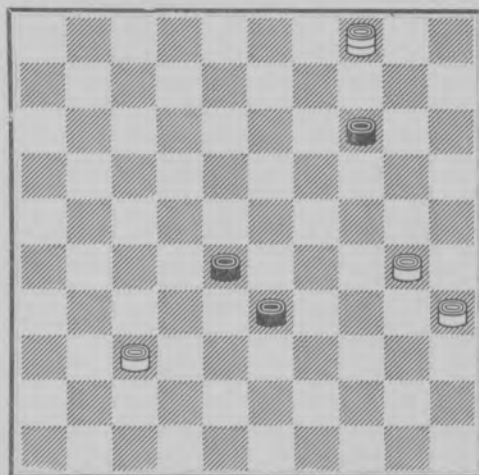
No. 10.

J. STEENHUIS (wit)—

J. B. J. M. EEKHOUD 1—1.

1. 32—28 18—23 2. 33—29 23×32
 3. 37×28 20—25 4. 39—33 14—20
 5. 44—39 20—24 6. 29×20 25×14
 7. 41—37 12—18 8. 46—41 7—12
 9. 37—32 18—23 10. 41—37 16—21
 11. 31—27 21—26 12. 34—30 15—20
 13. 30—25 12—18 14. 40—34 10—15
 15. 34—30 20—24 16. 50—44 2—7
 17. 44—40 7—12 18. 37—31 26×37
 19. 42×31 17—22 20. 28×17 11×22
 21. 31—26 22×31 22. 36×27 24—29
 23. 33×24 23—28 24. 32×23 18×20
 25. 39—33 4—10 26. 30—24 20×29

27. 33×24 19×30 28. 25×34 14—19
 29. 38—32 10—14 30. 43—38 5—10
 31. 38—33 19—23 32. 49—43 1—7
 33. 47—42 14—19 34. 42—38 15—20
 35. 48—42 10—14 36. 34—29 23×34
 37. 40×29 19—23 38. 29×18 13×31
 39. 26×37 20—24 40. 45—40 8—13
 41. 40—34 12—18 42. 34—30 13—19
 43. 33—29 24×33 44. 38×29 9—13
 45. 43—38 6—11 46. 32—27 11—17
 47. 38—32 3—9 48. 29—24 17—22
 49. 37—31 7—12 50. 31—26 22×31
 51. 26×37 18—23 52. 32—27 23—28
 53. 43—38 12—17 54. 27—22 28—33
 55. 38×29 17×28 56. 29—23 28—33
 57. 23—18 13×22 58. 24×4 22—28

In de partij volgde 4—27 met remise. Eenige heeren waarbij de heer R. C. Keller, hebben na de partij opgemerkt dat winst mogelijk was geweest als volgt:

59. 4—15 33—39 60. 15—33 39—43
 61. 33×22 14—19 62. 22—17 19—23
 63. 30—24 en zwart kan opgeven, hoewel het o. i. nog heel wat zetten kan duren alvorens zwart tot overgave wordt gedwongen.

Bijv. 23—29

64. 24×33 43—49 65. 33—29 49—38
 66. 29—23 38—20 67. 17—3 20—25
 68. 37—31 25—34 69. 23—19 34—48
 70. 31—26 48—37 71. 19—13 37—32
 72. 13—8 32—38 73. 8—2 38—43
 74. 2—19 43—49 75. 3—17 49—38
 76. 19—30 38—32 77. 30—24 32—14
 78. 26—21 14—10 79. 17—6 10—14
 80. 21—17 14—23 81. 6—1 23—14
 82. 17—12 14—37 83. 12—8 37—28
 84. 8—3 28—10 85. 3—12

en thans heeft zwart geen enkel vluchtveld meer.

VIERDE AFDEELING

EINDSPLEN

In deze afdeeling zijn eindspelen van velerlei aard ondergebracht. Er is door ons rekening gehouden met het feit, dat er een boek bestaat waarin zeer veel eindspelen van Weiss zijn opgenomen. (Uitg. Drukkerij Markus, Weesperstraat Amsterdam), er is rekening mede gehouden, dat een Boek over Eindspelen van Blankenaar in voorbereiding is en verder, dat de eindspelen van den heer J. J. H. Mertens, in manuscript aanwezig, naar wij hopen, in druk zullen verschijnen. Met deze toelichting vermijden wij elken schijn van tekort aan waardeering voor het werk van Weiss. Blankenaar en Mertens, welke namen wij in één adem noemden!

Het terrein der eindspelen is zeer omvangrijk en wij meenen slechts een klein deel der mogelijkheden naar voren te hebben gebracht.

Wij meenen, dat het eindspel te weinig wordt beoefend. Eenerzijds zou dit toegeschreven moeten worden aan het feit, dat ons spel reeds zooveel vergt, dat, wanneer wij aan het eindspel toekomen, onze geest niet meer ingesteld kan worden op het eindspel, zooals dat wel behoort.

Anderzijds wordt meermalen betoogd, dat het spel in den huidige vorm geen eindspel heeft, althans geen eindspel, waarin dammen domineeren. Wat hier allemaal van waar moge zijn, wij poneeren de stelling, dat het eindspel, zooals dat heden nog in ons spel voorkomt, door slechts zeer weinigen wordt beheerscht.

Het bewijs wordt hiervoor geleverd in tal van partijen waarin wij gedwongen worden door te spelen tot het eind, bijna zouden wij zeggen tot het bittere eind, omdat van het resultaat dezer partijen veel afhangt. Wij zien dan, bij de sterkste spelers der aarde een zoeken en tasten, dat volkomen aanduidt, dat het inderdaad moeilijke eindspel voor het bord bijna nooit smetteloos wordt gespeeld (in tegenstelling bijv. met de openingen). Onder de grooten van het bord komt het bij herhaling voor, dat in het eindspel belangrijke fouten gemaakt worden, welke er op wijzen, dat de menschelijke berekening ontoereikend is, of de wetenschap tekort schiet (wetenschap bedoeld als herkennen en de afwikkeling kennen).

Wij gronden onze meening bovendien op de stelling, dat naarmate de schijven minderen, de moeilijkheden grooter worden. Dit komt doordat een corrigerende invloed niet meer mogelijk is en elk foutje, hoe gering ook, in het eindspel zeer zwaar kan gaan wegen. De bewegingsmogelijkheden, bij eindspelen met dammen, nemen met honderden percenten toe en vast staat, dat de theoretische mogelijkheden van het eindspel, in de practijk meermalen verwaarloosd worden of dat wij er in onwetendheid gewoon over heen loopen! Bij analyse worden deze zaken meermalen op soms drastische wijze blootgelegd.

De rechtvaardigheid gebiedt te erkennen, dat in het algemeen gesproken de winst d.w.z. de absolute winst moeilijk is te bereiken in ons spel. Afgaande op tal van waarnemingen gaat in het partij-eindspel het behaalde voordeel niet over in absolute winst, omdat uiteindelijk 4 dammen het eerst winnen van één dam; 4×2 en 3×1 loopt remise. De school Presburg leert verder, dat 1 dam tegen 4 schijven meermalen remise loopt, doordat 1 schijf verloren gaat. In het algemeen is winst dus moeilijker dan remise, welke opmerking dezer dagen in tal van variaties tot ons komt.

Wij meenen onze lezers er op attent te moeten maken, dat het analyseren van een eindspel zeer veel tijd kan vergen en dat het volledig weergeven van den inhoud van een eindspel zeer veel schrijfwerk met zich brengt. Wanneer wij hier eens mede bezig zijn, kunnen wij niet genoeg aanraden bij herhaling den stand even vast te leggen, hetzij in cijfers of op diagram. Vanuit de aanvangsstelling dienen wij, om zeker te zijn, alle mogelijkheden na te gaan. En letten wij er wel op, dat het nagaan van alle mogelijkheden dikwijls strandt op een finesse die wij moeten zien! Zien wij deze niet, dan gaan wij door op foutieve varianten en eerst later blijkt, dat al ons werk vergeefs is geweest, omdat wij faalden in de afwerking zelf. Het meest frappante geval, dat wij hiervan kennen, was wel gelegen in het befaamde eindspel Keller—Dukel, dat in dit boek is ondergebracht en waarvan de volgende finesse door tallozen is overzien en waarop zeer uitgebreide en zeer moeilijke winstvarianten zonder meer zijn afgestuit.

Wij bedoelen den stand: (geachte lezers zet het even op Uw bord) zwart: 12, 18, 24 en 25. Wit: 32, 33 en 34. Zwart 18—22. Ja, zeiden de analyses en winst volgde. Neen, zeide Dammersweekblad (Faure meenen wij) op 18—22 is het remise door: 33—29 (24×33), 34—30 (25×34) gevolgd door 32—28 met remise!!

Dit illustratieve voorbeeld komt in het eindspel dikwijls voor, in dezen zin, dat wij in elken stand **zeer grondig** hebben te zoeken, naar de **sterkste** voortzetting en niet zoo maar naar **elke** voortzetting!

Tal van voorbeelden zijn bekend waarin wederzijds niet het sterkste spel is gegeven (ook in analyse) en dat het eindresultaat van een bepaalden stand jarenlang verkeerd te boek stond.

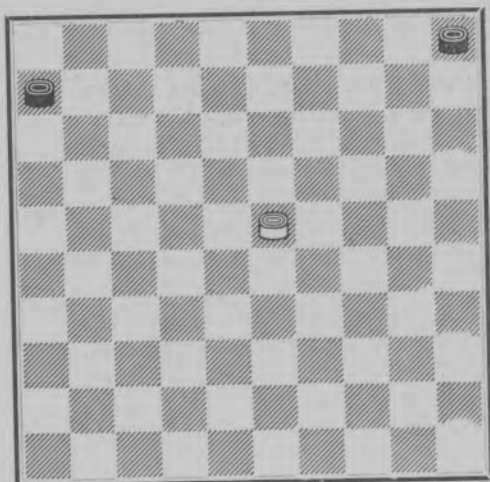
Wij geven onze persoonlijke visie op het Eindspel het best weer, door de volgende dichtregelen:

Wie aan het eindspel zich gaat wagen,
Moet niet direct om hulp gaan vragen.
Er is reeds veel vóór U gedaan,
Zoodat gij eerst „klassieken” na moet slaan.
En zit gij daarna vele uren,
Op het mozaïek te turen,
Dan wordt door ijver en geduld
U wel eens wat onthuld.
Er klinke nog geen jubeltoon,
Al is „voldoening” ook Uw loon,
Gij zult wel met mij onderschrijven,
Dat in „het bord met een paar schijven”
Zooveel verborgens blijft bewaard,
Dat Gij dit nooit bijeen vergaart.

De bron van zeer veel eindspelwijshoud is naar onze overtuiging het alom bekende eindspel van wijlen E. J. B. van Vught.

No. 1.

Wit speelt en wint.

(Voor het Dambord J. DE HAAS en PH. L. BATTEFELD).

- I 23-18, 6-11, 18-12, 11-16,
12-8, 16-21, 8-3, 21-26
of 27, 3-14 wint.
- II 23-18, 5-10, 18-12, 10-14,
12-8, 14-19, 8-3, 19-24,
3-8, 24-29, 8-17, 29-34,
17-44 wint.
- III 23-18, 6-11, 18-12, 5-10,
12-8, 10-14, 8-3, 14-19,
3-8, 19-23, 8-24, 23-28,
24-38, 11-16x, 38-27, 28-33,
27-43 wint.
- X — , 11-17, 38-49, 28-33,
49-43, 17-22, 43-16, 22-28,
gedw. want er dreigde 16-11 en zw.
kon niet 33-39.
16-43, 28-32, 43x27, 33-39,
27-49 en wint.

Hierbij merken wij op, dat in den stand: zwart 17, 33 wit: dam 43 met zwart aan zet deze wel moet spelen 17-22. Wit 43-16, zwart 22-28, waarna wit moet vervolgen 16-43 en niet 16-11! (Na 43-16 kan zwart niet 33-39 in welk geval 16-11 wel zou winnen). Hiermede is het kenmerkende verschil, dat nog al eens tot misverstanden aanleiding heeft gegeven voldoende aangetoond.

- IV 23-18, 6-11, 18-12, 11-16,
12-8, 5-10, 8-3, 10-15,
3-14, 16-21, 14-32, 21-26,
32-37, 15-20, 37-42, 20-25,
42-48 wint.

Deze variant is alom bekend onder den naam: David of ook wel Kleine David.

Met zwart op 16 en 25 wit dam op 32 zwart aan zet 25-30 volgt winst door

- 32-43, 30-35, 43-49, 16-21,
49x16, 35-40, 16-11, 40-45,
11-50.

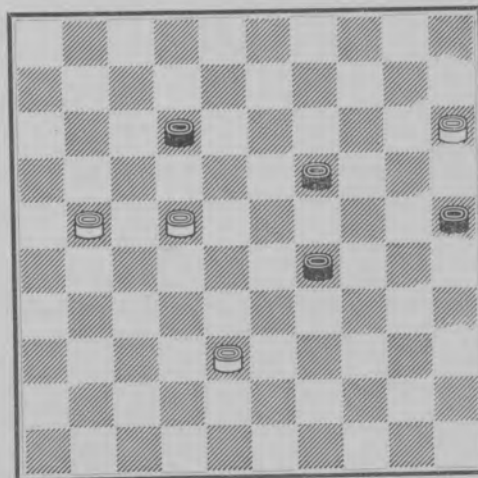
Aan den anderen kant van het bord zwart: 16, 20 wit dam op 33 zwart aan zet 20-25 volgt winst door

- 33-39, 16-21, 39-43, 21-26,
43-48, 25-30, 48x25, 26-31,
25-48, 31-36, 48-37.

Wanneer het de zwarte schijven gelukt op 25 en 36 te komen, is het spel met de witte dam op 48 remise. Hetzelfde geldt voor 26 en 35. Deze eindspelen komen in de partij veelvuldig voor.

Als algemeene opmerking moge geliden, dat de stand 1 en 5 en wit op 23 remise is, op 23-18 door 1-7 enz. Dit is den heer Van Vught bekend geweest. Vandaar den vorm 5 en 6 voor de zwarte schijven.

Eindspel van I. PRESBURG,
gepubliceerd in de Arbeiderspers.

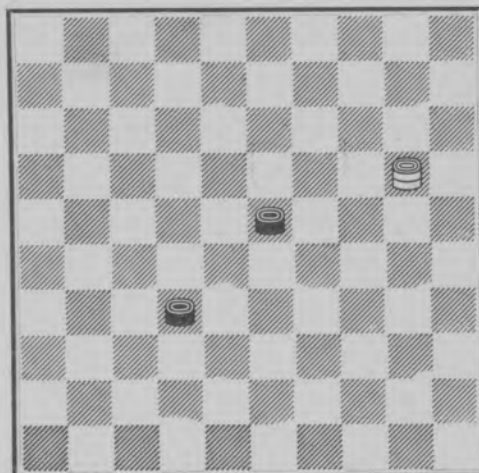
Dit is wit speelt en wint.

De hoofdvariant is gebaseerd op het eindspel van wijlen E. J. B. van Vught 15-10, 29-33, 38x29, 19-24, 29x20, 25x5, 21-16 (niet 22-17, want dat loopt remise!)

— , 5—10, 16—11, 12—17, 22—18, 17×6 en verder volgens var. II van genoemd eindspel. De andere mogelijkheden van het eindspel van Presburg worden aan de lezers overgelaten!

Het komt niet vaak voor, dat men de „David” van Van Vught in zijn oorspronkelijken vorm, n.l. zwart 5 en 6 wit 23, tegenkomt op het dambord. Wel echter 2 schijven tegen 1 dam, welke, in alle varianten, steeds weer de volle aandacht vragen, eenerzijds om de winst te bereiken, anderzijds om de wellicht aanwezige remise uit het vuur te sleepen. Bijna altijd komt men in een der ondervarianten van den „David” terecht.

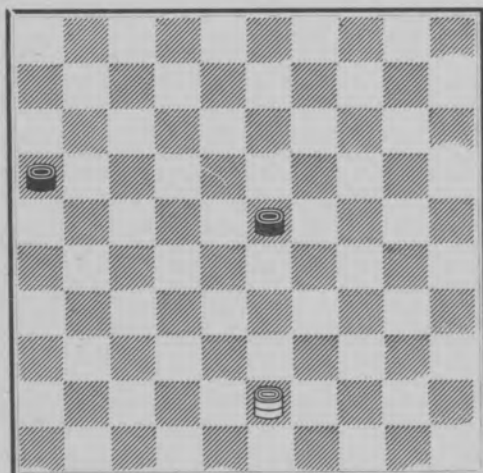
No. 3.

20—15 32—37 op 23—28 volgt 20—42
15—10, 23—29, 10×46, 29—33,
46—32, 33—39, 32—49 wint.

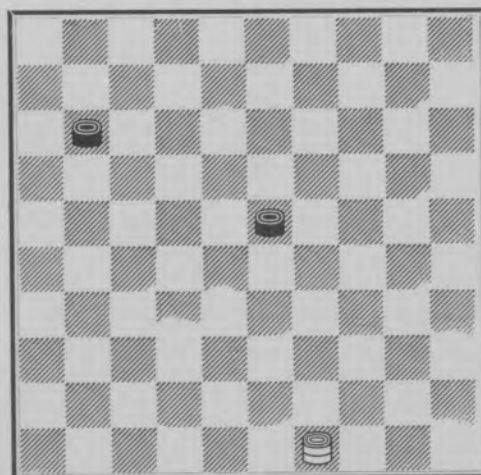
Als familie van David herinneren wij aan de volgende standen uit het werk „Voor het Dambord” van De Haas en Battefeld :

No. 2.

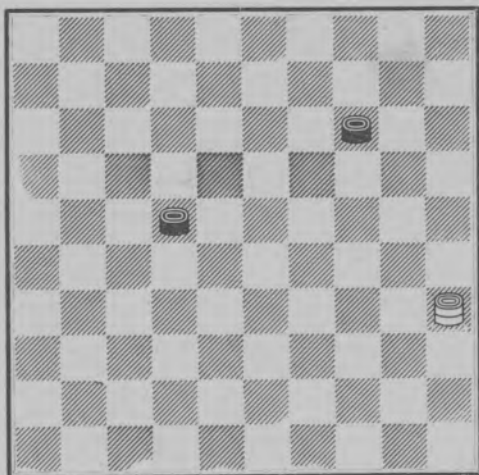
In verband met de hiervoor gemaakte opmerkingen in het duidelijk, dat wit alleen maar winnen kan door 43—38, 23—28, 38—49, 28—33, 49—43,
Na 23—28 kan wit ook 38—27—43.

No. 4.

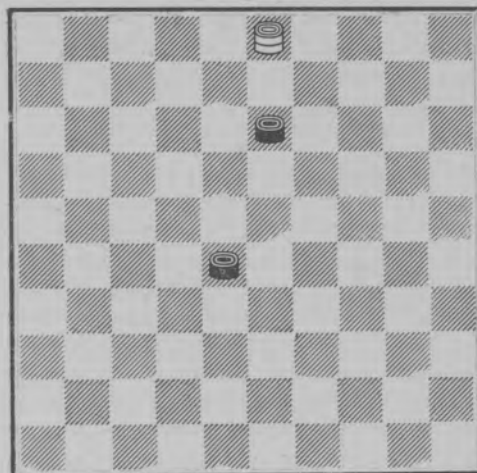
49—44, 11—16, 44—40, 23—28,
40—49, 28—33, 49—43 enz. wint.
De winst volgt ook door
49—16, 11—17, 16—7, 23—28,
7—16, 28—33, 16—43, 17—22,
43—16, 33—39, 16—11 wint.

No. 5.

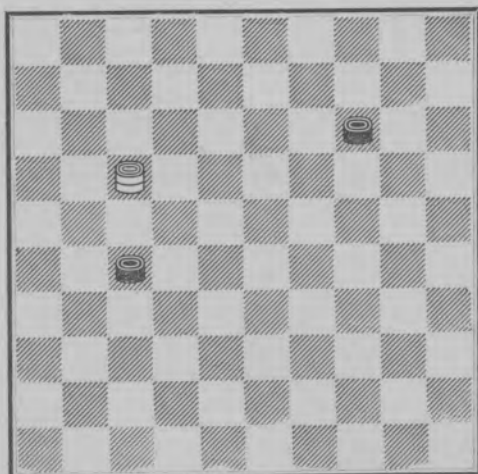
35-13, 22-28, 13-24, 28-32,
24-42, 14-19, 42-15! 19-23*
15-20*, 23-28*, en 20-42 wint.

No. 7.

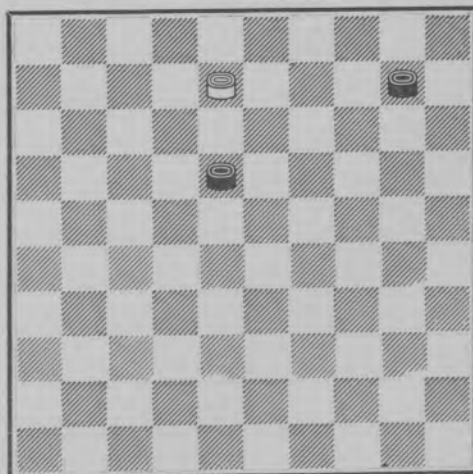
3-20, 28-32, 20-15, 15-4,
dreigt
13-18*, 15-4, 18-23, 4-15,
32-37, 15-10 wint.

No. 6.

17-3, 14-19, 3-9, 27-32,
9-4! 19-24, 4-10, 32-38,
10-15, 24-30, 15x42 wint.

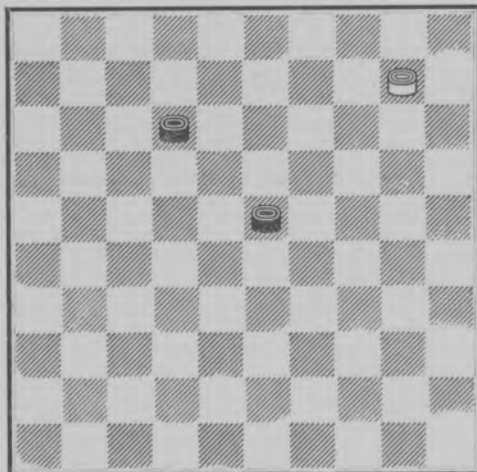
No. 8.

8-2, 18-22, 2-16, 10-14,
16-38, 14-19, 38-15, 19-23,
15-4, 22-28, 4-10 wint.

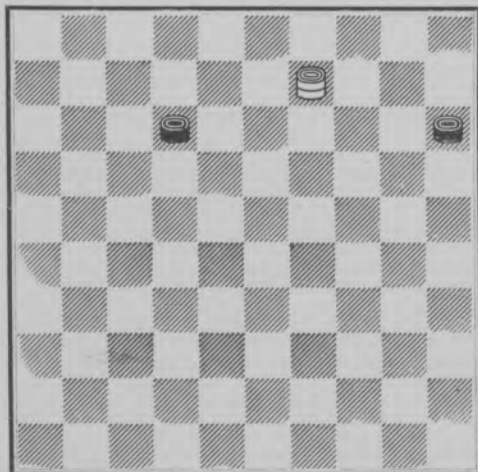
De andere varianten worden aan
den lezer overgelaten!

No. 9.

- I 10-5, 23-29, 5-14, 29-33,
 14-3, 12-18, 3-9, 18-23,
 9-14, 23-29, 14-20, 29-34,
 20x38, 34-40, 38-33, 40-45,
 33-50 gew.
 II 10-5, 23-29, 5-14, 12-17.

No. 10.

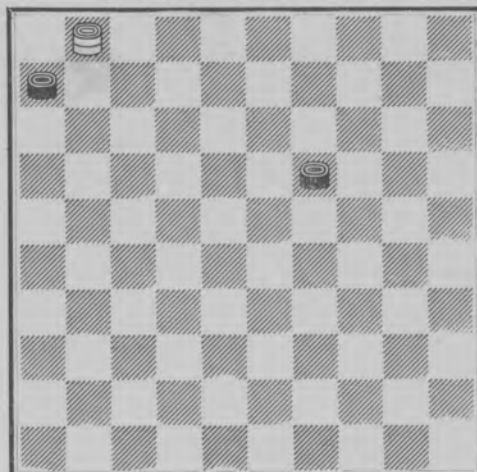

- 9-25, 12-18, A 25-39 15-20,
 39-25, 20-24, 25-9, 18-23,
 9-13, 24-29, 13-9 gew.
 A —, 12-17, 25-39, 17-21,
 39-43, 21-26, 43-48, 15-20,
 48-42, 20-25, 42-48 gew.

Met :

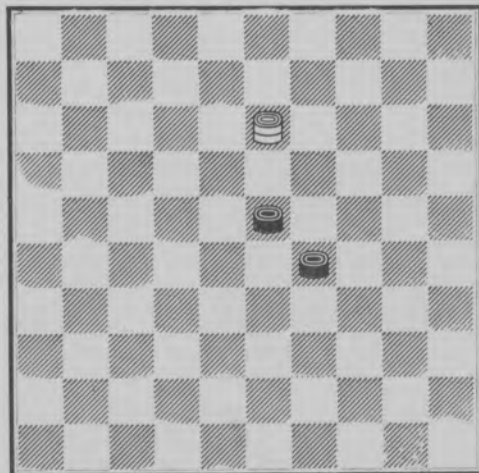
Zwart : 12, 14 wit dam op 4 wint :
 4-15 enz.

No. 11. Klassiek.
 (Zie probleem no. 17.)

- I 1-34, 19-24, 34-39, 24-29,
 39-28, 29-34, 28-44 gew.
 II 1-34, 6-11, 34-39, 11-16,
 39-43, 19-23, A 43-48, 23-28,
 38-27 of 49 28-33, 27 of 49-43
 gew.
 A —, 19-24, 43-38, 24-30,
 38-43, 30-35, 43-49 gew.

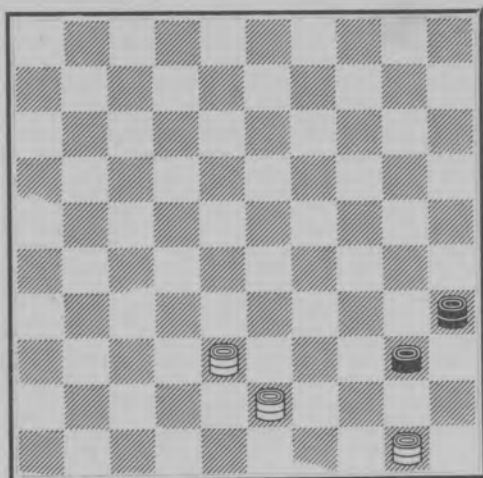
No. 12

- I 13-9, 23-28, 9-14, 29-34,
 14x32, 34-40 32-28 wint.
 II 13-9, 23-28, 9-14, 28-32,
 14x37, 29-34, 37-28, 34-40,
 28-39, 40-45, 39-50 wint.
 III 13-9, 29-33, 9-14, 23-29,
 14-20, 29-34, 20x38 wint.
 IV 13-9, 29-34, 9-14, 23-29,
 14-20, 29-33, 20x38, 34-40,
 38-33, 40-45, 33-50 wint.
 V 13-9, 23-28, 9-14, 28-32,
 14x37, 29-33, 37-32, 33-39,
 32-49 wint.

Het gaat hier om de zetten 13-9-14
 van wit welke men moet weten !

No. 13. Wereldkroniek 1894 No. 18
C. STAMS.

Voor het eerst verschenen in het Dec. nr. 1878 van „La Strategie”.

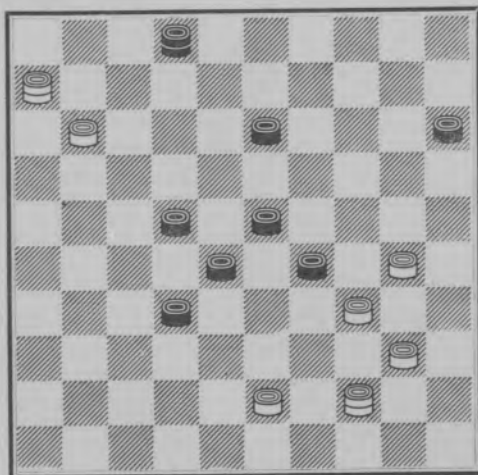
Zie eindspel 150 D. W. 8 Mrt. 1935 t/n van Ph. Kartoeff zwart: 40, dam 35, wit: dammen op 39, 49 en 50 Wit wint door 39-43 en

43-49 40-45A B 38-43, 35-2, 49-35, 2-16, 43-49, 16-7, 35-40, 45×34, 50-39, 34×43, 49×2 gewonnen.

A — , 35-2, 49×35, 2-7, 50-45, 7-11, 45-7, 11×2, 38-24, 2×30, 35×24 gew.

B — , 40-44, 50×39 enz. wint

No. 14. Wereldkroniek 1894 No. 12.
C. BLANKENAAR.

Afwikkeling No. 14.

6-1, 43-38, 1-18, 34×32, 44×47

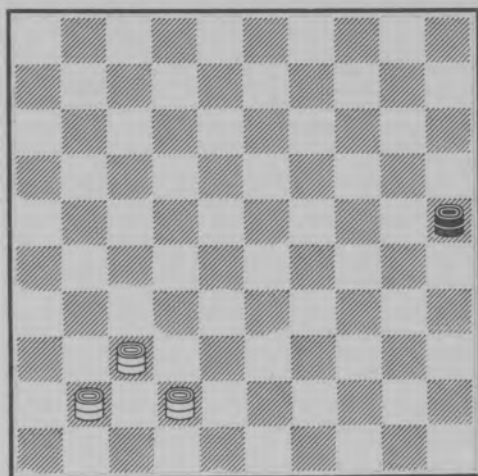
en de stand is: zwart: 15, 43
wit: 40, 30 dam 47. Zwart verliest

I — , 43-49, 47-24, 49-35, 24-2

II — , 43-48, 48-26, 47-42, 26×48, 30-25

Ook het offeren van schijf 15 helpt niet.

No. 15. Wereldkroniek 1894 No. 20.
LAMONTAGNE.

37-19 enz. zie „Zwart-Wit”
van A. K. W. DAMME.

Identieke stellingen:

Zwart: dam op 3

Wit: dammen op 31, 37, 41.

Zwart: dam 26

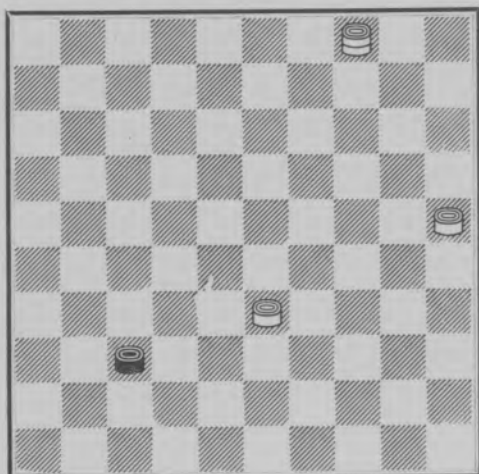
Wit: dammen op 10, 14, 20.

Zwart: dam 48

Wit: 10, 19, 20.

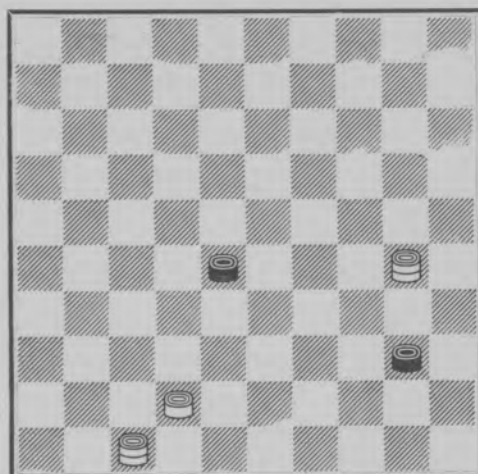
De afwikkeling te vinden is voor een beginner nog niet zoo eenvoudig.

No. 16. Wereldkroniek 1894 No. 21.
BLONDE.

4-15 wint.

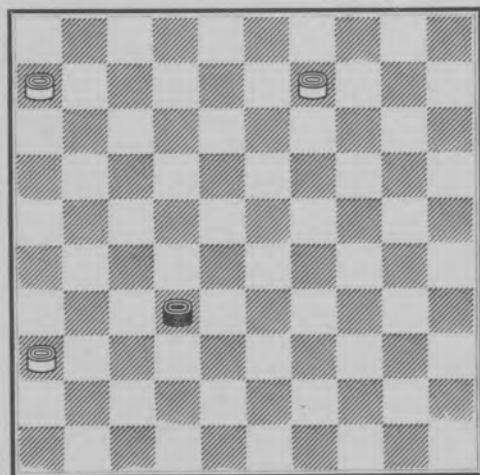
No. 18. Wereldkroniek 1894 No. 27
E. J. B. VAN VUGHT

30-34, 40×29, 47-41, 28-33,
41-36, 33-39, 36-18, 29-34,
18×40, 39-43, 42-38, 43×32,
40-29, 32-37, 29-47 gew.

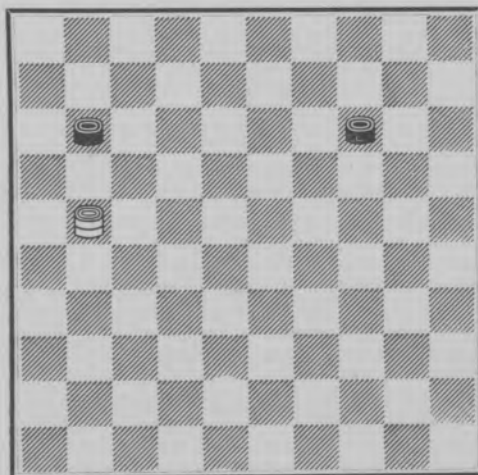
Dit eindspel, n.l. de kern er van,
kwamen wij tegen als no. 352 H. D.
Dec. '33 t/n. I. Weiss in den vorm:
zwart: 28, 29. Wit: 42, dam 47.

No. 17. Wereldkroniek 1894. No. 26
le Jeu de Dames.

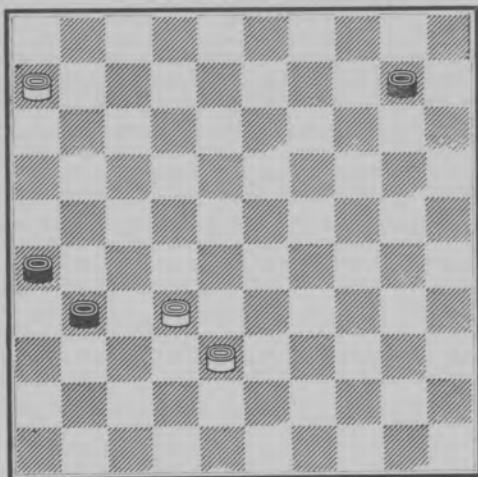
6-1, 32-38, 1-34, 34-48,
9-4, 48-42 wint.

No. 19. P. SCHAAF.

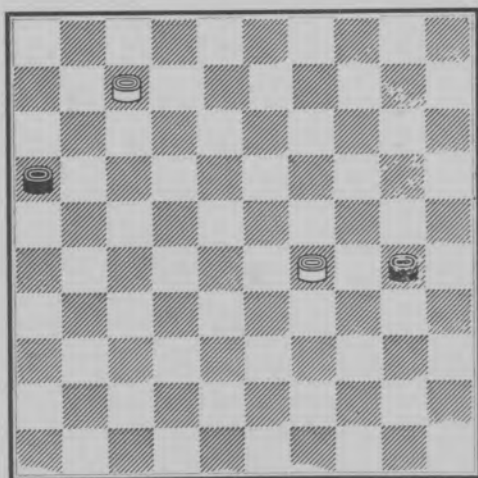
21-43, 11-17A, 43-25, 14-19
25-3, 17-22, 3-9, 22-28
9-20, 28-32, 20-15, 19-23,
15-20 en wint.
A —, 14-19, 43-16, 11-17,
16-2, 19-23, 2-7, 23-28,
7-16, 28-33, 16-43, 17-22,
43-16 en wint.

No. 20. C. G. VERVLOET.

6-1, 31-36, 1-6, 10-15.
 32-27, 26-31, 38-33, 31×22.
 6×28, 15-20, 33-29, 20-25.
 29-24 wint.

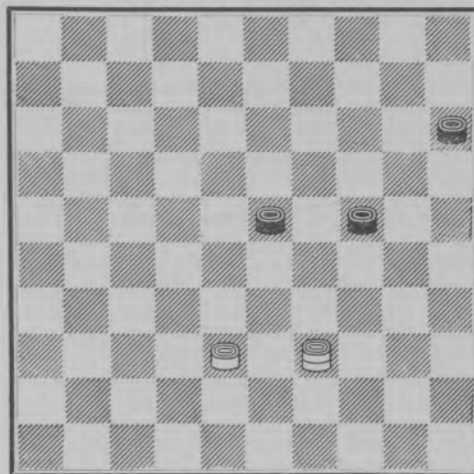
No. 21. I. PRESBURG.

7-1, 16-21, 1-12, 21-27,
 12-18, 27-32, 29-24, 30×19,
 18-4, 19-23, 4-15, 32-37,
 15-10.

De ontbrekende varianten volgen na eenig zoeken vanzelf.

No. 22. Humorist 528.

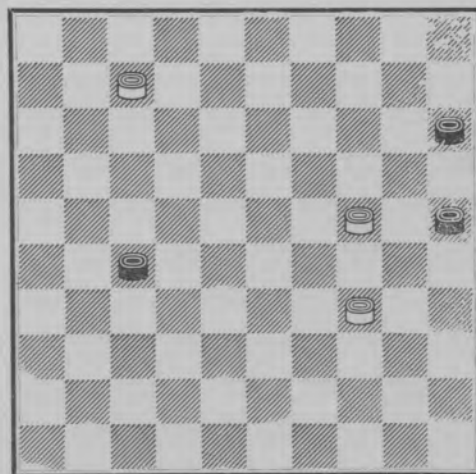

Aangenomen : 15, 23, 24.
 38 dam 39.

39-34, 24-29, Het diagram was
 34-39, 15-20, verkeerd gezet en
 39-25, 20-24, moest zijn :
 25-39, 23-28, Zwart: 16, 27, 28.
 39×22, 29-34, Wit: 43, dam 42.
 22-44, 24-30,
 38-33, 30-35,
 33-28, 34-40,
 44-50, 40-45,
 28-23, 35-40,
 23-18, 40-44,
 50×6, 45-50,
 wit wint.

No. 23.

A. JACOBS.

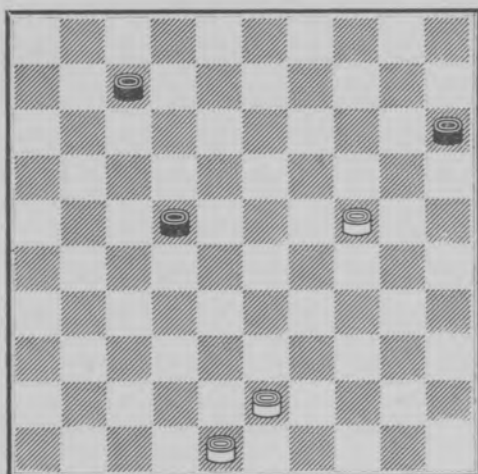

Zwart speelt en maakt remise.

Wij laten de remise gaarne over aan de lezers. Men spele dit met twee spelers achter het bord en oordeele niet te vlug.

No. 24.

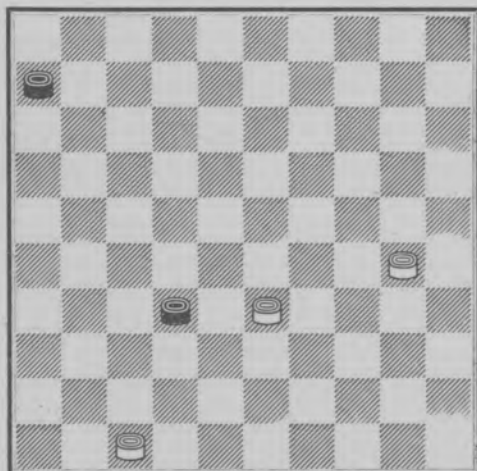
Eindspel G. BEETS.

Zwart aan zet.

— 22-27, 24-19, 27-31,
 48-42, 7-12, 19-13, 12-17,
 13-9, 31-36, 42-37, 17-21,
 37-31, 36×27, 9-3, 21-26,
 3-14, 26-31, 14-41, 15-20,
 41-28, 20-24, 43-39, 24-29,
 28-19, 31-36, 19-14, 27-31,
 14-32 wint.

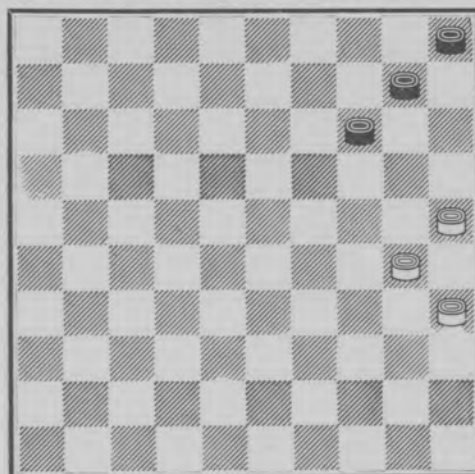
No. 25.

30-25, 6-11, 25-20, 11-17,
 20-15, 17-22, 15-10, 22-28,
 33×22, 32-38, 10-4, 38-43,
 47-42.

No. 26.

A. A. POLMAN in probleem.

Ontleend aan probleem 2587

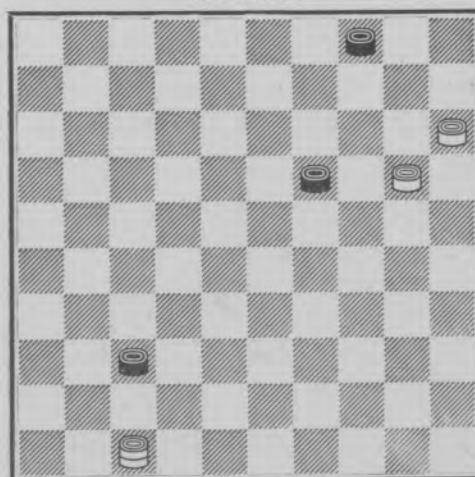
Het Damspel.

Zwart aan zet verliest als volgt:

— 10-15, 30-24, 15-20,
 24×15, 14-19, 25-20, 19-23,
 20-14, 23-28, 14-9, 28-32,
 9-3, 32-37, 35-30, 5-10,
 15×4, 37-41, 3-14, 41-47,
 4-15, 47-36, 14-41, 36×47,
 30-24, 47×20, 15×24,

No. 27.

Klassiek.

I — 19-23, 20-14, 23-29,
 47×24, 4-9, 14×3, 37-41,
 3-14 gewonnen.

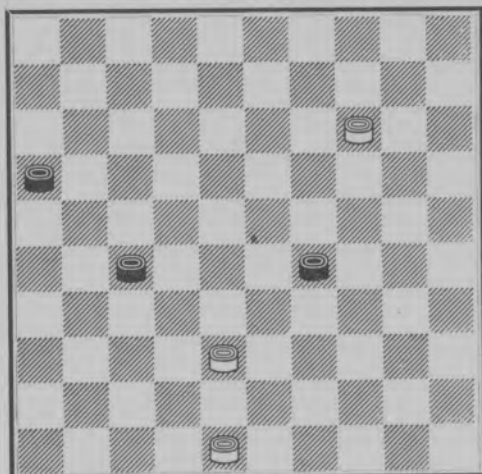
II — 19-23, 20-14, 23-29,
 47×20, 37-41, 14-10, 41-47,
 20-24, 47×20, 15×24, 4×15,
 wit wint.

III — 19-23, 20-14, 23-29,
 47×20, 4-9, 14×3, 37-41,
 3-14, 41-47, 14-19, 47-36,
 19-41, 36×47, 20-24, 47×20,
 15×24 verl.

No. 28.

Uit een simultaan-séance van
C. SUYK.

Verlies is :

38-33, 29×38, 14-10, 27-32?
10-5, 38-43, 48×39, 32-38,
5-37, 16-21, 37-48, 38-43,
48-26, 43×34, 26×40 gewonnen

Remise is :

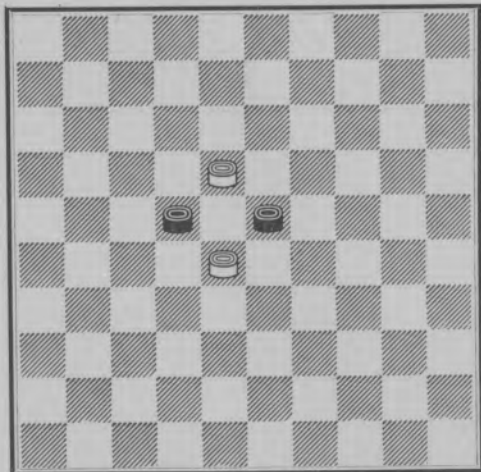
38-33, 29×38, 14-10, 27-31!
10-5, 16-21, 5-46, 21-26,
met niet te verhinderen uitruil door
38-42 en 31×42 is remise.

Op 21-27 i.p.v. 21-26 is de vol-
gende klassieke remise mogelijk :

46-5, 31-36, 5-28, 27-31,
28-23, 31-37, 23×46, 38-42,
48×37, 36-41 remise.

Zie hiervoor tevens bij fitnesses No. 8.

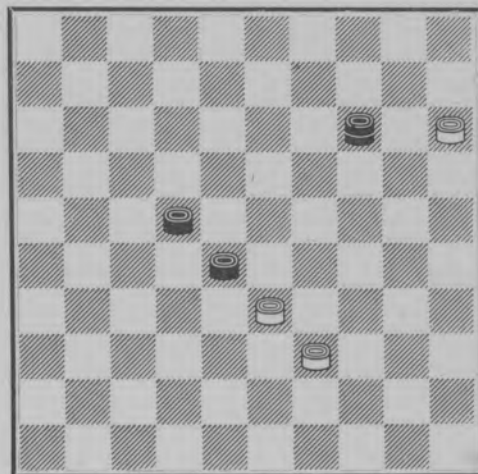
1916. Het vierkantje van
VAN DER MEER.

Zwart aan zet is verloren.

No. 29.

Uit het wereldkampioenschap 1928.
I. WEISS.

Dr. MOLIMARD.

I — , 14-5, 33-29, 28-32,
29-24, 5-14, 39-34, 32-38,
34-29, 14-28, 24-20, 38-42,
29-23 met remise.

Winst ware geweest :

II — , 14-23, 33-29, 23×48,
15-10, 28-32 en wint.

III — , 14-5, 33-29, 28-32,
29-24, 5-14, 39-34, 14-28,
24-20, 28-5, 34-29, 5-28,
29-24, 28-23, 24-19, 23×25,
15-10, 25-48, en wint.

IV — , 28-32, 33-29, 14-5,
29-23, 5×50, 15-10, 50-44,
en zwart wint.

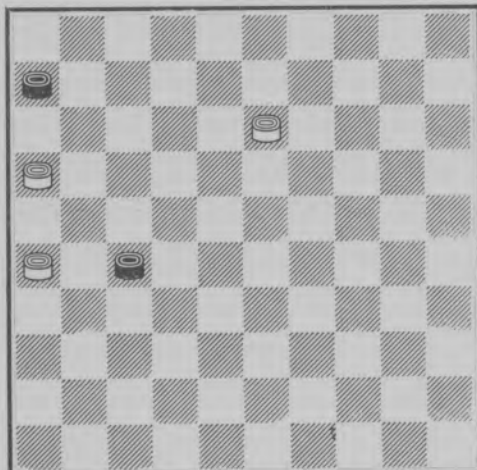
Deze eindstand is, zooals bij het na-
slaan van vroegere H. D.'s is geble-
ken onder No. 186 Mei 1929 door den
heer Schaaf als volgt tot winst ge-
bracht :

V — , 14-5, 33-29, 22-27,
39-34, 28-32, 29-24, 32-37,
34-29a, 5-32, 24-20, 32-5,
29-24, 5-32, 24-19, 32×25,
15-10, 25-34 wint.

a 24-19, 5×40, 15-10, 40-34,
wint.

No. 30.

S. VAN OS.

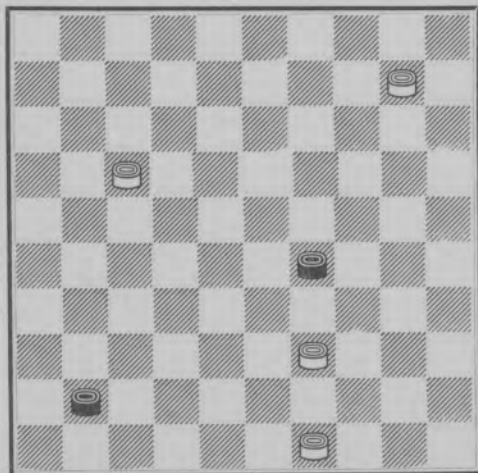

- I 13-8, 27-32, 8-2, 32-38,
 (want op 32-37 zou volgen
 2-19, 37-42, 19-37)
 2-19, 38-43, 19-32 en zwart
 is verloren, want op 43-48 volgt
 32-37, terwijl bij damhalen op 49
 wit 32-27 speelt.
- II 13-8, 27-32, 8-2, 6-11,
 16×7, 32-38*, 2-19, 38-43*
 7-2, 43-49* 19-35, 49-32,
 26-21, 32×16, 35-49 en zw.
 staat verloren.

Zie hiervoor tevens bij finesses No. 11.

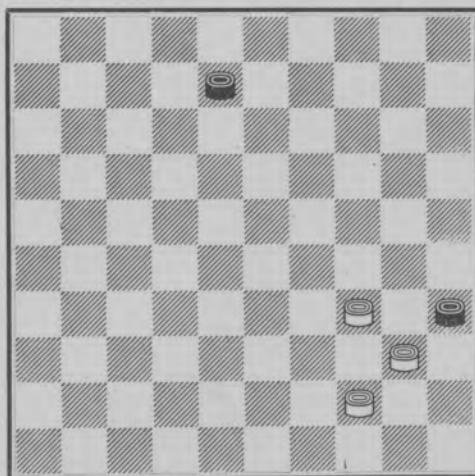
No. 31.

I. PRESBURG.

- I 10-4, 41-46, 4-15, 46-14,
 15×42, 14-28, 42-33, 28×6,
 49-44, 6-1, 33-6, 1-23,
 44-40, 23×45, 6-1, 45-50,
 1-6, 50×? verloren.
- II 10-4, 41-47, 4-15, 29-33,
 39×28, 47-41, 28-22 en zwart
 kan niet naar 36 wegens 15-4,
 dus wint wit in 4 tegen 1.
- III 10-4, 41-46, 4-15, 29-34,
 39×30, 46-28, 17-12, 28-23,
 12-8, 23-19, 8-2, 19×35,
 15-24, 35×19 verloren.

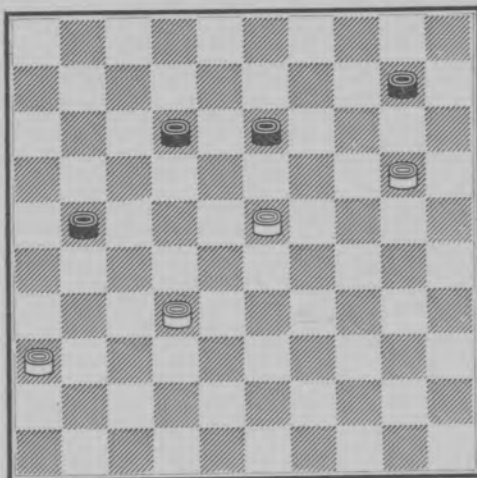
No. 32.

- 34-29, 8-12, 29-23, 12-17,
 23-18, 17-21, 18-12, 21-27,
 12-8, 27-32, 8-3, 32-38,
 op 32-37 volgt 3-20 en 44-39 en
 zwart verliest.
- 3-20, 38-43, 20-25, 43-49,
 (op 43-48 speelt wit 40-34 en zwart
 verliest.
- 25-30, 35×24, 40-35, 49×40,
 35×44, 24-30, 44-40, 30-35,
 40-34 en zwart heeft geen zet meer.
 (o.a. bewerkt door Wiersma; komt
 voor als motief van problemen).

No. 33.

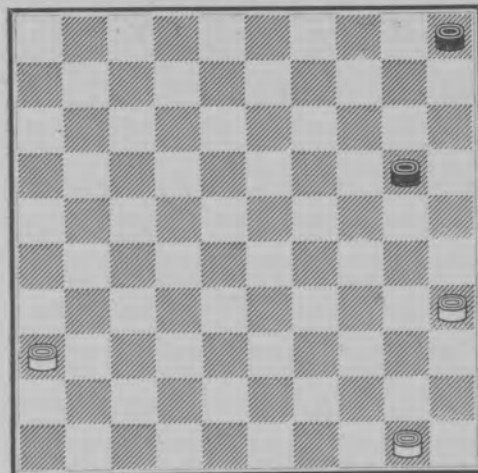
I. PRESBURG.

- I 36-31, 12-17, 31-26, 10-15,
20-14, 13-19, 23-18, 19×10,
18-13, 15-20, 13-8, 20-24,
8-3, 21-27, 32×12, 24-29,
3-20, 29-34, 20-33 gew.
- II 36-31, 13-18, 31-26, 18×29,
26×8, 29-34, 8-2, 10-14,
20×9, 34-39, 2-30, 39-44,
30-39, 44×33, 32-28, 33×22,
9-3 gew.
- III 36-31, 21-27, 31×22, 10-15,
22-17, 12×21, 20-14, 13-19,
23-18, 19×10, 18-12, 15-20,
12-7, 20-24, 7-1 gew.
- VI 36-21, 21-26, 20-15, 26×19,
15×4, 13-18, 4×22, 19-24,
22-13, 24-29, 13-9, 12-17,
9-3 gew.
- V 36-31, 21-26, 20-15, 26×19,
15×4, 12-18, 4-10, 18-23,
10-15, 23-29, 15×33, 13-18,
33-15, 18-22, 15-4, 22-28,
4-15 gew.
- VI 36-31, 21-26, 20-15, 26×19,
15×4, 12-18, 4-10, 19-24,
10-19, 24-29, 19×2, 18-22,
2-7, 29-33, 7-16 gew.

No. 34.

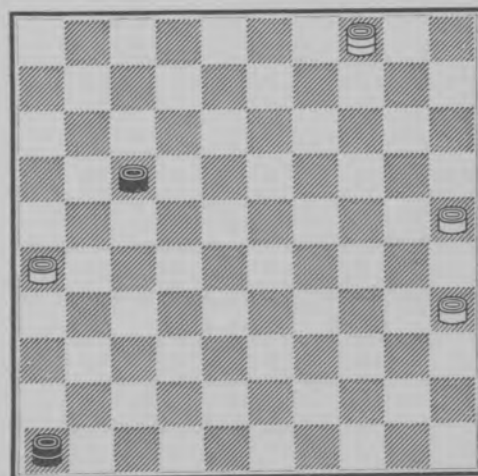
C. BLANKENAAR.

Komt voor als motief van problemen.
36-31, 20-24a, 35-30, 24×35,
31-27, 5-10, 27-22, 10-14,
22-18, 14-19, 18-12, 19-23,
12-7, 23-28, 7-1, 28-32*
1-23, 32-38, 23-29, 38-43,
29-40, 35×44, 50×48 gew.
a - , 5-10, 31-27, 10-14,
27-22, 14-19, 22-18, 19-24,
50-44, 24-29, 44-39, 20-24,
39-34, 29×40, 35×44, 24-30,
44-40, 30-35, 40-34 gew.

No. 35.

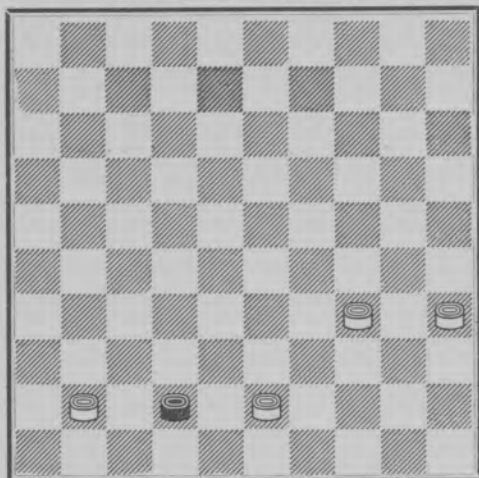
A. M. OLSEN.

25-20, 46-41, 20-15, 41-32,
4-36, 32-23, 36-27, 23-41,
27-38, 41-28, 38-21, 17-22,
21-38, 28-41, 38-47, 41-23,
47-36, 22-28, 36-47, 28-32,
26-21, 32-37, 21-16, 23-18,
15-10, 18-36, 10-5 wint.

No. 36.

No. 437 Het Damspel.

41—36, 42—47, 43—39, 47—20,
34—30, 20—25, 39—34, 25—20,
30—25, 20—24, 36—31*, 24—38,
31—26, 38—33, 26—21, 33—24,
21—16, 24—33, 34—30,

in deze opzettelijk gekozen variant de eenige.

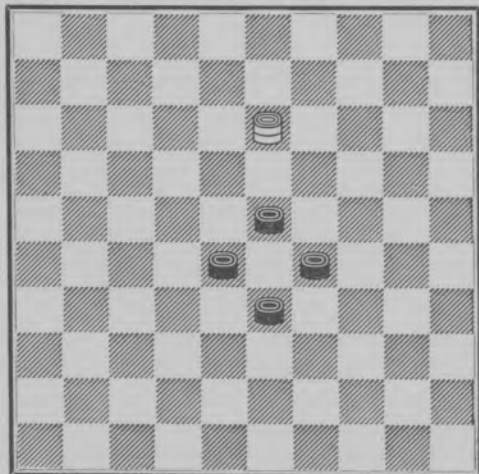
33—29, 16—11, 29—15, 11—6,
15—29, 6—1, 29—33, 1—23,
33—15, 23—14, 15—29, 14—10,
29—15, 10—4, 15—29, 4—15,
29—23, 30—24, 23—41a, 25—20,
41—47, (41—36, 15—4.) 15—10,
47—36, 10—41, 36×47, 20—15

wint.

a Zwart kan ook de lijn 5—46 verlaten, maar verliest dan doordat wit 4 dammen haalt.

No. 36a.

1916. Het vierkantje van I. PRESBURG.

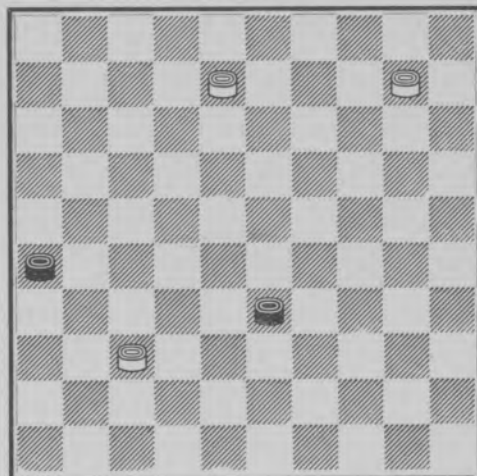
Wit speelt en maakt remise.

13—8, 33—39, 8—17, 28—33,
17—21, 29—34, 21—32, 23—29,
32—49 remise.

Men onderzoek zelf de andere varianten.

No. 37.

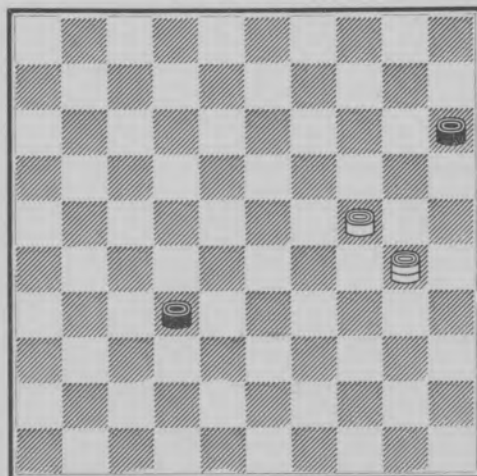
SIGAL.

8—2, 33—39, 2—35, 39—43,
35—49, 43—48, 10—4, 48×31,
4×36 gewonnen.

No. 38.

I. WEISS.

30—43, 32—37, 43—25, 37—41,
25—14 en wint.

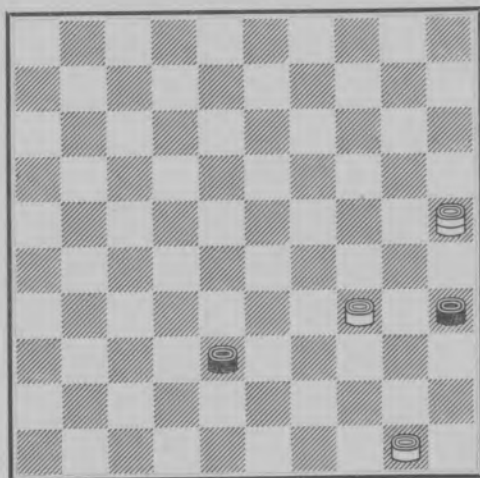
op 37—42 volgt 25—48.

Indien men dit afspel niet kent is men geneigd te meenen, dat de volgende spelgang ook wint:

30—48, 32—38, 48—25, 38—42,
25—48, 42—47, 48—25, 47×20,
25×14. Deze variant faalt op het offer
15—20.

No. 39.

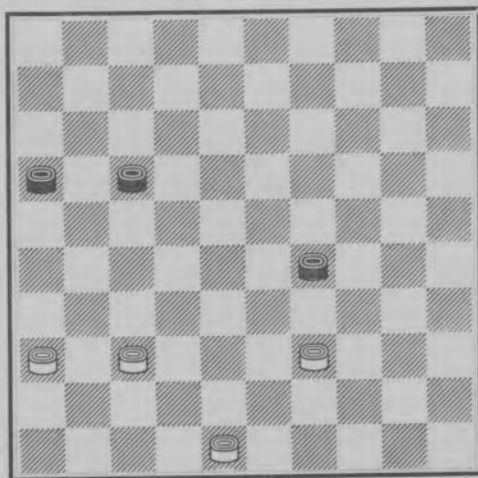
Het Damspel No. 1. 1912.
Nr. 15.

50—45, 38—42, 25—20, 42—47,
20—42, 47×40, 45×34

No. 40.

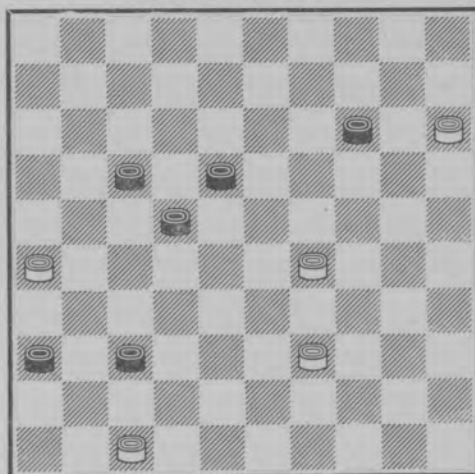
P. SCHAAF.

37—32, 16—21, 36—31, 17—22,
48—42, 21—27, 32×21, 22—28,
31—27, 28—33, 39×28, 29—34,
42—38, 34—39, 28—22, 39—44,
38—33 en wint.

No. 41.

R. C. KELLER.

J. H. VOS.

Verlies zou zijn :

26—21, 17×26, 47—42, 37×48,
15—10, 48×23, 10×17, 18—22,
17×28, 36—41, 28—23, 41—46,
23—18, 46—19, 18—12, 19—2,

gew.

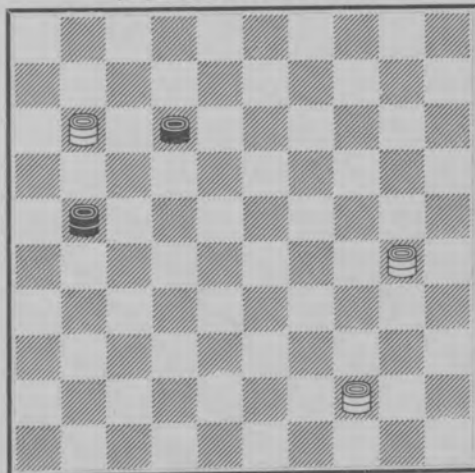
In de partij 29—24 en 37—41 als
sluitzet. Hierna is de stand niet verder
gespeeld, maar voor wit verloren ver-
klaard op de volgende variant :

24—19, 14×23, 15—10, 41—46,
(17—21 dreigt) 10—4, 22—27, 4×6,
27—31, 26×37, 46×50,

en wit staat verloren.

No. 42.

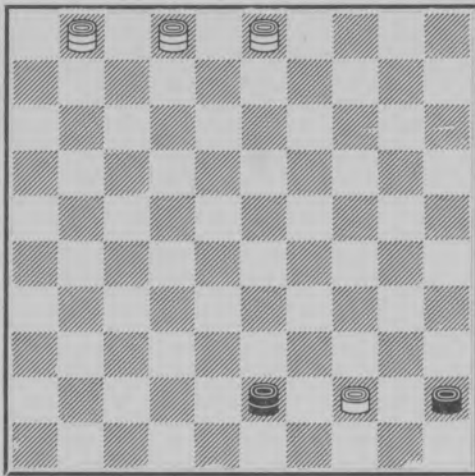
J. J. H. MERTENS.

44—49, 21—26, 30—48, 12—18*
49—38, 18—23, 11—33, 26—3,
op 23—29, 33×20! 33—39x, 3—26,
39—34, 23—28, 34—25, 26—3*,
48—26 wint.
x Dual :
33—22, 3—26, 38—27, 23—28,
22×39 wint.

No. 43.

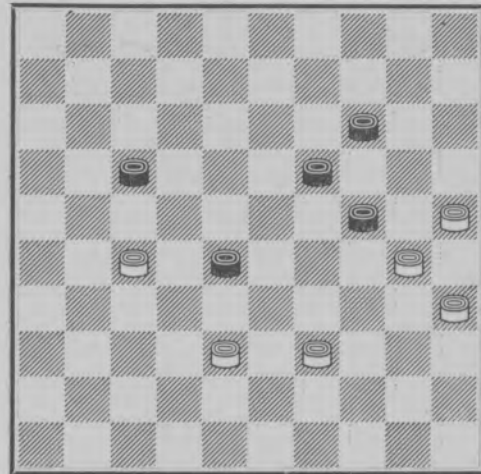
No. 294. H. D. No. 10. 1932.

2-35, 43-48*, 1-40, 45×34,
44-39, 34×43, 35-49, 48-26,
49×21 wint.

No. 45.

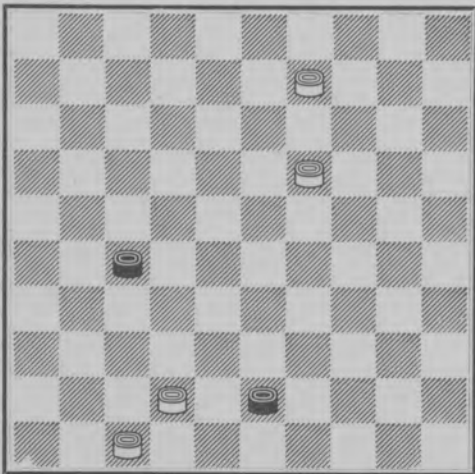
Auteur ??

Zwart aan zet is in alle varianten verloren.

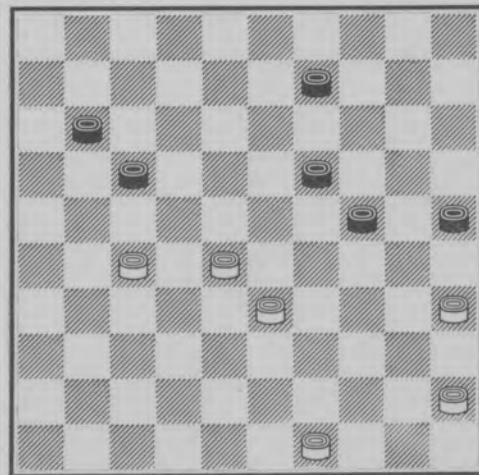
Inzending P. KLEUTE aan de
Humorist.

No. 44. P. SCHAAF.

42-38, 43×32, 9-3, 32-38,
3-25, 27-31, 19-14, 31-37,
14-10, 37-41, 47×36, 38-42,
25-48, 42-47, 10-4, 47-38,
48-42, 38×47, 4-15 wint.

No. 46.

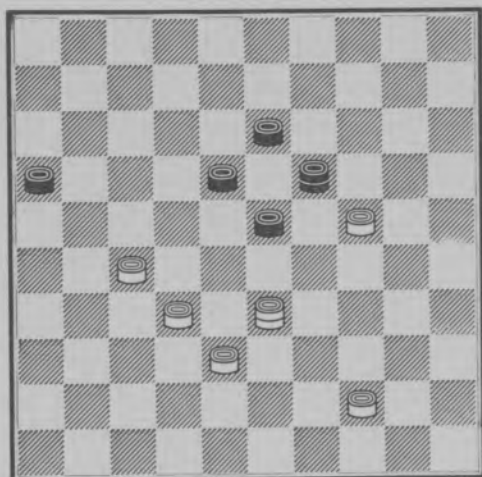
Dit eindspel

C. DE GOOYER—J. H. VOS,

dat door zwart gewonnen werd, is volgens een analyse van J. Schwarz remise en wel op aardige wijze als volgt :
27-22, 19-23, 28×30, 17×39,
30-24, 11-17, 24-19, 17-22,
45-40, 39-44, 40-34, 22-28,
49×40, 28-33, 19-14, 9×20,
34-29, 33×24, 40-34 is remise!

No. 47.

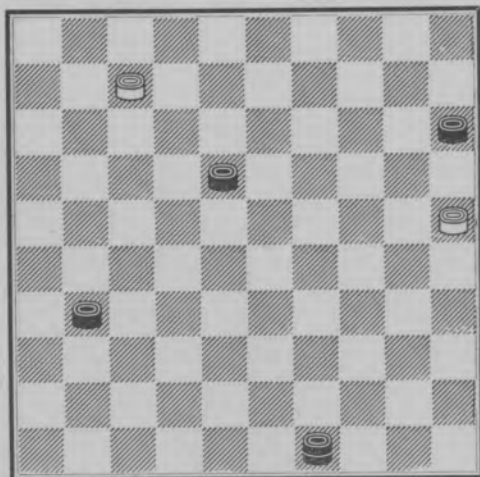
I. PRESBURG.

27-22, 19×49,
 33-15, 18×27,
 32×21, 16×27, —, 49×27,
 15-10, 49×32, 21×32 wint.
 10×37 gew.
 Remise zou zijn :
 27-21, 19×49, 32-27, 49×32,
 27×38, 16×27, 33-22, 23-29*
 22×31, 29-34, 31-48, 34-40,
 48-39, 40-45, 39-6, 13-19,
 6-50, 19-23, 38-32, 23-29,
 met remise.

No. 48.

Eindstand VOGEL.

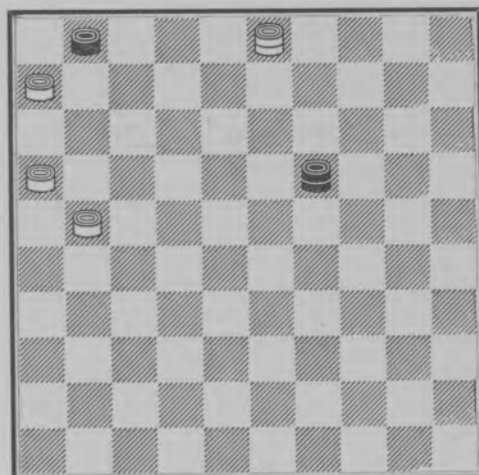

Zwart aan zet speelt als de beste
 49-40, waarna wit, met terzijdestel-
 ling van alle andere mogelijkheden als
 volgt remise bereikt:

7-2, 40-35, 2-11, 18-23,
 25-20, 15×24, 11-33, 23-29,
 33-22, 31-36, 22-18, 29-33,
 18-29 met remise I. Presburg.

No. 49.

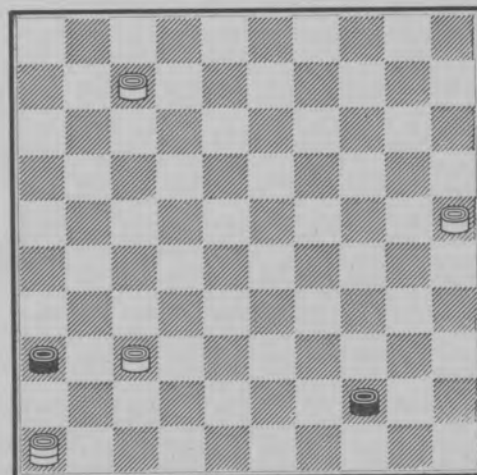
I. PRESBURG.

21-17, 19-23, 3-25, 23-29,
 25-43, 29-23, 16-11, 23-14,
 43-21, 14-23, 21-16, 23-5,
 17-12, 5-19, 11-7, 19-2,
 16-11, 2-19, 7-2, 19-14,
 11-16, 14-3, 2-8, 3-14,
 8-19, 14×7, 16×2 gewonnen.

No. 50.

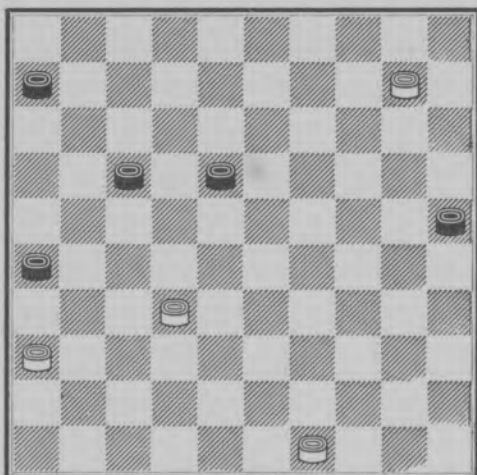
J. J. H. MERTENS.

7-1, 44-49, op 44-50 gaat 37 naar
 dam, 1-12, 49-38, op 49-27 volgt
 37-31, terwijl op 36-41 volgt 37-32
 enz., 12-34, en zwart moet de lijn
 16-49 verlaten en verliest.
 Bijv. op 36-41 weer door 37-32.

No. 51.

M. R. C. STAHLBERG.

J. H. VOS.

10-4, 18-23, 32-28, 23x32,
 4-10, 32-38, 10-15, 38-43,
 49x38, 25-30, 15-29y, 6-11x
 29-23, 17-22, 23-46, en zwart
 staat verloren.

x hier is 17-21 remise.

y hier zou 15-10 steeds de winst hebben gebracht! Bijv.:

15-10, 17-22, 10-46 en wit staat gewonnen. Op 22-27 volgt

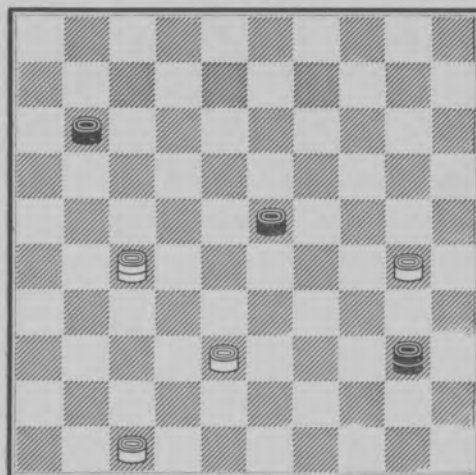
38-32, 36-31, 46x25

Er dreigt 36-31, 46x35 waartegen geen verweer is.

y op 15-10, 17-21, 10-19, 30-35,
 19-46 en weer staat zwart verloren.
 21-27, 38-32, 27x38, 36-31,
 26x37, 46x49, 6-11, 49-44,
 11-16, 44-49

No. 52.

Ir. P. SONIER.

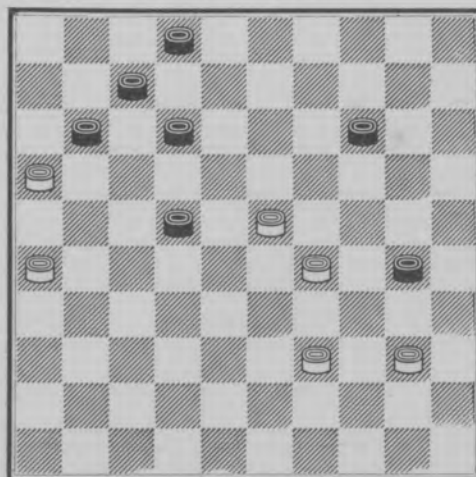

27-16, 11-17*, 16-7, 40-49,
 7x40, 49x42, 47x38, 17-21,
 38-32, 21-26, 32-27 gew.

De ondervarianten worden gaarne aan den lezer overgelaten.

No. 53.

C. H. BROEKKAMP.

J. NOOME Hzn.

Broekkamp speelde in 1908 30-35 en won.

In 1935 werd ontdekt, dat 30-35 niet mocht, omdat het tot een directe remise leidt door:

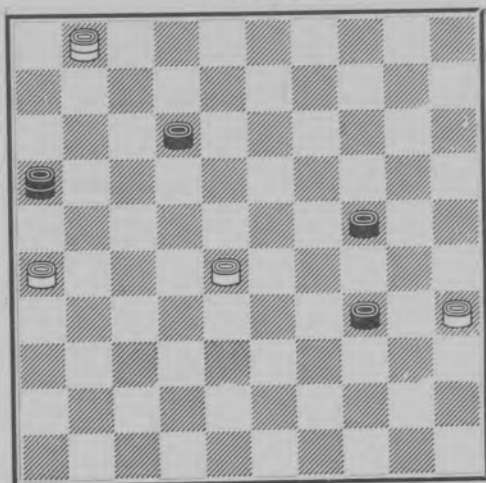
26-21, 35x24, 23-19, 14x23,
 of 24x13, 21-17, 12x21, 16x20.

Bij deze ontdekking kwam tevens vast te staan, dat zwart niettegenstaande zijn schijf voorsprong niet kan winnen.

No. 54.

DUMONT.

BIZOT.

Dumont speelde in 1909

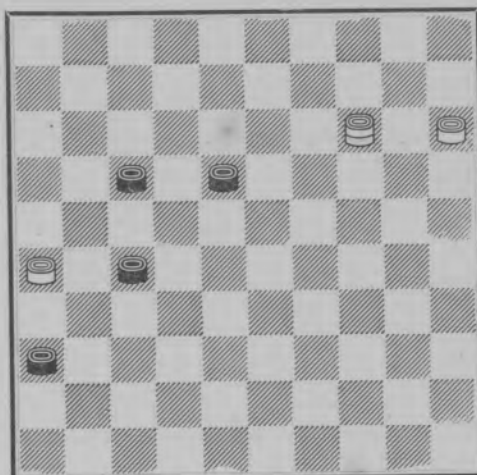
—, 24-30, 1×45, 16-11,
35×24, 11×15 remise.

In 1935 werd ontdekt, dat zwart had
kunnen winnen als volgt:

—, 12-17, 1×45, 24-29,
45×21, 16×19, 26-21, 19-8,
21-16, 8-2 gewonnen.

No. 56.

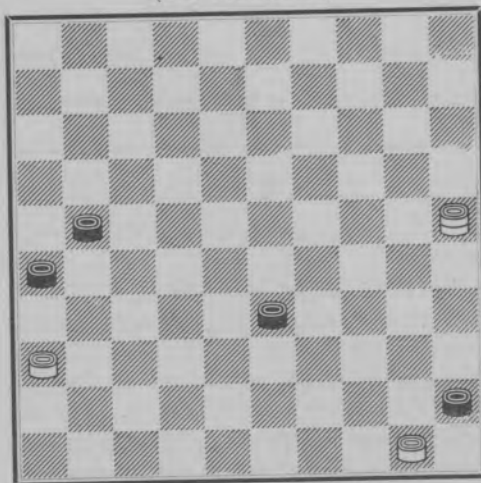
Ir. P. SONIER
(De Humorist).

26-21, 27-16x, 15-10, 18-23,
(anders wint wit door 10-5), 14×11!
16×7, 10-5 wint.
x 17×26 blijft hetzelfde.

No. 55.

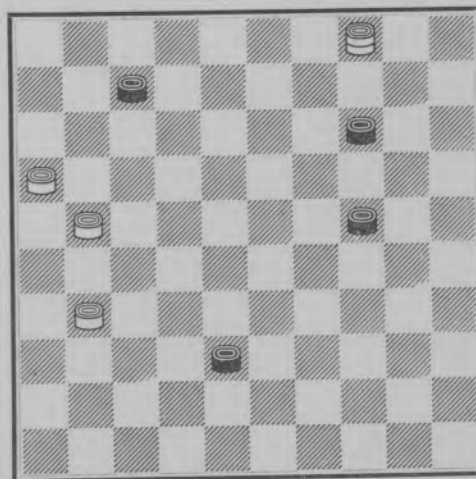
Ir. P. SONIER.
(De Humorist)

36-31, 26×37, 50-44 en zwart
staat in alle varianten verloren.

No. 57.

M. FABRE in de partij

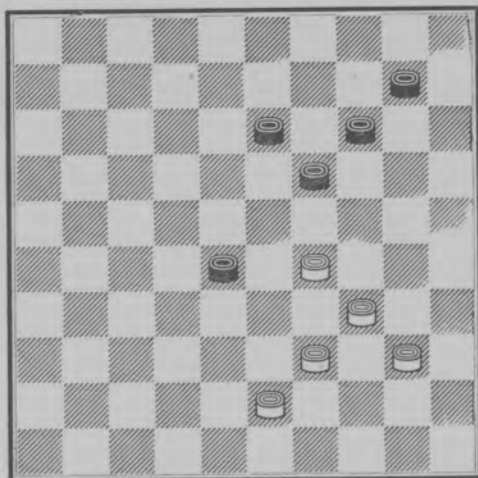

4-27, 38-42, 16-11, 7×16,
27-9, 16×36, 9×47 gew.

No. 62.

H. D. Probleem No. 2873.

I 43-38, 10-15, 38-33, 14-20,
 33x22, 19-24, 22-18, 24x35,
 18x9, 20-24, 9-3, 24-29,
 34x23, 35-40, 3-17, 40-45,
 17-50, 15-20, 23-19, 20-25,
 19-13, 25-30, 13-8, 30-34,
 8-3, 34-40, 3-26, 40-44,
 50x6, 45-50, 26-17, 50x11,
 6x50 gewonnen.

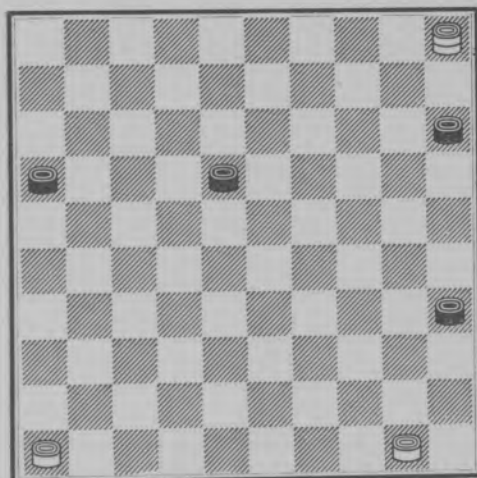
II 43-38, 10-15, 38-33, 15-20,
 33x22, 19-24, 39-33, 14-19,
 40-35, 20-25A 29x20, 25x14,
 33-29, 14-20, 34-30, 20-25,
 30-24, 19x30, 35x24, 13-19,
 24x13, 25-30, 29-24, 30x8,
 22-18 en wint.

A op 13-19 volgt 40-35.

- , 13-18, 22x13, 19x8,
 34-30, 8-12, 30x19, 12-17,
 19-13, 17-21, 13-9, 21-27,
 9-4, 27-32, 4-10,
 of 33-28, 35-30 en 4-13 en
 wint.

No. 63.

P. SCHAAF.

Zwart aan zet, wit wint.

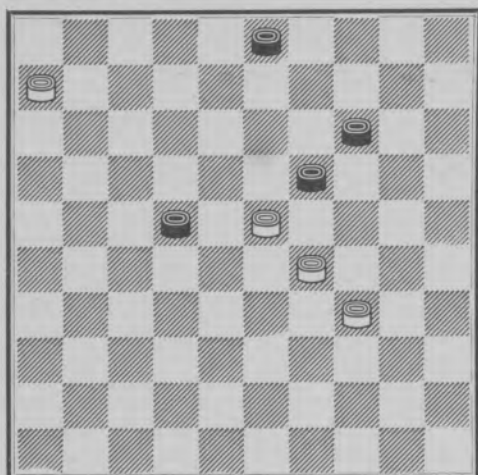
I. — , 18-22, 5-37, 15-20,
 50-45, 16-21, 37-32, 21-26,
 46-41, 26-31, 41-36, 31-37,
 32x41, 20-24, 41-47, 24-30,
 47-33, 22-27, 33-38, 30-34,
 38x21, 34-39, 21-16, 39-44,
 16-11, 44-50, 11-6 wint.

II. — , 35-40, 5-28, 40-45,
 28-33, 16-21, 33-29, 18-22,
 29-33, 22-27, 33-42, 15-20,
 42x15, 27-32, 15-42, 21-26,
 46-41

Er zijn nog tal van mogelijkheden,
 welke wij aan de lezers overlaten.

No. 64.

P. SCHAAF, No. 778 H. D.

6—1, 19×28, 1—6, 22—27,
6×39!, 27—32, 39—48, 3—8,
48—42, 8—12, 29—23, 12—17,
42—29!, 14—20, 29×15, 32—37,
15—47, 17—21, 23—19, 21—27,
19—14, 27—32, 14—10, 37—41,
47×36, 32—38, 36—27, 38—42,
27—38, 42×33, 34—29 enz. wint.

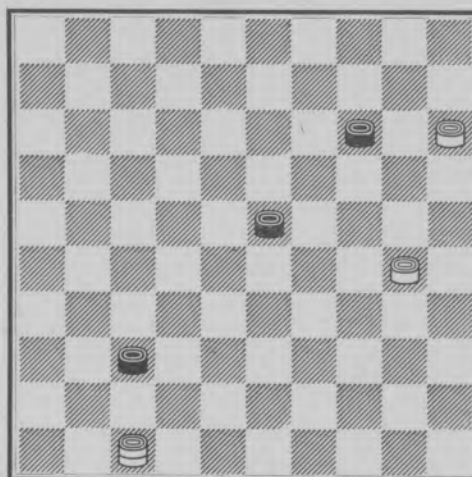
De andere varianten worden aan de lezers overgelaten.

Dit is een zeer moeilijk eindspel. Velen meenden de winst te kunnen vinden door

23—18, 22×13, 34—30, 3—9,
29—24, 19—23, 6—1, 23—28,
1—34 enz. Anderen meenden, dat dit eindspel niet te winnen is.

No. 65.

Ontleend aan eindspel P. SCHAAF,
No. 778 (Zie ook no. 27.)

I. 30—24, 14—19, 24×13, 23—29,
47×24, 37—41, 15—10, 41—47,
24—15, 47—41, 10—5, 41—47,
5—19 wint.

II. 30—24, 23—28, 24—20, 14×25,
15—10, 25—30, 10—5, 28—33,
47×35, 37—42, 5—37, 42×31,
35—19 wint.

III. 30—24, 23—28, 24—20, 14×25,
15—10, 28—33, 47×15, 37—41,
15—47, 41—46, 10—5 wint.

De ingewijde lezer heeft reeds begrepen, dat dit nieuwe eindspel in het juiste afspel van den heer Schaaf niet voorkomt. De ingewijde lezer heeft echter zelf ervaren, dat men met eindspelen ongemerkt van het eene in het andere geraakt. Dikwijls een onuitputtelijke bron van nieuwe mogelijkheden en op zich zelf staande eindspelen.

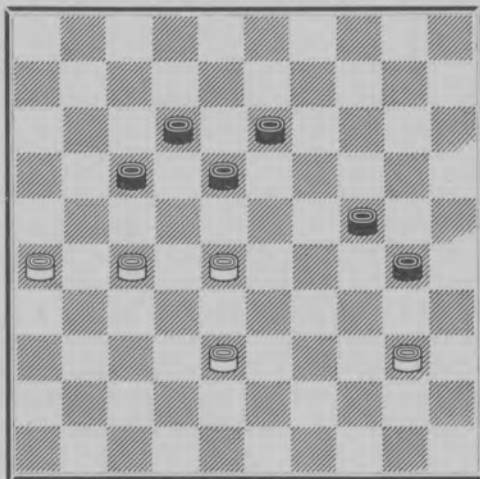
Het eindspel Keller—Dukel uit het kampioenschap van Nederland 1934 is één der eindspelen, die zeer algemeen de aandacht hebben getrokken. Dit komt natuurlijk, omdat dit eindspel over den titel besliste.

Wist Dukel in de partij niet meer dan remise te bereiken, de meest uitgebreide analyse, die voor het bord onmogelijk is te berekenen, toont aan, dat de stand na den 57sten zet niet meer was te winnen (het mag als zeker worden aangenomen, dat Dukel bij den 53sten zet had kunnen winnen) en bevat op eindspelgebied zooveel instructiefs, dat wij ons gelukkig achten, dit alles onder den titel Eindspel Keller—Dukel in dit boek te kunnen samenvatten.

Volledig overzicht van den eindstand
KELLER—DUKEL.

3de partij 1ste herkamp
kampioenschap van Nederland 1934.
No. 1.

Stand na den 57sten zet van wit.

Dit diagram geeft den stand weer, die bereikt werd in de 3de partij van den eersten herkamp om het K. v. N. 1934.

Zwart : B. Dukel.
Wit : R. C. Keller.

De algemeene verwachting was, dat zwart dezen stand had moeten winnen! De partij liep remise als volgt :

— , 13—19, 40—35, 30—34,
38—33, 18—23, 27—22, 23×32,
22×11, 34—39, 33×44, 32—37,
35—30, 24×35, 11—6 remise.

Het zou ook remise geworden zijn als volgt :

— , 13—19, 40—35!, 18—23?
38—33, 23×21, 33—29, 24×33,
25×13 gevolgd door 13—9 4—22 is
remise.

No. 2.

Tweede variant, gespeeld in de Dam-club D. O. S.

— , 24—29, 40—35, 29—34,
35×24, 34—39, 24—20, 39—44,
20—15, 44—49, 38—33, 49×16,
15—10, 16—27, 26—21, 27×16
of 17×26
10—4 is remise.

No. 3.

Derde variant van L. W. Turk, Noordwijk. Diens variant B zou b.v. tot winst leiden. Echter wordt deze variant in eigen eindspel tot remise herleid.

— , 30—35, 40—34, 13—19,
38—33, 24—30, 34×25, 35—40,
25—20, 19—24, 20×29, 40—44,
27—21, 44—49, 21—16, 49—35,
26—21, 17×26, 16—11, 12—17,
11×13, 35×8,

waarna de heer Turk aangaf, dat :
zwart 26 dam 8
wit 28 29, 33 voor zwart gewonnen is.

Het is echter remise b.v. als volgt :
28—22! 26—31, 22—18, 31—37,
29—23, 37—41, 23—19, 8×38,
18—12, 38—21, 12—7, 21—12,
7×18, 41—46, 18—13, 46—14,
13—8, remise.

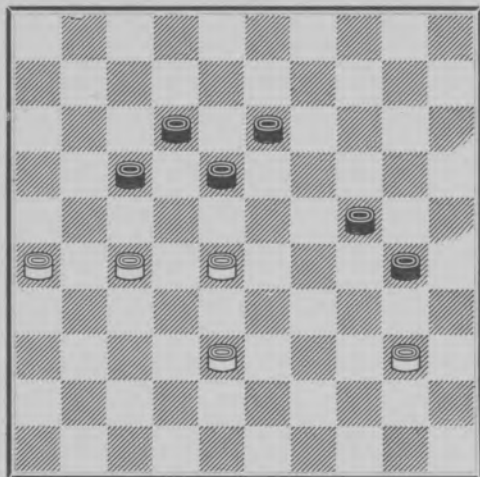
Het scheelde slechts één tempo !

Als pikante bijzonderheid vermelden wij, dat in het afspel van den heer Turk een zwakke zet voorkomt n.l. zw. 12—17. Speelt men hiervoor 18—22, dan wint zwart. Wij laten het aan de lezers over om deze variant in haar geheel nader te onderzoeken.

(Correctie van P. D. de Graaf.)

Het afspel, in de partij, zoowel in de variant van D. O. S. als in de afwikkeling van den heer Turk, is door uitwisseling van gedachten tusschen de heeren Keller en Groenteman ten slotte als volgt gecorrigeerd :

Stand na den 57sten zet van wit.

—, 24—29, 40—35, 30—34,
28—23, 17—22, 35—30! 22×31,
26×37, 34×25, 23×34 waarna
de stand is :

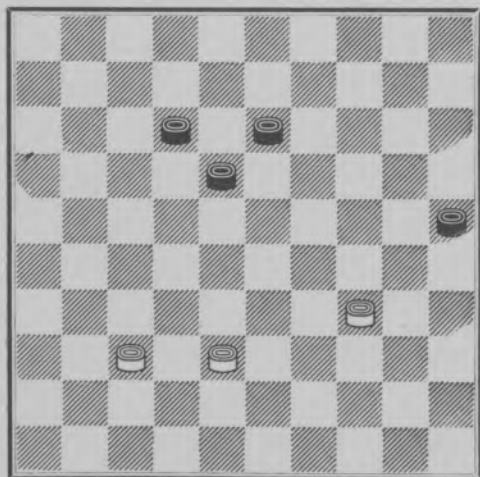
Zwart : 12, 13, 18, 25.

Wit 34, 37, 38.

Deze eindstand is het uitgangspunt van een diepgaand onderzoek geworden.

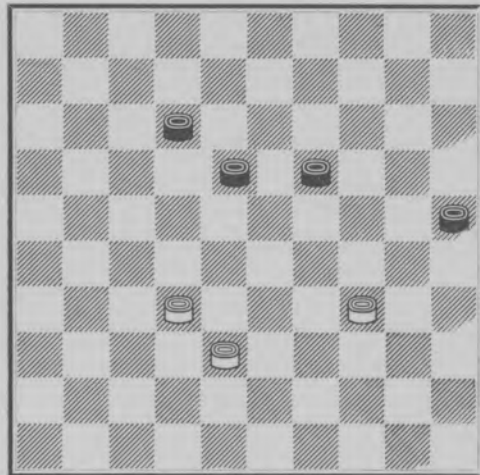
No. 4.

Stand na den 62sten zet van wit.

No. 5.

Stand na den 63sten zet van wit
37—32?

Ook 37—32 geeft verlies als volgt :

—, 12—17, 38—33, 17—21,
32—28, 21—26, 33—29, 26—31,
28—23, 19×28, 29—24, 18—23,
34—29, 23×34,

waarna van den 4 tegen 1 stand is afgestapt, omdat deze zonder verder onderzoek voor wit verloren is beschouwd.

Aldus blijkt dat in den stand :

12, 13, 18, 25

34, 37, 38 zwart door

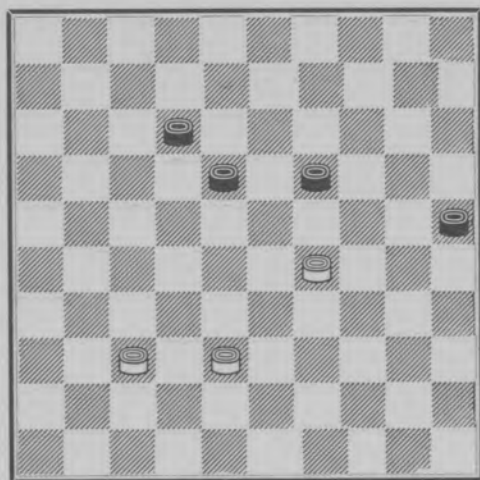
—, 13—19 bereikt, dat wit niet kan : 38—33, noch 34—29 en evenmin 37—32 dus 38—32 de eenige.

Tot zoover loopen de onderzoekingen die te Amsterdam en IJmuiden geheel onafhankelijk van elkaar werden gedaan geheel parallel.

Opgemerkt mag worden, dat de heeren Dukel en Groenteman en daarna de redactie van het Dammersweekblad zich buitengewoon voor dit eindspel hebben geïnteresseerd ! De varianten werden zoo talrijk, dat wij er toe overgegaan zijn alle te rubriceren om den draad niet te verliezen.

No. 6.

Stand na den 58sten zet van wit.

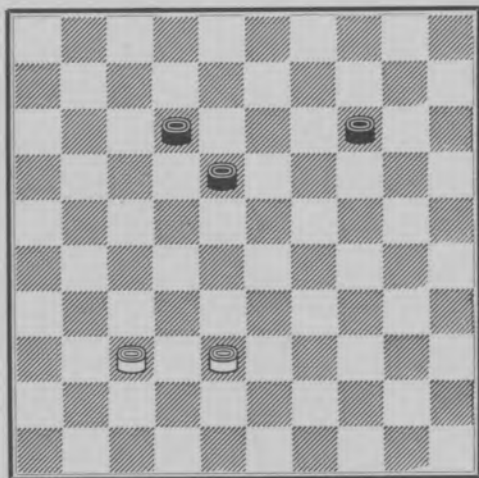
—, 19-24 wint. Niet 25-30,
29-24, 30-34, 24×22, 34-39!
22-18, 12×23, 38-33, 39×28,
37-31 is remise!!

Als zwart dam heeft staat wit op 12 en bereikt ook de damlijn!

No. 7.

Stand na den 59sten zet van zwart.

Zie eindspel no. 29 Dammersweekblad
1 Juni 1934.

Uit zw.: 12, 13, 18, 25

wit: 34, 37, 38

ontstaat door:

—, 13-19, 34-29, 19-24,
25-30 wint thans niet!

29×20, 25×14

bovenstaande stand: zie diagram.

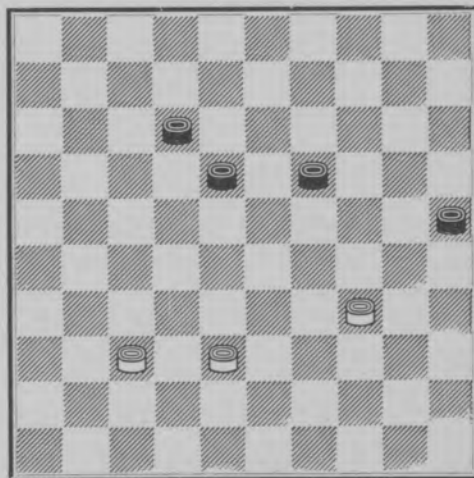
Wit staat verloren:

38-32, 14-19, 32-27, 19-23,
37-31, 23-28, 27-21, 28-33,
21-16A, 33-39, 16-11, 39-44,
11-6, 44-49, 31-26, 49-40,
6-1, 40-45, 1-6, 45-50,
6-1, 50-6, 26-21, 6-50,
21-16, 50-6, 16-11, 6×50,
A 31-26, 33-39, 21-17, 12×21,
26×17, 18-22, 17×28, 39-44,
wint.

Opmerking P. N. Faure.

No. 8.

Stand na den 62sten zet van zwart.

De zet die voor zwart algemeen als de sterkste geldt, is

—, 13-19,

Het bleek al spoedig, dat 38-33 thans verliest. Er volgt:

—, 19-24, 37-32, 12-17,
32-28a, 17-21, 28-22, 18×27,
34-29b, 27-32, 29×20, 25×14,
33-29, 14-19 gew.

a 32-27? 25-30! 34×25, 18-23,
en thans kan:

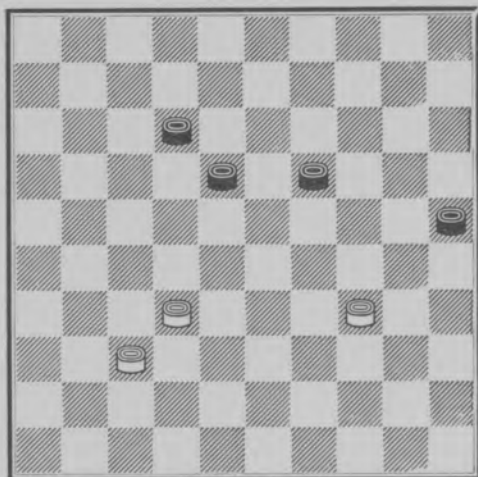
34-29 niet wegens

—, 18-23, 28×30, 25×23,
en wint.

b 33-28? 27-32! 28×37, 21-27,
wint!

No. 9.

Stand na den 63sten zet van wit
38—32!

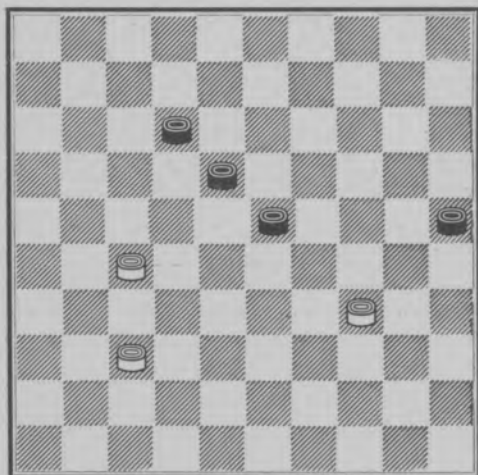

Na 38—32 brengt 19—23—29 geen
winst. Het gaat dan:

32—27 23—29 (hier 23—28—33 is rem)
34×23, 18×29, 27—21, 29—34,
21—16, 34—39 (hier is 12—17 ook rem)
16—11, 39—44, 11—6, 44—50,
37—32, 50—45, 32—28, 45—29 of?
28—22, 25—30 of? 22—18, 12×23,
6—1 remise.

No. 10.

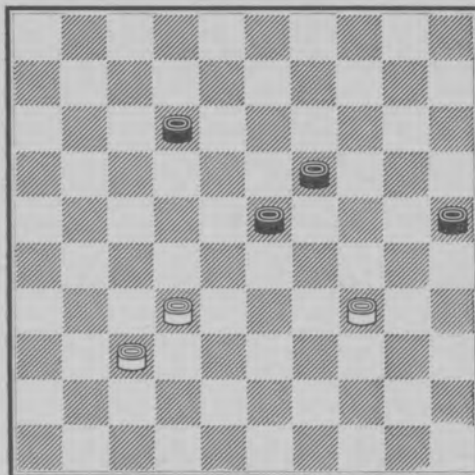
Stand na den 64sten zet van wit.

—, 23—28,
27—21, 28—33, 37—32, 18—23,
32—27, 23—28, 21—16, 33—38,
12—17 is rem.
16—11, 38—42, 11—6, 42—47,
remise.

No. 11.

Stand na den 65sten zet van zwart.

Mogelijkheid 2. IJmuider variant.

Uit den 4 tegen 3 stand is gevolgd:

13—19, 38—32,
waarna de Amsterdamsche variant
verder ging met
19—23 en 19—24

De z.g. IJmuider variant ging verder:

—, 18—23,

Wit bereikt als volgt remise (in de
langste variant)

32—27, 12—18, 27—21, 19—24,
21—17, 24—29, 34—30, 25×34,
17—11, 34—39, 11—7, 39—44,
7—2, 44—50, 2—16, 23—28,
37—31, 50—45, 31—26, 18—22,

dreigt 22—27

26—21, 28—32*,

hier kan zwart ook anders, maar dan
volgt eveneens remise.

16—11, 22—27, 11—39, 27×16,
39—43, 32—37, 43—38 en remise
volgt. Mooie variant.

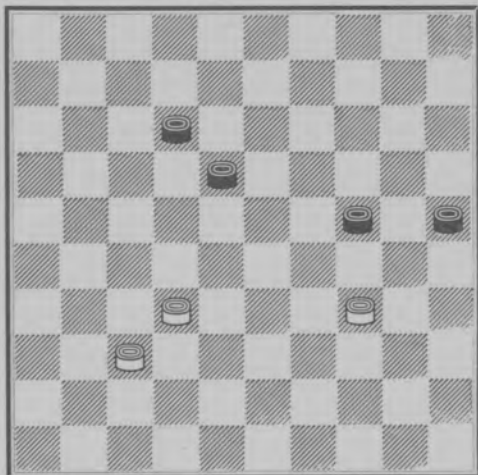
Ook 21—17 i. p. v. 16—11 is remise,
want op 22×11 slaat wit 16×15!

Slot is van P. N. Faure.

No. 12.

Stand na den 63sten zet van zwart.

Handelsblad variant.

Ook 19-24 wint niet.

Remise volgt ook door 32-28 maar vlotter door :

32-27, 24-30, 34-29, 30-35,

op 12-17 in diverse varianten.

27-22, 18x27, 29-23, 35-40,

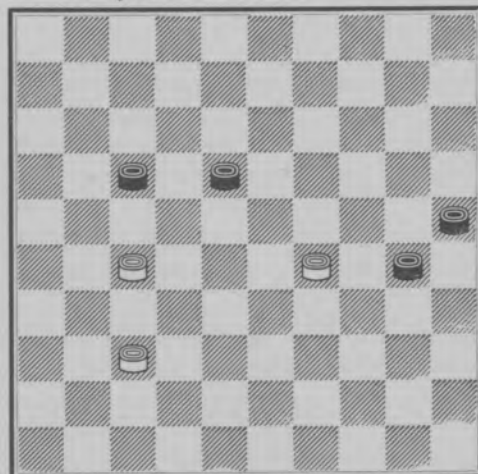
23-19, 40-44, 19-14, 44-50,

14-10 is remise.

No. 13.

Stand na den 65sten zet van zwart

12-17 i.p.v. 30-35

De langste variant van 12-17 i.p.v. 30-35

- , 12-17, 37-31, 30-35,

31-26, 35-40, 27-21, 17-22,

21-16, 40-44, 16-11, 44-50,

11-6, 25-30, 29-24, 30x19,

6-1, 19-23, 26-21, 22-27,

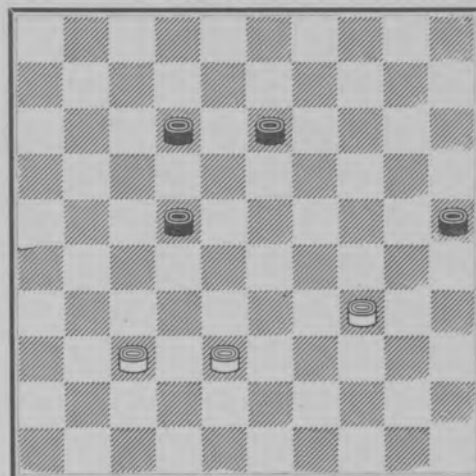
21x32, 50-11, 32-28, 11x50,

1-7 remise.

Slot van B. Dukel.

No. 14.

Stand na den 62sten zet van zwart
18-22!

Mogelijkheid 3.

Deze variant zou ik willen noemen de Antwerpsche variant, naar den heer Ch. Wouters te Antwerpen, die hiervan zeer veel werk heeft gemaakt.

In deze variant schuilt de aardigste remise uit het geheele eindspel. Deze remise is voor velen een struikelblok geweest. Men oordeele :

37-32! waarschijnlijk de eenige. Let wel, dat in de 13-19 variant de zet 38-32 de beste, om niet te zeggen de eenige was!

- , 13-19, 38-33, 19-24?

Hier is 12-17 de aangewezen zet!

33-29, 24x33, 34-30, 25x34,

32-28 is remise!!

Uit den stand :

Zw. : 12, 13, 18, 25 = 4

Wit : 34, 37, 38 = 3

volgt :

- , 18-22, 37-32, 13-19,

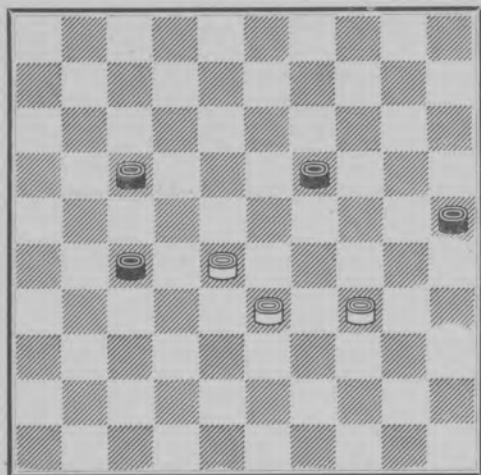
38-33, 12-17,

(omdat 19-24 remise is!)

32-28, 22-27, waarna de stand is:

No. 15.

Stand na den 65sten zet van zwart!

Van dezen stand is komen vast te staan dat 33-29 in alle varianten verliest door 27-32! enz.

Op 34-29 volgt een variant die op één tempo faalt!

—, 19-24, 29×20, 25×14, 28-23, 27-31 of 32 23-18, 31-37, 18-13 verliest op 14-19 gevolgd door 37-41 enz.
33-28, 37-41, 28-22, 17×28, 18-12, 41-47, 12-7*, 28-33, 7-1, 14-19

en zwart komt één tempo tekort om te winnen!

In dezen stand:

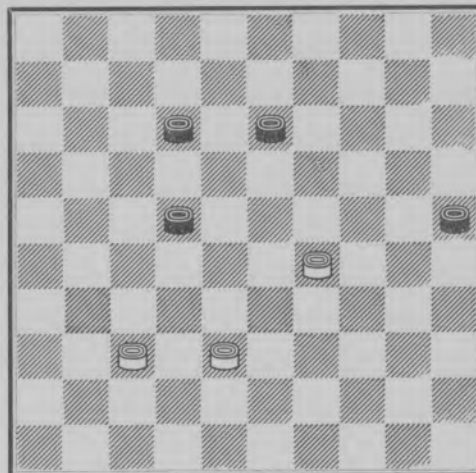
33-29?, 27-32, 28×37, 17-22, 29-23 of?
(op 37-32 volgt 19-24
29×20, 25×14, 34-29, 14-19,

Opgemerkt wordt dat 37-31 eveneens verliest: 37-31 19-24, 29×20, 25×14, 31-26, 22-27, 34-29 of 30 verliest.)

—, 19×28, 34-29, 25-30, 37-32, 28×37, 29-23, 22-28, 23×41 en verliest!

No. 16.

Stand na den 63sten zet van wit
34-29?

In dezen stand wint zwart, omdat wit niet kon 34-29. Variant V van Ch. Wouters, Antwerpen.

34-29? 22-27, 29-24, 12-18, 37-32, 27-31, 38-33, 31-36, 32-27, 36-41, 27-21, 41-46, sneller is 41-47. Opm. P. N. Faure. 21-16*, 46-23, 33-28*, 23×32, 16-11, 32-23, 11-7, 18-22, zwart wint.

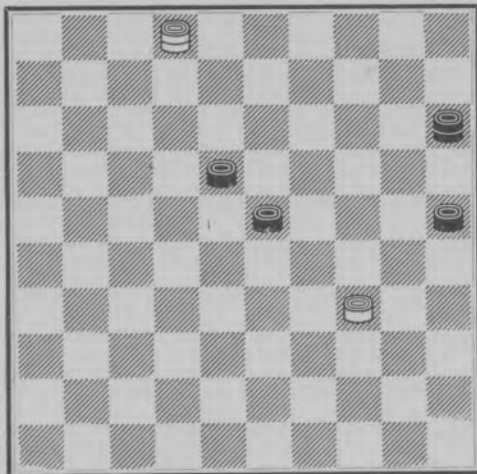
Zw.: 12, 13, 18, 25

Wit: 34, 37, 38

—, 18-22, 37-32, 13-19, 38-33, 19-23, 33-29, 12-18, 29-24, 22-28, 32-27, 28-33, 27-21, 33-38, 21-16,

(voor 34-30 zie men de variant Ch. Wouters, welke verderop volgt) 38-42, 16-11, 42-47, 11-7, 47×15, 7-2,

No. 17.

Stand :

Zw. : 18, 23, 25 dam 15

Wit : 34 dam 2

Deze stand is bereikt door A. Jacobs in H. D. Geheel onafhankelijk van elkaar bereikte ook Ch. Wouters te Antwerpen dezen stand.

Men kan zeggen deze stand is remise ; men kan evenzeer zeggen, deze stand is gewonnen voor zwart. Men mag hiervan een uitwerking verlangen. Deze leidt tot remise in diverse varianten en evenzeer tot winst, alleen is hierbij het onderscheid te maken, dat winst voor zwart alleen maar mogelijk is bij zwak spel van wit. Conclusie is dus : remise bij analyse.

Indien 18—22 kan wit diverse voortzettingen kiezen b.v. 2—16, 2—8 en 2—35

op

2—16, 15—10, 16—38, 10—19, 38—43, 23—28, 34—29, 19—2, waarna zoowel 43—48 als 43—49 en 43—39 tot verlies leidt (Chr. Wouters en P. D. de Graaf)

43—16, 25—30A, 29—23, 28×19A 16—32 enz. is rem.

A speelt de dam op 8, 13, 19 of 30 dan 16—2

A op 2—35, 16—49 en als de zwarte dam speelt steeds 49—35 (slot van R. C. Keller).

Aardig is de variant 43—39.

Stand :

Zw. : 22, 25, 28 dam 2

Wit : 29 dam 43

43—39, 2—30 ! 39—48, omdat

39—50 verliest op 30—39 enz.

—, 28—33, 29×38, 30—34,

48×30, 25×34, 38—33, 22—27,

33—28, 27—32, 28×37, 34—39,

en zw. wint ! (Opm. P. D. de Graaf).

Zw. : 18, 23, 25 dam 15

Wit : 34 dam 2.

Remise Wouters :

I —, 18—22, 2—8, 15—33,
8—26, 22—28, 26—48, 33—24,
34—30, 24×35, 48—34 remise

II —, 18—22, 2—35, 15—38,
35—8, 22—27, 8—26, 23—28,
26—17, 28—32,

Indien

26—37, 28—33 of ? 34—29, 33×24,
37—32 rem.!

17—12, 38—24,

34—30, 24×35, 12—18, rem.

III Op de volgende wijze bereikt wit een stelling waarin zwart niet meer zetten kan zonder remise te moeten toelaten :

—, 18—22, 2—35, 15—10A
35—40, 23—28B, 40—45, 10—19,
45—50, 19—30, 50—39, 30—35,
39—50, 35—2 34—29 rem.

A op 23—28 volgt 35—13

B op 22—27 of 28 volgt 40—45.

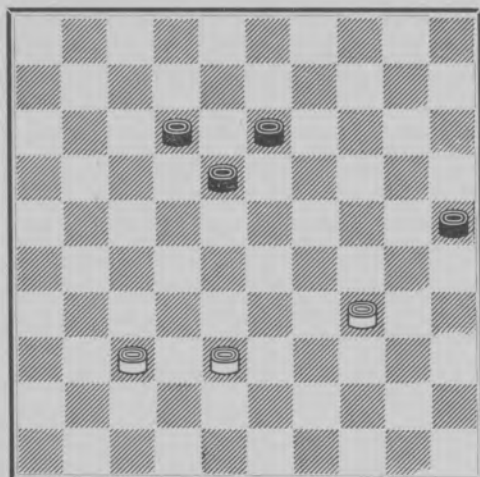
er dreigt 34—30.

IV —, 18—22, 2—35, 15—20,
35—40, 20—24, 40—45, 23—28*
45—50, 24—30, 50—39! 30—24,
39—50, 24—30, 50—39! 30—24,
39—50 en zw. kan niet winnen,

maar moet remise toelaten wegens niet te verhinderen herhaling van zetten!

No. 18.

Stand na den 62sten zet van wit.

WAT BRACHT DE MATCH RAICHENBACH—KELLER IN 1938 ?

Wij willen het hoofdstuk EIND-SPELEN besluiten met een zeer beknopte uiteenzetting van hetgeen er onder ons dammers leeft, op het moment, dat de match Raichenbach—Keller om het wereldkampioenschap 1938, gespeeld wordt. Wij schrijven dit terwijl de match nog niet is geëindigd en constateeren dan, dat Publiek en Pers in dit geval den nadruk legt op het monotone verloop van deze match (monotoon voor het groote publiek en voor hen die het geleverde spel niet weten te waardeeren; niet monotoon voor hen die het spel op den voet volgen en vol bewondering geraken voor het foutlooze spel der kampioenen en de weergalooze verdedigingstactiek van den wereldkampioen Raichenbach). Publiek en Pers telt de winst alleen en constateert het groote aantal remises, niettegenstaande in veel partijen één der spelers tot ver in het eindspel belangrijk voordeel had.

Zie hier de feiten en zie hier de verklaring, dat juist thans en tevens niet voor de eerste keer de roepstem klinkt tot verandering van het spelreglement.

Eenerzijds wenscht men het Hoogland-Systeem, omdat dit méér eindspelen met dammen zou brengen, dammen die elkaar horizontaal en verticaal kunnen slaan en waarbij één dam verliest tegen twee dammen (dit laatste op de theoretische uitzonderingen na).

Anderzijds wenscht men het Damme-systeem, omdat dit een puntentoeckenning is, welke gebaseerd is op den bereikten eindstand. Het is duidelijk, dat hier voor een volledige winst een grotere waardeering is vastgesteld dan bij het huidige reglement, om de gelegenheid te kunnen openen voor een tuschenwaardeering (laten wij zeggen een eindspel van drie dammen tegen één dam, welke eindstand in ons spel in het algemeen op remise uitloopt), om te eindigen met een eindstand, waarin beide partijen volmaakt gelijk staan.

Het mag gezegd worden, dat zoowel het Hoogland-systeem, als het Damme-systeem reeds jaren geleden naar voren zijn gebracht, zonder tot een algemeene erkenning te komen.

Tegen het Hoogland-systeem wordt aangevoerd, dat dit een totaal ander spel zou brengen, waarbij eenerzijds ongekende mogelijkheden naar voren komen, maar anderzijds veel van het ons bekende en het door ons gewaardeerde verloren zou gaan.

Voor zoover ons bekend zijn er tegen het Damme-systeem geen bepaalde bezwaren naar voren gebracht. Het moet wellicht op traditie berusten, dat dit nooit in de practijk in toepassing is gebracht, al zijn er eenige streken in ons land aan te wijzen, waar men volgens dit systeem werkt.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt, dat het Hoogland-systeem, naast het ons bekende wordt beoefend en dat de heeren H. Hoogland en J. B. de Haas een nieuwe poging hebben ondernomen om hun ideeën ingang te doen vinden, door het uitgeven van een blaadje, getiteld „De Damwereld”. Onder al deze omstandigheden doet de vraag zich voor of de alarmklok, die thans geluid wordt, zal bewerken, dat er bij volgende matches onder andere dan de ons bekende voorwaarden zal worden gespeeld.

Aan de jeugd is de toekomst! En hoewel wij de jeugd niet geroepen achten dit vraagstuk op te lossen, staat het wel vast, dat de jeugd (dat zijn de lezers van ons boek), meer dan ooit te voren onder den invloed kan komen van het z.g. Remise-vraagstuk.

Aangenomen mag worden, dat bij elke reglementswijziging de sterkste speler zal winnen. Er zal meer wisselvalligheid in komen, de spanning kan toenemen, maar tevens mag o.i. de vraag gesteld worden of eenige reglementswijziging niet zal kunnen leiden tot vervlakking van het spel. Nemen wij bovendien het volgende in aanmerking:

Bij elke match speelt de toegemeten denktijd een belangrijke rol. Wie hier het best mee uitkomt maakt de beste kans!

Bij elke match speelt de persoonlijke aanleg een evengroote rol als de klok. Het temperament der spelers komt in het spel tot uiting. Mogelijk is: Roman-tiek en: Nuchtere zakelijkheid!

VIJFDE AFDEELING

F I N E S S E S

Een partij hoe mooi en hoe sterk ook gespeeld, is niet gewonnen als wij in de „afwerking” falen. Wij bedoelen hiermede, dat de winst, indien aanwezig, niet behaald wordt door te zeggen: Wij staan gewonnen!

Onze tegenspelers kunnen wel zeggen: „Wij staan verloren en wij geven de partij op”. Dit komt voor, maar het komt ook voor, dat wij er voor moeten vechten!! Als wij er dus voor staan om den „gewonnen stand” tot winst te brengen, moeten wij dus tot het laatst bewijzen, dat wij den stand weten te winnen. Ook hierin ligt een zeer groote moeilijkheid van ons spel, een moeilijkheid die velen te groot is.

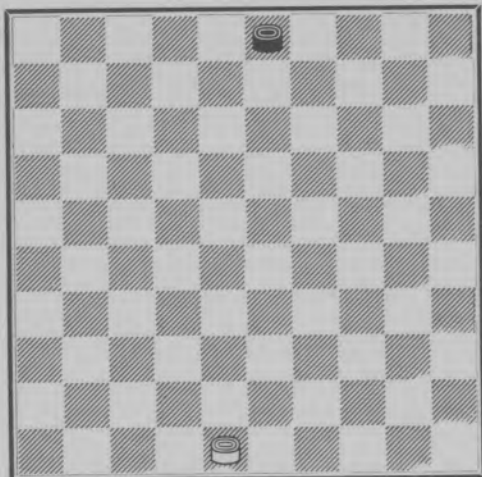
Remmende invloeden zijn bijv. verwisselingen van zetten, die oogenschijnlijk ongevaarlijk zijn, maar in de practijk er dikwijls toe leiden, dat de winst voor onze oogen wegsmelt. Wij maken ons zelf wijs, dat de winst niet aanwezig was, maar ervaren maar al te vaak, dat wij den beslissenden zet verzuimd hebben. Wij ervaren eveneens, dat wij den beslissenden zet (het winnende tempo) niet hadden en moeten met remise genoegen nemen waar wij de winst reeds meenden te bezitten.

Het zal ons allemaal duidelijk zijn, dat deze inzichten de kern van ons spel raken, want waar ligt de kleine zwakheid, die ons de winst doet verzuimen? Ligt deze zwakheid in een ressource van de tegenpartij of ligt deze aan ons zelf en zoo ja, in het laatste stadium van het eindspel, iets meer terug of nog verder terug, tot zelfs zoover terug, dat wij de fout in de opening zouden moeten terugvinden?

Het is moeilijk op deze vraag een afdoend antwoord te geven.

Vast staat, dat wij in het laatste stadium van het eindspel meermalen tekort schieten. Evenzeer zijn er tal van gevallen, waarin de winst kwam. resp. de remise, door een finesse, welke ons met het resultaat der gespeelde partij volledig doet instemmen, zelfs bij verlies der partij!

No. 1.

Wie aan zet is wint.

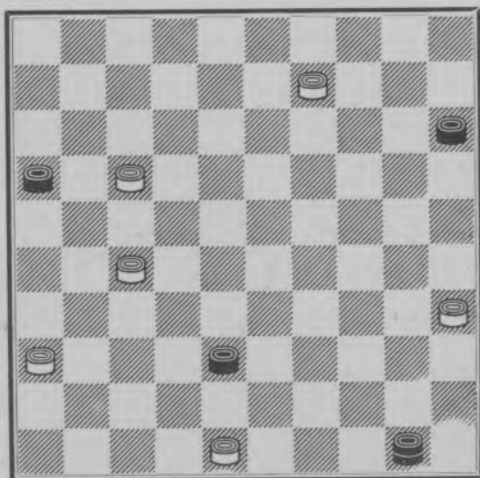
Begint wit dan verliest zwart op tempo of door oppositie.

Wij kunnen de schijven ook op andere velden neerzetten bijv. 1 en 50, 2 en 49, 4 en 47 en 5 en 46.

Wij geven in overweging het resultaat na te gaan.

No. 2.

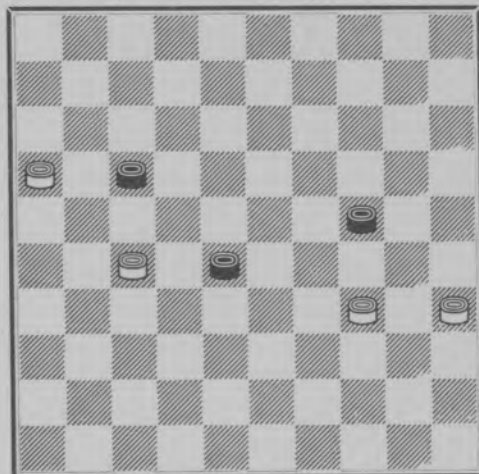
Eenvoudig voorbeeld van verlies op tempo.

9-3, 50×6, 3-17, 6×31,
36×27, 15-20, 35-30, 20-25,
30-24 en 3 zwarte schijven kunnen
niet meer zetten.

No. 3.

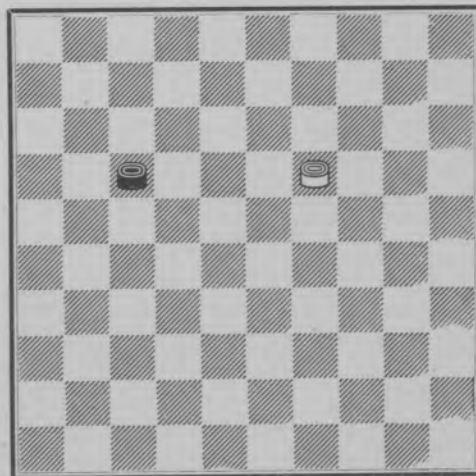
Analyse van partij
VOS

SPRINGER.

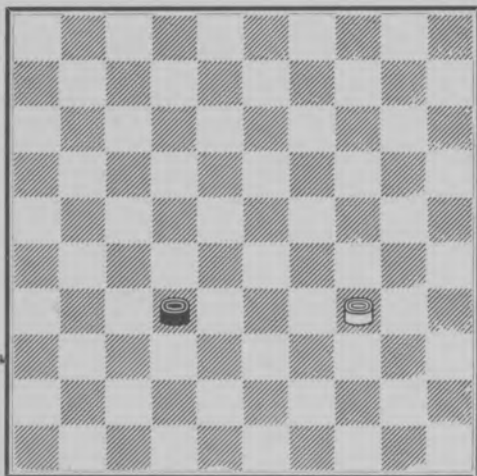
27-22 17-21? 16×27, 28×17,
34-30, 24-29, 30-24, 29×20,
35-30, 20-25, 30-24,
wit gewonnen.

No. 4.

Indien wit aan zet is, wint hij.
Indien zwart aan zet, is het remise.

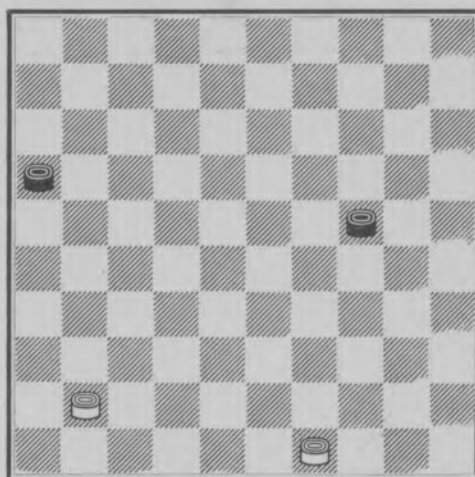
No. 5.

Indien zwart aan zet is, wint hij.
Indien wit aan zet, is het remise.

No. 7.

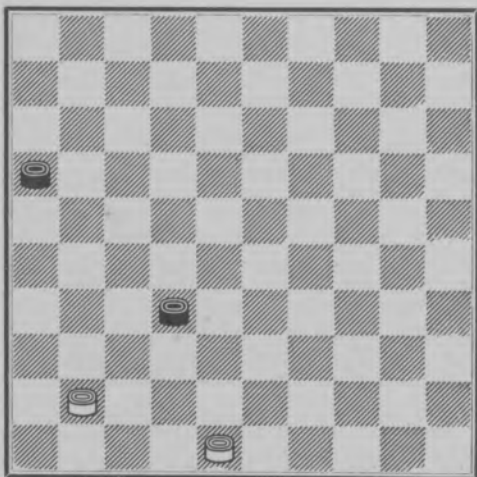
Zwart aan zet :

Remise door 16—21 enz.

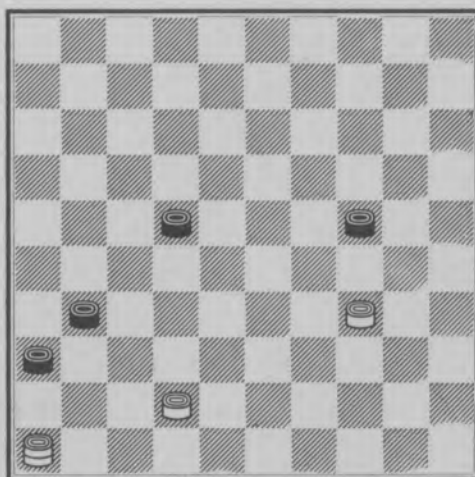
No. 6.

L. VOS, Antwerpen.

48—42*, 16—21, 41—36, 32—37,
42×31, 21—26 is remise.

No. 8.

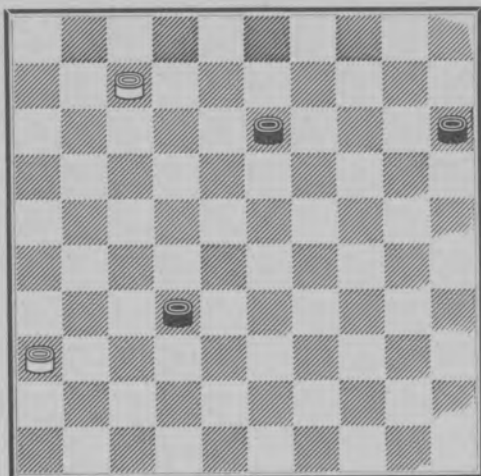

Belangrijk remise-principe. Zwart aan
zet maakt remise door
—, 24—29, 34×23, 22—28,
23×32, 31—37

No. 9.

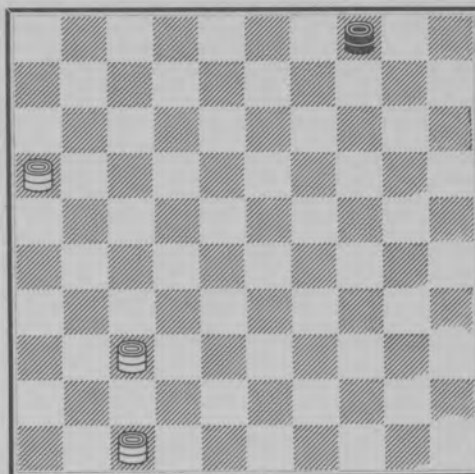
J. WIJNBERGEN, Deventer.

7-2 13-18, 2-16, 32-37,
16-7, 18-22, 7-23, 37-42,
23-37, 42x31, 36x18 wint.

No. 11.

Klassieke Finesse.

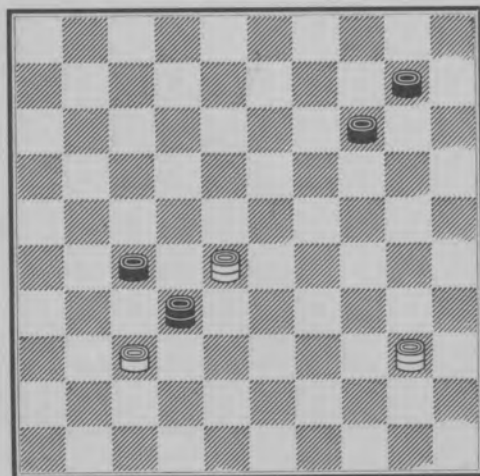
16-38, 4-36 of?, 38-15, 36-18,
37-31, 18x36, 15-4 gewonnen.
Deze opsluiting komt veelvuldig (ook
op andere velden van het bord) voor.

In het gegeven voorbeeld wint wit
ook door

47-36, 4-15, 37-10, 15x4,
16-27, 4x31, 36x4, ook deze
winst komt veelvuldig voor.

No. 10.

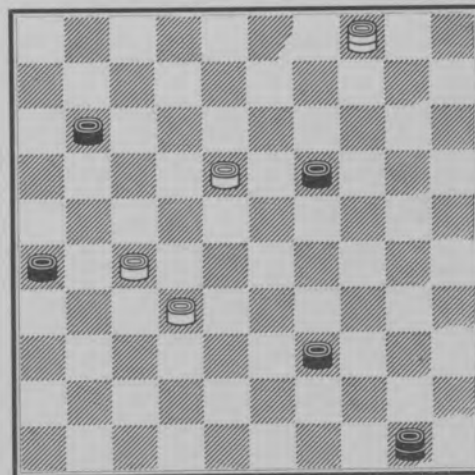
E. BOISSINOT.

28-19, 32x46, 40-23, 27-32,
23x37, 14x23, 37x5 gewonnen.

No. 12.

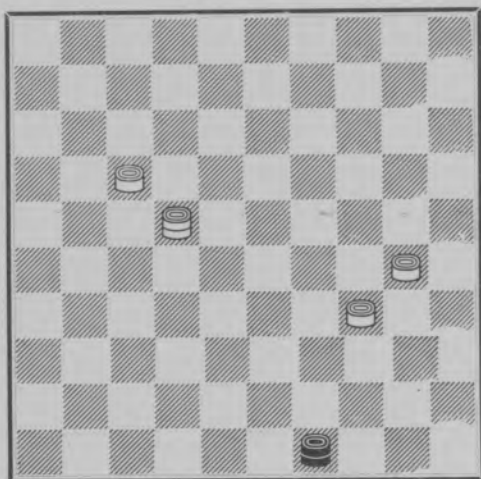
Uit de partij.

* In dezen stand heeft zwart voordeel.
Wit bereikt echter eenvoudig remise
door:
27-21, 26x17, 18-12, 17x8,
gevolgd door 4-13!

No. 13.

J. W. VAN DARTELEN.

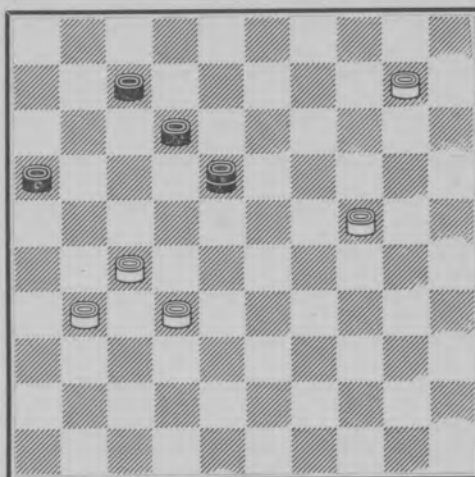

CHR. F. VISSE.

— , 49—35, 30—25, 35—30,
 22—39, 30—8, 39—22, 8×26,
 22—31, 26×30, 25×34,

No. 15.

DE JONGH.

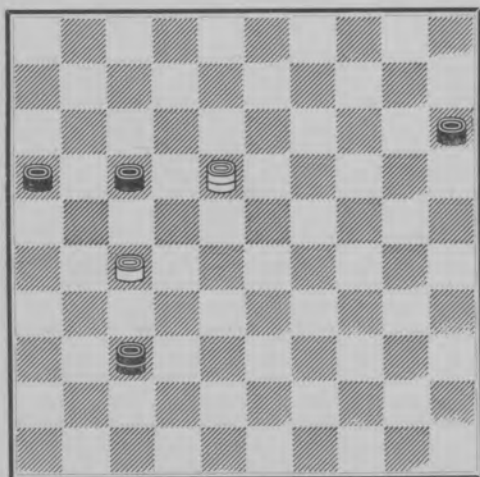

FABRE.

— , 18—23? 31—26 en zwart
 staat verloren.

No. 14.

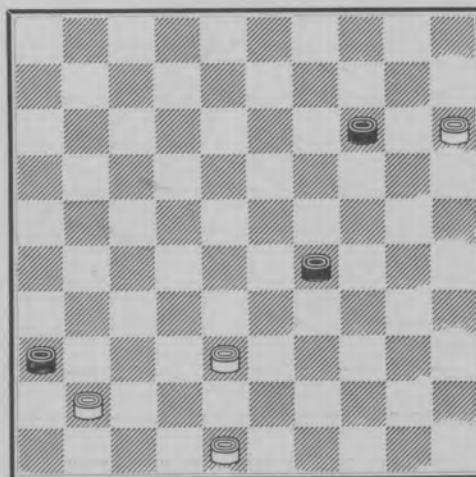
G. L. GORTMANS.

— , 17—21, en in plaats van
 27—22, 18—40, 21×32, 40—49,
 37—41, 49×27, 41—36, 27—4*,
 16—21.

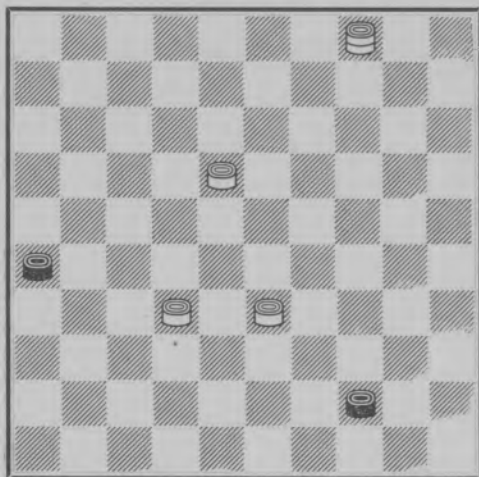
No. 16.

M. FABRE.

38—33, 29×38, 41—37, 38—42,
 37—31 wint.

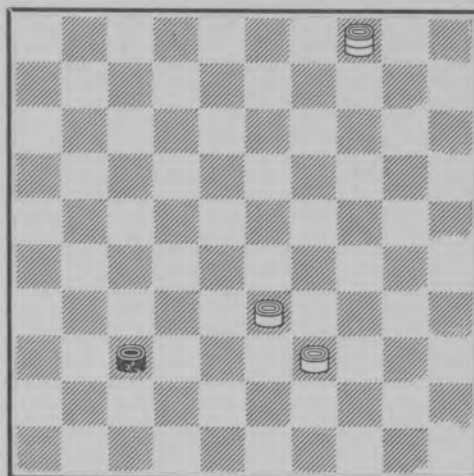
No. 17.

33-29! Hierna staat zwart verloren.

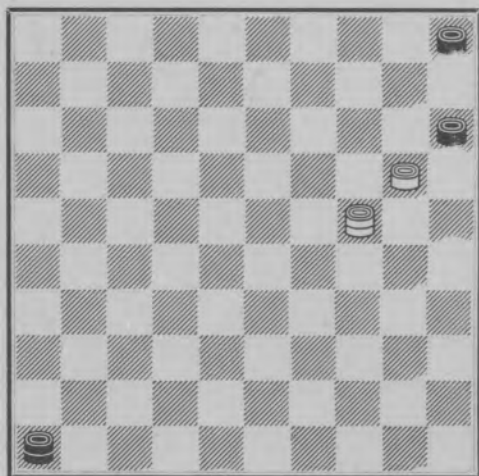
No. 19.

In de partij I. PRESBURG.

4-15, 37-42, 15-20 wint.

No. 18.

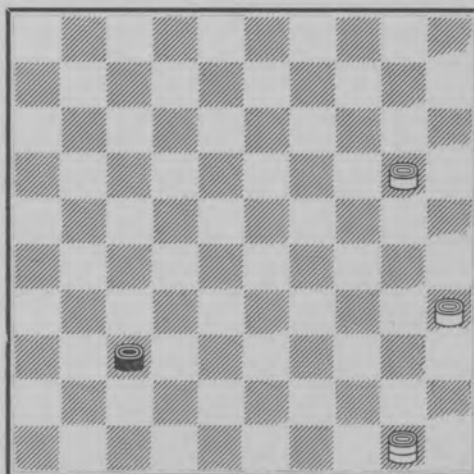
Zwart aan zet is verloren.

No. 20.

Ontleend aan Eindspel 311

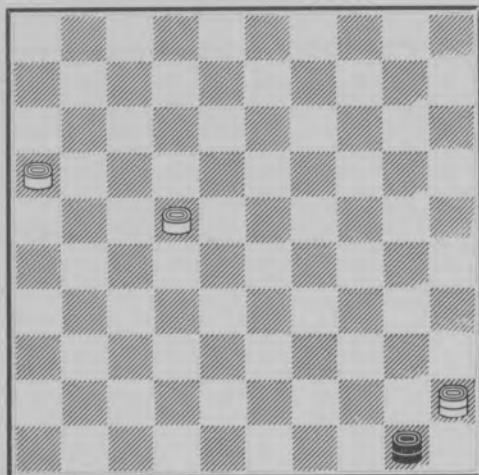
(Het Damspel).

F. RAMAN.

35-30, 37-41a, 50-28, 41-47,
 30-24, 47-36, 28-41, 36×47,
 20-15, 47×20, 15×24 gewonnen.
 a — , 37-42, 50-28, 42-48.
 28-14, 48×25, 14-3, 25×14.
 3×25 gewonnen.

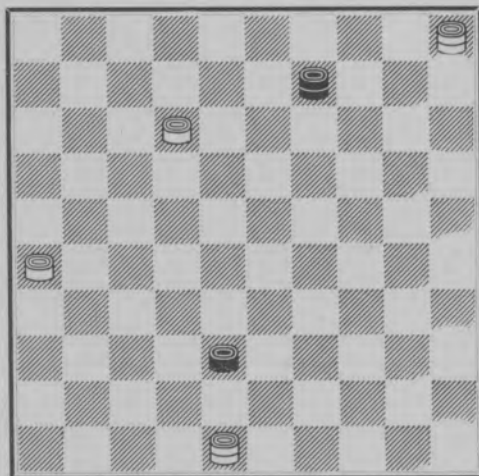
No. 21.

22-18, 50-28, 16-11, 28×6,
45-50, 6-1, 50-45 verloren.

No. 22.

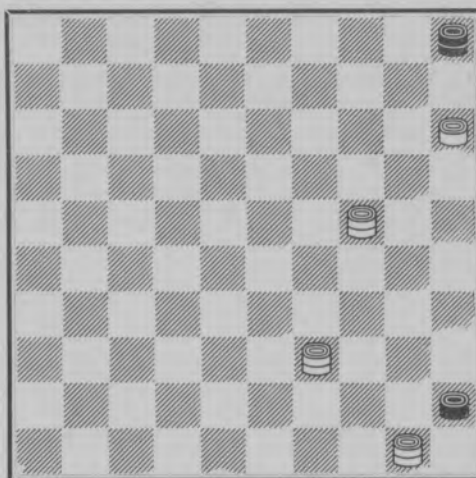
H. BROGT Den Haag.

12-7, 9-25, 7-2, 38-43,
48×39, 25×43, 2-16 wint.

No. 23.

I. PRESBURG.

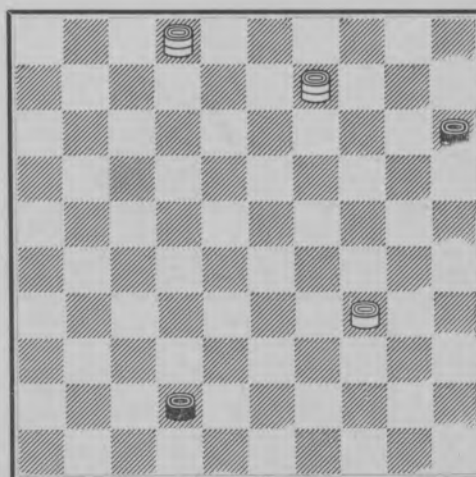

Zwart staat verloren.

- 5-46, 24-38, 46-5,
38-49, 5-46, 39-34, 46-5,
zwart kan niet losstaan, 15-10 en
wint.

No. 24.

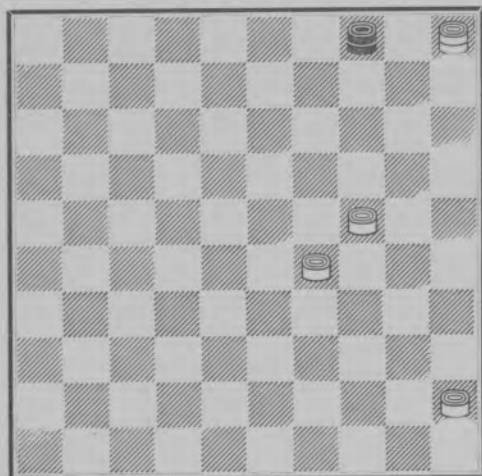
D. BOSMA.

9-13, 15-20 of ?, 13-31 en zwart
staat verloren.
op 42-47 volgt 34-29, op 42-48
volgt 31-13.

No. 25.

H. HOOGLAND.

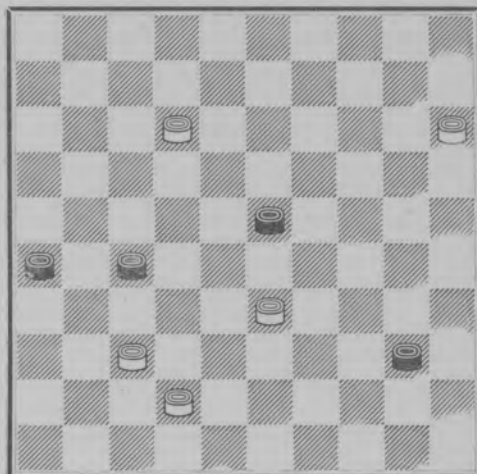

zwart aan zet.

—, 4-13, 5-19, 13-18,
19-37, 18×34, 37-48, 34-25,
45-40 en wint.

No. 27.

J. DRUYF Sr.

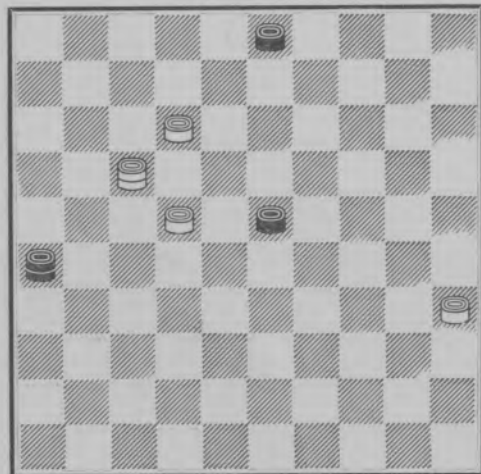

RUSTENBURG.

12-8, 40-44, 8-2, 44-49,
2-16, 23-29, 33×24, 49-35,
16×32, 35×13, 15-10, 13-24,
42-38, 24×31, 10-4 wint

No. 26.

A. J. P. v. d. VELDE.

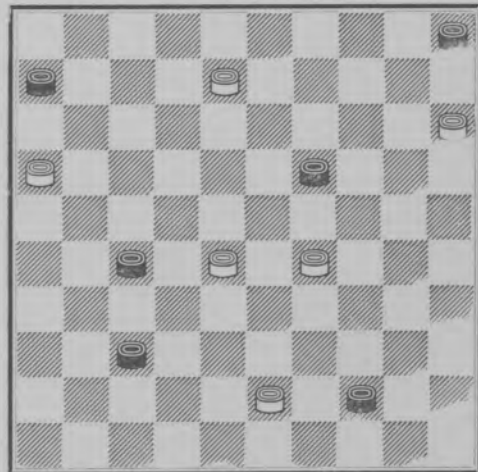

O. J. B. v. d. SLEEN.

17-11, 26×8, 22-18, 23×12,
11-2 en zwart staat verloren.

Zoo wij ons niet vergissen, is deze afwikkeling kort na de publicatie in Het Damspel (15 Nov. '36) door heeren problemisten overgenomen als motief. In de motieven revue van de Humorist staat dit afspel (motief) geregistreerd tjn v. d. Sleen.

No. 28.

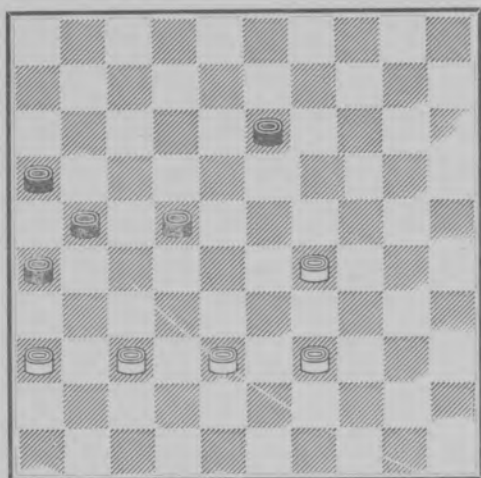

15-10, 5×14, 29-24, 19×30,
28-22, 27×18, 43-39, 44×33,
16-11, 6×17, 8-3 en wint in
alle varianten. De stukken zijn niet te
dekken.

Deze demonstratie van oppermacht van een dam komt nog wel eens voor in problemen.

No. 29.

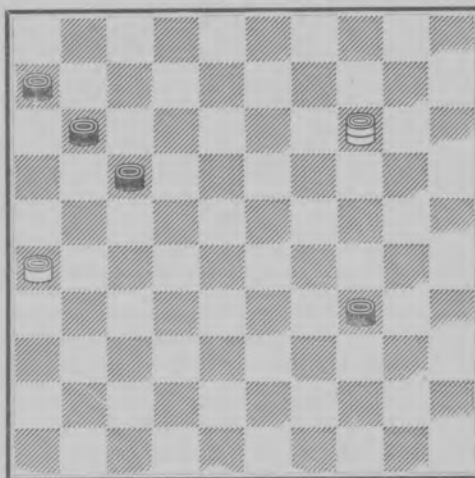
Offer en tegenoffer.

29-23, 22-27, 23-18, 13×22,
 39-33 en wit staat gewonnen.
 Echter :
 29-23, 13-18, 23×12, 22-27,
 37-32, 26-31 is remise.

No. 31.

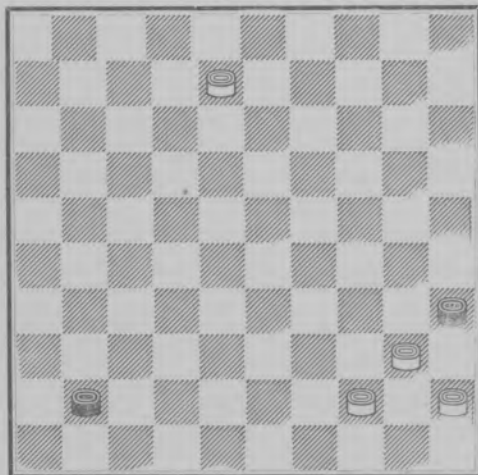
I. PRESBURG.

14-23, 34-39, 23-32, 11-16,
 32-49, 6-11, 49-38, 39-44,
 26-21, 17×26, 38-33 remise.

No. 30.

Opsluitingsfinesse.

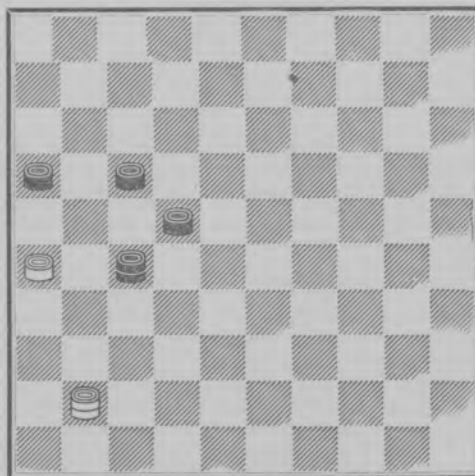

Zwart aan zet.
 —, 41-46, 8-3, 46-28,
 3-21, 28×50, 21-43, 35×44,
 43-49 en zwart staat verloren. Deze
 finesse komt in diverse vormen voor,
 speciaal in de problematiek.

No. 32.

De Constantenaar Sept. 1938.

A. HAGENAARS.

—, 27-36, 41-32, 36-31,
 26×37, 17-21 en wit staat verloren!

LITERATUUROPGAVE

PRIJSCOURANT VAN BONDSUITGAVEN VAN DEN NEDERLANDSCHEN DAMBOND

Administrateur : J. W. van Dartelen, Koediefslaan 42, Heemstede.

Postrekening Nr. 64007.

A. Abonnementen op „Het Damspel” kunnen op den eersten van elke maand ingaan.

De abonnementsprijs bedraagt voor het binnenland f 1.20 per halfjaar ; voor het buitenland (uitsluitend jaarabonnementen) f 3.— per jaar, alles bij vooruitbetaling.

B. Reglementen voor het damspel, bevattende de officiële spelregels, per stuk f 0.10.

C. Boeken :

Jubileum-nummers „Het Damspel” (9 April 1936) 25-jarig bestaan N.D.B., in kunstdruk : per stuk f 0.25.

		Porto
132 Partijen Wereldkampioenschap Amsterdam 1928, p. st.	f 0.75	
Damstudies en Analyses door Springer en de Jongh, p, deeltje	f 1.50	f 0.08
per drie deeltjes compleet	f 2.90	f 0.15
Zwart-Wit door A. K. W. Damme	f 1.25	f 0.08
Voor het dambord met de Haas en Battefeld, 2de geheel gewijzigde druk, door A. K. W. Damme	f 1.50	f 0.08
Het Damspel, door de Haas en Battefeld, 2de geheel gewijzigde druk door A. K. W. Damme	f 1.50	f 0.08
Hoe ik wereldkampioen werd, door B. Springer	f 1.50	f 0.06
Lokzetten, Problemen en Studies, door B. Springer	f 0.90	f 0.06
Inleiding tot het damspel, door J. W. van Dartelen	f 0.45	f 0.03
Petit Manuel par Henri Chiland	f 0.50	f 0.03
Nieuwste damproblemen door W. Hoekstra	f 0.45	f 0.03
Diverse damproblemen, door G. A. Cremer	f 0.80	f 0.11
25 jaar Dambeweging in Nederland door Ph. de Schaap, geb.,	f 1.90	franco
Partijen wereldkampioenschappen 1934—1935—1936 door W. H. Lieve	f 0.70	f 0.06
Springer's Damsleutel, samengesteld door Springer en Raichenbach	f 0.55	f 0.03
Matchboek Raichenbach—Springer	f 0.75	f 0.06
Technique moderne par Herman de Jongh	f 2.50	f 0.15
Damopeningen en Middenspelstudies door J. B. M. J. Eekhoud, ingenaaid	f 2.25	franco
gebonden in fraaie band	f 2.90	franco
Zó wordt U een goed dammer, door A. K. W. Damme	f 0.25	f 0.02
Matchboek Raichenbach—Keller 1938 door Ph. de Schaap	f 0.65	franco
„Het Damspel in zijn aantrekkelijksten vorm”, opgedragen aan de Nederlandsche Jeugd, door P. D. de Graaf gedrukt bij „De Noord-Ooster” te Wildervank	f 1.50	f 0.15

Te bestellen bij den heer P. D. de Graaf te Amsterdam, postgiro 126928 of bij den heer J. W. van Dartelen, adres zie hierboven.

Ter Perse :
De Damgids van Eekhoud.

In voorbereiding :

- a. De eindspelen van C. Blankenaar.
b. „1001 miniaturen”,
door G. L. Gortmans.

Fransche Literatuur.

Uitgave : Albert Lecocq, 12 Rue des
Jeuneurs, Paris (2e).

Uittreksel uit de Catalogus :

- Technique Moderne du Jeu de
Dames, par H. de Jongh. Prix :
30 fr.; franco 32.75
- Annuaire du Jeu de Dames
L'exemplaire : 2 fr. 2.75
- Traité du Jeu de Dames, par G.
Beudin (nouv. édit.) Prix: 6 fr. 7.00
- Traité du Jeu de Dames, par Félix
Jean (Le Nouveau Sphynx).
Prix : 18 fr.; franco 8.25
- Manoury, 75 Coups revue et clas-
sés (sur diagrammes).
Prix : 1 fr.; franco 1.25
- I. Weiss, 250 Positions nouvelles.
Prix : 10 fr.; franco 11.00
- 400 Problèmes, par J. Bergier.
Prix : 6 fr.; franco 7.00
- A. Buquet, Problèmes.
Prix : 4 fr.; franco 4.75
- 10 Parties Championnat du Monde
1926 (Fabre-Bizot).
Prix : 7 fr.; franco 7.75
- 40 Parties Tournoi International
1927. Prix : 10 fr.; franco 10.75
- 22 Parties de Maitres 1925 (Nota-
tion Sonier). Prix : 2 fr. 50; franco 3.00
- 14 Parties Champion. du Monde
1931. Prix : 7 fr.; franco 7.75
- 10 Parties Champion. du Monde
1932. Prix : 5 fr.; franco 5.50

Recueil des Dix Parties Fabre-
Raichenbach, championnat du
monde 1933. Prix : 6 fr.; franco 6.75

Recueil des Dix Parties Keller-
Raichenbach, championnat du
monde 1934. Prix : 2 fr. 50, franco 2.75

Recueil des 20 Parties Raichen-
bach1Vos, Championnat du monde
1935-1936. Prix : 5 fr.; franco 5.75

10 Parties Raichenbach-Vaessen,
Championnat du monde 1936, fr. 2.50

10 Part. Springer-Vaessen, 1936,
fr. 2.50

Periodieken :

1. Het Damspel.
2. Orgaan van den Gron. Dambond.
3. „De Kroonschijf”, orgaan van den Frieschen Dambond.
4. De Geldersche Dammer, orgaan van den Gelderschen Dambond.
5. West-Friesch Damblad, orgaan van den West-Frieschen Dambond.
6. De Damwereld, uitg. over het Hoogland-systeem van H. Hoogland en J. de Haas.
7. Denksport.
8. le Jeu de Dames, orgaan van den Franschen Dambond.
9. l'Eclaireur du Soir.
10. le Grogard.
11. Damier Wallon.
12. Damtaken van F. Raman. Inst. voor Individueel onderwijs.
13. Spirit (Shell-orgaan).
14. Club-orgaan „Constant”, R'dam.
15. Club-orgaan H.D.C., Haarlem.
16. Club-orgaan D.C.IJ., IJmuiden.
17. Club-orgaan D.O.S., Almelo.
18. Club-orgaan D.O.S., Rotterdam.

Weekbladen :

1. Haagsche Post.
2. De Humorist — Panorama.
3. Oolijk en Vroolijk.
4. De Prins.
5. Calvinistisch Weekblad.
6. Indische Post.

Dagbladen :

1. Aalten : De Graafschapper.
2. Almeloische Courant.
3. Arnhemsche Courant.
4. Arbeiderspers.
5. Avondpost (Den Haag).
6. Prov. N.-Brab.- en 's Hertogenbossche Courant.
7. Bussumsche Courant.
8. Deventer Dagblad.
9. Dordrechtsch Nieuwsblad.
10. Dordrechtsche Courant.
11. Nieuwe Dordrechtsche Courant.
12. Echo van het Zuiden (Waalwijk).
13. Eindhovensch Dagblad.
14. Eindhovensche en Meijerijische Ct.
15. Nieuwsblad van Friesland.
16. Gooi- en Eemlander (Hilversum).
17. Nieuwe Prov. Gron. Crt.
18. Haagsche Courant.

19. Nieuwe Haagsche Courant.
20. Haarlemsch Dagblad.
21. Oprechte Haarlemsche Courant.
22. Algemeen Handelsblad.
23. Nieuwe Hengelosche Courant.
24. Nieuwe Hoornsche Courant.
25. Het Huisgezin ('s Hertogenbosch)
26. Vereenigde Katholieke Pers.
27. Nieuwe Langedijker Courant.
28. De Leerdammer.
29. Leeuwarder Courant.
30. Leeuwarder Nieuwsblad.
31. Leidsche Courant.
32. Leidsche Dagblad.
33. Nieuwe Leidsche Courant.
34. De Limburger (Sittard).
35. Limburger Koerier (Maastricht).
36. Lochemsche Courant.
37. Maasbode.
38. Medemblikker Courant.
39. De Nederlander (Den Haag).
40. Nationale Dagblad.
41. Dagblad van Noord-Brabant en Zeeland (Breda).
42. Noord-Ooster (Wildervank).
43. Nieuwsblad v. h. Noorden (Gron.)
44. Residentiebode.
45. Roozendaalsche Courant.
46. Dagblad v. Rotterdam.
47. Rotterdamsche Nieuwsblad.
48. Nieuwe Rotterd. Courant.
49. De Standaard.
50. Nieuwe Tilburgsche Courant.
51. De Telegraaf (De Courant/Het Nieuws v. d. Dag).
52. Ter Neuzensche Courant.
53. Tubantia (Enschede).
54. Utrechtsche Dagblad.
55. Het Vaderland.
56. Vlissingsche Courant.
54. Het Volksdagblad.
58. De Volkskrant (Den Bosch).
59. De Vijf Rivieren (Gorinchem).
60. Winschoter Courant.
61. Nieuwe Winschoter Courant.
62. IJmuider Courant.
63. Dagblad voor IJmuiden.
64. Zaanlander.

plus nog een aantal niet genoemde couranten, die doubleeren van de groote bladen. (Vergissingen voorbehouden.)

Motto : De aandacht, die de pers aan het damspel schenkt, is moeizaam verworven. Laten alle lezers van dit boek er aan medewerken, dat deze aandacht duurzaam blijft.

AANTEKENINGEN

1. De eerste zet, z.g. sleutelzet, van het eindspel op de titelpagina is : 2—24.
2. De partijstand uit de match Raichenbach—Keller 1938, zie bl.z. 24 is onzes inziens niet te winnen voor zwart.
3. Eindspel No. 23 wordt o. i. remise door — , 27—32 (7—2), 25—30, 15—20 en 32—38. De in ons bezit zijnde afwikkeling was o. i. onjuist.
4. De eerste zet van eindspel No. 60 is 10—4.

INHOUDSOPGAVE

1.	Voorwoord	pag. 2
2.	Eenige opmerkingen over materiaal, spelgang enz. met 10 diagrammen	3-6
3.	Eerste Afdeeling. Problematiek	
	a. 35 problemen met oplossingen en toelichtingen met 43 diagrammen.	7-23
	b. Een beschouwing over plagiaat	(17-20)
4.	Tweede Afdeeling. Partijfragmenten met 53 diagrammen	24-38
5.	Een en ander over de openingen	
	15 openingen 33—28	39-41
	14 „ 32—28	41-43
	13 „ 34—29	43-46
	10 „ 34—30	47-48
	5 „ 31—26	49
	2 „ 31—27	50
	1 „ 32—27	50
	2 „ 35—30	51
	1 „ 33—29	52
	(met 18 diagrammen)	
6.	Derde Afdeeling. Partijen.	
	35 partijen (een greep uit de jaren 1895—1938) (met 25 diagrammen)	53-70
	b. 10 partijen met een pakkend slot met 10 diagrammen	71-77
7.	Vierde Afdeeling. Eindspelen.	
	a. 65 eindspelen met 68 diagrammen	78-99
	b. Het beroemde eindspel Keller-Dukel van 1934 met 18 diagrammen	100-107
	c. Een beschouwing over ons spel ten opzichte van het Hoogland-systeem en het Damme-systeem	108
8.	Vijfde Afdeeling. Finesses met 32 diagrammen	109-117
9.	Literatuuropgave	118-120
10.	Aanteekening (ruimte voor aanteekeningen van den lezer)	121-123